

FREMTIDENS IDRÆTSFACILITETER I SVENDBORG KOMMUNE

Rapport / September 2016

Trygve Laub Asserhøj
Christian Gjersing Nielsen
Aline van Bedaf

Idrættens
Analyseinstitut

FREMTIDENS IDRÆTSFACILITETER I SVENDBORG KOMMUNE

Titel

Fremtidens idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune

Forfattere

Trygve Laub Asserhøj, Christian Gjersing Nielsen & Aline van Bedaf

Rekvirent

Svendborg Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Thomas Jessen

Print

Mercoprint Digital A/S

Udgave

1. udgave, København, september 2016

Pris

Rapporten kan bestilles sammen med afslutningsnotatet i trykt udgave hos Idrættens Analyseinstitut, pris 200,00 kr. inklusive moms, eksklusiv forsendelse. Rapporten kan downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk

ISBN

978-87-93375-54-3

978-87-93375-55-0 (elektronisk)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Kanonbådsvej 4A

DK-1437 København K

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Forord	6
Resumé og perspektiver	8
Delanalyse 1: Baggrundskapitel om idræt i Svendborg Kommune	18
Delanalyse 2: Kommunale udgifter på idrætsområdet	31
Delanalyse 3: Analyse af kapaciteten i Svendborg Kommunes idrætsfaciliteter	37
Delanalyse 4: Børn og unges idrætsvaner	72
Delanalyse 5: Voksnes idrætsvaner	103
Delanalyse 6: Foreningsidrætten og skoler/institutioners brug af idrætsfaciliteter	129
Delanalyse 7: Idrætsfaciliteternes forventede vedligeholdelsesomkostninger	144
Referencer	148

Appendiks og bilag til de enkelte delanalyser findes i et særskilt dokument 'Appendiks og bilagssamling', som kan tilgås via www.idan.dk/vidensbank/

Forord

Denne rapport er resultatet af et samarbejde mellem Svendborg Kommune og Idrættens Analyseinstitut (Idan) om en gennemgribende analyse af idrætsområdet i Svendborg Kommune.

Rapporten baserer sig på en række delundersøgelser, som Idan har gennemført i foråret 2016. De forskellige delundersøgelser præsenteres i denne rapport. Idan håber, at analysen og de mange underliggende figurer og tabeller kan være til inspiration for fremtidige tiltag og beslutninger blandt aktørerne på idrætsområdet og for den idrætspolitiske debat i Svendborg Kommune.

Forfatterne fra Idrættens Analyseinstitut vil gerne takke deltagerne i Svendborg Kommunes styregruppe og følgegruppe for et godt samarbejde om udarbejdelsen af rapporten og gennemførelsen af de mange underliggende delundersøgelser. Idan står gerne til rådighed for den videre proces.

Læsevejledning

Rapporten indeholder syv delanalyser samt et indledende resumé og perspektivering. Resumeet indeholder udvalgte centrale resultater samt perspektivering til andre kommuner og generelle tendenser i idrætten i Danmark.

Delanalyse 1 beskriver kort baggrunden for denne rapport og Svendborg Kommunes 'dna' i forhold til demografi og socioøkonomi. Delanalysen kortlægger desuden i detaljer facilitetsdækningen på idrætsområdet i kommunen som helhed og de fire områder¹, som går igen i flere af rapportens delanalyser.

Delanalyse 2 beskriver kort de kommunale udgifter på idrætsområdet på baggrund af overordnede registerdata fra Danmarks Statistik.

Delanalyse 3 beskriver kapaciteten i idrætsfaciliteter ved at analysere bookinger og faktisk benyttelse af udvalgte faciliteter i Svendborg Kommune. Delanalysen ser desuden nærmere på, brugerne af de forskellige faciliteter og de aktiviteter, der afholdes.

Delanalyse 4 beskriver børn og unges idrætsvaner på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse udsendt til samtlige folkeskoleelever i 4.-10. klasser (og enkelte privat- og friskoler) i Svendborg Kommune.

Delanalyse 5 beskriver voksne borgeres idrætsvaner på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse udsendt til 5.000 tilfældigt udvalgte borgere i kommunen over 16 år.

¹ Denne rapport arbejder gennemgående med en inddeling af Svendborg Kommune i fire områder: Svendborg By, Vest, Øst og Thurø og Tåsinge. Se en nærmere definition af områderne på side 25.

Delanalyse 6 beskriver foreningsidrættens tilstand og går i dybden med brugen af og ønskerne til idrætsfaciliteter både blandt idrætsforeninger og skoler/institutioner. Delanalysen er baseret på en spørgeskemaundersøgelse udsendt til samtlige idrætsforeninger og kommunale skoler/institutioner i Svendborg Kommune.

Delanalyse 7 refererer Svendborg Kommunes egen undersøgelse af visse større idrætsfaciliteters stand og forventede vedligeholdelsesudgifter og holder disse data op mod kapacitetsbenyttelsen.

Sammenligningskommuner

I gennem flere dele af rapporten vil resultater fra Svendborg Kommune blive sammenlignet med andre kommuner, hvor Idrættens Analyseinstitut i samarbejde med Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund ved Syddansk Universitet har lavet lignende undersøgelser. Der vil især blive sammenlignet med kommunerne Haderslev, Ringsted og Varde, som er blevet kortlagt på idrætsområdet med sammenlignelige metoder inden for de seneste år (Forsberg et al., 2016a; Forsberg et al., 2016b; Pilgaard et al., 2015)

Haderslev, Ringsted og Varde er udvalgt, fordi de på flere måder ligner Svendborg Kommune og derfor danner et godt sammenligningsgrundlag. I kommunerne Svendborg, Haderslev og Varde bor der mellem 50.000 og 60.000 mennesker, mens der i Ringsted Kommune bor lige knap 35.000. Alle kommunerne har det til fælles, at der er én dominerende by, hvor mange af indbyggerne bor, mens kommunernes øvrige indbyggere bor i landområderne eller mindre bymæssige bebyggelser.

I forhold til befolkningstæthed ligner Svendborg og Ringsted hinanden, mens de noget større kommuner Haderslev og Varde har væsentlig færre borgere pr. kvadratkilometer. På andelen af borgere over 65 år ligger Svendborg Kommune til gengæld nærmere Haderslev og Varde, hvor seniorerne også udgør mere end hver femte indbygger. I Social- og Indenrigsministeriets samlede socioøkonomiske indeks ligger alle fire kommuner omkring landsgennemsnittet og ligner således hinanden i forhold til andelen af borgere på overførselsindkomster.

Resumé og perspektiver

Idrættens Analyseinstitut har i samarbejde med Svendborg Kommune undersøgt idrætsområdet i kommunen fra flere forskellige vinkler. De syv delanalyser i denne rapport præsenterer en stor del af undersøgelsernes data i detaljer. Dette afsnit præsenterer et kort udsnit af de mest centrale resultater og perspektiver på idrætten i Svendborg Kommune.

Jævn facilitetsdækning

I Svendborg Kommune bor 58.240 borgere, som deles om godt 50 fodboldbaner, 21 almindelige idrætshaller², 10 motionscentre/fitnesscentre, 4 svømmehaller og en lang række andre faciliteter til idræt. Helt overordnet giver det en jævn facilitetsdækning i forhold til sammenlignelige kortlægninger i en række andre kommuner.

Facilitetsoverblik – antal borgere pr. facilitetstype

	Antal faciliteter	Antal borgere pr. facilitet					
	Svendborg	Svendborg	Haderslev	Ringsted	Varde	Halsnæs	Frederikssund
Almindelig idrætshal	21	2.773	2.334	3.780	2.510	5.167	3.733
Lille idrætshal	10	5.824	4.309	11.341	2.642	1.476	6.399
Svømmehal (≥25 m)	4	14.560	14.005	34.024	10.041	31.002	22.398
Svømmefacilitet (<25 m)	2	29.120	18.673	6.892	7.172	15.501	8.959
Motionscenter	10	5.824	3.112	2.835	2.183	3.875	5.600
Skydeanlæg	5	11.648	6.224	17.012	5.021	6.200	4.072
Fodboldbane (græs)	49	1.189	1.143	1.215	577	2.067	1.244
Fodboldbane (kunstgræs)	4	14.560	28.010	17.012	16.736	15.501	11.199
Tennisbane (udendørs)	20	2.912	2.075	2.617	2.183	2.818	3.446
Atletikanlæg	1	58.240	14.005	34.024	16.736	-	44.796
Ridebane-anlæg	2	29.120	7.002	11.341	12.552	7.751	4.480
Golfanlæg	1	58.240	28.010	34.024	10.041	15.501	44.796

Tabellen viser antal borgere pr. facilitetstype i Svendborg og en række kommuner, hvor lignende undersøgelser er foretaget inden for de seneste to år, herunder sammenligningskommunerne Holstebro, Ringsted og Varde.

Langt størstedelen af Svendborg Kommunes idrætsfaciliteter ligger i Svendborg By³, hvor over halvdelen af kommunens borgere bor. Den typiske afstand til idræts- og svømmehaller er noget længere for borgere i områderne Vest, Øst og til dels også Thurø og Tåsinge.

² Med plads til en håndboldbane, dvs. minimum 800 kvm.

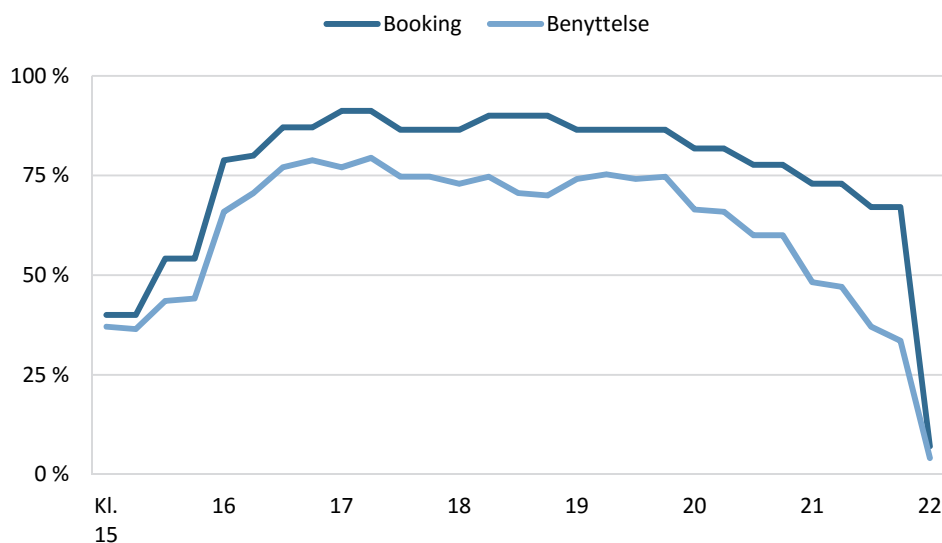
³ Denne rapport arbejder gennemgående med en inddeling af Svendborg Kommune i fire områder: Svendborg By, Vest, Øst og Thurø og Tåsinge. Se en nærmere definition af områderne på side 25.

Dag findes der i Svendborg Kommune relativt mange faciliteter i forhold til kommunens geografiske størrelse, og kun en meget lille del af kommunens samlede befolkning har længere end 5 km til en idrætshal.

Kapacitet i idrætsfaciliteter

Benyttelsen af 17 af Svendborg Kommunes 21 almindelige idrætshaller er registreret manuelt i løbet af uge 9 og 11 i 2016. Registreringen viser, at disse almindelige idrætshaller fra kl. 15 til 22 benyttes i 63 pct. af tiden (figuren nedenfor viser andelen af booket og benyttet tid i fra kl. 15-22).

Booking og benyttelse af almindelige idrætshaller i aftentimerne time for time

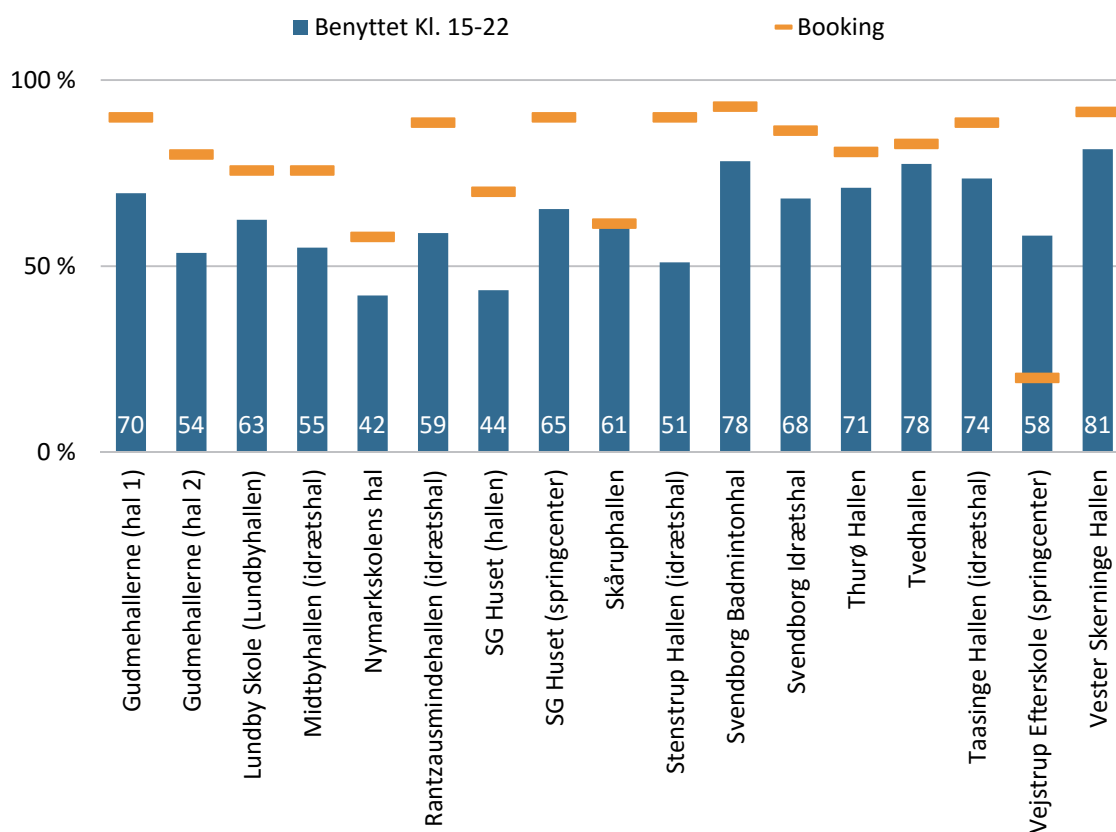
Figuren viser den procentvise brug af 17 almindelige idrætshaller på tværs af aftentimerne (kl. 15-22). Data er summeret for uge 9 og 11.

I forhold til bookinger svarer det til, at 81 pct. af den bookede tid benyttes, hvilket vidner om et bedre fremmøde til bookede tider i Svendborg Kommune end i sammenligningskommunerne, Haderslev, Ringsted og Varde.

Benyttelsen af idrætsfaciliteter er typisk højest om mandagen og lavest om fredagen. Tidsrummet mellem kl. 17 og 20 er 'primetime', hvor der typisk er flest idrætsaktive i de registrerede faciliteter.

Der er væsentlige forskelle på, hvor meget de almindelige idrætshaller blev benyttet i registreringsugerne i aftentimerne (kl. 15-22). I Vester Skerlinge Hallen blev 81 pct. af tiden i aftentimerne benyttet til idrætsaktiviteter, mens der i Nymarkskolens hal og SG Huset (hallen) var aktiviteter i under halvdelen af tiden i aftentimerne.

Benyttelse af specifikke almindelige idrætshaller i aftentimer

Figuren viser booking og benyttelse for individuelle almindelige idrætshaller i aftentimer (kl. 15-22).

I dagtimerne (kl. 8-15) bliver de almindelige idrætshaller benyttet til idræt i gennemsnitligt ca. halvdelen af tiden. Det er ikke muligt at se på den reelle benyttelse i forhold til booking i skoletiden, da skolerne råder over langt størstedelen af kapaciteten i de almindelige idrætshaller. Det betyder i praksis, at en stor del ledig halkapacitet i dagtimerne ikke stilles til rådighed for andre potentielle brugere.

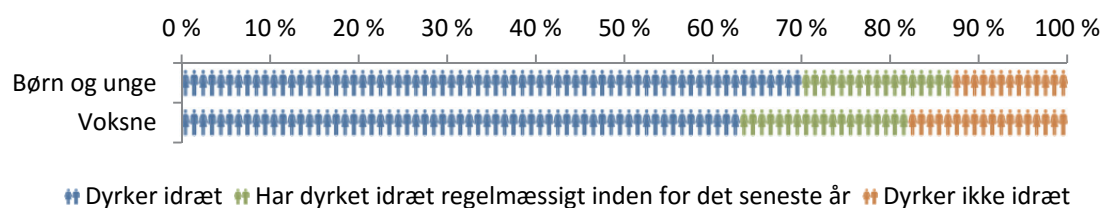
De to af Svendborg Kommunes fire kunstgræsbaner, som indgår i kapacitetsregistreringen, benyttes 59 pct. af tiden i aftentimerne og næsten 100 pct. i tidsrummet fra kl. 17 til 20. Ofte finder forskellige aktivitetsforløb sted samtidig, og de typiske brugere er drenge mellem 7 og 15 år frem til kl. 18.30, afløst af drenge og mænd mellem 16 og 24 år derefter.

I primetime (kl. 17-20) er der gennemsnitligt ca. 14 aktive svømmere i timen i både Svendborg Svømmehal (med fire baner) og Svendborg IC (Svømmeland) (med seks baner). I både Oure Skolernes svømmehal (med seks baner) og Ollerup Gymnastikhøjskoles svømmehal (med tre baner) er der gennemsnitligt ca. 12 aktive svømmere i timen i samme tidsrum. I dagtimerne benyttes Svendborg Svømmehal og Svendborg IC (Svømmeland) endnu mere (ca. 15 aktive svømmere i timen), da skolesvømning fylder en del i disse faciliteter.

Idrætsvanerne blandt børn, unge og voksne

Gennem omfattende spørgeskemaundersøgelser⁴ kortlægger rapporten idrætsvanerne blandt henholdsvis børn og unge (4.-10. klassetrin) samt voksne (16 år+). Syv ud af 10 børn (70 pct.) dyrkede idræt på undersøgelsestidspunktet, mens i alt 87 pct. havde dyrket idræt regelmæssigt inden for det seneste år. Blandt voksne borgere over 16 år er de tilsvarende andele henholdsvis 63 pct. idrætsaktive på undersøgelsestidspunktet og 82 pct. idrætsaktive inden for det seneste år.

Børn, unge og voksnes idrætsdeltagelse

Figuren viser idrætsdeltagelsen blandt børn og unge (10-16 år) samt voksne (16 år+). Baseret på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' (andel 'Ja' noteret som 'Dyrker idræt' herover), og for de resterende spørgsmålet 'Hvilke former for idræt, sport eller motion har du dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' (andel med minimum én regelmæssig idræt inden for det seneste år noteret som 'Har dyrket idræt regelmæssigt inden for det seneste år' herover, og andel, som svarer 'Jeg har ikke dyrket nogen former for idræt, sport eller motion inden for det seneste år' er noteret som 'Dyrker ikke idræt' herover).

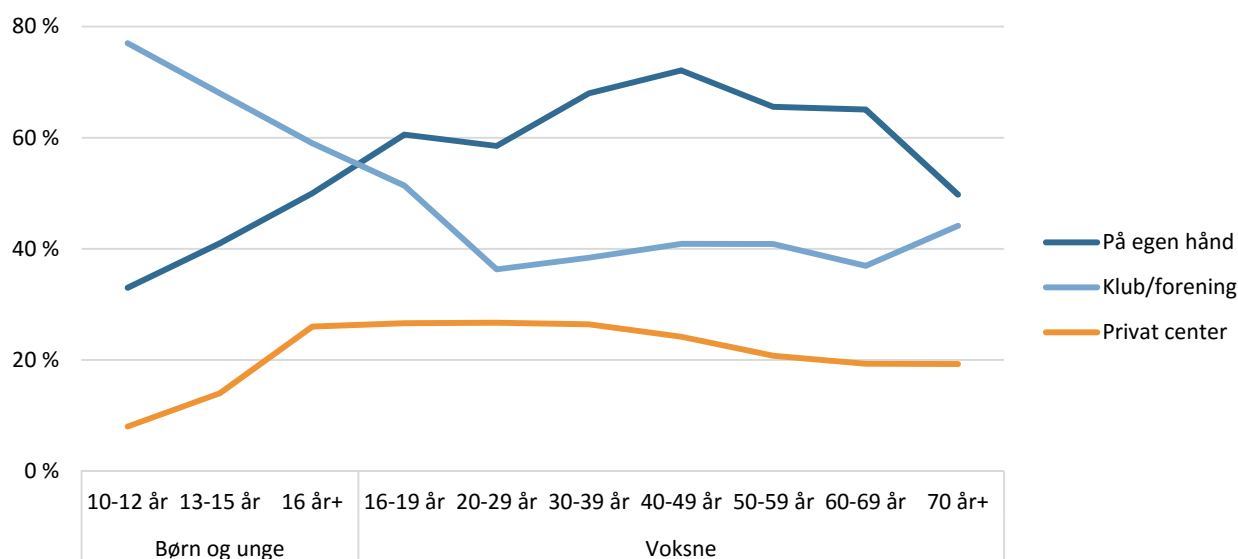
For voksne har uddannelseslængde den største indflydelse på, om man dyrker idræt eller ej, mens den vigtigste faktor for børn og unges idrætsdeltagelse er, om deres forældre også er idrætsaktive. Desuden er idrætsdeltagelsen for voksne i Øst generelt noget lavere end i de øvrige tre områder i kommunen.

De mest populære idrætter blandt børn og unge er fodbold, håndbold, styrketræning, gymnastik og svømning, mens det blandt voksne er vandreture, løb, styrketræning, svømning og spinning/kondicykel. I forhold til sammenligningskommunerne er der blandt Svendborgs børn og unge relativt stor tilslutning til håndbold og styrketræning, og blandt de voksne relativt stor tilslutning til løb og svømning.

Forskellene i aktivitetsvalg mellem aldersgrupper understreger, at foreningsidrætten især appellerer til de yngste, mens teenagere og unge voksne i højere grad søger mod mere fleksible og selvorganiserede organiseringsformer. Selvom foreningsdeltagelsen falder kraftigt fra teenagealderen frem til aldersgruppen 20-29 år, ligger andelen af voksne, der er aktive i idrætsforeninger, på et stabilt og relativt højt niveau på tværs af aldersgrupperne. Der er endda tendens til en stigning i foreningsandelen blandt de ældste voksne over 70 år. Voksne fra 60-års alderen foretrækker typisk at dyrke idræt mellem kl. 8 og 12 i modsætning til de øvrige aldersgrupper, som foretrækker aftentimerne mellem kl. 16 og 20.

⁴ 2.516 børn og unge i 4.-10. klasse har besvaret et elektronisk spørgeskema i skoletiden. 1.531 voksne har besvaret et elektronisk spørgeskema, som 5.000 borgere med almindelig post blev inviteret til at deltage i.

Organiseringen af børn, unge og voksne borgeres aktiviteter

Figuren viser andelen af alle adspurgte børn og unge samt voksne, der er aktive inden for de forskellige organisatoriske sammenhænge, fordelt på aldersgrupper. Baseret på spørgsmålet 'I hvilken sammenhæng dyrker du dine aktiviteter?'. Det var muligt for respondenter at give mere end et svar på spørgsmålet. Alderskategorien '16 år+' er den ældste kategori af børn og unge (hvor langt størstedelen er netop 16 år), mens alderskategorien '16-19 år' er den yngste alderskategori af voksne, hvor der er en jævn fordeling af 16-, 17-, 18- og 19-årige. I figuren herover er de to alderskategorier ikke slået sammen for at bibeholde de kategorier, der ligger til grund for analyser og data i rapportens øvrige kapitler.

Forskellen i de idrætsaktive børns, unges og voksnes organisering af deres idræt skinner også igennem i deres brug af faciliteter. Idrætshaller, gymnastiksale og fodboldbaner er børnenes mest benyttede steder til idræt, mens fitnesscentre/motionsrum er særligt benyttede blandt de unge. Voksnes idræt finder derimod oftest sted i naturen eller i offentlige byrum som veje, gader, fortove og lignende. Christiansmindestien og Øhavsstien benyttes eksempelvis af henholdsvis 28 og 21 pct. af de idrætsaktive voksne borgere i Svendborg Kommune.

Stabilitet i foreningsidrætten

De 143 idrætsforeninger i Svendborg Kommune rummer et bredt udsnit af kommunens borgere. Med visse forbehold⁵ kan man konkludere, at antallet af foreningsmedlemsskaber svarer til lidt over halvdelen af befolkningen i kommunen. Således er foreningstilknytningen større i Svendborg Kommune end på landsplan.

Tre ud af fire idrætsforeninger (75 pct.) er baseret udelukkende på frivillig arbejdskraft, og i gennemsnit har idrætsforeningerne 17 frivillige trænere, 10 frivillige ledere og 11 frivillige med andre opgaver⁶. De seneste fem år har antallet af frivillige ifølge foreningernes egne angivelser helt overordnet været stabilt.

Idrætsforeningerne fokuserer i deres arbejde primært på at være synlige i lokalsamfundet og rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet. Størstedelen af idrætsforeningerne har for-

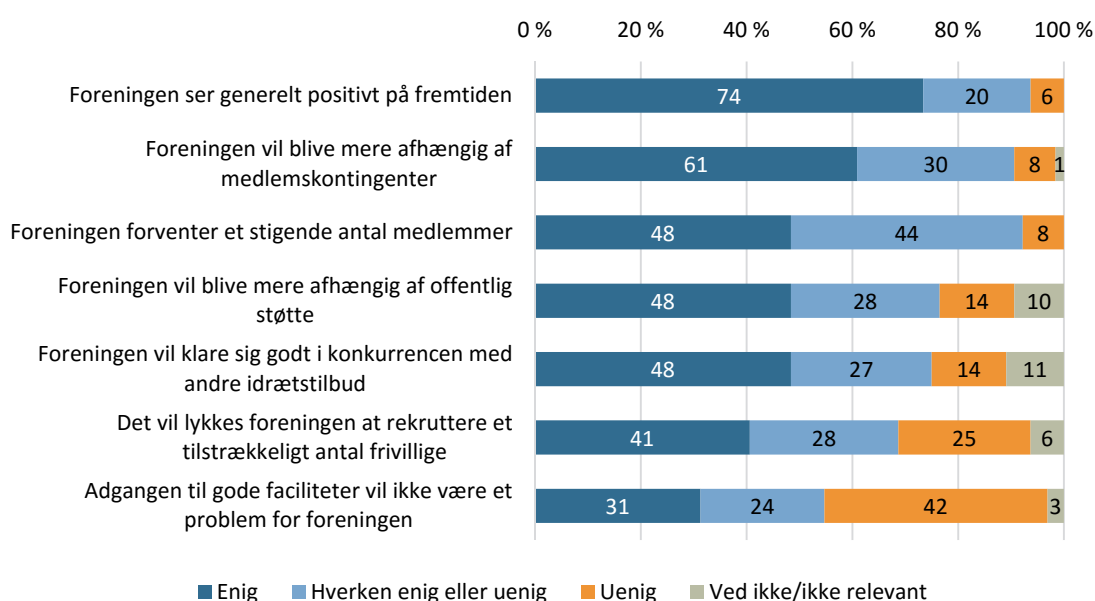
⁵ Se side 129 for en nærmere beskrivelse af beregningsgrundlaget og de tilknyttede forbehold.

⁶ Disse tal varierer dog i meget høj grad, især i forhold til medlemstal (flere medlemmer = flere frivillige).

pligtende samarbejde med de store idrætsorganisationer eller specialforbund, mens lidt under halvdelen har skolesamarbejder. Foreningslederne i Svendborg Kommune ser skeptisk på skolereformen, men dog mindre negativt end i de sammenlignelige kommuner.

Lige knap tre ud af fire foreninger (74 pct.) ser generelt positivt på fremtiden, men optimismen er noget mindre udbredt, når det drejer sig om fremtidens frivillige og ikke mindst adgangen til gode faciliteter. Godt fire ud af ti idrætsforeninger (41 pct.) er enige i, at det vil lykkes dem at rekruttere et tilstrækkeligt antal frivillige, mens kun godt tre ud af ti idrætsforeninger (31 pct.) er enige i, at adgangen til gode faciliteter i fremtiden ikke vil være noget problem for foreningen.

Idrætsforeningernes syn på fremtiden (de kommende fem år)

Figuren viser idrætsforeningernes syn på fremtiden. Baseret på spørgsmålet 'Hvordan vurderer foreningen den nærmeste fremtid (de kommende fem år)?'.

Tilfredshed med faciliteter og ønsker til udvikling

Børn, unge og voksne borgere såvel som ledere i idrætsforeninger og skoler/institutioner, som også er faste brugere af kommunale faciliteter til idræt, er blevet spurgt i detaljer til deres tilfredshed med idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune samt ønsker til udvikling på området.

Blandt børn, unge og voksne borgere i kommunen er der udbredt tilfredshed med faciliteterne til idræt. Tre ud af fire børn og unge (75 pct.) er i høj grad eller i nogen grad tilfredse med idrætsfaciliteterne i deres lokalområde. Den tilsvarende andel blandt de voksne er 71 pct., hvilket dog dækker over væsentlige variationer. Tilfredsheden er noget mindre blandt ikke-idrætsaktive, ligesom den er lavere blandt borgere i Øst (mere end forventeligt ud fra den lavere idrætsdeltagelse i området). To ud af tre idrætsforeninger (66 pct.) mener, at de nuværende faciliteter i kommunen kan dække deres behov, mens det gælder 70 pct. af de adspurgte skoler/institutioner.

Således er der helt overordnet tilfredshed med idrætsfaciliteterne blandt borgere og organiserede brugere i Svendborg Kommune. Samtidig er der dog også en lang række ønsker og forslag til forbedringer på idrætsfacilitetsområdet i kommunen.

Mest udpræget blandt børn og unge er ønsker om flere faciliteter af den type, de i forvejen oftest bruger. Det drejer sig især om svømmehaller, kunstgræsbaner og faciliteter til skateboard og basketball i offentlige byrum.

For de voksne borgere går ønskerne i langt højere grad på reovering og fornyelse end på egentligt nybyggeri. Det drejer sig især om forbedring af standen og udbygning (og til en vis grad rengøring) af omklædningsfaciliteter i traditionelle idrætsfaciliteter. Især visse svømmefaciliteter nævnes relativt ofte. Oure Skolernes svømmehal nævnes af flere som nedslidt, mens omklædningskapaciteten i Svendborg IC (Svømmeland) nævnes som utilstrækkelig på visse tidspunkter.

Desuden ser mange voksne borgere gerne en udbygning af mulighederne for idræt og bevægelse i det fri, ligesom mange er positivt indstillet over for initiativer, der med alsidige og varierede tilbud om holdtræning åbner kommunale faciliteter op for uorganiserede/individuelle brugere.

Idrætsforeningerne er til gengæld ikke meget for at afgive tid i faciliteter til andre brugere. Kun to pct. af foreningerne er enige i, at de i højere grad skal give plads til dem, der ikke dyrker deres idrætsaktivitet i en forening. Herudover ligner idrætsforeningernes og skoler/institutioners ønsker til udvikling på facilitetsområdet i vid udstrækning til voksne borgeres ønsker.

Idrætsforeningerne og skoler/institutioner har mest fokus på idrætsfaciliteternes stand og det tilgængelige udstyr på idrætsfaciliteterne. Igen giver mange både idrætsforeninger og skoler/institutioner udtryk for, at omklædnings- og baderum er for få og for små. En del idrætsforeninger nævner også, at Oure Skolernes svømmehal og motionscentret i Svendborg Idrætscenter trænger til vedligeholdelse.

Endelig er der især blandt idrætsforeningerne og de voksne borgere et ofte gentaget ønske om, at man fortsat tilgodeser de små lokalsamfund og ikke centraliserer for meget på facilitetsområdet.

Perspektiver

Ud fra Idrættens Analyseinstituts bearbejdning af data på idrætsområdet i Svendborg Kommune og erfaringer fra en lang række lignende kommunale undersøgelser opstilles herunder i kort form en række perspektiver, som kan tages som afsæt for overvejelser og debatter om fremtidens udvikling på idrætsområdet.

Kapacitetsudnyttelse og udvikling af faciliteter

Der er helt overordnet en relativt høj benyttelse af almindelige idrætshaller i Svendborg Kommune svarende til 53 pct. af tiden i dagtimerne (kl. 8-15) og 63 pct. i aftentimerne (kl. 15-22). Benyttelsen ligger noget under bookingen (78 pct. af tiden i aftentimer), hvilket vidner om et forbedringspotentiale, selvom misforholdet mellem benyttelse og booking er mindre i Svendborg Kommune end i sammenlignelige kommuner.

Man kunne muligvis skabe en bedre udnyttelse af kapaciteten i faciliteterne ved at gøre bookingprocedurer mere fleksible. I dag gælder størstedelen af idrætsforeningernes bookinger hele sæsoner, selvom foreningerne selv giver udtryk for variation i, hvor meget de har brug for specifikke faciliteter hen over årets måneder. Incitamenterne for at afmelde en booket tid, der viser sig at være unødvendig, er desuden relativt små. Der findes generelt i foreningsidrætten en frygt for permanent at få frataget tider, som man af og til afmelder. Med en mere fleksibel og transparent bookingstruktur og større incitament til at stille unødvendige tider til rådighed for andre brugere, vil man kunne nedbringe antallet af ubrugte bookinger.

Større inddragelse af andre brugere end de foreningsorganiserede kan være med til at hæve benyttelsen af faciliteter. I mange svømmehaller deler idrætsforeninger og individuelle/uorganiserede brugere adgangen til faciliteten. På samme måde kan man muligvis skabe mere aktivitet i idrætshaller. Næsten halvdelen af halkapaciteten er i praksis ubenyttet i dagtimerne.

Samtidig angiver ikke mindst borgere over 60 år, at de helst vil være idrætsaktive mellem kl. 8-12. Selvom der i dagtimer (kl. 8-15) er afsat tider til andre brugere visse steder, er det som udgangspunkt skolerne, der råder over faciliteterne. Selvom det er muligt for andre brugere at anmode om tider i dette tidsrum, er procedurerne på nuværende tidspunkt ikke helt gennemskuelige. Ved bedre oplysning om mulighederne og eventuelt opsøgende arbejde blandt foreninger og institutioner for seniorer, vil man sandsynligvis kunne inddrage og aktivere flere seniorer, som der bliver flere af i Svendborg Kommune i de kommende år.

Naturområder og byrum som steder, der kan inspirere til sport og motion

Naturen og offentlige byrum er idrætsaktive voksne borgeres foretrukne steder til idræt. Især Christiansmindestien og Øhavsstien bliver flittigt benyttet til idræt og motion. Begge disse stier går på tværs af store dele af kommunen og benyttes af borgere i alle fire områder, som denne undersøgelse ser nærmere på⁷. Med Svendborg Kommunens ø-geografi og kystlinjer er der en unik mulighed for at udvikle naturen yderligere som den primære idrætsfacilitet for alle borgere.

Man kunne inspirere til mere idræt og bevægelse i naturen ved etablering af aktivitetszoner og træningsredskaber i det fri, god skiltning og adgang til kort og stisystemer, øget mulighed for deltagelse i fællestøring og events samt naturligvis at gøre opmærksom på de steder og muligheder, der allerede findes. Mange af kommunens indendørs faciliteter

⁷ Svendborg By, Vest, Øst og Thurø og Tåsinge. Se en nærmere beskrivelse af områder på side 25.

ligger desuden i nærheden af naturområder og stisystemer, hvorfor man kunne integrere disse i idrættens udendørs landkort. Det kunne eksempelvis være med muligheder for opmagasinering, omklædning, cykelvask eller andre støttefunktioner i eller uden for større indendørs faciliteter. Således kunne man også skabe nærhed og en naturlig overgang mellem de mest benyttede faciliteter blandt børn (haller) og voksne (naturen).

Udvikling og nytænkning i fritidslivet og foreningsudvikling

Hvis man vil hæve antallet af idrætsaktive borgere i nævneværdig grad, skal der især udvikles tilbud til de borgere, der ikke i dag er idrætsaktive. Mange af de ikke-idrætsaktive, især piger og kvinder, siger, at de ikke er idrætsaktive, fordi de ikke er i form. Samtidig efterspørger en stor del af de voksne holdidræt, hvor fokus er på at træne kroppen generelt, eller som veksler mellem flere forskellige typer af aktiviteter. Denne type tilbud findes sjældent i idrætsforeninger, fordi foreningsidrætten ofte er præget af den sportslige logik om personlig forbedring og sportslig optimering.

Man kunne arbejde med at klæde foreninger på til endnu bedre at skabe 'seriøse tilbud til de useriøse', eller man kunne skabe rammerne for, at den slags tilbud på anden måde kunne fylde mere i kommunale faciliteter, f.eks. gennem partnerskaber med sundhedsområdet i kommunen, private udbydere eller faciliteternes eget personale.

Folkeskolereformen er et andet område, som i høj grad kræver nytænkning og åbenhed i fritidslivet. Selvom idrætsforeningerne i Svendborg Kommune udviser en høj grad af skepsis over for reformen, er der tegn på et vist potentiale på området i kommunen. For det første er idrætsforeningernes skepsis mindre i Svendborg Kommune end i andre kommuner. For det andet har knap halvdelen af idrætsforeningerne allerede en eller anden form for samarbejde med en skole. For det tredje er idrætsforeningerne i høj grad positive over for Svendborgprojektet, der netop fokuserer på idræt i skolen, og for det fjerde vil en stor del af idrætsforeningerne gerne på sigt etablere skolesamarbejder, hvis de kan få hjælp til at etablere kontakten og aftalerne.

Investeringer på facilitetsområdet

Nye idrætsfaciliteter står ikke øverst på ønskelisten for voksne borgere, idrætsforeninger eller skoler/institutioner. Ifølge borgerne og brugerne er det i højere grad renovering, vedligehold og opgradering af eksisterende rammer for idrætten, der kalder på fremtidens investeringer på facilitetsområdet.

Generelt går omklædnings- og bedefaciliteter igen som et område, hvor mange borger og brugere efterspørger forbedringer. Opgraderede og udvidede badeforhold kunne bidrage til en mere gnidningsfri brug af faciliteter blandt flere forskellige brugergrupper samtidigt. Udvidet omklædningskapacitet kunne f.eks. gøre det nemmere at give seniorer adgang til idrætshaller på skoler i dagtimerne. De eksisterende planer om at udvide Svendborgprojektet til børneinstitutioner og måske på sigt også udskolingsklasserne vil muligvis skabe yderligere pres på bade- og omklædningsrum.

Oure Skolernes svømmehal nævnes af flere som særligt renoveringstrængende. Svømmehallens stand er muligvis medvirkende til at skabe en noget mindre udpræget tilfredshed med idrætsfaciliteterne blandt borgerne i Øst i forhold til de øvrige tre områder i kommunen.

Endelig kunne man i fremtidige investeringer på facilitetsområde fokusere på Svendborg Kommunes særlige geografi og adgang til natur og hav. I eventuelle renoveringer af faciliteter kunne man medtænke muligheder for i endnu højere grad at skabe naturlige overgange mellem og fælles rum for den udendørs og den indendørs idræt, den voksnes løbe-/cykeltur og børnenes holdidrætter.

Delanalyse 1: Baggrundskapitel om idræt i Svendborg Kommune

Denne delanalyse beskriver kort baggrunden for denne undersøgelse og går sidenhen i dybden med de rammer, som idrætten i kommunen udfolder sig i. Det drejer sig både om geografi, demografi og socioøkonomi, men naturligvis også i høj grad om hvilke aktører, politikker og ikke mindst faciliteter, der findes på idrætsområdet i Svendborg Kommune.

Baggrund for undersøgelsen af idræt i Svendborg Kommune

Svendborg Kommune tilbyder en lang række forskellige muligheder for at være fysisk aktiv i haller, sale og andre idrætsfaciliteter såvel som i kommunens mangfoldige natur og mange kystområder, der er egnede til motion og vandsport. Samtidig er der i kommunen en særlig satsning på idræt i folkeskolens 0.-6.-klasser, som alle har minimum seks lektio-ners idræt om ugen.

Idrætten spiller således en væsentlig rolle i kommunen, og samtidig er der inden for idræt, motion og bevægelse en lang række potentialer for udvikling. Med en idrætspolitik, der gælder for årene 2007-2016, ønsker Svendborg Kommune et fornyet overblik og fagligt velfunderet indblik i idrætten i kommunen, der kan være med til at danne baggrund for udviklingen af fremtidens politikker, initiativer og faciliteter på idrætsområdet i Svendborg Kommune.

Afdelingen for Kultur, Erhverv og Udvikling i Svendborg Kommune har derfor i løbende kontakt med Idrættens Analyseinstitut formuleret sigtelinjerne i denne undersøgelse. Helt overordnet skal undersøgelsen fungere som administrativt og politisk arbejdsredskab for Svendborg Kommune, lige som den vil kunne fungere som afsæt for udvikling af og dialog med foreninger, skoler, faciliteter og andre relevante aktører på idrætsområdet.

Mere konkret skal undersøgelsen tilvejebringe viden, som Svendborg Kommune kan bruge til at navigere i et område med mange antagelser og holdninger til, hvordan kommunens midler skal bruges. Undersøgelsen fokuserer derfor meget bredt og kortlægger kommunens politikker og økonomi på idrætsområdet, dækningen af idrætsfaciliteter, udnyttelse af kapaciteten i udvalgte faciliteter, børn og voksnes idrætsvaner samt foreninger, skoler og institutioners brug af og holdninger til de fysiske rammer til idræt i Svendborg Kommune.

Kommunens geografi og demografi

Svendborg Kommune i sin nuværende form blev til efter kommunalreformen i 2007, hvor den daværende Svendborg Kommune blev slået sammen med Egebjerg Kommune og Gudme Kommune. Således dækker Svendborg Kommune i dag et godt 400 kvadratkilometer stort område. Ud over Sydfyn dækker kommunen blandt andre øerne Tåsinge, Thurø, Drejø, Hjortø og Skarø, hvoraf de to første har en landfast forbindelse til Svendborg, mens de tre sidstnævnte er forbundet til Svendborg med færgefart.

Der bor 58.240 mennesker i Svendborg Kommune, der således har 140 indbyggere pr. kvadratkilometer. Svendborg med ca. 27.000 indbyggere er klart den største by i kommunen, hvor de største af de øvrige byområder ikke tæller mere end godt 3.000 indbyggere.

I modsætning til Danmarks Statistiks prognoser forventer Svendborg Kommune en positiv udvikling i befolkningstallet i perioden frem mod 2029⁸.

Tabel 1.1: Svendborg Kommunes befolkningsprognose

Aldersgr.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
0-2 år	1.446	1.441	1.456	1.480	1.509	1.547	1.593	1.633	1.660	1.673	1.676	1.675	1.671	1.667
3-5 år	1.773	1.671	1.625	1.593	1.583	1.591	1.613	1.640	1.675	1.714	1.749	1.773	1.785	1.788
6-16 år	7.547	7.573	7.544	7.460	7.386	7.272	7.183	7.070	6.964	6.858	6.810	6.773	6.735	6.757
17-66 år	36.282	36.294	36.277	36.247	36.008	35.775	35.588	35.461	35.270	35.117	34.999	34.915	34.762	34.625
67+ år	11.192	11.525	11.811	12.067	12.379	12.725	13.023	13.297	13.626	13.932	14.159	14.350	14.625	14.831
I alt	58.240	58.505	58.713	58.847	58.865	58.911	59.000	59.101	59.196	59.294	59.393	59.485	59.579	59.668

Kilde: Befolkningsprognose 2016-2029 (Svendborg Kommune, 2016).

Svendborg Kommune forventer en samlet befolkningsstigning fra 58.240 i 2016 til 59.668 i 2029, altså en moderat stigning over de kommende 13 år. Mest bemærkelsesværdig er den demografiske forskydning i retning af flere ældre, som ses i næsten alle kommunale befolkningsprognoser. I Svendborg Kommune forventer man, at andelen af ældre over 67 år vil gå fra 19 pct. til 25 pct., altså fra at udgøre knap hver femte borger i 2016 til hver fjerde i 2029.

Forventningen om den fremtidige befolknings sammensætning er væsentlig at holde in mente i forhold til denne rapport's resultater. Der vil komme flere seniorer, som holder sig fysisk aktive og lever længere, og deres idrætsvaner og ønsker på idrætsområdet er vigtig viden i planlægning af politikker og strategier på idræts- og bevægelsesområdet.

Kommunale nøgletal

Svendborg Kommune skiller sig ikke voldsomt ud, når man sammenligner alle danske kommuner på nogle helt overordnede parametre. En grafisk oversigt over de kommunale nøgletal og Svendborg Kommunes placering på disse udvalgte parametre er præsenteret i figur 1.1 herunder.

Med de nuværende 58.240 borgere og et areal på 415 kvadratkilometer har Svendborg Kommune 140 indbyggere pr. kvadratkilometer, hvilket ligger meget tæt på landsgennemsnittet (133) og svarer til en placering i midten som nr. 42 på listen over de mest tætbefolkede kommuner i Danmark. Til gengæld er der i Svendborg Kommune en lidt større andel borgere over 65 år end i de fleste andre danske kommuner. Knap 22 pct. af indbyggerne i Svendborg Kommune er over 65 år, hvilket placerer kommunen i den øverste tredjedel af

⁸ Forskellen mellem Svendborg Kommunes egen befolkningsprognose og prognosen fra Danmarks Statistik hænger ifølge Svendborg Kommune sammen med, at Danmarks Statistik anvender de sidste fem år til- og fraflytninger som grundlag for deres fremskrivning, mens Svendborg Kommune ingen forventning har om, at den negative udvikling i årene 2009-2014 fortsætter, hvilket delvist bekræftes af en positiv udvikling fra 2015 til 2016.

danske kommuner målt på andelen af seniorer. Som beskrevet ovenfor forventer kommunen, at denne andel vil stige væsentligt frem mod 2029.

I Svendborg Kommune har 37 pct. af befolkningen en videregående uddannelse, hvilket svarer næsten fuldstændig til landsgennemsnittet på 39 pct. Især de storkøbenhavnske kommuner og enkelte jyske kommuner har en meget stor koncentration af højtuddannede, mens der til gengæld er væsentligt færre højtuddannede i mange af landets øvrige kommuner. Derfor får Svendborg Kommune en placering som den 24. bedst uddannede kommune, selvom andelen af højtuddannede faktisk ligger marginalt under landsgennemsnittet.

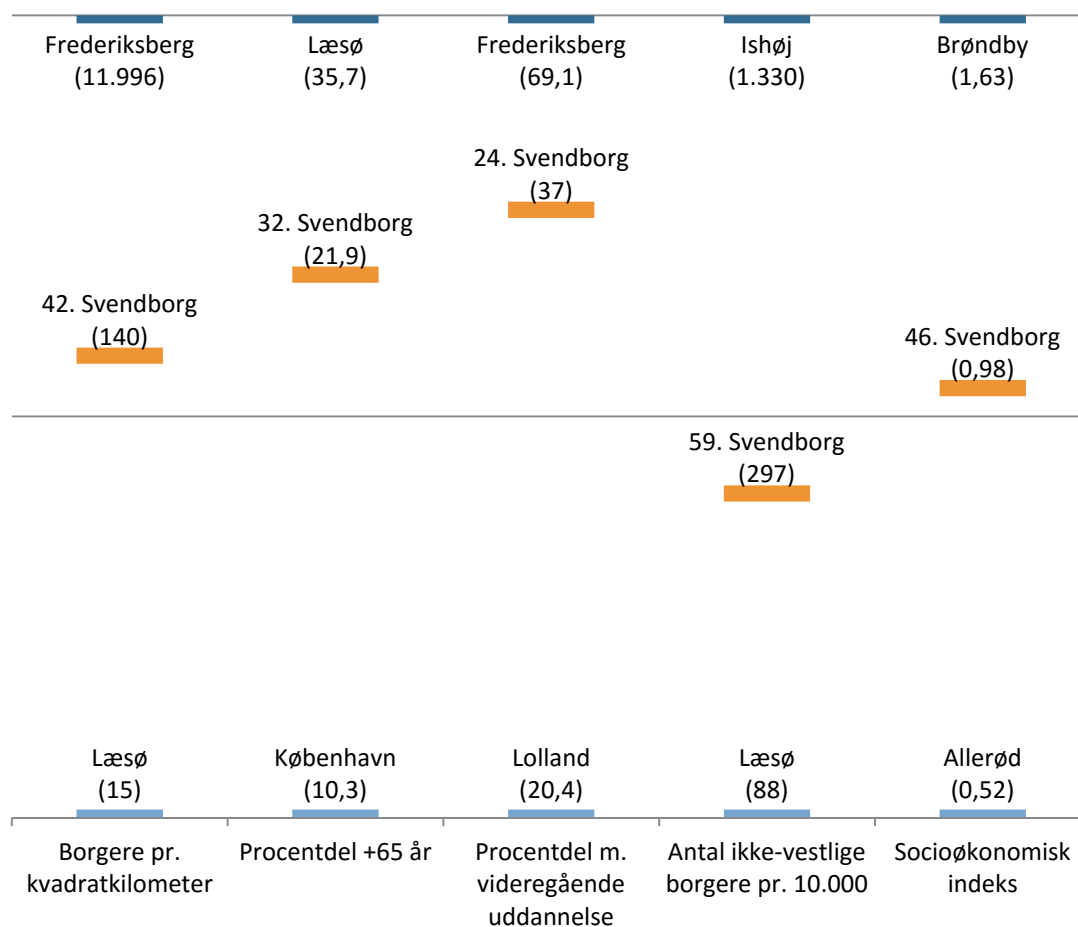
Der bor i Svendborg Kommune i alt 1.731 borgere med ikke-vestlig baggrund, hvilket svarer til 297 ikke-vestlige borgere pr. 10.000. Det er noget under landsgennemsnittet og placerer Svendborg Kommune som nr. 59 på listen over danske kommuner med flest ikke-vestlige borgere pr. 10.000.

Svendborg Kommune ligger næsten præcis midt i det socioøkonomiske indeks. Det vidner om en kommune med et gennemsnitligt udgiftsbehov på baggrund af en række socioøkonomiske kriterier⁹.

Alt i alt tegner de kommunale nøgletal et billede af Svendborg Kommune som en ganske gennemsnitlig kommune uden store afvigelser fra flertallet af de øvrige 97 kommuner i Danmark.

⁹ Det socioøkonomiske indeks er en parameter udregnet af Social- og indenrigsministeriet, der giver et overblik over kommunernes relative udgiftsbehov på basis af en række socioøkonomiske kriterier (f.eks. folk uden for arbejdsmarkedet og psykiatriske patienter). En værdi over 1 betyder, at kommunen har et større udgiftsbehov relativt til gennemsnittet af kommunerne, imens en værdi lavere end 1 betyder et lavere udgiftsbehov relativt til gennemsnittet (Social- og Indenrigsministeriet, 2016).

Figur 1.1: Svendborg Kommunes placering på udvalgte kommunale nøgletal

Kilder: ARE207-2016 (Danmarks Statistik, 2016a), FOLK1-2016K1 (Danmarks Statistik, 2016b), HFUDD10-2015 (Danmarks Statistik, 2015), SIM's kommunale nøgletal (Social- og indenrigsministeriet, 2016).

Politikker og aktører på idrætsområdet i Svendborg Kommune

En række kommunale politikker beskriver og sætter rammerne for idrætsområdet i Svendborg Kommune. Mest central i denne sammenhæng er naturligvis idrætspolitikken. Den gældende idrætspolitik, som er beskrevet herunder, blev udviklet i årene op til kommunesammenlægning. En ny idrætspolitik er i høring, men endnu ikke vedtaget.

Idrætspolitik i Svendborg Kommune 2007-2016

I idrætspolitikken er der gennemgående fokus på idrættens alsidighed og de mange muligheder for sport og motion i kommunen. Både idrætsforeninger og uorganiserede eller selvorganiserede aktive uden for foreningsregi skal tilgodeses og serviceres, mens idrættens potentiale som positiv medspiller i forhold uddannelse, sundhed og oplevelser i kommunen skal udnyttes.

Gennem to overordnede fokusområder søger Svendborg Kommune at opnå den idrætspolitiske målsætning om et 'mangfoldigt idrætsliv baseret på god organisation, samarbejde mellem forskellige interessenter til gavn for borgernes sundhed og trivsel'. De to fokusområder er:

- Sund kommune i sunde rammer – det vigtigste er at deltage: Sikre motions- og bevægelsestilbud til store som små.
- Idrætsoplevelser for alle – det er vigtigt at kunne skabe fælles oplevelser: Understøtte muligheder for gode idrætsoplevelser, der kan give fornemmelse af succes og personlig udvikling.

I forhold til idrætsfaciliteter og fysiske rammer hedder det i idrætspolitikken: 'I Svendborg Kommune har det stor betydning, at alle borgere, klubber, foreninger og virksomheder har tilstrækkelige idrætsfaciliteter og fysiske rammer til at opnå det fulde udbytte af idrættens potentiale'.

Svendborg Kommune er også Team Danmark Elitekommune med den seneste samarbejdsaftale gældende for perioden 2015-2018. Som Elitekommune forpligter Svendborg Kommune sig til at arbejde for at fremme vilkårene for talentudvikling og eliteidræt i kommunen blandt andet ved etablering af idrætsskoler (0.-6. klassetrin) og sportsklasser (7.-9. klassetrin).

Svendborgprojektet

Som Team Danmark Elitekommune etablerede Svendborg Kommune syv idrætsskoler i 2008. Kommunen valgte siden på baggrund af gode erfaringer med projektet at gøre alle folkeskoler til idrætsskoler fra skoleåret 2012/2013. Det betyder, at alle børn i 0.-6. klasse i kommunens folkeskoler har minimum 270 minutters idræt (seks lektioner) pr. uge fordelt på minimum tre dage.

I samarbejde med blandt andre Syddansk Universitet har Svendborg Kommune fulgt en stor del af eleverne og dokumenteret de sundhedsmæssige effekter af den ekstra idræt i skolen. Blandt andet viser de første års tests, at projektet modvirker overvægt, nedsætter risikoen for type II diabetes og giver større knoglesundhed (Klakk, 2013; Heidemann 2013).

Gennem en partnerskabsaftale med Danmark Idrætsforbund (DIF) er Svendborg Kommune 'rollekommune' med særlig støtte til og vægt på folkeskolereformens betydning på idrætsområdet og implementering af 'den åbne skole' blandt andet gennem inddragelse af det lokale idræts- og foreningsliv i undervisningen.

Svendborgprojektets gode erfaringer og positive resultater hidtil har ansporet kommunen til at udvide indsatsen til også at inkludere 0-6-årige børn igennem projektet 'Aktive børn i dagtilbud' samt på sigt muligvis også udskolingseleverne i 7.-10. klasse. Et udvidet Svendborgprojekt må dog formodes at stille yderligere krav til kommunens idræts- og omklædningsfaciliteter, og blandt andet derfor er faciliteternes stand, kapacitet og brugernes nuværende benyttelse og tilfredshed med disse faciliteter i særskilt fokus i denne rapport.

Aktører på idrætsområdet i Svendborg Kommune

Arbejdet med idræt er i den kommunale forvaltning i Svendborg Kommune forankret i afdelingen for Kultur, Erhverv og Udvikling. Derudover findes Sport og Uddannelse

Svendborg, som på tværs af flere områder i kommunen arbejder for at skabe helhed og kvalitet i forholdet mellem idræt og læring.

Foreningsidrætten i Svendborg Kommune er i vid udstrækning organiseret i Svendborg Idræts Samvirke (SIS), som tæller 125 idrætsforeninger i kommunen. SIS har en samarbejdsaftale med Svendborg Kommune om gensidig orientering i idrætslige spørgsmål og særligt idrættens ønsker til idrætsanlæg, disses udformning, størrelse, art og antal som grundlag for prioriteringen af ressourcer.

SIS har desuden fem medlemmer i form af foreningsrepræsentanter siddende i Svendborg Kommunes folkeoplysningsudvalg. Folkeoplysningsudvalget, som også består af repræsentanter for aftenskoler, spejderkorps og byrådet, træffer beslutninger på idrætsområdet efter folkeoplysningsloven (blandt andet fastsættelse af medlemstilskuddet) og uddeler særlige puljemidler.

Idrætsfaciliteter og steder til idræt i Svendborg Kommune

I dette afsnit præsenteres et overblik over idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune. Overblikket er udarbejdet med afsæt i oplysninger fra kommunen, fra foreninger og fra andre institutioner samt via research på adresser og steder i kommunen, der benyttes til idræt/motion.

I spørgeskemaundersøgelserne blandt skolebørn, voksne og ledere i foreninger, skoler og institutioner indgår desuden spørgsmål med mulighed for at angive yderligere faciliteter og steder til sport eller motion. Således er oversigten over idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune skabt på baggrund af en lang række forskellige kilder og verificeret i løbende kontakt med den kommunale forvaltning.

Der findes i Svendborg Kommune et bredt udbud af anlagte faciliteter til alle de idrætter og aktiviteter, der igennem de seneste årtier har defineret anlæg og byggeri til idræt i Danmark. Alle nævnte typer af faciliteter og anlæg til idræt i listen herunder findes i Svendborg Kommune om end nogle i væsentligt højere antal end andre.

Der findes i Svendborg Kommune 21 almindelige idrætshaller, hvor der som minimum er plads til en håndboldbane¹⁰. Det svarer til en almindelig idrætshal for hver 2.773 borgere i Svendborg Kommune og placerer kommunen nogenlunde midt i gruppen af sammenligningskommuner med marginalt flere borgere pr. almindelig idrætshal (ringere dækning) end de jyske kommuner og en del færre borgere pr. almindelig idrætshal (bedre dækning) end de sjællandske kommuner.

Tilsvarende fremgår det af tabellen, at Svendborg Kommune ligger i den øverste halvdel¹¹ af kommunerne i forhold til svømmehaller (med baner på min. 25 meter) og kunstgræs-

¹⁰ Større springcentre med gulvareal over 800 kvm. tæller også med her, selvom de sjældent eller aldrig bruges til håndbold eller andre boldspil.

¹¹ Øverste halvdel forstås som de tre kommuner med den bedste facilitetsdækning, dvs. færrest borgere pr. given facilitet.

fodboldbaner. Udbuddet af fodboldbaner på græs i forhold til antallet af borgere i Svendborg Kommune er meget lig de øvrige undersøgte kommuner med undtagelse af Varde og Halsnæs, som skiller sig ud med henholdsvis dobbelt så god og halvt så god dækning.

Også i forhold til mindre idrætshaller og tennisbaner ligger Svendborg Kommune midt i feltet af sammenlignelige kommuner, mens dækningen i forhold til antal borgere i Svendborg Kommune er lidt ringere, når det kommer til mindre svømmefaciliteter, motionscentre og anlæg til skydning, atletik, ridning og golf.

Tabel 1.2: Facilitetsoverblik

	Antal faciliteter	Antal borgere pr. facilitet					
	Svendborg	Svendborg	Haderslev	Ringsted	Varde	Halsnæs	Frederikssund
Almindelig idrætshal	21	2.773	2.334	3.780	2.510	5.167	3.733
Lille idrætshal	10	5.824	4.309	11.341	2.642	1.476	6.399
Svømmehal (≥25 m)	4	14.560	14.005	34.024	10.041	31.002	22.398
Svømmefacilitet (<25 m)	2	29.120	18.673	6.892	7.172	15.501	8.959
Motionscenter	10	5.824	3.112	2.835	2.183	3.875	5.600
Skydeanlæg	5	11.648	6.224	17.012	5.021	6.200	4.072
Fodboldbane (græs)	49	1.189	1.143	1.215	577	2.067	1.244
Fodboldbane (kunstgræs)	4	14.560	28.010	17.012	16.736	15.501	11.199
Tennisbane (udendørs)	20	2.912	2.075	2.617	2.183	2.818	3.446
Atletikanlæg	1	58.240	14.005	34.024	16.736	-	44.796
Ridebaneanlæg	2	29.120	7.002	11.341	12.552	7.751	4.480
Golfanlæg	1	58.240	28.010	34.024	10.041	15.501	44.796

Tabellen viser antal borgere pr. facilitetstype i Svendborg og en række kommuner, hvor lignende undersøgelser er foretaget inden for de seneste to år, herunder sammenligningskommunerne Haderslev, Ringsted og Varde.

Helt overordnet skiller dækningen af idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune sig ikke markant ud fra de sammenlignelige kommuner i tabellen herover. Når man sammenligner med de tre udvalgte sammenligningskommuner, Haderslev, Ringsted og Varde, er der dog det ikke uvæsentlige forhold, at Svendborg og Ringsted kommuner geografisk er noget mindre end Haderslev og især Varde, som er henholdsvis dobbelt så stor og tre gange så stor som Svendborg Kommune målt på antal kvadratkilometer.

De idrætsfaciliteter, der findes i Svendborg Kommune, ligger altså inden for et noget mindre geografisk område. I Svendborg Kommune er der eksempelvis 20 kvadratkilometer opland for hver almindelig idrætshal, mens der i Ringsted Kommune er 33 kvadratkilometer, i Haderslev Kommune 34 kvadratkilometer og i Varde Kommune hele 62 kvadratkilometer opland for hver almindelig idrætshal. Også i forhold til svømmehaller og fodboldbaner (både græs og kunstgræs) skiller Svendborg Kommune sig markant ud fra sammenligningskommunerne med færre kvadratkilometer opland for hver facilitet. Som et resultat heraf må den typiske fysiske afstand for borgerne til faciliteterne formodes at være mindre i Svendborg Kommune end i sammenligningskommunerne.

Afstanden for borgere til idrætsfaciliteter hænger dog sammen med, hvordan borgerne er fordelt i kommunens landsbyer og bymæssige bebyggelser samt naturligvis, hvorledes de enkelte faciliteter er placeret i kommunen.

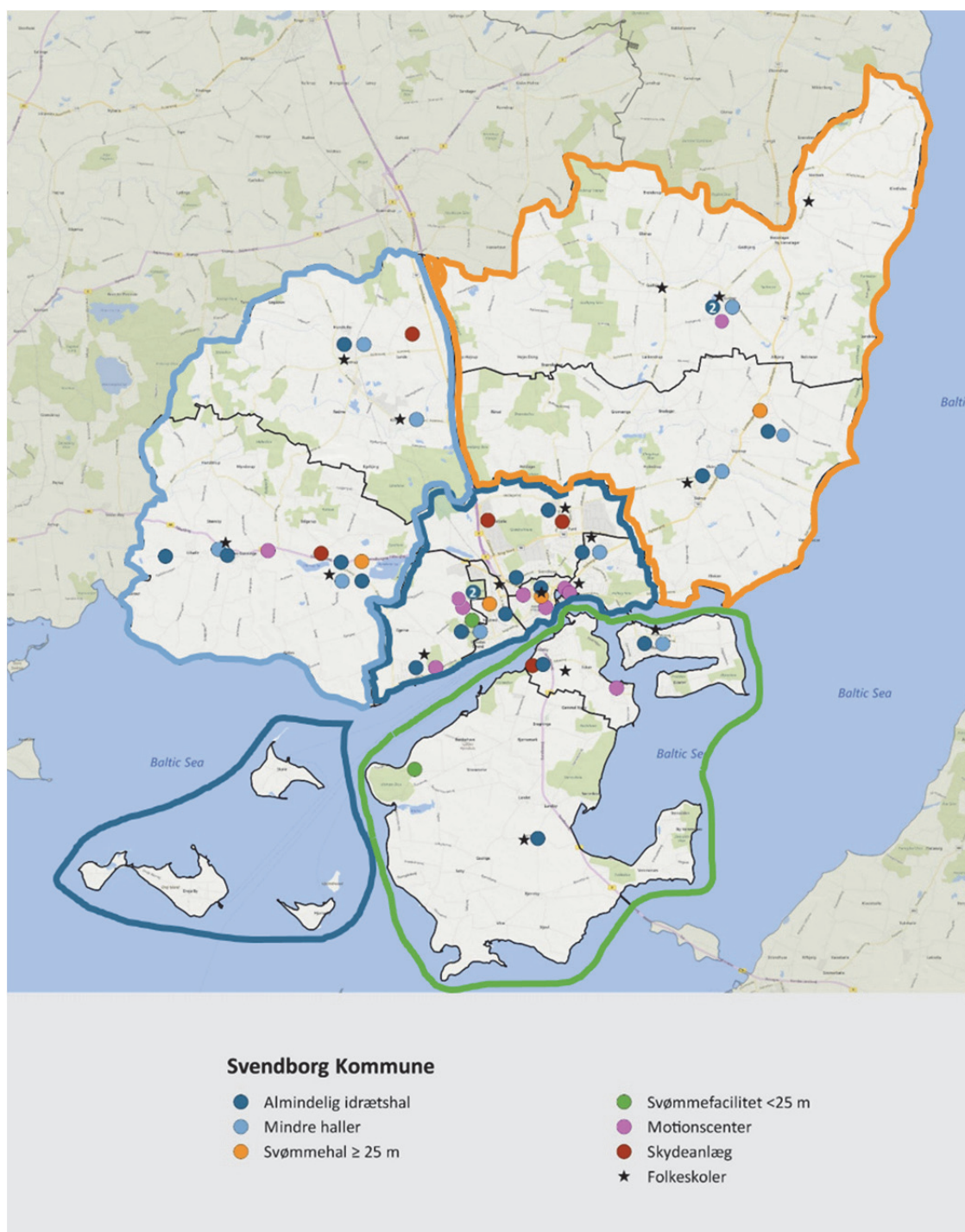
Fire områder

For at få så nuanceret et billede af disse forhold som muligt ser denne og de følgende kortlægninger og analyser nærmere på Svendborg Kommune opdelt i følgende fire områder: Svendborg By, Vest, Øst og Thurø og Tåsinge. I figur 1.2 herunder er områderne markeret med mørkeblå for Svendborg By (hvortil også hører øerne Drejø, Skarø og Hjortø), lyseblå for Vest, orange for Øst og grøn for Thurø og Tåsinge.

Svendborg By (inklusive Rantzausminde) er med afstand det mest befolkede område blandt de fire. På Thurø og den nordlige del af Tåsinge bor ca. 7.000 borgere, mens de største bymæssige bebyggelser i Vest er Stenstrup, Ollerup og Vester Skerninge med til sammen godt 4.000 borgere. Befolkningen i Øst bor hovedsageligt i Skårup og Gudme med til sammen ca. 2.500 borgere.

De indendørs idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune er, som figuren herunder illustrerer, ikke overraskende hovedsageligt placeret i kommunens mest befolkede område, Svendborg By. Otte af kommunens almindelige idrætshaller, to af de fire svømmehaller og seks af kommunens ti motionscentre ligger i Svendborg By. Vest er umiddelbart det næstbedst dækkede område i forhold til indendørs faciliteter med fem almindelige idrætshaller, fire mindre haller, en svømmehal og et motionscenter.

Figur 1.2: Oversigt over indendørs faciliteter i Svendborg Kommune

Figuren viser indendørsfaciliteter i Svendborg Kommune inddelt på de fire områder. Kilder: Svendborg Kommune og Facilitetsdatabase (Idan, 2016).

Tabellerne 1.3 og 1.4 herunder viser, hvordan borgerne i de fire områder fordeler sig på forskellige afstande i fugleflugt til henholdsvis almindelige haller (tabel 1.3) og svømmehaller (tabel 1.4). Desuden viser median-tallene i bunden af tabellerne hvilken afstand, der

deler borgerne i to lige store dele, således at den ene halvdel af borgerne i området har kortere, og den anden halvdel af borgerne har længere til den givne facilitet¹².

I området Svendborg By med stor befolkningstæthed og relativt mange idrætsfaciliteter er der sjældent langt for borgerne til den nærmeste idrætshal. Godt en fjerdedel (26 pct.) bor inden for 500 meters afstand af en almindelig idrætshal, og samlet 94 pct. borgerne i Svendborg By bor inden for 1.500 meter af en idrætshal. Den ene procent af borgerne i området Svendborg By, der har over 5.000 meter til en idrætshal, dækker over borgere på øerne Drejø, Skarø og Hjortø.

I de øvrige områder er nærheden til almindelige idrætshaller ikke lige så udpræget. På Thurø og Tåsinge bor lige knap to ud af tre borgere (63 pct.) inden for 1.500 meter af en idrætshal, mens det gælder 39 pct. i Vest og kun 29 pct. i Øst. Til gengæld er der ikke lige så mange i Øst (13 pct.), der har mere end 5.000 meter til en almindelig idrætshal, som i Vest (33 pct.), hvilket også giver Vest det højeste median-tal for borgernes afstand til almindelige idrætshaller.

Tabel 1.3: Borgernes afstand til almindelige haller i de fire områder i Svendborg Kommune (pct.)

	Svendborg By	Vest	Øst	Thurø og Tåsinge
Under 500 meter	26	15	6	26
501-1.500 meter	68	24	23	37
1.501-2.500 meter	5	7	13	20
2.501-5.000 meter	0	21	45	17
Mere end 5.000 meter	1	33	13	0
Median	737	3067	2758	961

Tabellen viser afstanden til almindelige idrætshaller for borgerne i de fire områder i Svendborg Kommune. Median-tallet er udtryk for hvilken afstand til en almindelig hal, der deler borgerne i to lige store dele, dvs. at den ene halvdel af borgerne i det givne område har kortere afstand til en almindelig hal, og den anden halvdel af borgerne har længere afstand. Kilde: GIS-data fra Svendborg Kommune, bearbejdet af Idan.

Som figur 1.2 viser, findes der ingen svømmehaller (med baner på min. 25 meter) på Thurø og Tåsinge, mens der ligger én i henholdsvis Vest og Øst og to i Svendborg By. Af samme grund har ingen borgere på Thurø og Tåsinge en svømmehal inden for 500 meter, og kun to pct. af borgerne på Thurø og Tåsinge bor inden for inden for 1.500 meter af en svømmehal. Hver tredje borger på Thurø og Tåsinge (33 pct.) bor mere end 5.000 meter fra en svømmehal, mens det gælder fire ud af ti (40 pct.) i Øst og halvdelen af borgerne (50 pct.) i Vest. I Svendborg By bor kun en pct. af borgerne mere end 5.000 meter fra en svømmehal, og igen gælder det de relativt få beboere på øerne Drejø, Skarø og Hjortø.

¹² Median-tal kan ofte siges at give et bedre udtryk for en værdi end gennemsnit, idet gennemsnit kan variere meget med få ekstreme værdier. F.eks. vil den store afstand til en almindelig hal for de meget få beboere på Drejø, Skarø og Hjortø trække gennemsnittet for hele området Svendborg By voldsomt op.

Tabel 1.4: Borgernes afstand til svømmehaller i de fire områder i Svendborg Kommune (pct.)

	Svendborg By	Vest	Øst	Thurø og Tåsinge
Under 500 meter	11	3	4	0
501-1.500 meter	44	12	6	2
1.501-2.500 meter	24	3	5	18
2.501-5.000 meter	19	32	44	46
Mere end 5.000 meter	1	50	40	33
Median	1273	5021	4449	4105

Tabellen viser afstanden til svømmehaller (med baner på min. 25 meter) for borgerne i de fire områder i Svendborg Kommune. Median-tallet er udtryk for hvilken afstand til en almindelig hal, der deler borgerne i to lige store dele, dvs. at den ene halvdel af borgerne i det givne område har kortere afstand til en almindelig hal, og den anden halvdel af borgerne har længere afstand.

Kilde: GIS-data fra Svendborg Kommune, bearbejdet af Idan.

De udendørs faciliteter, som figur 1.3 herunder viser en kortlægning af, dækker over fodboldbaner og en række særlige baner og anlæg til forskellige mindre udbredte aktiviteter. Muligheden for at dyrke disse aktiviteter på særlige baner og anlæg ligger mest lige for i området Svendborg By, som huser kommunens eneste atletikanlæg i fuld størrelse, ridebaneanlæg og golfanlæg¹³. I Svendborg By ligger desuden ti tennisbaner (alle ved Svendborg Idrætscenter/SG Huset), mens der i Vest ligger seks tennisbaner og to i henholdsvis Øst og på Thurø og Tåsinge.

Fodboldbaner til 11-mod-11 er den mest udbredte facilitet til idræt i alle områder af Svendborg Kommune. To af kommunens fire kunstgræsbaner og 23 græsbaner ligger i Svendborg By, i Vest ligger ni græsbaner, i Øst ligger en kunstgræsbane og ti græsbaner, og på Thurø og Tåsinge ligger en kunstgræsbane og syv græsbaner.

¹³ Ud over Svendborg Golf Klub, som er markeret i figur 1.3, findes også Brændeskov Golf ved Brændeskov i område Øst. Her findes dog ikke en fuld 18-hullers golfbane, hvorfor den ikke indgår i figur 1.3.

Figur 1.3: Oversigt over udendørs faciliteter i de fire områder i Svendborg Kommune

Figuren viser udendørs faciliteter i Svendborg Kommune inddelt på de fire områder. Kilder: Svendborg Kommune og Facilitetsdatabase (Idan, 2016).

Opsummering og afrunding

Svendborg Kommune er en temmelig gennemsnitlig kommune hvad angår størrelse, indbyggertal, andel ældre medborgere og andel borgere med ikke-vestlig baggrund. Og som i de fleste danske kommuner peger befolkningsfremskrivning i Svendborg Kommune i ret-

ning af en væsentlig større andel ældre i fremtiden. Kommunens egen befolkningsprognose regner med en stigning i gruppen over 67 år, således at disse fra at udgøre hver femte borger i 2016 forventes at udgøre hver fjerde i 2029.

Svendborg Kommune er både Team Danmark Elitekommune og DIF rollekommune. Desuden har kommunen gjort sig bemærket med det såkaldte Svendborgprojekt, som giver alle elever i 0.-6. klasse minimum seks lektioners idræt om ugen. Der er ambitioner om at udvide projektet til også at inkludere og aktivere børn i børneinstitutioner og udskolingsklasserne.

På facilitetsområdet har Svendborg Kommune en bred og overordnet god dækning af de mest gængse faciliteter til idræt i form af større og mindre idrætshaller, svømmehaller, fodboldbaner og tennisbaner. Anlæg til atletik, ridning og golf er der lidt færre af i Svendborg Kommune end i umiddelbart sammenlignelige kommuner.

Idrætsfaciliteterne i Svendborg Kommune samler sig især i området omkring Svendborg By, hvor langt størstedelen af kommunens indbyggere bor. Den typiske afstand til idræts- og svømmehaller er noget længere for borgere i områderne Vest, Øst og til dels også Thurø og Tåsinge. Dog findes der i Svendborg Kommune relativt mange faciliteter i forhold til kommunens størrelse, og kun en meget lille del af kommunens samlede befolkning har længere end fem kilometer til en idrætshal.

Delanalyse 2: Kommunale udgifter på idrætsområdet

Denne delanalyse ser på udgifterne til idrætsfaciliteter og den økonomiske støtte til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde og fritidsaktiviteter i Svendborg Kommune.

På idrætsområdet har danske kommuner traditionelt taget afsæt i det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde, og den største del af de kommunale investeringer kommer på den ene eller anden vis foreninger og foreningsmedlemmer til gode. Kommunerne stiller idrætsfaciliteter til rådighed for idrætsforeningernes aktiviteter og yder forskellige former for tilskud til foreninger og deres aktiviteter. På den måde spiller kommunerne en vigtig rolle for det frivillige foreningsliv og foreningernes virke.

Otte ud af ti offentlige udgiftskroner til idræt i Danmark stammer ifølge Kulturministeriets 'Udredning af idrættens økonomi og struktur' (Kulturministeriet, 2014) fra kommunerne. Statens andel på cirka 20 pct. af de offentlige udgifter går hovedsageligt til idrættens tre hovedorganisationer Danmarks Idrætsforbund (DIF), DGI og Dansk Firmaidrætsforbund, mens andre statslige midler gives til Lokale og Anlægsfonden, Sport Event Denmark, Team Danmark, Anti Doping Danmark, Idrættens Analyseinstitut og andre centrale idrætsformål under Kulturministeriet.

Kortlægningen af Svendborg Kommunes udgifter på idrætsområdet tager afsæt i den kommunale kontoplans funktionsområder. De kommunale udgifter kategoriseres i tre:

- Drift af idrætsfaciliteter¹⁴
- Tilskud efter folkeoplysningsloven¹⁵
- Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven¹⁶

De kommunale udgifter er beregnet ud fra regnskabstal på de kommunale kontoplaner hentet fra Danmarks Statistik (2016c). I gennemgangen af de kommunale udgifter på disse tre områder må der tages en række forbehold, som er beskrevet i boks 2.1 herunder.

Boks 2.1: Forbehold for kommunale udgifter

Det er ikke muligt at præsentere et fuldkomment overblik over kommunale udgifter på idrætsområdet, da en række faciliteter kan have flere formål, ligesom forskellige tilskud, initiativer og puljer kan kontrolleres forskelligt i den kommunale kontoplan. Eksempelvis findes der en del faciliteter til idræt på skoler, som er fuldt integreret i skolernes økonomi og derfor ikke indgår i denne gennemgang, selvom de kan benyttes til foreningsidræt og andre idrætsaktiviteter i kommunen.

¹⁴ Konto 00.32.31 'stadions, idrætsanlæg og svømmehaller' og konto 03.22.18 'idrætsfaciliteter for børn og unge' i den kommunale kontoplan.

¹⁵ Konto 03.28.73 'frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde' og konto 03.38.74 'lokaletilskud' i den kommunale kontoplan.

¹⁶ Konto 03.38.75 'fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven' i den kommunale kontoplan.

Drift af idrætsfaciliteter

Antallet af kommunale idrætsfaciliteter er et lokalt politisk anliggende uden egentlige overordnede bestemmelser, hvis man ser bort fra kommunernes forpligtelse til at anlægge idrætsfaciliteter til brug for idrætsundervisning i folkeskolen (Iversen og Forsberg, 2014; Naundrup Olesen, 2012).

Historisk set har kommuner dog prioriteret tilvejebringelse af idrætsfaciliteter alene eller i samspil med foreningslivet og på den måde ikke kun bidraget til at sikre rammer for idrætsundervisningen i skolen, men også for det lokale idrætsliv i regi af idrætsforeninger. Det har ført til, at Danmark hører til blandt de lande i verden, der har den bedste facilitetsdækning til idræt for den brede befolkning (Rafoss & Troelsen, 2010). Det er ikke kun kommunen, der kan initiere opførelse af nye faciliteter, og en del idrætsfaciliteter er historisk opført med lokale foreninger som drivkraft. Kommunen kan understøtte sådanne faciliteter via direkte driftstilskud og årlige lokaletilskud til foreningerne i henhold til folkeoplysningsloven.

Tabel 2.1 herunder viser de kommunale udgifter til drift af idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune i den fireårige periode 2012-2015. Ved siden af hvert enkelt udgiftstal er angivet i parentes et indeks for udviklingen siden 2012-regnskabet.

Svendborg Kommunes udgifter til stadions, idrætsanlæg og svømmehaller har i perioden 2012-2015 været stigende fra ca. 17,3 mio. kr. til ca. 18,6 mio. kr., mens udgifterne til idrætsfaciliteter for børn og unge har været svagt stigende fra ca. 4,1 mio. kr. til ca. 4,2 mio. kr. Samlet set er de kommunale udgifter til drift af idrætsfaciliteter steget fra ca. 21,4 mio. kr. i 2012 til ca. 22,8 mio. kr. i 2015, svarende til en stigning i perioden på 7 pct.

Tabel 2.1: Kommunale udgifter til drift af idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune, 2012-2015

Kr. (indeks)	2012	2013	2014	2015
Stadions, idrætsanlæg og svømmehaller	17.286.000 (1,00)	18.669.000 (1,08)	18.529.000 (1,07)	18.605.000 (1,08)
Idrætsfaciliteter for børn og unge	4.081.000 (1,00)	4.298.000 (1,05)	4.045.000 (0,99)	4.191.000 (1,03)
I alt	21.367.000 (1,00)	22.967.000 (1,07)	22.574.000 (1,06)	22.796.000 (1,07)

Kilde: Danmarks Statistik (2016c).

Tilskud efter folkeoplysningsloven

Kortlægningen af Svendborg Kommunes udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter medtager ikke den folkeoplysende voksenundervisning (aftenskoler) og fokuserer dermed kun på tilskud til frivillige folkeoplysende foreninger¹⁷ og lokaletilskud til deres aktiviteter.

¹⁷ Ud over idrætsforeningerne, som udgør hovedparten af de frivillige folkeoplysende foreninger, tæller disse også spejdergrupper samt hobby- og interesseforeninger af forskellig art. I den kommunale konto-plan er der ikke mulighed for at se isoleret på tilskud til idrætsforeninger.

Kommunalbestyrelsen fastsætter årligt en ramme for tilskud til frivillige folkeoplysende foreninger. Det sker blandt andet ud fra folkeoplysningsudvalgets fastsættelse af beløbsstørrelsen for medlemstilskuddet til børn og unge under 25 år.

I 2015 havde Svendborg Kommune i alt udgifter på ca. 4,7 mio. kr. til frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde, herunder medlemstilskud. Udgifterne til lokaletilskud lå samme år på ca. 4,0 mio. kr. De samlede udgifter til tilskud efter folkeoplysningsloven var således i alt på 8,7 mio. kr., et mindre fald på 5 pct. fra ca. 9,1 mio. kr. i 2012.

Tabel 2.2: Kommunale udgifter til tilskud efter folkeoplysningsloven i Svendborg Kommune, 2012-2015

Kr. (indeks)	2012	2013	2014	2015
Frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde	4.134.000 (1,00)	4.421.000 (1,07)	4.872.000 (1,18)	4.656.000 (1,13)
Lokaletilskud	5.014.000 (1,00)	4.521.000 (0,90)	4.372.000 (0,87)	4.026.000 (0,80)
I alt	9.148.000 (1,00)	8.942.000 (0,98)	9.244.000 (1,01)	8.682.000 (0,95)

Kilde: Danmarks Statistik (2016c).

Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven

Svendborg Kommune yder også en række tilskud med relevans for idrætsområdet uden om folkeoplysningsloven. Blandt andet rangerer udgifterne til en senioridrætskonsulent under denne konto. Samlet set beløb denne type tilskud sig i 2015 til ca. 3,6 mio. kr. hvilket er et fald på 7 pct. fra ca. 3,8 mio. kr. i 2012.

Tabel 2.3: Kommunale udgifter til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven i Svendborg Kommune, 2012-2015

Kr. (indeks)	2012	2013	2014	2015
Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven	3.846.000 (1,00)	3.504.000 (0,91)	3.902.000 (1,01)	3.576.000 (0,93)

Kilde: Danmarks Statistik (2016c).

Samlede kommunale udgifter på idrætsområdet

Når man samler de tre hovedområder, 'drift af idrætsfaciliteter', 'tilskud efter folkeoplysningsloven' og 'fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven', var de samlede kommunale udgifter på idrætsområdet i Svendborg Kommune i 2015 lige over 35 mio. kr. Det svarer til en lille stigning 3 pct. over de seneste fire år.

Driften af idrætsfaciliteter udgjorde med 22,8 mio. kr. langt størstedelen (65 pct.) af de samlede udgifter på idrætsområdet. De ca. 8,7 mio. kr., som Svendborg Kommune i 2015 brugte på tilskud efter folkeoplysningsloven, svarer til 25 pct. af de samlede udgifter på idræts-

området. Endelig udgjorde udgifterne til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven 10 pct. af de samlede udgifter på idrætsområdet i Svendborg Kommune i 2015¹⁸.

Tabel 2.4: Samlede kommunale udgifter på idrætsområdet i Svendborg Kommune, 2012-2015

Kr. (indeks)	2012	2013	2014	2015
Drift af idrætsfaciliteter	21.367.000 (1,00)	22.967.000 (1,07)	22.574.000 (1,06)	22.796.000 (1,07)
Tilskud efter folkeoplysningsloven	9.148.000 (1,00)	8.942.000 (0,98)	9.244.000 (1,01)	8.682.000 (0,95)
Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven	3.846.000 (1,00)	3.504.000 (0,91)	3.902.000 (1,01)	3.576.000 (0,93)
I alt	34.361.000 (1,00)	35.413.000 (1,01)	35.720.000 (1,04)	35.054.000 (1,03)

Kilde: Danmarks Statistik (2016c).

Sammenligning med andre kommuner og landstal

I forhold til de tre sammenligningskommuner, Haderslev, Ringsted og Varde, var Svendborg den kommune, der i 2015 brugte flest kommunale kroner på idrætsområdet i absolutte tal.

Medregner man, at der også bor lidt flere mennesker i Svendborg Kommune end i de tre sammenligningskommuner og Ringsted især, ligger de kommunale udgifter pr. borger (vist i parentes i tabel 2.5 herunder) relativt tæt på hinanden. I Svendborg Kommune var der i 2015 samlede kommunale udgifter på idrætsområdet svarende til 601 kr. pr. borger, mens det tilsvarende beløb var lidt lavere i Haderslev og Ringsted (henholdsvis 592 og 545 kr.) og lidt højere i Varde (687 kr.).

På landsplan beløber kommunernes samlede udgifter på idrætsområdet sig til ca. 3,7 mia. kr., svarende til 645 kr. pr. borger i Danmark og altså en smule mere end udgiften pr. borger i Svendborg Kommune.

¹⁸ Svendborg Kommune har yderligere udgifter i forbindelse med Team Danmark samarbejdet og Svendborgprojektet (omtalt i kapitel 1) samt Den Sydfynske Idrætsklynge, der har til formål at understøtte udviklingen af projekter, der kobler læring, trivsel, sport og uddannelse på Fyn.

Tabel 2.5: Samlede kommunale udgifter på idrætsområdet i Svendborg Kommune og sammenligningskommunerne samt på landsplan, 2015

Kr. (kr. pr. borger)	Svendborg	Haderslev	Ringsted	Varde	Hele landet
Drift af idrætsfaciliteter	22.796.000 (391)	20.672.000 (369)	14.255.000 (418)	17.618.000 (350)	2.372.152.000 (415)
Tilskud efter folkeoplysningsloven	8.682.000 (149)	12.392.000 (221)	3.782.000 (111)	13.856.000 (275)	1.231.449.000 (215)
Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven	3.576.000 (61)	128.000 (2)	541.000 (16)	3.138.000 (62)	85.431.000 (15)
I alt	35.054.000 (601)	33.192.000 (592)	18.578.000 (545)	34.612.000 (687)	3.689.032.000 (645)

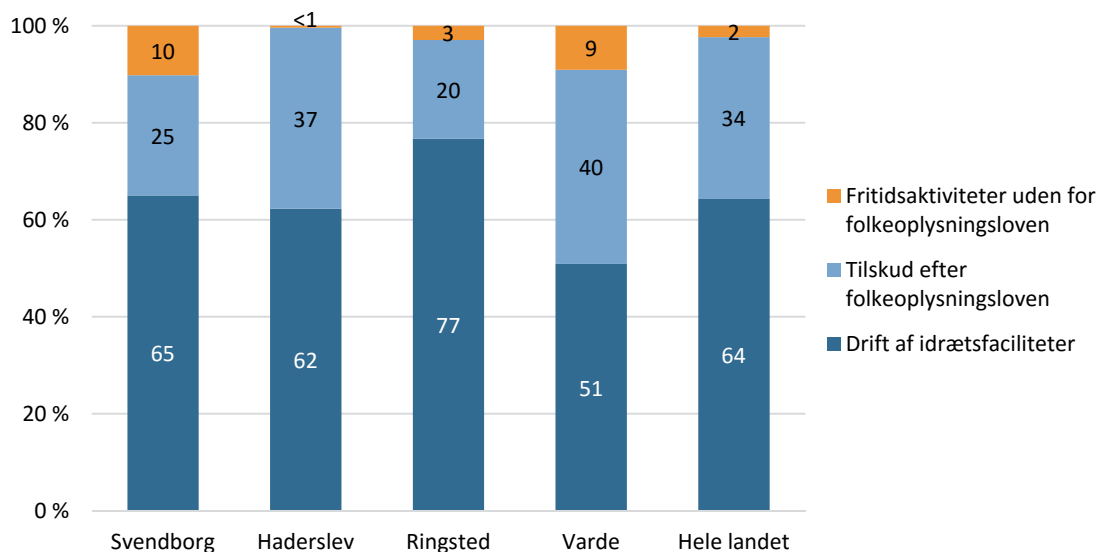
Kilde: Danmarks Statistik (2016c).

De fire kommuner er organiseret forskelligt i forhold til andelen af kommunale og selvejende idrætsfaciliteter, og det har betydning for, hvordan og under hvilke poster udgifter rangerer i kommunerne. Svendborg Kommune og Haderslev Kommune har en blanding af kommunale og selvejende faciliteter, mens der i Ringsted Kommune findes mange kommunale faciliteter og i Varde Kommune mange selvejende idrætsfaciliteter.

Det kommer til udtryk ved, at driften af idrætsfaciliteter udgør en forholdsmæssigt mindre del af de kommunale udgifter på idrætsområdet i Varde Kommune (51 pct.), mens tilskud efter folkeoplysningsloven (især lokaletilskud) fylder mere (40 pct.) end i de øvrige kommuner. I Ringsted med mange kommunale faciliteter udgør drift af idrætsfaciliteter 77 pct. af udgifterne på idrætsområdet, mens tilskud udgør 20 pct.

I Svendborg Kommune er fordelingen på udgiftsområdet, som tidligere beskrevet, 65 pct. til drift af idrætsfaciliteter, 25 pct. til tilskud efter folkeoplysningsloven samt 10 pct. til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven. Det ligner fordelingen i Haderslev med den ene undtagelse, at udgifterne til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven i Svendborg er væsentligt større og således udgør en noget større del af de samlede udgifter. Kun i Varde Kommune allokerer man en nogenlunde lige så stor del af de samlede midler (9 pct.) til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven som i Svendborg Kommune.

Figur 2.1: Fordeling af de kommunale udgifter på idrætsområdet i Svendborg Kommune og sammenligningskommunerne samt på landsplan, 2015

Kilde: Danmarks Statistik (2016c).

Opsummering og afrunding

På den overordnede kommunale kontoplan havde Svendborg Kommune i 2015-regnskabet godt 35 mio. kr. i udgifter på idrætsområdet. Idrætsområdet regnes her som de kommunale udgifter til drift af faciliteter (stadions, idrætsanlæg og svømmehaller samt idrætsfaciliteter for børn og unge), tilskud efter folkeoplysningsloven (frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde samt lokaletilskud) og fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven.

Målt i udgifter pr. borger brugte Svendborg Kommune i 2015 601 kr. pr. borger på idrætsområdet, hvilket ligger nogenlunde midt imellem sammenligningskommunerne og en smule under landsgennemsnittet på 645 kr.

I Svendborg Kommune (såvel som i de fleste andre kommuner) gik størstedelen (65 pct.) af udgifterne på idrætsområdet til drift af faciliteter, mens 25 pct. gik til tilskud efter folkeoplysningsloven og 10 pct. til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven.

Delanalyse 3: Analyse af kapaciteten i Svendborg Kommunes idrætsfaciliteter

Delanalyse 3 tegner et nuanceret billede af efterspørgslen på og brugen af idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune ved at se på tre overordnede parametre. De tre parametre er efterspørgsel efter tider (hvor mange timer er bookede), benyttelse af tider (hvor mange timer benyttes) og brugere af tider (hvem benytter tider).

Del 1 beskriver i hovedtræk de gældende fordelingsprincipper, og hvordan tider i faciliteter fordeles i Svendborg Kommune. Del 1 har yderligere fokus på efterspørgslen på udvalgte almindelige idrætshaller (800+ m²), mindre haller/ gymnastiksale (300-799 m²) og andre idrætslokaler/små gymnastiksale (< 300 m²) i kommunen i form af bookinger i to gennemsnitsuger, ligesom der kigges nærmere på brugernes (idrætsforeninger, skoler og andre brugere) selvvalgte behov¹⁹ for forskellige facilitetstyper henover sæsonen. Her kigges der på hverdage såvel som weekender.

Del 2 sætter fokus på benyttelsen og fremmødet til/brug af bookede tider på hverdage i dagtimerne (kl. 8-15) og aftentimerne (kl. 15-22), herunder primetime (tidsrummet fra kl. 17-20) i uge 9 og 11 for udvalgte faciliteter (herunder to 11-mands kunstgræsbaner). Der vil typisk være forskel på de to tidsrum. Mens skoler er de primære brugere i dagtimerne, sker der et skift i aftentimerne, hvor foreninger tager over.

Der er særligt fokus på forholdet mellem tildeling af tider i form af bookinger og faktisk brug af disse tider i de inkluderede faciliteter. Del 2 giver også overblik over, hvem brugerne er (i forhold til alder og køn), hvilke aktiviteter de dyrker i faciliteterne og antallet af deltagere i de forskellige typer af aktiviteter.

Yderligere sammenlignes booking og benyttelse af almindelige idrætshaller i Svendborg Kommune med resultater fra tilsvarende undersøgelser i Haderslev, Ringsted og Varde Kommuner.

Del 3 kigger nærmere på booking og brug på hverdage af kommunens fire svømmebassiner (med min. 25 meter baner). Det drejer sig om booking og brug i uge 9 og 11 af Svendborg Svømmehal, Svendborg Svømmeland ved Svendborg Idrætscenter, samt bassinerne på Ollerup Gymnastikhøjskole og Oure Skolerne. Ligeledes vil del 3 kigge nærmere på brugen af Rantzausmindehallens fitnesslokale og klatrevæggen på Ollerup Gymnastikhøjskole i samme uger.

¹⁹ Undersøgelsen af brugernes selvvalgte behov for tider stammer fra en spørgeskemaundersøgelse blandt brugere af idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune. Denne undersøgelse er nærmere beskrevet i delanalyse 6, hvor metode, inviterede brugere og svarprocent er beskrevet.

Del 1: Fordeling af tider i Svendborg Kommune

Denne del giver indblik i, hvordan tider i kommunens idrætsfaciliteter anvises og fordeles til fritidsbrugere²⁰. Anvisningen sker på baggrund af folkeoplysningsloven, som opstiller en række overordnede rammer for anvisningen. De formelle fordelingsregler er i hovedtræk beskrevet herunder.

Indendørs faciliteter

Fordelingen af de indendørs idrætsfaciliteter (herunder almindelige idrætshaller, mindre haller/gymnastiksale og svømmebassiner) og kommunale huse (i form af mindre sale og mødelokaler) løber som udgangspunkt fra primo august (2015) til ultimo juni (2016) (helårsbooking). Foreningerne kan dog vælge kun at søge noget af perioden. Ansøgning om tider skal ske senest den 15. marts, hvor der søges specifikt i de enkelte faciliteter. Foreningerne kan vælge at søge overordnet eller specifikt på aktivitetstypen, hvilket gøres digitalt gennem Svendborg Kommunes foreningsportal. Herefter udsendes brugernes ønsker til de pågældende halbestyrelser. I perioden 12.-26. april udarbejder halbestyrelserne et udkast til en timefordeling i de enkelte faciliteter. Herefter har de involverede brugere otte dage til at påklage den foreslåede fordeling. I tilfælde af at én eller flere brugere påklager timefordelingen, indkaldes der til et mæglingsmøde mellem de parter, som berøres af en eventuel omfordeling. Efter mæglingsmødet udarbejdes en endelig fordeling, som godkendes af Folkeoplysningsudvalget. Den nuværende prioriteringsrækkefølge for sæsonen 2015/2016, hvis to eller flere brugere ønsker samme tid, er følgende:

1. Aktiviteter for børn og unge
2. Folkeoplysende voksenundervisning (aftenskoler)
3. Aktiviteter for voksne
4. Selvorganiserede grupper

Hvis brugere alligevel ikke ønsker tildelte tider, kan opsigelse ske med tre måneders varsel i tilfælde af, at andre brugere ikke ønsker at overtage tiden.

I dagtimerne (kl. 8-15) har skoler som udgangspunkt råderet over de kommunale faciliteter, men skolerne reserverer ikke nødvendigvis tid gennem bookingsystemet. Som udgangspunkt kan tiderne derfor ofte ikke bookes af andre brugere gennem bookingsystemet, men ifølge Svendborg Kommune vil konkrete henvendelser fra andre brugere blive imødekommet, såfremt der er ledig tid. Således er nogle tidsrum i dagtimerne (kl. 8-15) visse steder i dag booket af andre brugere end skoler.

Natur- og kunstgræsbaner

Fodboldklubberne råder over de naturgræsbaner, som ligger der, hvor de hører til. Hvis flere klubber hører til ved samme baner, fordeles tiderne i samarbejde mellem de pågældende klubber. Udendørssæsonens start- og sluttidspunkt afhænger af banernes beskaffenhed men løber typisk fra februar/marts til november.

²⁰ Data er tilvejebragt via gennemgang af Svendborg Kommunes regler og vejledninger samt telefoninterviews den 7. april og 19. maj 2016.

Den ene af de fire kunstgræsbaner er privatejet, mens de tre andre er ejet af klubber. Klubberne administrerer selv banerne, men modtager ydelse til vedligeholdelse mod, at skolerne må benytte banerne i dagtimerne.

Efterspørgsel og booking

Analysen af bookinger er baseret på de faktiske bookinger i to gennemsnitsuger (uge 38 (2015) og uge 4 (2016)) i 17 almindelige idrætshaller (800 m²+), syv mindre haller/gymnastiksale (300-799 m²) og 24 andre idrætslokaler/små gymnastiksale (< 300 m²) i sæsonen 2015/2016 og bygger på udtræk af bookingdata fra Svendborg Kommunes eget bookingsystem. De faciliteter der indgår i undersøgelsen (med undtagelse af fire svømmebassiner, en klatrevæg et fitnesslokale, som afrapporteres i et selvstændigt afsnit) fremgår af oversigt 3.1 herunder²¹.

Oversigt 3.1: Facilitetstyper og –navne

Facilitetstype	Navne på faciliteter
Almindelige idrætshaller ²²	Gudmehallerne (hal 1 og 2), Lundby Skole (Lundbyhallen), Midtbyhallen (idrætshal), Nymarkskolens hal, Rantzausmindehallen (idrætshal), SG Huset (idrætshal), Skåruphallen, Stenstruphallen (idrætshal), Svendborg Badmintonhal, Svendborg Idrætshal, Thurø Hallen, Tvedhallen, Taasinge Hallen (idrætshal), Vester Skerninge Hallen, SG Huset (springcenter), Vejstrup Efterskole (springcenter)
Mindre haller /gymnastiksale	Gudmehallerne (hal 3), Kirkeby Hallen, Stenstrup Hallen (halv idrætshal), Thurø Skole (multisal), Vejstrup Efterskole (gymnastiksal), SG Huset (Dynamikken), Nymarkskolen (gymnastiksal)
Andre idrætslokaler /små gymnastiksale	Issøskolen afd. Kirkeby (gymnastiksal), Issøskolen afd. Stenstrup (gymnastiksal), Midtbyhallen (grøn og rød tumlesal), Nymarkskolen (tumlesal), Rantzausminde Skole (tumlesal), Rantzausmindehallen (gymnastiksal), Skårup Skole (gymnastiksal 1 og 2), Stokkebækskolen afd. Gudbjerg (gymnastiksal), Stokkebækskolen afd. Gudme (gymnastiksal), Stokkebækskolen afd. Hesselager (gymnastiksal), Tåsingeskolen afd. Sundhøj (gymnastiksal), Vestermarkskolen (gymnastiksal), Vestre Skole (lille og stor sal), Ørkildskolen afd. Byen (gymnastiksal 1 og 2), Ørkildskolen afd. Øst (gymnastiksal 1 og 2), SG Huset (Balancen, Studiet, Udsigten og Æstetikken)
Kunstgræsbaner	Taasinge Hallen (11-mands), Rantzausmindehallen (11-mands)

Da kommunens skoler råder over størstedelen af faciliteterne i dagtimerne (kl. 8-15) men ikke reserverer tid gennem bookingsystemet, er den eksakte bookingprocent i dagtimerne ikke kendt, men vil typisk afspejle antallet af idrætstimer på den enkelte skole. Derfor vil bookinganalysen kun beskæftige sig med tidsrummet kl. 15-22 på hverdage og tidsrummet kl. 8-18 i weekender.

Booking (i pct.) er de tildelte tider i faciliteterne til brugere. Bookingerne fordeles som udgangspunkt årligt og er således et udtryk for efterspørgslen på tider. En høj andel af booket

²¹Da der ikke er bookingdata på Gudmehallerne (mødelokale 1 og 2) og Midtbyhallen (bokslokale), indgår de ikke i bookinganalysen, men indgår som en del af grundlaget for kapitlets del 2 om benyttelse.

²² Der er ikke foretaget registreringer i følgende almindelige idrætshaller (800 m²+): Gymnasiehallen, Idrætsefterskolen Ulbølle, Den Frie Lærerskole og Ollerup Gymnastikhøjskole.

tid (reservationer) er et udtryk for stor efterspørgsel på faciliteten. Der skelnes ikke mellem, hvor mange brugere der har booket en facilitet samtidigt. Faciliteter er opgjort som værende booket eller ikke booket i et givent tidsrum.

Frem til kl. 15 har skolerne fortrinsret til størstedelen af faciliteterne og er de primære brugere i det tidsrum. Efter kl. 15 skifter brugerprofilen, og herefter er det i overvejende grad foreninger og i mindre grad andre aktører (som f.eks. aftenskoler, kommunale ungdomsinstitutioner og privat udlejning), der får tildelt tider. Beregningsmetoden for bookinger fremgår af boks 3.1 herunder.

Boks 3.1: Beregningsmetode for booking af faciliteter

Andel bookinger er udregnet ved at dele antallet af bookede tider med antallet af potentielle tider til rådighed for aktivitet. Et par eksempler nedenfor illustrerer brugen:

En booking på 100 pct. på hverdage fra kl. 15-22 angiver, at faciliteten har været booket (reserveret) i alle syv timer på alle hverdage i ugen fra kl. 15-22 – dvs. 35 timer om ugen.

En booking på 100 pct. i weekender fra kl. 8-18 angiver, at faciliteten har været booket (reserveret) i alle ti timer på begge weekendens dage – dvs. 20 timer i weekender (lørdag og søndag).

Eksempel: Rantzausmindehallen (idrætshal) er booket 89 pct. på hverdage fra kl. 15-22, hvilket gennemsnitligt svarer til 6 timer og 18 minutter – dvs. 31 timer og 30 minutter om ugen.

Bookinger

Fra kl. 15-22 på hverdage i de to gennemsnitsuger er 79 pct. af alle tider i de 17 almindelige idrætshaller booket, mens det henholdsvis er 44 og 30 pct. i de syv mindre haller/gymnastiksale og 27 andre idrætslokaler/små gymnastiksale²³ (se tabel 3.1 herunder). Der er forholdsvis få variationer i bookinger i uge 38 (2015) og 4 (2016) for faciliteterne (se appendiks 3, tabel 1). Da kunstgræsbanerne administreres af klubberne selv, indgår deres bookingtal ikke i analyserne, mens bookinger for svømmehaller indgår i en særskilt analyse i del 3.

Tabel 3.1: Booking af indendørs idrætsfaciliteter i to gennemsnitsuger (pct.)

Booking	Kl. 15-22 (hverdage)	Weekender (kl. 8-18)
Almindelige idrætshaller	79	41
Mindre haller/gymnastiksale	44	8
Andre idrætslokaler/små gymnastiksale	30	3

Tabellen viser bookinger af idrætsfaciliteter samlet for uge 38 (2015) og uge 4 (2016). En score på 100 pct. fra kl. 15-22 angiver syv timers booking i samtlige faciliteter på alle hverdage i alle uger. I weekender svarer en booking på 100 pct. til 20 timers booking.

²³ For springcentret (almindelig idrætshal) såvel som gymnastiksalen (mindre hal/gymnastiksal) på Vejstrup Efterskole gælder det, at 20 pct. af tiden er booket (til foreningsaktivitet), mens efterskolen selv råder over faciliteterne i de resterende tidsrum. Den reelle blokerede tid inklusiv Vejstrup Efterskoles egen tid må derfor forventes at være højere end angivet her.

I weekender er der meget ledig kapacitet i de to gennemsnitsuger. Således er kun 41 pct. af tiderne reserveret i de almindelige idrætshaller, mens der er få bookinger i de andre facilitetstyper. I weekender er der større variation end på hverdage i forhold til bookinger. En samlet oversigt over bookinger i de individuelle faciliteter på hverdage (kl. 15-22) og i weekender (kl. 8-18) fremgår af appendiks 3, tabel 1.

Foreningernes og skolernes/institutionernes selvvalgte behov

Tildelingen af tider i faciliteterne løber for hele perioden fra primo august (2015) til ultimo juni (2016). Derfor er det interessant at undersøge, hvordan brugerne af faciliteterne oplever behovet for at benytte dem over hele året. Først og fremmest er dette en måde at måle brugernes efterspørgsel på, som ikke er mulig at belyse alene på baggrund af bookinger, som i udgangspunktet ikke tager sæsonvariationer i betragtning. Brugere har sjældent det samme behov for indendørstider over hele året, og derfor er brugerne blevet spurgt, hvornår de oplever at have behov for tider i de tre facilitetstyper.

Skoler, idrætsforeninger og andre foreninger i Svendborg Kommune er blevet bedt om at angive behovet for de faciliteter, de benytter i hver af årets tolv måneder²⁴. I appendiks 3 (tabel 2 til tabel 8) fremgår det selvvalgte behov for haller/sale, fodboldbaner og svømmehaller.

Haller/sale

Idrætsforeningerne angiver at have et stabilt højt niveau fra oktober til marts, hvor 81 pct. af idrætsforeningerne angiver at benytte haller/sale flere gange om ugen. Brugen er en smule mindre i september og april, hvor det henholdsvis er 69 og 68 pct. af idrætsforeningerne, der angiver at benytte haller/sale flere gange om ugen. Fra maj til august er behovet noget lavere (se appendiks 3, tabel 2).

Skolernes højsæson ligger fra oktober til april. Her angiver 76-81 pct. af skolerne at benytte haller/sale flere gange om ugen. I de resterende måneder (med undtagelse af september) er det selvvalgte behov for haller/sale noget højere for skoler end for idrætsforeninger (se appendiks 3, tabel 2 og 3).

Fodboldbaner

Idrætsforeningerne har et nogenlunde stabilt behov for fodboldbaner gennem hele året. Fra april til august vurderer alle ni idrætsforeninger, som benytter fodboldbaner, at de benytter fodboldbaner flere gange om ugen. I de resterende måneder vurderer mellem 67-89 pct. af de adspurgte idrætsforeninger, at de har behov for banerne flere gange om ugen. Mellem 11-22 pct. vurderer dog også, at de slet ikke har behov for baner afhængig af hvilken måned, der er tale om (se appendiks 3, tabel 5).

Skolernes behov for fodboldbaner i løbet af året ligger noget lavere end idrætsforeningernes. Behovet er størst fra april til juni og igen i august og september, hvor 72 pct. af skoler-

²⁴ Svarkategorier: 'Flere gange om ugen', 'En gang om ugen', 'Mindre end én gang om ugen' og 'slet ikke'.

ne vurderer at de benytter fodboldbaner flere gange om ugen. Skolerne vurderer, at de benytter fodboldbaner i langt mindre udstrækning fra november til februar (se appendiks 3, tabel 6).

Svømmehaller

Tre idrætsforeninger har angivet, at de benytter svømmehaller. Her svarer alle tre, at de benytter dem flere gange ugentligt i alle årets måneder (se appendiks 3, tabel 7).

Skolens selvvalgte benyttelse ligger på et nogenlunde stabilt niveau i løbet af året (med undtagelse af juli). Mellem 35 og 53 pct. vurderer at skulle bruge svømmehallen én gang om ugen, mens 35 til 41 pct. vurderer at skulle benytte svømmehallen flere gange om ugen (se appendiks 3, tabel 8).

At der er forskel på skolers og foreningers behov skyldes typisk, at skoler har planlagt skemaet for et skoleår, mens der ofte er sæsonpause i foreningsidrætterne. Yderligere flytter nogle foreningsidrætter aktiviteterne udenfor, når udendørsbanerne åbner, hvilket betyder, at behovet for indendørstider i den periode mindskes.

En del af undervisningen i skoler må ligeledes forventes at flytte udenfor, når udendørsbanerne åbner. Dog kan der være mange forskellige præferencer for idræt i en skoleklasse, hvilket betyder, at en del af eleverne fortsat foretrækker indendørsaktiviteter, når udendørsbanerne åbner. Skoler benytter i højere grad forskellige facilitetstyper samtidig i løbet af sæsonen og angiver derfor i højere grad end foreninger at have behov for muligheden for adgang til indendørsfaciliteter gennem hele sæsonen.

Del 2: Benyttelse af idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune

Det følgende afsnit bygger på en kapacitetsundersøgelse, der via aktivitetsregistreringer kortlægger den faktiske brug af i alt 17 udvalgte almindelige idrætshaller, syv mindre haller/gymnastiksale, 27 andre idrætslokaler/gymnastiksale og to 11-mands kunstgræsbaner i Svendborg Kommune på hverdage i uge 9 og 11 fra kl. 8-22.

Analyserne er delt op i dagtimer (kl. 8-15) og aftentimer (kl. 15-22). I dagtimerne er der efter ønske fra Svendborg Kommune registreret i 13 almindelige idrætshaller, fem mindre haller/gymnastiksale og 25 andre idrætslokaler/små gymnastiksale, mens der i aftentimerne er registreret i 17 almindelige idrætshaller, fem mindre haller/gymnastiksale og 11 andre idrætslokaler/små gymnastiksale. En oversigt over inkluderede faciliteter i henholdsvis dag- og aftentimerne findes i appendiks 3, tabel 9.

Metode og aktivitetsregistreringer

Hensigten med undersøgelsen er at få et så retvisende billede som muligt af aktiviteterne i de udvalgte faciliteter i de undersøgte uger (uge 9 og 11, 2016) og skabe overblik over, hvordan den eksisterende kapacitet i faciliteterne benyttes i forhold til efterspørgslen. Uge 9 og 11 vil for de fleste idrætsgrenes vedkommende være i højsæsonen, hvilket også bekræftes af idrætsforeningernes og skolernes selvvalgte behov.

Undersøgelsens data er indsamlet af et korps af uvildige registranter bestående af personalet på anlæggene og betalte vikarer fra et eksternt vikarbureau hyret af Idrættens Analyseinstitut. Alle registranter blev grundigt introduceret til undersøgelsens metode af medarbejdere fra Idrættens Analyseinstitut og blev instrueret i at være til stede i faciliteterne én gang i timen à ti minutter og for hver enkelt aktivitet udfylde et spørgeskema med 15 spørgsmål. De centrale spørgsmål vedrører aktiviteternes start- og sluttidspunkter, information om deltagerens køn og alder samt antallet af deltagere og type af aktivitet. Metoden er nærmere beskrevet i appendiks 3, bilag 1, mens registreringskemaerne kan ses i appendiks 3, bilag 2. En oversigt over idrætsfaciliteter, aktivitetsforløb, antallet af aktive og registreringstidspunkterne fremgår af appendiks 3, tabel 9.

Benyttelse af idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune

Aktivitetsregistranterne har indsamlet oplysninger om aktiviteternes start- og sluttidspunkt, og herved er det muligt at angive perioder med aktivitet og perioder uden aktivitet i faciliteterne. Perioder med aktivitet er defineret ved, at der er 'mindst én aktiv pr. aktivitet' i faciliteten.

På den måde anskueliggør analysen, hvor stor en andel af de bookedede tider, der i praksis benyttes til aktivitet. Mens del 1 så på efterspørgslen i form af bookinger i to gennemsnitsuger (uge 38 (2015) og 4 (2016)), sammenholdes benyttelsen i denne del 2 med bookinger i de to registreringsuger (uge 9 og 11). En høj fremmødeprocent til bookedede tider/brug af bookedede tider i undersøgelsesugerne indikerer, at efterspurgte tider i uge 9 og 11 i høj grad udnyttes. Omvendt indikerer en lav fremmødeprocent/brug af bookedede tider, at mange brugere ikke møder op til de tider, som de har reserveret i registreringsugerne, eller at de ikke bruger hele bookingen (se boks 3.2 for beskrivelse af de centrale begreber).

Analyserne i det følgende fokuserer på benyttelse på hverdage i dag- (kl. 8-15) og aften-timer (kl. 15-22), herunder brugen i tidsrummet kl. 17-20 (refereres til som 'primetime'). Det er i primetime, at der er størst pres på faciliteterne, og det er også i det tidsrum, at børn og unge har størst behov for tider.

Boks 3.2: Centrale begreber som mål for kapacitetsanalysen

Booking (i pct.) er de tider i faciliteterne, der er tildelt brugere. Bookingerne fordeles årligt og er således et udtryk for efterspørgslen på tider. Et højt antal bookinger (reservationer) er et udtryk for stor efterspørgsel på faciliteten²⁵. Der er tale om de eksakte bookinger for de to undersøgelsesuger modregnet eventuelle aflysninger.

Benyttelse (i pct.) angiver andelen af tilgængelige aktivitetstimer, faciliteten reelt er i brug i registreringsugerne. Benyttelse udtrykker det reelle behov for tider hos brugerne med anviste tider i de to undersøgelsesuger. Omvendt udtrykker den ikke-benyttede tid mulighederne for at udnytte faciliteterne til mere aktivitet. En facilitet er registreret som benyttet, hvis der har været mindst én aktiv til stede.

Fremmøde til bookede tider (i pct.). Fremmødeprocenten angiver, hvor stor en del af de bookede tider brugerne benytter. Lavere fremmøde end den bookede tid kan have to årsager: Enten at brugere helt udebliver fra deres tid, eller at de ikke benytter deres afsatte tid til fulde.

Benyttelse af idrætsfaciliteter i dagtimer (kl. 8-15)

I dagtimerne er der gennemgående en stor del overskydende kapacitet i alle fire facilitets-typer. Da størstedelen af tiderne som udgangspunkt er afsat til skoler, ses der i dagtimer (kl. 8-15) udelukkende på benyttelsen (og ikke booking). En oversigt over registrerings-tidspunkter for alle faciliteterne fremgår af appendiks 3, tabel 9.

Knapt halvdelen af kapaciteten i 13 almindelige idrætshaller benyttes (53 pct.), hvilket svarer til, at der gennemsnitligt er registreret aktivitet i 3 timer og 43 minutter af i alt syv timers kapacitet i alle 13 almindelige idrætshaller²⁶ på alle hverdage fra kl. 8-15 (se tabel 3.2 nedenfor).

De fem mindre haller/gymnastiksale benyttes gennemsnitligt 2 timer og 24 minutter (39 pct.), mens andre idrætslokaler/små gymnastiksale benyttes 33 pct. svarende til 2 timer og 19 minutter af syv timers kapacitet. På kunstgræsbanerne er der gennemsnitligt aktivitet i 1 time og 11 minutter (17 pct.) i tidsrummet kl. 8-15. Mens kunstgræsbanen ved Taasinge Hallen har en benyttelse på 29 pct., har banen ved Rantzausmindehallen blot været i brug i 4 pct. af tiden.

²⁵ Der skelnes ikke mellem, hvor mange brugere der har booket en facilitet samtidigt. Faciliteter er opgjort som værende booket eller ikke booket i et givent tidsrum.

²⁶ Der er i dagtimerne (kl. 8-15) ikke foretaget registreringer i Vejstrup Efterskole (springcenter) og Gudmehallerne (hal 1 og 2). Registreringerne fra Vester Skerninge Hallen i dagtimerne er bortkommet, hvorfor denne facilitet ligeledes ikke indgår i analyserne af dagtimer.

Tabel 3.2: Benyttelse af fire facilitetstyper i dagtimerne (pct.)

	Benyttelse
Almindelige idrætshaller	53
Mindre haller/gymnastiksale	39
Andre idrætslokaler/små gymnastiksale	33
Kunstgræsbaner	17

Tabellen viser benyttelse i dagtimer i uge 9 og 11 (kl. 8-15).

Benyttelse af idrætsfaciliteter i aftentimer (kl. 15-22)

I aftentimerne stiger benyttelsen markant for de to kunstgræsbaner, mens benyttelsen også er højere for de almindelige idrætshaller, som sammenlignet med registreringerne i dagtimerne yderligere inkluderer Gudmehallerne (hal 1 og 2), Vester Skerninge Hallen og Vejstrup Efterskole (springcenter) – i alt 17 almindelige idrætshaller. Overordnet set er der dog stadig en del ubenyttet kapacitet i alle fire facilitetstyper (se tabel 3.3 herunder).

I aftentimerne er der for mindre haller/gymnastiksale foretaget yderligere registreringer i Gudmehallerne (hal 3) og Vejstrup Efterskole (gymnastiksal). Omvendt indgår Nymarks-kolen (gymnastiksal) og Thurø Skole (multisal) ikke. Andre idrætslokaler/små gymnastiksale inkluderer færre faciliteter i aftentimerne (11) end i dagtimerne (25). Se appendiks 3, tabel 9 for oversigt over faciliteter og registreringstidspunkter.

De almindelige idrætshaller er booket 78 pct. af tiden, mens knap to tredjedele (63 pct.) af kapaciteten er i brug. Det svarer til, at der gennemsnitligt benyttes 4 timer og 25 minutter af syv timers kapacitet i alle faciliteter på alle hverdage fra kl. 15-22. Fremmøde til/brug af bookede tider er 81 pct. – altså er der 19 pct. af de reserverede tider, som ikke bliver brugt. I de mindre haller/gymnastiksale er 45 pct. af kapaciteten booket, mens 40 pct. benyttes. Det høje fremmøde til/brug af bookede tider (89 pct.) skyldes dog primært, at der ikke er booket tid i Gudmehallerne (hal 3), selvom den er benyttet i godt en tredjedel af tiden, og at Vejstrup Efterskole (gymnastiksal) selv benytter faciliteten i tidsrum, der ikke er booket.

Efterspørgslen er stort set den samme for andre idrætslokaler/små gymnastiksale (46 pct.) som for mindre haller/gymnastiksale, mens benyttelsen er noget lavere (28 pct.), og færre bookinger er benyttede (61 pct.). De to kunstgræsbaner er benyttet i 59 pct. af tiden i aftentimerne, svarende til at 4 timer og 8 minutter af i alt syv timers kapacitet benyttes.

Tabel 3.3: Booking, benyttelse og fremmøde til/brug af faciliteter i aftentimer (pct.)

	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookede tider
Almindelige idrætshaller	78	63	81
Mindre haller/gymnastiksale	45	40	89
Andre idrætslokaler/små gymnastiksale	46	28	61
Kunstgræsbaner	-	59	-

Tabellen viser booket tid, benyttelse og fremmøde til/brug af bookede tider i aftentimer i uge 9 og 11 (kl. 15-22).

Benyttelse af idrætsfaciliteter i primetime (kl. 17-20)

Som nævnt er det interessant at kigge specifikt på tidsrummet kl. 17-20, hvor der er særligt pres på faciliteterne, dog med nogle forskelle mellem facilitetstyperne. I primetime er det vigtigt, at fremmøde til/brug af bookede tider er høj, da det er i dette tidsrum, hvor behovet for tider er størst.

For alle facilitetstyper er booking såvel som benyttelse højere i primetime (se tabel 3.4 nedenfor), men også her ser man, at godt en fjerdedel af den samlede kapacitet i de almindelige idrætshaller ikke er i brug. Omvendt er brugen af de to kunstgræsbaner særlig høj i primetime (95 pct.). Fremmøde til/brug af bookede tider er lidt højere for almindelige idrætshaller (84 pct.) og andre idrætslokaler/små gymnastiksale (62 pct.) end i hele tidsrummet kl. 15-22, mens det er en smule lavere for mindre haller/gymnastiksale (82 pct.).

Tabel 3.4: Booking, benyttelse og fremmøde til/brug af faciliteter i primetime (pct.)

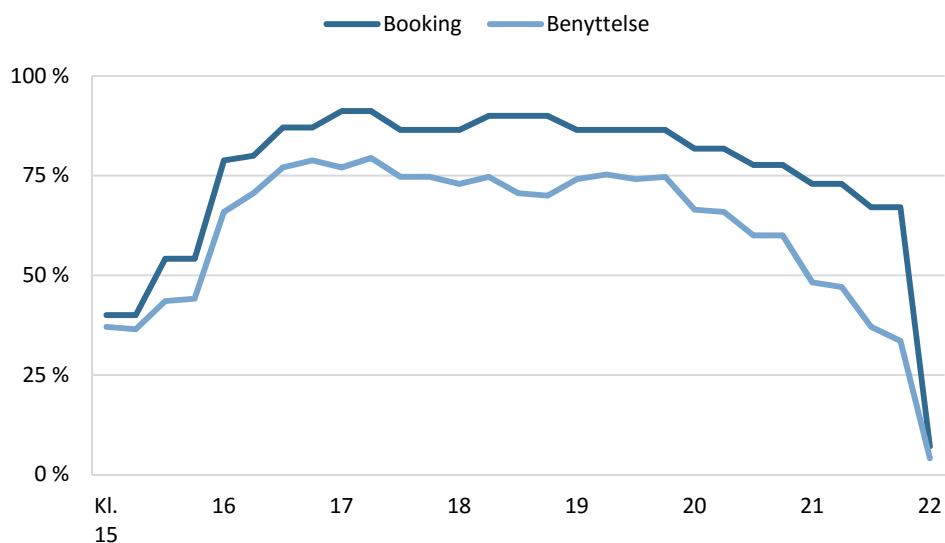
	Booking	Benyttelse	Fremmøde til bookede tider
Almindelige idrætshaller	88	74	84
Mindre haller/gymnastiksale	62	50	82
Andre idrætslokaler/små gymnastiksale	66	41	62
Kunstgræsbaner	-	95	-

Tabellen viser booket tid, benyttelse og fremmøde til/brug af bookede tider i primetime i uge 9 og 11 (kl. 17-20).

Benyttelse time for time

En række figurer herunder viser booking og benyttelse af de fire facilitetstyper time for time fra kl. 15-22. Figur 3.1 nedenfor viser dette for de almindelige idrætshaller. Benyttelsen ligger stabilt højt fra kl. 16.45 til 19.45, hvorefter den falder frem til kl. 22. Dette stemmer nogenlunde overens med det mønster, man også ser i andre kommuner, hvor der typisk er pres på de almindelige idrætshaller i omtrent samme tidsrum. Før kl. 16 er benyttelsen særdeles lav. Der er i hele tidsrummet reserveret mere tid, end der faktisk benyttes, og efter kl. 21 stiger spændet mellem booket og benyttet tid.

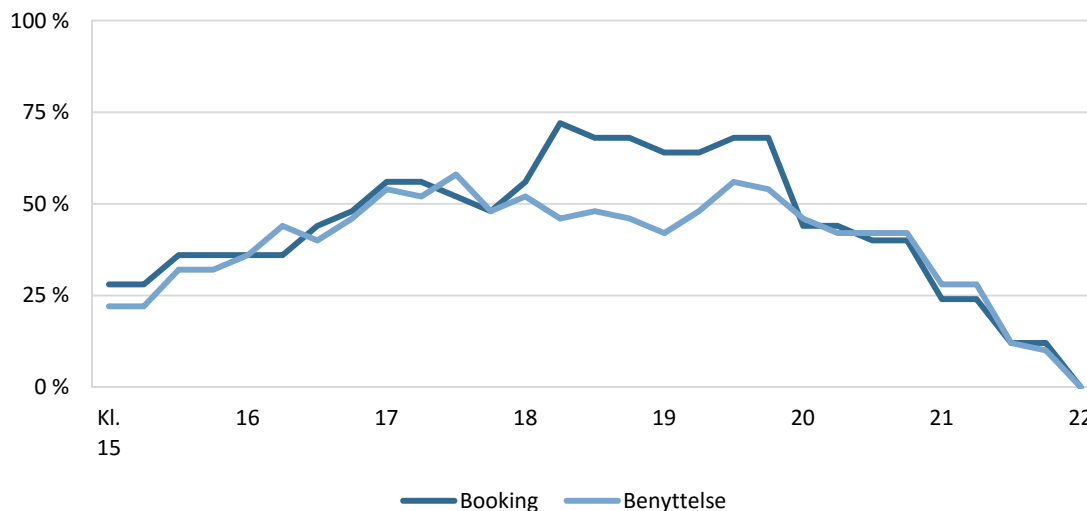
Figur 3.1: Booking og benyttelse af almindelige idrætshaller i aftentimerne time for time

Figuren viser den procentvise brug af 17 almindelige idrætshaller på tværs af aftentimerne (kl. 15-22). Data er summeret for uge 9 og 11.

I de mindre idrætshaller/gymnastiksale toppes benyttelsen fra kl. 17-18 og igen fra kl. 19.15 til 19.45, hvorefter der sker et fald indtil kl. 22 (se figur 3.2 herunder). Der er en fin overensstemmelse mellem bookinger og benyttelse med undtagelse af tidsrummet fra kl. 18.15 til 19.45, hvor der er en del booket tid, som ikke benyttes.

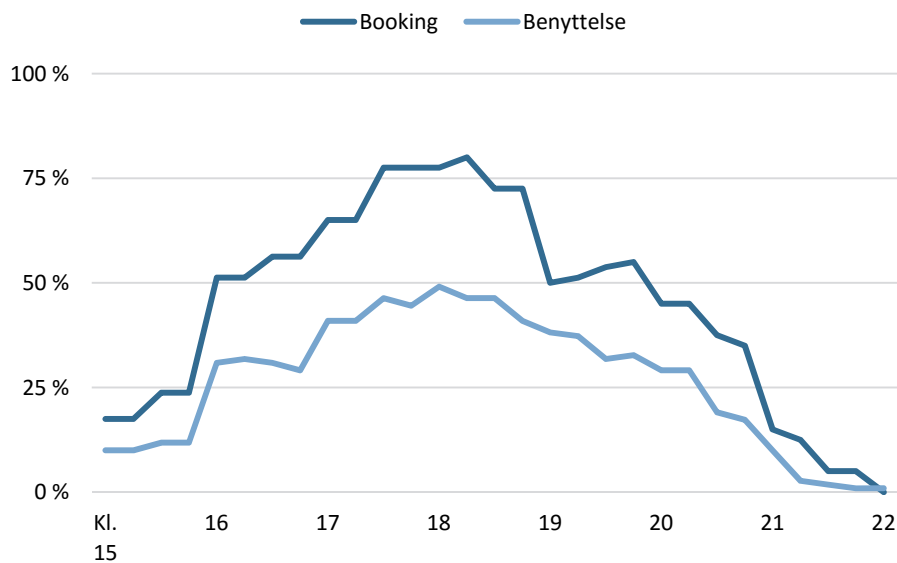
Figur 3.2: Booking og benyttelse af mindre haller/gymnastiksale i aftentimerne time for time

Figuren viser den procentvise brug af fem mindre haller/gymnastiksale på tværs af aftentimerne (kl. 15-22). Data er summeret for uge 9 og 11.

I andre idrætslokaler/små gymnastiksale ligger benyttelsen højest fra kl. 17 til 18.45. Herefter falder benyttelsen frem til kl. 22. Inden kl. 16 er benyttelsen særligt lav (se figur 3.3 nedenfor). Spændet mellem bookinger og faktisk brug er højest i tidsrummet kl. 16-18.45.

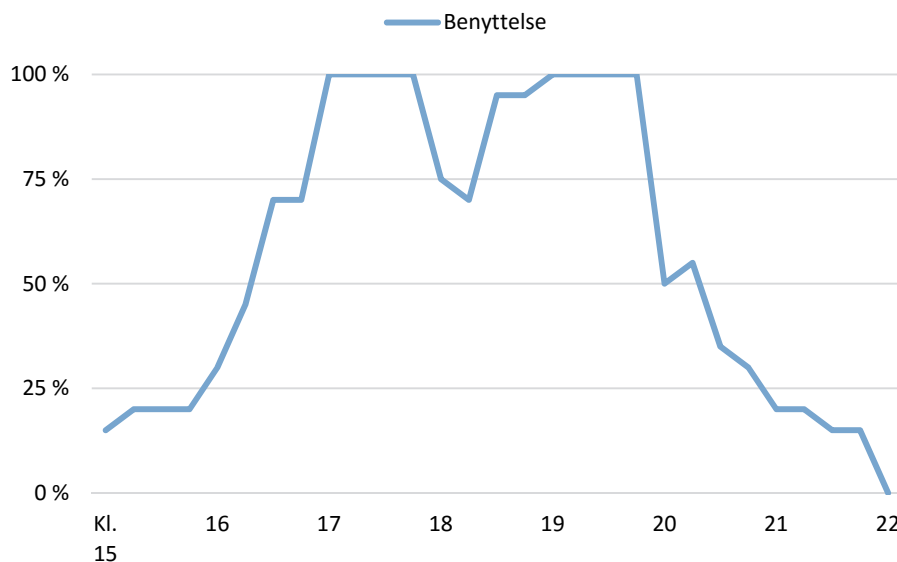
Figur 3.3: Booking og benyttelse af andre idrætslokaler/små gymnastiksale i aftentimerne time for time

Figuren viser den procentvise brug af 11 andre idrætslokaler/små gymnastiksale på tværs af aftentimerne (kl. 15-22). Data er summeret for uge 9 og 11.

På de to kunstgræsbaner topper benyttelsen fra kl. 17 til kl. 19.45, hvor de stort set er fuldt benyttede – dog med noget mindre brug omkring kl. 18 (se figur 3.4 herunder). Brugen er mærkbart lavere i andre tidsrum.

Figur 3.4: Benyttelse af 11-mands kunstgræsbaner i aftentimerne time for time

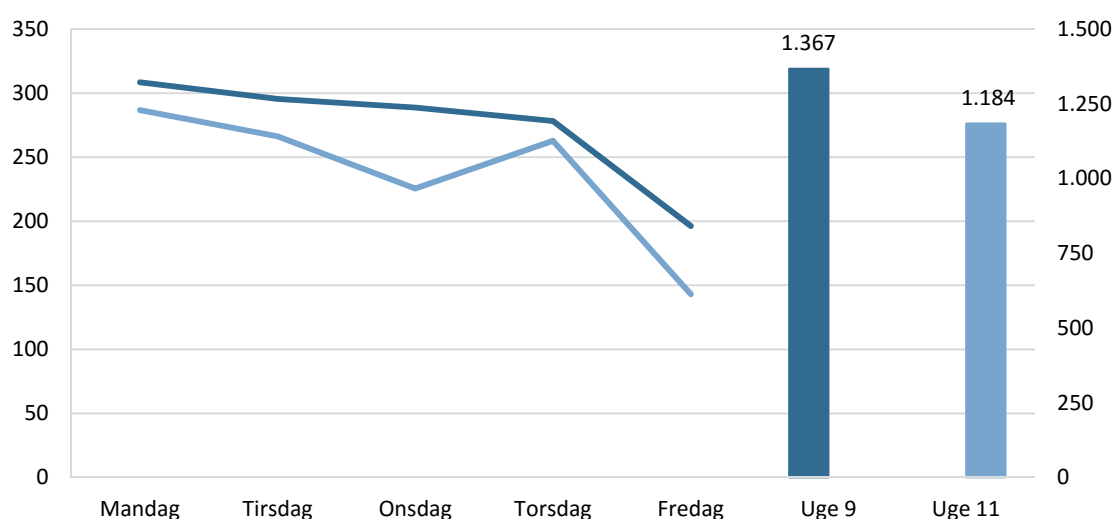
Figuren viser den procentvise brug af to 11-mands kunstgræsbaner på tværs af aftentimerne (kl. 15-22). Data er summeret for uge 9 og 11.

Benyttelse på tværs af uger

Aktivitetsniveauet varierer for langt de fleste idrætsaktiviteter i løbet af året, og det er således et fåtal af aktiviteter, som har samme aktivitetsniveau hen over hele sæsonen. Denne del af analysen ser på, hvordan benyttelsen af de undersøgte faciliteter svinger mellem de to undersøgelsesuger. Selvom undersøgelsen er foretaget inden for et relativt kort tidsinterval, kan der være forskelle mellem aktivitetsniveauet i undersøgelsesugerne.

Figur 3.5 herunder viser antal registrerede aktivitetstimer på hverdage i de to undersøgelsesuger for 17 almindelige idrætshaller, syv mindre haller/gymnastiksale, 27 andre idrætslokaler/små gymnastiksale og to kunstgræsbaner. Den mørkeblå kurve viser antal aktivitetstimer i uge 9, mens den lyseblå viser antal aktivitetstimer i uge 11. Der er i uge 9 registreret 1.367 aktivitetstimer mod 1.184 i uge 11, hvilket er en forskel på 13 pct. Der er i begge uger registreret flest aktivitetstimer om mandagen og færrest om fredagen. I begge uger er der registreret markant færre aktivitetstimer om fredagen end på de andre ugedage.

Figur 3.5: Registrerede aktivitetstimer på tværs af hverdage og undersøgelsesuger (antal timer)

Figuren viser antal aktivitetsforløb i de udvalgte faciliteter fordelt på hverdage fra kl. 8-22 og registreringsuger.

Benyttelse på tværs af ugedage

Som anskueliggjort ovenfor, varierer benyttelsen af faciliteterne på tværs af hverdage. Det er udfoldet herunder i dag- (kl. 8-15) og aftentimer (kl. 15-22), herunder primetime (kl. 17-20).

I dagtimerne (kl. 8-15) gør det sig gældende for alle facilitetstyper, at der alle dage er en del ubenyttet kapacitet (se tabel 3.5 herunder). Brugen af almindelige idrætshaller er stabil fra mandag til fredag, hvor lidt over halvdelen af kapaciteten benyttes. I de mindre haller/gymnastiksale er brugen størst mandag (48 pct.) og tirsdag (49 pct.), mens den er noget lavere om fredagen (26 pct.). Brugen af andre idrætslokaler/gymnastiksale er stabil fra mandag til torsdag og lavere på fredage (20 pct.). På kunstgræsbaner er benyttelsen relativt lav på alle dage, men lavest på tirsdage (7 pct.).

Tabel 3.5: Benyttelse af fire facilitetstyper i dagtimer på tværs af ugedage (kl. 8-15) (pct.)

	Mandage	Tirsdage	Onsdage	Torsdage	Fredage
Almindelige idrætshaller	55	55	53	50	53
Mindre haller/gymnastiksale	48	49	34	39	26
Andre idrætslokaler/små gymnastiksale	37	38	34	35	20
Kunstgræsbaner	20	7	20	21	16

Tabellen viser benyttelse på tværs af hverdage i uge 9 og 11 i dagtimer (kl. 8-15) for fire facilitetstyper.

I aftentimerne (kl. 15-22) gælder det for samtlige facilitetstyper, at benyttelsen er lavere om fredagen end på andre hverdage, hvor der er en del overskydende kapacitet. For almindelige idrætshaller (75 pct.), mindre haller/gymnastiksale (64 pct.) og kunstgræsbaner (68 pct.) er benyttelsen højest om mandagen, mens den for andre idrætslokaler/små gymnastiksale er marginalt højere tirsdag (37 pct.) end mandag (36 pct.).

Tabel 3.6: Benyttelse af fire facilitetstyper i aftentimer på tværs af ugedage (pct.)

	Mandage	Tirsdage	Onsdage	Torsdage	Fredage
Almindelige idrætshaller	75	63	69	68	39
Mindre haller/gymnastiksale	64	49	33	39	18
Andre idrætslokaler/små gymnastiksale	36	37	27	28	11
Kunstgræsbaner	68	61	56	60	53

Tabellen viser benyttelse på tværs af hverdage i uge 9 og 11 i aftentimer (kl. 15-22) for fire facilitetstyper.

I primetime er kunstgræsbaner den mest benyttede facilitetstype på alle hverdage, hvor brugen ligger mellem 88 og 100 pct. (se tabel 3.6 nedenfor). For almindelige idrætshaller er benyttelsen nogenlunde stabil fra mandag til torsdag, mens mindre haller/gymnastiksale har en noget højere benyttelse om mandagen (73 pct.) end på andre hverdage, hvor der er en del ubrugt kapacitet. I andre idrætslokaler/små gymnastiksale er der generelt meget overskydende kapacitet på alle hverdage. Med undtagelse af kunstgræsbaner er der også en del ubenyttet kapacitet i kommunens faciliteter i primetime på fredage.

Tabel 3.7: Benyttelse af fire facilitetstyper i primetime på tværs af ugedage (pct.)

	Mandage	Tirsdage	Onsdage	Torsdage	Fredage
Almindelige idrætshaller	83	78	81	86	45
Mindre haller/gymnastiksale	73	52	44	49	34
Andre idrætslokaler/små gymnastiksale	55	51	40	43	17
Kunstgræsbaner	100	88	94	100	92

Tabellen viser benyttelse på tværs af hverdage i uge 9 og 11 i primetime (kl. 17-20) for fire facilitetstyper.

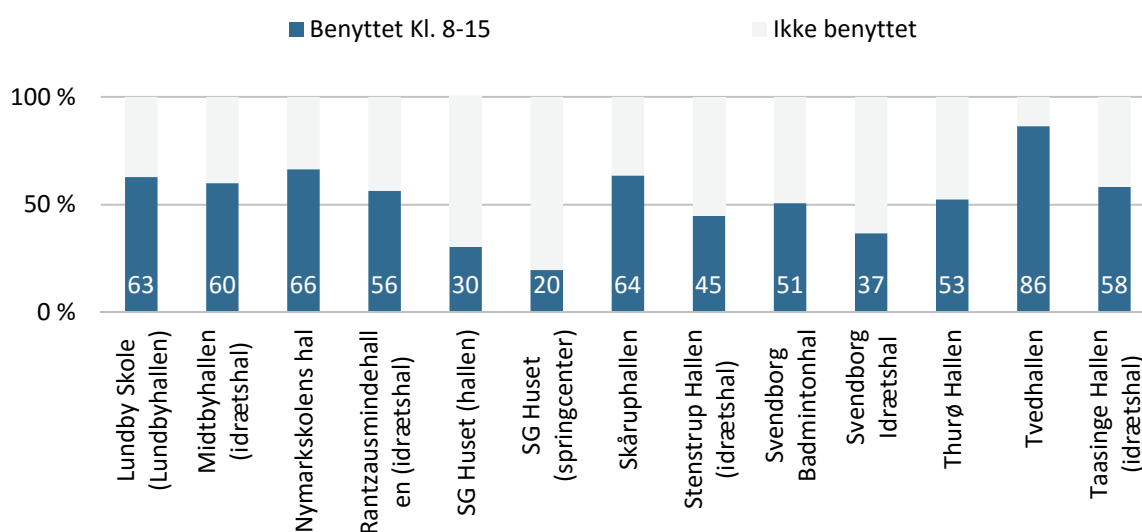
Benyttelse af specifikke faciliteter

I tillæg til den mere generelle benyttelse i Svendborg Kommune er det også interessant at se på efterspørgslen og benyttelsen af individuelle faciliteter. Analyserne er delt op i dag- (kl. 8-15) og aftentimer (kl. 15-22).

Benyttelse på hverdage i dagtimerne (kl. 8-15)

Da langt størstedelen af faciliteterne i dagtimerne som udgangspunkt er afsat til skolebrug, er det udelukkende interessant at kigge på den faktiske benyttelse i dette tidsrum (se figur 3.6 nedenfor). Der er forholdsvis store forskelle i brugen af de 13 individuelle almindelige idrætshaller, om end der i de fleste er en del overskydende kapacitet. Tvedhallen ligger dog med en høj benyttelse på 86 pct., svarende til at 6 timer og 1 minut af i alt syv timers kapacitet er benyttet hver dag fra kl. 8-15. Omvendt ligger SG Husets Springcenter med en lav benyttelse, således, at der kun er blevet registreret aktiviteter i 20 pct. af tiden. En oversigt over benyttelse i mindre haller/ gymnastiksale, kunstgræsbaner og andre idrætslokaler/små gymnastiksale i dagtimer (kl. 8-15) fremgår af appendiks 3, tabel 10.

Figur 3.6: Benyttelse af specifikke almindelige idrætshaller i dagtimer

Figuren viser benyttelse for individuelle almindelige idrætshaller i dagtimer (kl. 8-15).

Benyttelse på hverdage i aften timerne (kl. 15-22)

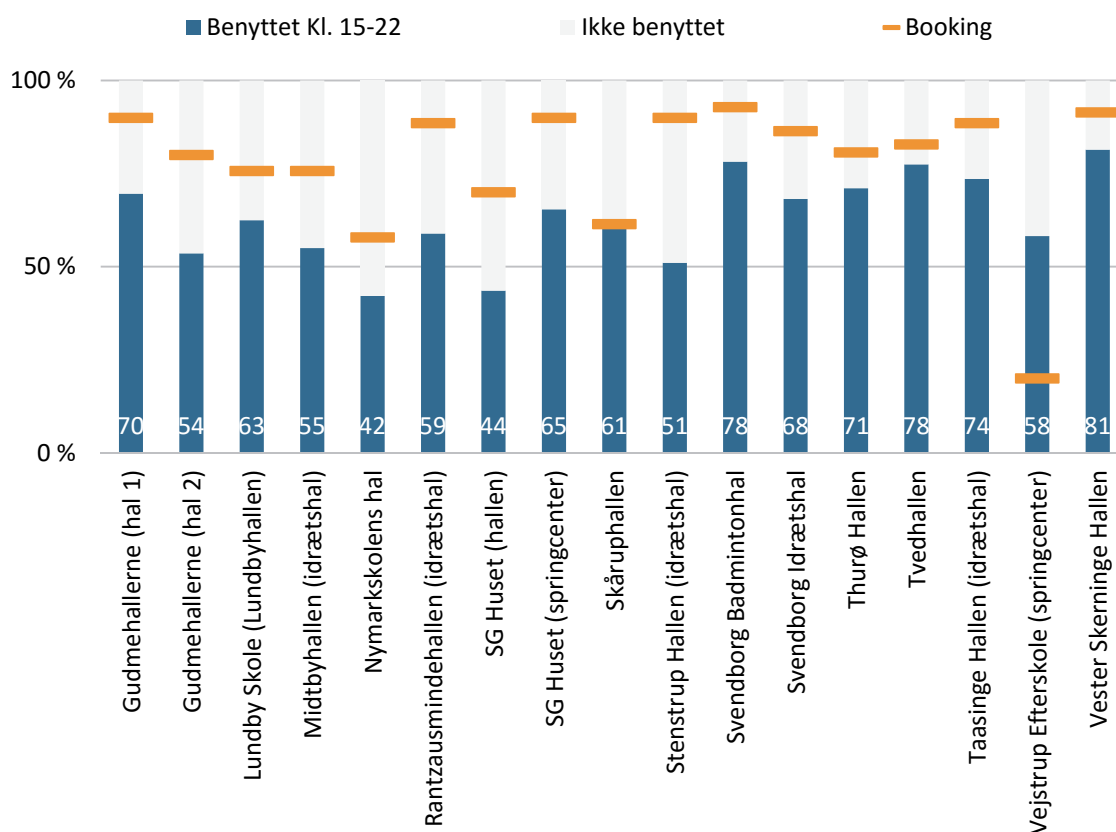
I aften timerne (kl. 15-22) ser man ligeledes store forskelle mellem de 17 almindelige idrætshaller både hvad angår booking og benyttelse (se figur 3.7 herunder). Otte af de almindelige idrætshaller er booket mere end 85 pct. af tiden. Vejstrup Efterskole (springcenter) er til gengæld kun booket 20 pct. af tiden, men eftersom efterskolen selv råder over faciliteten, er det nærliggende, at den planlagte brug i form af efterskolens egne aktiviteter er højere, end bookingen indikerer.

Vester Skerninge Hallen er den mest benyttede almindelige idrætshal i aften timerne (kl. 15-22). Her er der registreret aktivitet i 81 pct. af tiden. Også Svendborg Badmintonhal (78 pct.) og Tvedhallen (78 pct.) ligger relativt højt i aften timerne. Nymarkskolens hal (42 pct.) og SG Huset (hallen) (44 pct.) er de almindelige idrætshaller med den laveste benyttelse i tidsrummet kl. 15-22.

Det er ligeledes interessant at kigge på spændet mellem booking og benyttelse, som siger noget om, i hvor høj grad brugerne benytter deres reserverede tider. På Vejstrup Efterskole (springcenter) er benyttelsen (58 pct.) markant højere end den bookedede tid. Det skyldes, at

der har været en del aktivitet fra efterskolen selv på tidspunkter, hvor springcentret ikke har været booket. I Skåruphallen stemmer bookede og realiserede tider overens. I de andre almindelige idrætshaller ligger bookingerne højere end den faktiske benyttelse, især i Stenstrup Hallen (idrætshal) bemærkes et stort spænd mellem bookede tider og faktisk brug.

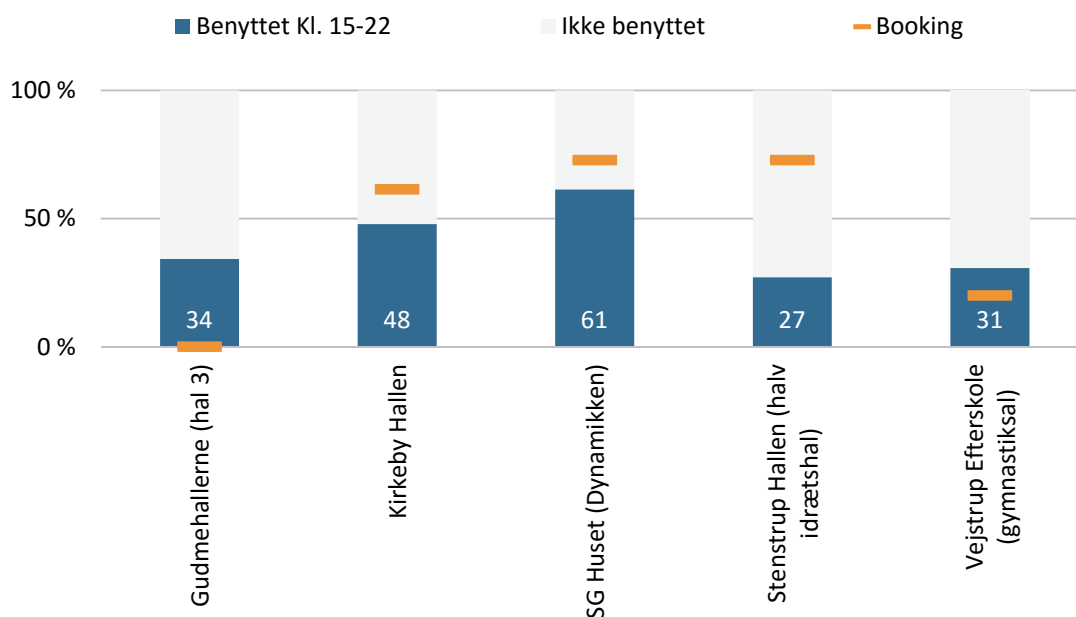
Figur 3.7: Benyttelse af specifikke almindelige idrætshaller i aftentimer

Figuren viser booking og benyttelse for individuelle almindelige idrætshaller i aftentimer (kl. 15-22).

De fem mindre haller ligger med en forholdsvis lav benyttelse i aftentimerne, hvor der er en del ubenyttet kapacitet i alle fem (se figur 3.8 nedenfor). I Gudmehallerne (hal 3) er der ingen bookinger, mens den benyttes 34 pct. I Vejstrup Efterskoles gymnastiksal gælder det, ligesom for springcentret, at benyttelsen (31 pct.) er højere end bookingen (20 pct.). I Stenstrup Hallen (halv idrætshal) er der et særligt stort spænd mellem bookinger (73 pct.) og benyttelse (27 pct.). En oversigt over booking, benyttelse og fremmøde til/brug af bookede timer i aftentimer (kl. 15-22) og i primetime (kl. 17-20) fremgår af appendiks 3, tabel 11.

Figur 3.8: Benyttelse af specifikke mindre haller i aftentimer

Figuren viser booking og benyttelse for individuelle mindre haller i aftentimer (kl. 15-22).

Sammenligning med andre kommuner

Figur 3.9 herunder har til formål at sammenligne benyttelsen af almindelige idrætshaller i aftentimerne (kl. 16-22)²⁷ og i primetime (kl. 17-20) i Svendborg Kommune med Haderslev, Ringsted og Varde Kommuner.

Benyttelsen af almindelige idrætshaller i aftentimerne (de mørkeblå søjler) på 67 pct. i Svendborg Kommune er noget højere end i Haderslev (60 pct.) og Varde Kommuner (55 pct.) men lidt lavere end i Ringsted Kommune (71 pct.).

Kigger man på fremmøde til/brug af bookede tider i aftentimerne, ligger Svendborg Kommune (81 pct.) højere end de tre andre kommuner²⁸.

I primetime (kl. 17-20) er benyttelsen noget højere i alle fire kommuner end i aftentimerne generelt (kl. 16-22). Også her har Svendborg Kommune (74 pct.) en højere benyttelse end Haderslev (70 pct.) og Varde Kommuner (62 pct.), mens den er noget lavere end i Ringsted Kommune (83 pct.).

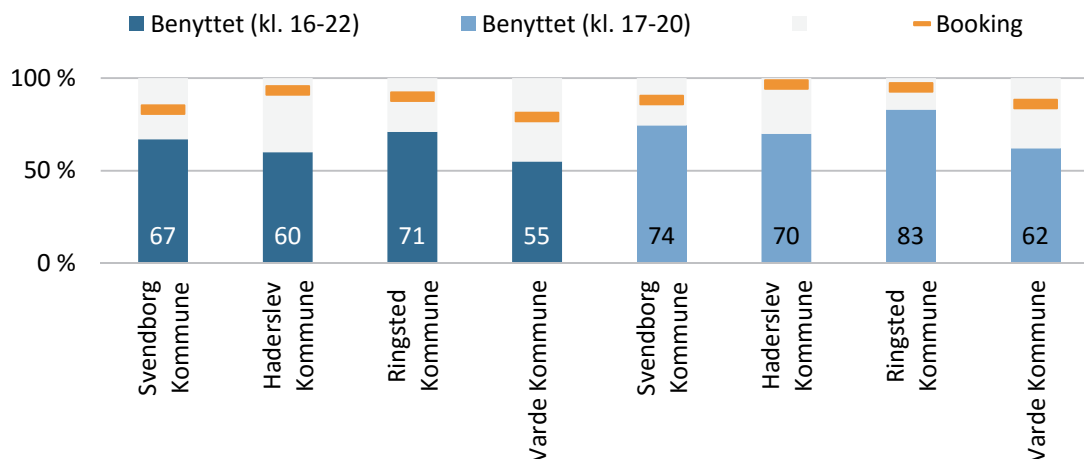
I primetime er fremmøde til/brug af bookede tider højere for alle fire kommuner end i aftentimerne generelt, hvilket indikerer en mere effektiv benyttelse af tiderne i det tidsrum. I Svendborg Kommune benyttes 84 pct. i primetime mod 72 pct. i både Haderslev og Varde

²⁷ I sammenligning med andre kommuner kigges der på tidsrummet efter kl. 16. Det skyldes, at aftentimer i andre kommuneundersøgelser er defineret som fra kl. 16-22.

²⁸ Haderslev Kommune (65 pct.), Ringsted Kommune (79 pct.) og Varde Kommune (69 pct.)

Kommuner. I Ringsted Kommune er fremmøde til/brug af bookede tider hele 87 pct. i primetime.

Figur 3.9: Benyttelse af almindelige idrætshaller på tværs af kommuner

Figuren viser booket tid og benyttelse af haller i fire kommuner i henholdsvis aftentimerne (Kl. 16-22) og primetime (Kl. 17-20).

Arealbenyttelse

Et andet mål for udnyttelse er det benyttede areal i faciliteterne til aktiviteterne. Udøvelsen af nogle aktiviteter kræver, at man benytter hele facilitetens areal, mens andre aktiviteter kræver mindre plads.

Brugerne af faciliteterne er blevet spurgt til, hvor stor en del af det samlede areal i en facilitet de ideelt set skal bruge for at afvikle aktiviteten. Ligeledes er de blevet spurgt om, hvor stor en del der som minimum er nødvendig for at kunne dyrke aktiviteten.

I alle fire facilitetstyper får tæt på alle brugere stillet det areal til rådighed, de ideelt set ønsker og finder nødvendigt for at afvikle deres aktiviteter. I de almindelige idrætshaller ønsker 83 pct. af brugerne at benytte hele halarealet, når de dyrker aktiviteter, mens 82 pct. mener, at hele arealet er nødvendigt for at dyrke aktiviteten. Registreringer for de to undersøgelsesuger viser, at det reelt er 81 pct., der benytter hele halarealet.

For mindre haller ønsker 81 pct. at benytte hele arealet, mens 80 pct. svarer, at det er nødvendigt med hele arealet. Ligeledes benyttede 80 pct. i de to undersøgelsesuger sig af hele arealet.

I de andre idrætslokaler fik næsten alle brugere (96 pct.) stillet hele arealet til rådighed. Det stemte i høj grad overens med deres ønsker (98 pct.), og hvad de fandt nødvendigt (98 pct.).

På kunstgræsbaner får langt færre brugere stillet hele arealet til rådighed. Således er det kun 22 pct. af aktiviteterne, hvor hele banen benyttes, mens 27 pct. af aktiviteterne kun

bruger halvdelen af banen. Knap halvdelen af aktiviteterne (48 pct.) foregår på en fjerdedel af banens areal. Selvom det kun er få aktiviteter, som får stillet hele arealet til rådighed, stemmer behov og faktisk brug fint overens.

I alle fire facilitetstyper er der altså stor overensstemmelse mellem, hvor stort et areal brugerne ønsker/finder nødvendigt for at kunne udøve deres aktivitet, og det areal de faktisk får stillet til rådighed. For en oversigt over brugernes ønsker, hvad de finder nødvendigt, og det areal de faktisk får stillet til rådighed se appendiks 3, tabel 12.

Selvom de fleste brugere både ønsker og finder det nødvendigt at benytte hele arealet til deres aktivitet (med undtagelse af kunstgræsbaner), betyder det ikke nødvendigvis, at der ikke kan være potentiale i, at faciliteter benyttes af flere brugere samtidigt. De forestillinger, arrangørerne har om, hvor meget plads der er nødvendigt for at udøve aktiviteten, vil typisk bero på deres nuværende forhold. Ligeledes kan man ikke udelukke, at der er en tilskyndelse til at svare strategisk på spørgsmålet, og at de mange foreninger svarer, at de har brug for hele arealet, fordi de ikke ønsker at dele det med andre snarere end, at det er nødvendigt.

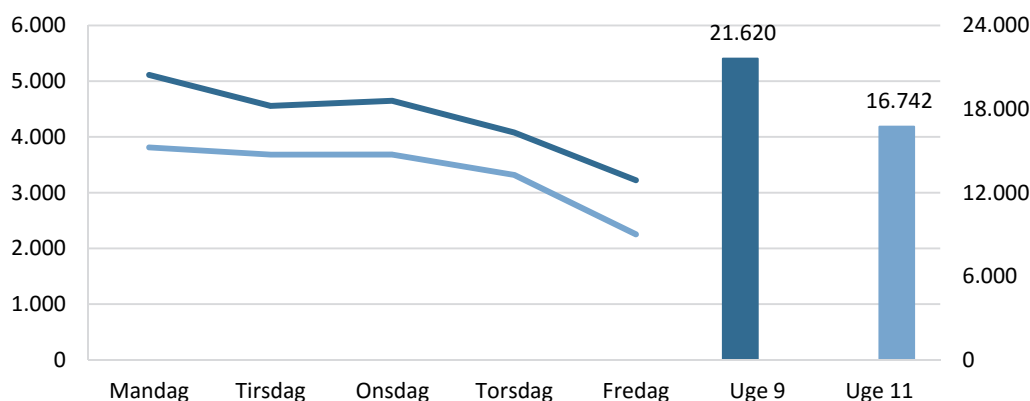
Brugere i de indendørs faciliteter i Svendborg Kommune

I dette afsnit er fokus på, hvem deltagerne i faciliteterne er, og hvad de dyrker. Afsnittet ser således nærmere på alle de aktivitetsforløb, der har været afholdt i faciliteterne i løbet af de to registreringsuger.

Antal deltagere i undersøgelsesugerne

Der er i de to uger registreret i alt 38.362 deltagere fordelt på 17 almindelige idrætshaller, syv mindre haller, 27 andre idrætslokaler og to kunstgræsbaner (figur 3.10 herunder). Der er registreret 22 pct. flere deltagere i uge 9 end i uge 11. I begge uger har der været flest deltagere om mandagen og færrest om fredagen.

Figur 3.10: Aktivitetsniveauet på tværs af hverdage og undersøgelsesuger (antal deltagere)

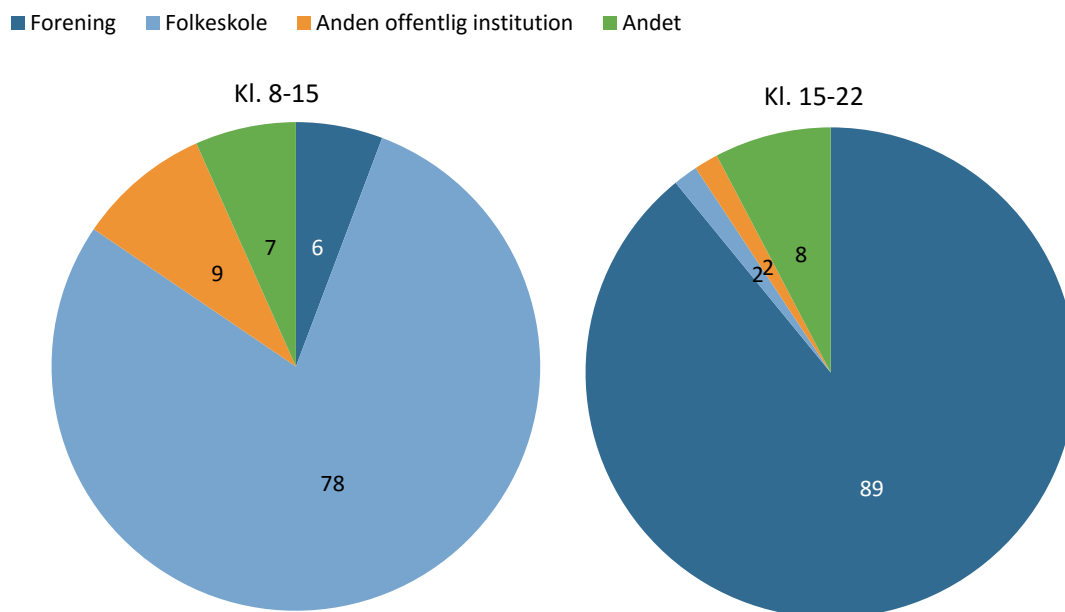

Figuren viser antal deltagere i fire facilitetstyper fordelt på hverdage og registreringsuger.

Aktiviteter fordelt på arrangørtyper

I figur 3.11 herunder illustreres andelen af forskellige brugere i henholdsvis dag- og aften-timerne. I dagtimer (kl. 8-15) er det primært folkeskoler (78 pct.), der er brugere af faciliteterne, mens foreningerne²⁹ (89 pct.) står for langt størstedelen af aktiviteterne efter kl. 15.

Figur 3.11: Benyttelse af idrætsfaciliteter i dag- og aften timer

Figuren viser andelen af registrerede aktivitetstimer i dag- (kl. 8-15) og aften timer (kl. 15-22) i uge 9 og 11.

Alders- og kønsfordeling i dagtimerne

Eftersom langt størstedelen af aktiviteterne i dagtimerne (kl. 8-15) foregår i folkeskoleregion, er det naturligt, at der er en stor overvægt af aktiviteter med deltagere i alderen 7-15 år, som det fremgår af appendiks 3, tabel 13. I dette tidsrum har langt størstedelen af aktiviteterne deltagelse af lige mange piger og drenge (appendiks 3, tabel 14).

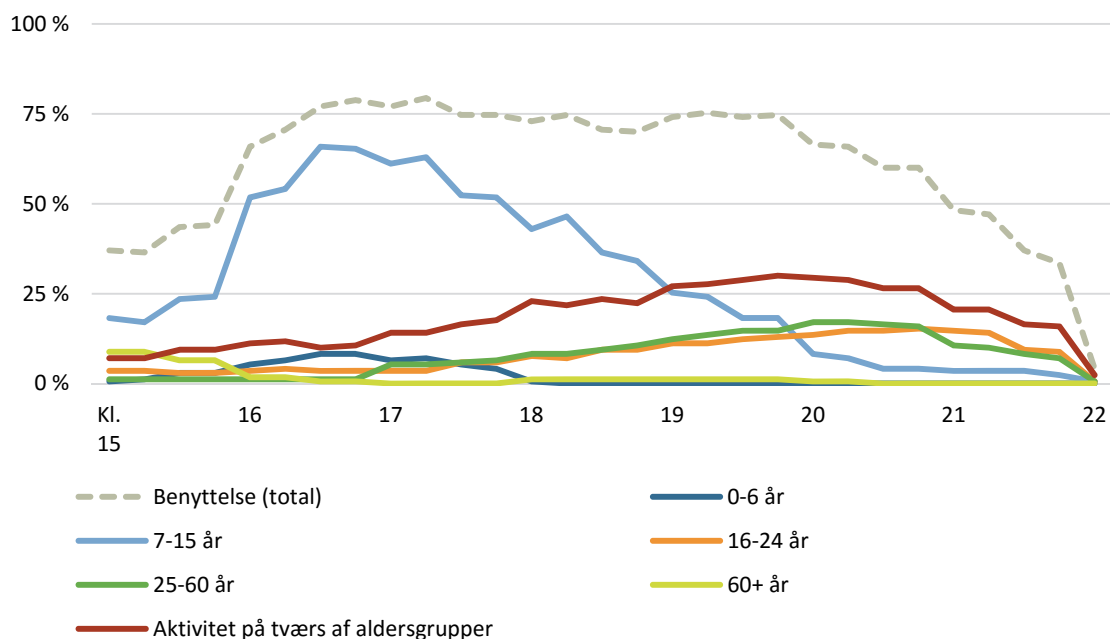
Børn og unge teenagere dominerer i de almindelige idrætshaller

Figureerne herunder viser andelen af aktivitetsforløb time for time fordelt på aldersgrupper i de fire facilitetstyper i aften timerne (kl. 15-22). Den stiplede grå linje viser den samlede benyttelse. Man ser en del forskelle mellem facilitetstyperne.

I de almindelige idrætshaller dominerer de 7-15-årige aktiviteterne frem til kl. 19, hvorefter andre aldersgrupper tager over (figur 3.12 herunder). Efter kl. 20 er der meget lidt aktivitet med denne aldersgruppe. Efter kl. 19 er der mest aktivitet på tværs af aldersgrupper.

²⁹ GOG Håndbolds professionelle afdeling indgår under 'foreninger' på trods af at være registreret aktieselskab.

Figur 3.12: Aktiviteter i almindelige idrætshaller i aftentimerne fordelt på aldersgrupper

Figuren viser andele af aktiviteter i almindelige idrætshaller fordelt på alder time for time i aftentimerne (kl. 15-22).

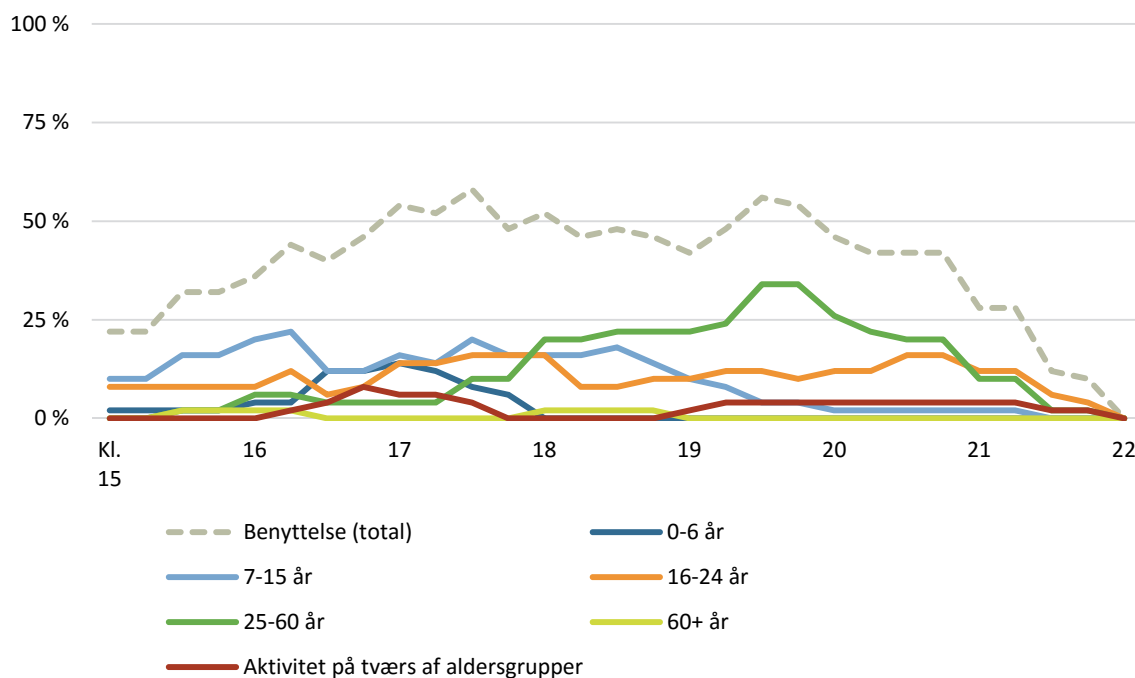
Kigger man på hele tidsrummet kl. 15-22 står de 7-15-årige for hele 43 pct. af aktiviteten, mens der er meget lidt tid med 0-6-årige (3 pct.) og 60+-årige (4 pct.) (se appendiks 3, tabel 15).

I forhold til køn (ikke vist i figur) er der flest aktivitetstimer med primært mænd (49 pct.), mens aktivitet med primært kvinder (25 pct.) og ca. halvt af hvert køn (26 pct.) fylder noget mindre i de almindelige idrætshaller (se appendiks 3, tabel 16).

Voksne dominerer aktiviteterne i de mindre haller fra kl. 18

I de mindre haller er der mest aktivitet med 8-15-årige og 16-24-årige frem til kl. 18 (se figur 3.13 nedenfor). Herefter overtager de 25-60-årige størstedelen af aktiviteterne indtil kl. 20.45.

Figur 3.13: Aktiviteter i mindre haller/gymnastiksale i aften timerne fordelt på aldersgrupper

Figuren viser andele af aktiviteter i mindre haller/gymnastiksale fordelt på alder time for time i aften timerne (kl. 15-22).

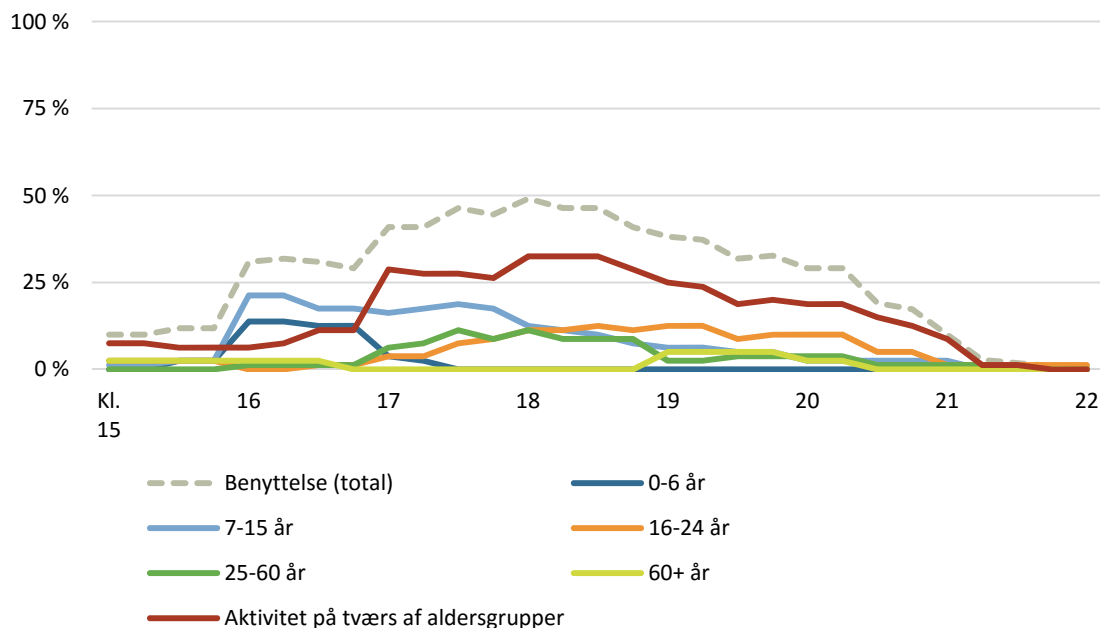
I aften timerne udgør de 25-60-årige 32 pct. af den samlede aktivitetstid, mens de 7-15-årige og 16-24-årige udgør henholdsvis 26 og 27 pct. af aktiviteten. De 0-6-årige udgør 7 pct. af tiden i de mindre haller/gymnastiksale (se appendiks 3, tabel 15).

I de mindre haller/gymnastiksale er 44 pct. af brugstiden primært udgjort af mænd, mens 40 pct. primært er udgjort af kvinder og 16 pct. af ca. lige mange mænd og kvinder (se appendiks 3, tabel 16).

Mange aktiviteter på tværs af aldersgrupper i andre idrætslokaler

Andre idrætslokaler/små gymnastiksale adskiller sig fra de andre facilitetstyper ved, at en stor del af aktiviteterne sker på tværs af aldersgrupper (se figur 3.14 herunder). I aften timerne er 42 pct. af den samlede tid i andre idrætslokaler/små gymnastiksale udgjort af aktiviteter på tværs af aldersgrupper, mens de 7-15-årige udgør hver femte aktivitetstime (21 pct.) (se appendiks 3, tabel 15).

Figur 3.14: Aktiviteter i andre idrætslokaler/små gymnastiksale i aftentimer fordelt på aldersgrupper

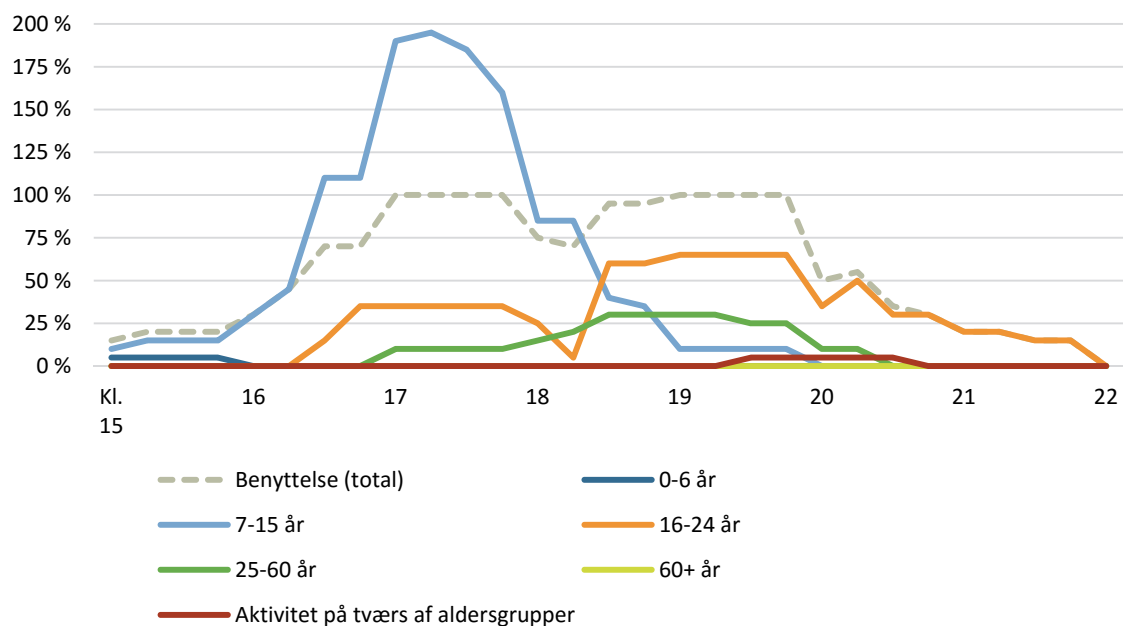
Figuren viser andele af aktiviteter i andre idrætslokaler fordelt på alder time for time i aftentimer (kl. 15-22).

Andre idrætslokaler/små gymnastiksale adskiller sig også fra de andre facilitetstyper ved, at brugerne i langt højere grad er kvinder. Således er deltagerne i 68 pct. af den samlede aktivitetstid primært kvinder, mens kun hver femte registrerede time er benyttet af primært mænd (20 pct.). Aktiviteter med ca. lige mange mænd og kvinder udgør 12 pct. (se appendiks 3, tabel 16).

7-15-årige dominerer også på kunstgræsbanerne i aftentimerne

På kunstgræsbaner er der klar dominans af 7-15-årige frem til kl. 18.15. Som det fremgår af figur 3.15 herunder, er antallet af aktiviteter med 7-15-årige højere end benyttelsen i tidsrummet kl. 16.45 til 18.15. Det skyldes, at benyttelse er opgjort som værende benyttet eller ikke benyttet og ikke tager hensyn til, at der kan foregå flere aktiviteter sideløbende. At aktiviteterne overstiger benyttelsen, er altså et udtryk for, at der foregår flere aktiviteter samtidig.

Figur 3.15: Aktiviteter på kunstgræsbaner i aftentimer fordelt på aldersgrupper

Figuren viser andele af aktiviteter på kunstgræsbaner fordelt på alder time for time i aftentimerne (kl. 15-22).

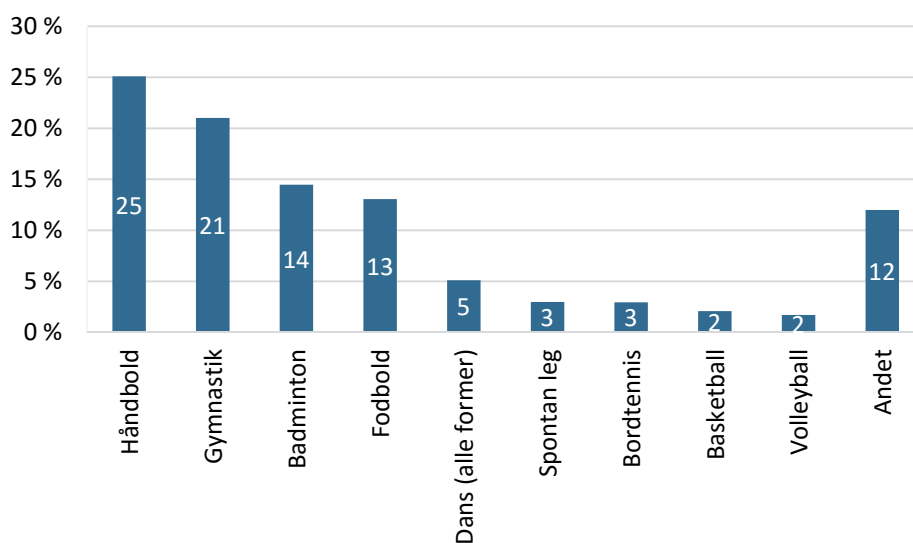
I aftentimerne er 55 pct. af tiden benyttet af 7-15-årige, mens 16-24-årige udgør 33 pct. (se appendiks 3, tabel 15) Hele 82 pct. af aktiviteterne bliver udgjort primært af drenge/mænd, mens aktiviteter for primært piger/kvinder udgør 18 pct. (se appendiks 3, tabel 16).

Flest aktivitetstimer med håndbold

Registranterne blev bedt om at registrere, hvilke aktiviteter der blev udført i faciliteterne. I alt er der på hverdage i aftentimer i de to registreringsuger registreret 1.342 timers aktivitet i de almindelige idrætshaller, mindre haller/gymnastiksale, andre idrætslokaler/små gymnastiksale og på kunstgræsbaner.

Ud fra registreringerne er det muligt at opgøre, hvor stor en andel af de samlede aktivitetstimer de enkelte idrætsgrene står for. Aktiviteterne i figur 3.16 herunder udgør afholdte aktiviteter (baseret på andele registrerede timer). Her står håndbold for 25 pct. (i alt 336 timer og 45 minutter i de to uger) af aktiviteterne, mens gymnastik (21 pct.) og badminton (14 pct.) kommer ind som nummer to og tre.

Figur 3.16: Andel af aktivitetstimer i aften timerne fordelt på aktivitetstyper

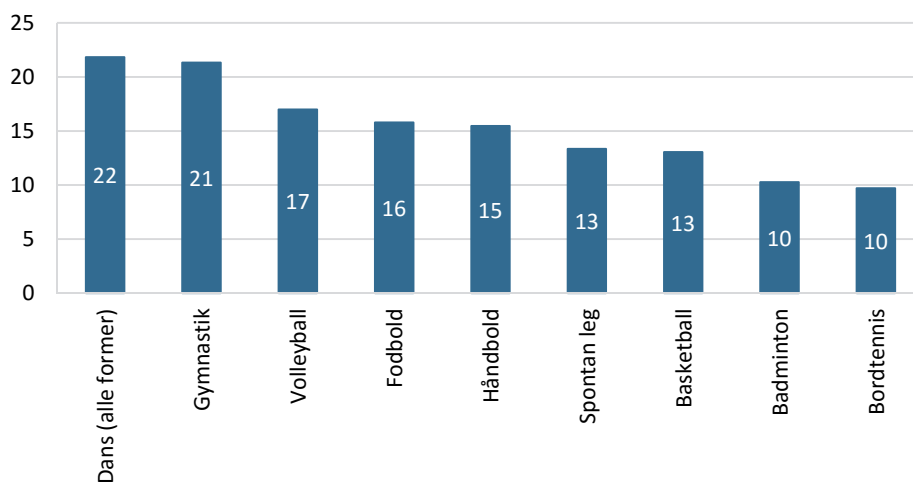
Figuren viser andelen af aktivitetstimer fordelt på aktivitetstyper på hverdage i aften timer (kl. 15-22).

Antal deltagere fordelt på idrætsgrene

Undersøgelsens data kan også bruges til at beskrive antallet af deltagere i de enkelte forløb. Her er sigtet ikke, om der er aktivitet eller ej, men hvor mange deltagere, de forskellige typer idrætsaktiviteter har.

I figur 3.17 herunder fremgår de ni største idrætsgrene (baseret på registrerede timer). Her har dans og gymnastik gennemsnitligt flest deltagere, henholdsvis 22 og 21 pr. forløb. I den anden ende finder man badminton og bordtennis, som gennemsnitligt har 10 deltagere pr. aktivitetsforløb. Således aktiverer et gennemsnitligt danse- eller gymnastikforløb altså mere end dobbelt så mange personer som et forløb med badminton eller bordtennis.

Figur 3.17: Gennemsnitligt antal deltagere fordelt på aktiviteter i aften timerne

Figuren viser det gennemsnitlige antal deltagere til forskellige aktiviteter i tidsrummet kl. 15-22.

Del 3: Benyttelse af svømmebassiner og andre faciliteter

Dette delafsnit sætter fokus på fire 25 meter svømmebassiner i Svendborg Kommune. Det er bassinerne i Svendborg Svømmehal, Svendborg Svømmeland ved Svendborg Idrætscenter, svømmehallen på Ollerup Gymnastikhøjskole og svømmehallen på Oure Skolerne.

Afsnittet vil på linje med de foregående afsnit indledningsvist fokusere på fordelingen af tider i de fire bassiner (i del 1 blev det gennemgået, hvordan tider fordeles) og efterfølgende se på efterspørgslen i form af reserverede tider i henholdsvis dag- (kl. 8-15) og aftentimer (kl. 15-22) i de to registreringsuger. Man skal være opmærksom på, at der kan være mærkbar forskel på aktiviteten i hverdage og weekender. Fokus i denne del er dog på hverdagsbrug, og der er derfor ikke foretaget registreringer i weekender³⁰.

Yderligere vil afsnittet kigge nærmere på aktivitet ved klatrevæggen på Ollerup Gymnastikhøjskole og fitnesslokalet i Rantzausmindehallen i de to registreringsuger.

Efterspørgsel

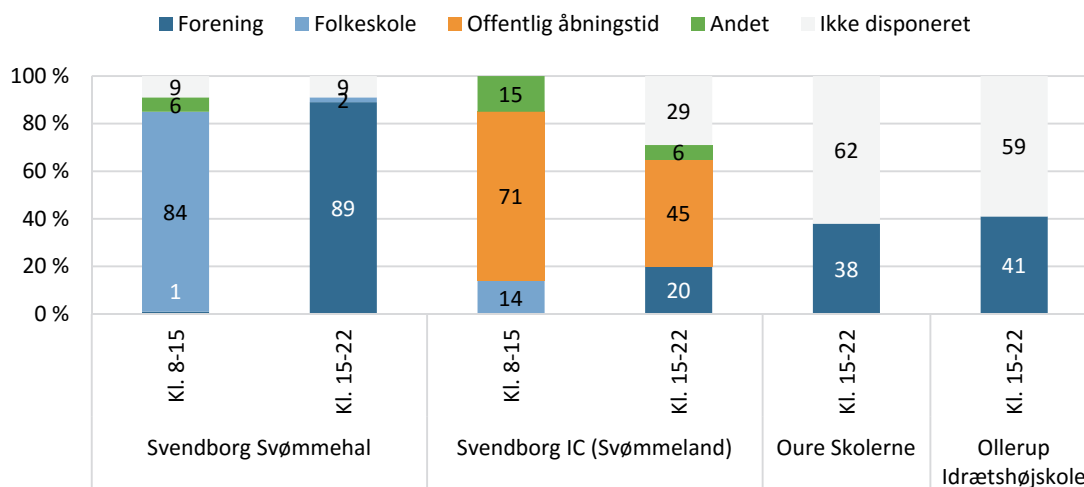
Figur 3.18 herunder viser andelen af bookede tider fordelt på arrangører i de fire 25 meter bassiner i henholdsvis dag- (kl. 8-15) og aftentimer (kl. 15-22) i de to registreringsuger (uge 9 og 11). Oure Skolerne og Ollerup Gymnastikhøjskole råder selv over deres svømmefaciliteter i dagtimerne og tidsrummet kl. 15-22 i de faciliteter. Svendborg IC (Svømmeland) har offentlig åbningstid, hvor privatpersoner kan benytte faciliteterne ved at købe sig adgang. I Svendborg Svømmehal er den offentlige åbningstid inden kl. 8.

I dagtimerne (kl. 8-15) er langt størstedelen af tiden i Svendborg Svømmehals 25 meter bassin afsat til folkeskoleaktiviteter (84 pct.), mens der i Svendborg IC (Svømmeland) er en stor del offentlig åbningstid (71 pct.).

I aftentimerne (kl. 15-22) stopper skoler med at få tider, og foreninger tager over. I Svendborg Svømmehal har foreninger booket hele 89 pct. af tidsrummet fra kl. 15-22. På Oure Skolerne og på Ollerup Gymnastikhøjskole er henholdsvis 38 og 41 pct. af tiden afsat til foreninger, mens skolerne selv disponerer over de resterende tider. I Svendborg IC (Svømmeland) er det til sammenligning kun 20 pct. af tiden, som er afsat til foreninger, mens offentlig åbningstid udgør 45 pct. Da Svendborg IC (Svømmeland) lukker kl. 20, indgår tidsrummet kl. 20-22 som 'ikke disponeret' tid.

³⁰ Del 1 kiggede på bookinger i to gennemsnitsuger (uge 38 (2015) og uge 4 (2016)) herunder bookinger i weekender.

Figur 3.18: Bookinger fordelt på arrangørtype og tidsrum

Figuren viser andel bookinger fordelt på arrangørtyper fra kl. 8-15 og kl. 15-22.

Benyttelse og de aktive

Dette afsnit vil se nærmere på benyttelsen i 25 meter bassinerne ud fra mindst én aktiv deltager i vandet. Ligeledes vil der blive set nærmere på antallet af baner i brug, der siger noget om udnyttelsen af arealet. Antallet af deltagere er ligeledes et mål for benyttelse og indgår derfor også som en del af analysen.

Registreringsmetoden for svømmebassiner er anderledes end for andre indendørsfaciliteter (for registreringsskema se appendiks 3, bilag 2). Mens der i de andre faciliteter registreres et nyt aktivitetsforløb, hver gang der sker et skift i aktiviteten (ny bruger), er aktiviteterne i svømmehaller opgjort for hver time³¹. Det vil sige, at hver time tæller som et nyt forløb, uanset om der er sket et skift i brugerne.

Mindst én aktiv i vandet

I dagtimerne (kl. 8-15) er der udelukkende foretaget optællinger i Svendborg Svømmehal og Svendborg IC (Svømmeland) (se tabel 3.8 herunder). I Svendborg IC (Svømmeland) er der registreret mindst én aktiv i vandet på alle registreringstidspunkter, mens der i to tredjedele af tiden har været aktivitet i Svendborg Svømmehal. Eftersom Svendborg Svømmehal er booket 91 pct. af tiden i dagtimerne, peger det på en del ubenyttet kapacitet.

I aftentimerne (kl. 15-22) er benyttelsen højest i Svendborg Svømmehal (84 pct.), mens Svendborg IC (Svømmeland) og 25 meter bassinet på Oure Skolerne ligger på samme niveau (74 pct.). I bassinet på Ollerup Gymnastikhøjskole er det knap en tredjedel af tiden, hvor der er registreret aktivitet. Det skal dog bemærkes, at selvom Svendborg IC's (Svømmeland) officielle lukketid er kl. 20, har der været en smule aktivitet med aftensvømning efter dette tidspunkt. I primetime (kl. 17-20) stiger aktiviteten.

³¹ Klatrevæggen på Ollerup Gymnastikhøjskole er ligeledes opgjort for hver time.

Tabel 3.8: Benyttelse af svømmebassiner i tre tidsrum (pct.)

	Kl. 8-15	Kl. 15-22	Kl. 17-20
Svendborg Svømmehal	66	84	97
Svendborg IC (Svømmeland)	100	74	90
Oure Skolerne	-	74	93
Ollerup Gymnastikhøjskole	-	63	80

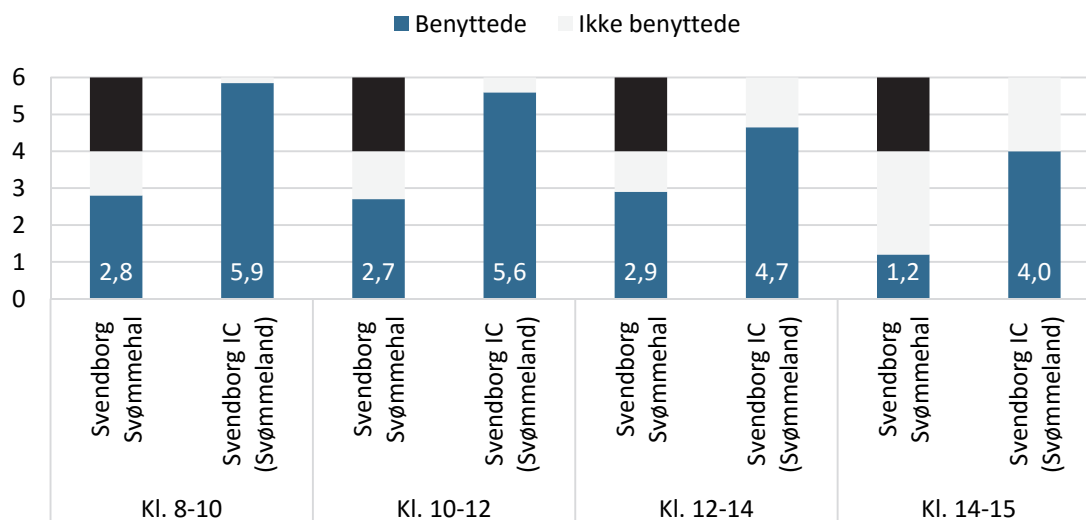
Tabellen viser benyttelse for svømmehaller i dagtimerne (kl. 8-15), aftentimerne (kl. 15-22) og primetime (kl. 17-20) i uge 9 og 11.

Antal baner i brug i bassinerne

Der er seks baner i Svendborg IC (Svømmeland) og på Oure Skolerne, fire baner i Svendborg Svømmehal og tre baner på Ollerup Gymnastikhøjskole illustreret ved de sorte søjler i figur 3.19 og 3.20. I Svendborg IC (Svømmeland) og i Svendborg Svømmehal er der registreret i hele perioden fra kl. 8-22, mens der på Oure Skolerne og på Ollerup Gymnastikhøjskole er registreret fra kl. 15.

I dagtimerne (kl. 8-15) er brugen lavest fra kl. 14-15. Det fremgår af figur 3.19 nedenfor. Fra kl. 8-12 er det næsten alle seks baner, som er i brug i Svendborg IC (Svømmeland). Herefter falder antallet af baner i brug en smule frem til kl. 15. I Svendborg Svømmehal ligger brugen af baner stabilt fra kl. 8-14. Her er knap tre ud af fire baner gennemsnitligt i brug. Fra kl. 14-15 er der noget mindre aktivitet (1,2 baner i brug).

Figur 3.19: Antal baner i brug i dagtimer i Svendborg Svømmehal og Svendborg IC (Svømmeland)

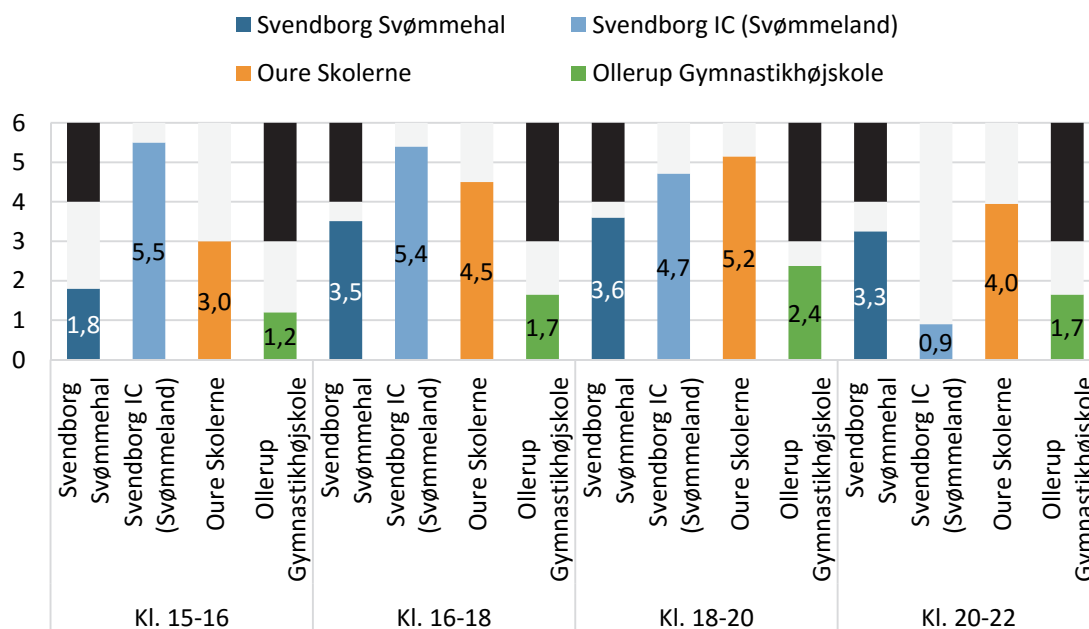

Figuren viser det gennemsnitlige antal baner i brug i to 25 meter bassiner fra kl. 8-15 i uge 9 og 11. Den sorte del af søjlerne markerer, at banerne ikke findes. Der er kun fire baner i Svendborg Svømmehal.

I de sene eftermiddags- og aftentimer (kl. 15-22) er der tydelige forskelle i brugsmønstrene i de fire svømmebassiner, som det kan ses af figur 3.20 herunder. I Svendborg Svømmehal er antallet af baner i brug stabilt højt i hele tidsrummet, hvor der gennemsnitligt benyttes mellem 3,3 og 3,5 baner ud af fire. I Svendborg IC (Svømmeland) er antal baner i brug særlig højt fra kl. 15-18, hvor der gennemsnitligt benyttes 5,4-5,5 baner ud af seks. Herefter

sker der et lille fald fra kl. 18-20 (4,7 baner i brug). På trods af at Svendborg IC (Svømmeland) officielt lukker kl. 20, har der alligevel været en smule aktivitet fra kl. 20-22 (gennemsnitligt 0,9 baner). Både på Oure Skolerne og på Ollerup Gymnastikhøjskole er der gennemsnitligt flest baner i brug fra kl. 18-20, henholdsvis 5,2 (ud af seks) og 2,4 (ud af tre).

Figur 3.20: Antal baner i brug i aftentimer i de fire svømmebassiner

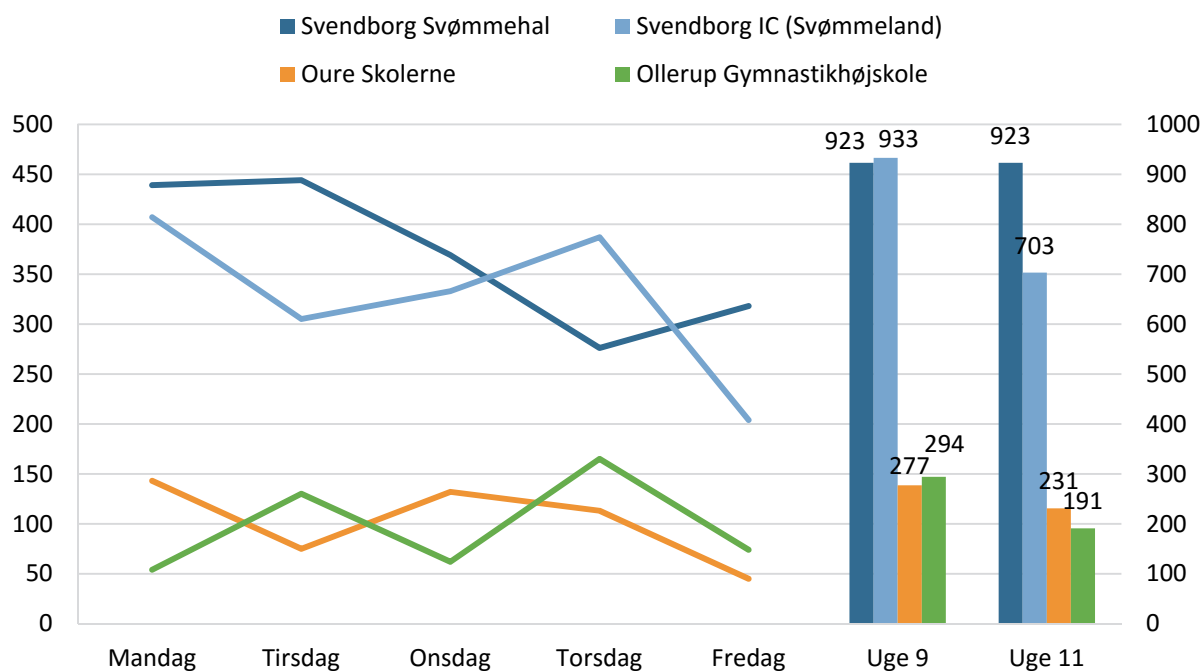
Figuren viser det gennemsnitlige antal baner i brug i fire 25 meter bassiner fra kl. 15-22 i uge 9 og 11. Den sorte del af søjlerne markerer, at banerne ikke findes. Der er kun fire baner i Svendborg Svømmehal og tre baner i Ollerup Gymnastikhøjskoles svømmehal.

Antal aktive i undersøgelsesugerne

Et andet mål for benyttelsen er antallet af aktive i svømmebassinerne. Der er i de to registreringsuger registreret i alt 4.475 aktive i tidsrummet kl. 8-22 i Svendborg Svømmehal (1.846), Svendborg IC (Svømmeland) (1.636) og i tidsrummet kl. 15-22 i svømmebassinerne på Oure Skolerne (508) og Ollerup Gymnastikhøjskole (485) (se figur 3.21 nedenfor).

I Svendborg Svømmehal er der flest aktive mandag og tirsdag, mens der i Svendborg IC (Svømmeland) er registreret flest aktive mandag og torsdag. På Ollerup Gymnastikhøjskole er der flest deltagere om torsdagen, mens der på Oure Skolerne er flest om mandagen. Der er registreret 16 pct. flere aktive i uge 9 end uge 11.

Figur 3.21: Aktivitetsniveauet på tværs af ugedage og undersøgelsesuger (antal aktive)

Figuren viser antal aktive i svømmebassiner fordelt på hverdage (Svendborg Svømmehal, Svendborg IC (Svømmeland) (kl. 8-22), Oure Skolerne og Ollerup Gymnastikhøjskole (kl. 15-22)) og registreringsuger.

Flest aktive i dagtimerne (kl. 8-15) og i primetime (kl. 17-20)

I Svendborg Svømmehal (14,9) og Svendborg IC (Svømmeland) (14,6) er der en del flere aktive pr. time i dagtimerne, end i aften timerne (henholdsvis 11,5 og 8,8 aktive pr. time) (se tabel 3.9 nedenfor). Der er dog næsten lige så mange i vandet i primetime (henholdsvis 14,1 og 13,6 aktive pr. time) som i dagtimerne. I svømmebassinerne på Oure Skolerne (12,1) og Ollerup Gymnastikhøjskole (11,6) er der ligeledes noget mere aktivitet i primetime end i aften timerne generelt (henholdsvis 7,3 og 6,9 aktive)

Tabel 3.9 Gennemsnitlig aktivitet pr. time fordelt på tidsrum (antal aktive)

Tidsrum	Dagtimerne, kl. 8-15	Aften timerne, kl. 15-22	Primetime, kl. 17-20
Svendborg Svømmehal	14,9	11,5	14,1
Svendborg IC (Svømmeland)	14,6	8,8	13,6
Oure Skolerne	-	7,3	12,1
Ollerup Gymnastikhøjskole	-	6,9	11,6

Tabellen viser det gennemsnitlige antal aktive pr. time på tidspunkter, hvor der har været mindst én svømmer i vandet fordelt på facilitet og tidsrum i registreringsugerne.

Antal aktive pr. bane i brug er ligeledes et udtryk for benyttelsen. Her har Svendborg Svømmehal gennemsnitligt hele 5,8 aktive pr. bane i dagtimerne (kl. 8-15), mens der i Svendborg IC (Svømmeland) er 2,6 pr. bane. I aften timerne (kl. 15-22) er der flest aktive pr. bane i svømmebassinet på Ollerup Gymnastikhøjskole (4,4) efterfulgt af Svendborg Svømmehal (3,8), Svendborg IC (Svømmeland) (2,4) og Oure Skolerne (1,9 aktive pr. bane).

Flest aktive i forbindelse med folkeskoleaktiviteter

Kigger man på de forskellige arrangørtyper, er der nogle ret store forskelle i forhold til antal aktive pr. time (se tabel 3.10 nedenfor). Der er markant flere deltagere i aktiviteter arrangeret i folkeskoleregi (22,7 pr. time) end i aktiviteter med andre arrangører og færrest deltagere pr. time i den offentlige åbningstid (7,0).

Tabel 3.10: Antal aktive pr. aktivitet fordelt på arrangørtyper

	Antal aktive pr. time
Forening	11,1
Folkeskole	22,7
Offentlig åbningstid	7,0
Andet	7,6

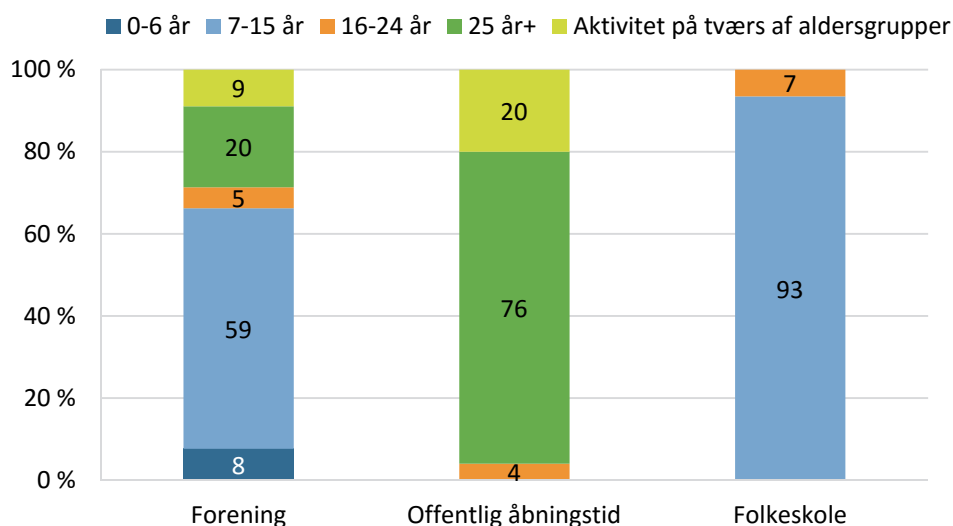
Tabellen viser det gennemsnitlige antal aktive fordelt på arrangørtype i registreringsugerne.

Forskelle i aldersfordeling afhængig af arrangørtype

I denne del af analysen ses der nærmere på alders- og kønsfordelingen i forhold til arrangørtyper.

Figur 3.22 herunder viser aldersfordelingen i folkeskoleaktiviteter, foreningsaktiviteter og i den offentlige åbningstid. Her er der store forskelle i forhold til aldersprofilen. Folkeskolernes aktiviteter er næsten udelukkende for 7-15-årige (93 pct.). I foreningernes aktiviteter deltager der ligeledes flest 7-15-årige (56 pct.), men her er andre aldersgrupper også repræsenteret. Den offentlige åbningstid domineres derimod af 25 år+ (76 pct.), mens en femtedel af aktiviteterne er på tværs af aldersgrupper (20 pct.).

Figur 3.22: Aldersfordeling inden for tre arrangørtyper

Figuren viser aldersfordelingen i aktiviteter i de fire svømmebassiner fordelt på arrangørtyper.

De færreste aktiviteter er kønsopdelte, og alle aktiviteter arrangeret af folkeskoler og i den offentlige åbningstid har en ligelig fordeling af piger og drenge. I forhold til aktiviteter arrangeret af foreninger og den offentlige åbningstid har henholdsvis 73 pct. og 67 pct. en ligelig fordeling mellem kønnene.

Klatrevæggen på Ollerup Gymnastikhøjskole og Rantzausmindehallens fitnesslokale I de to registreringsuger er der yderligere blevet registreret aktiviteter ved klatrevæggen på Ollerup Gymnastikhøjskole (kl. 15-22) og i fitnesslokalet i Rantzausmindehallen (kl. 8-22). Ollerup Gymnastikhøjskole (klatrevæg) er blevet registreret efter samme metode som svømmebassinerne. Det vil sige, at hver time tæller som et nyt forløb, uanset om der er sket et skift i brugerne (se appendiks 3, bilag 2), mens Rantzausmindehallen (fitnesslokale) er registreret efter samme metode som de øvrige facilitetstyper (se appendiks 3, bilag 1 og 2). Her kigges nærmere på benyttelse i form af mindst én aktiv samt antal deltagere og deres alder.

Mindst én aktiv på registreringstidspunktet

På Ollerup Gymnastikhøjskole (klatrevæg) er der kun registreret aktivitet 10 pct. af tiden i aftentimerne (kl. 15-22), mens der i Rantzausmindehallen (fitnesslokale) har været aktivitet i 35 pct. af tiden i dagtimerne og 44 pct. i aftentimerne (40 pct. i primetime fra kl. 17-20) (se tabel 3.11 nedenfor). På Ollerup Gymnastikhøjskole (klatrevæg) har der udelukkende været aktivitet i forbindelse med højskolens egne aktiviteter, mens der i Rantzausmindehallen (fitnesslokale) kun er registreret aktivitet i foreningsregi.

Tabel 3.11: Benyttelse af Ollerup Gymnastikhøjskole (klatrevæg) og Rantzausmindehallen (fitnesslokale) fordelt på tidsrum (pct.)

	Kl. 8-15	Kl. 15-22	Kl. 17-20
Ollerup Gymnastikhøjskole (klatrevæg)	-	10	10
Rantzausmindehallen (fitnesslokale)	35	44	40

Tabellen viser benyttelse for klatrevæggen på Ollerup Gymnastikhøjskole og fitnesslokalet i Rantzausmindehallen i dag- (kl. 8-15), aftentimer (kl. 15-22) og primetime (kl. 17-20) i uge 9 og 11.

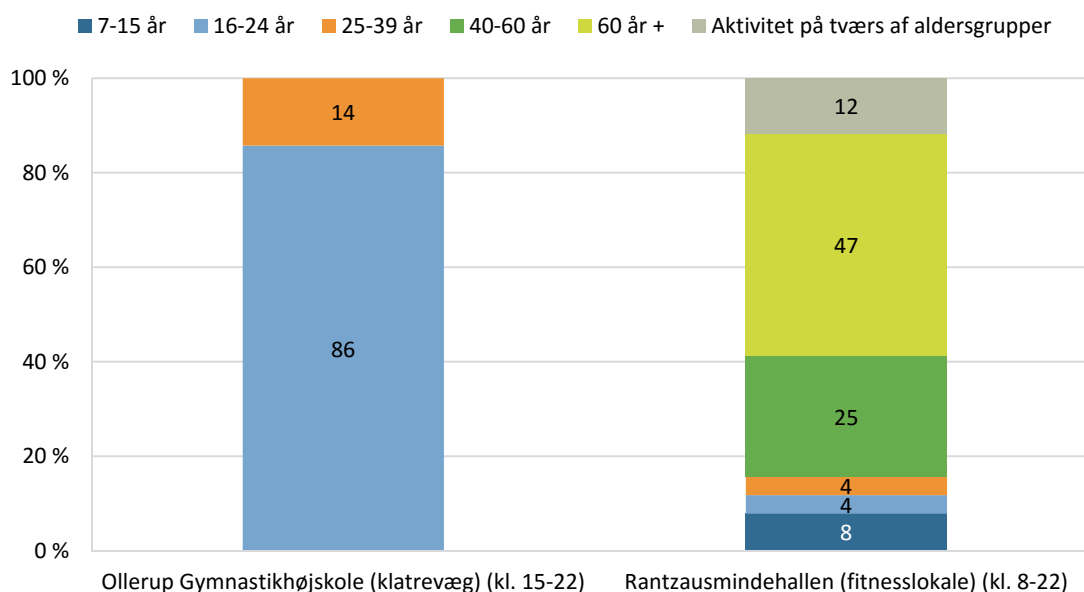
Antal aktive

Der er i de to uger registreret 60 aktive deltagere på klatrevæggen på Ollerup Gymnastikhøjskole (kl. 15-22). På torsdage er der i alt registreret 50 deltagere, mens der slet ikke er registreret aktivitet mandag og tirsdag. I Rantzausmindehallen (fitnesslokale) er der i alt registreret 141 aktive (kl. 8-22). Der er registreret flest aktive på mandage (52) og færrest på torsdage (5). Se appendiks 3, tabel 17 for en oversigt over antal deltagere mandag-fredag.

Aldersfordeling

Seks af de i alt syv aktiviteter på Ollerup Gymnastikhøjskole (klatrevæg) i registreringsugerne var udgjort af de 16-24-årige (86 pct.), mens den sidste aktivitet var 25-39-årige (14 pct.) (se figur 3.23 herunder). I Rantzausmindehallen (fitnesslokale) har næsten halvdelen af aktiviteterne været med gruppen 60 år+ (47 pct.), mens de 40-60-årige har stået for hver fjerde aktivitet.

Figur 3.23: Flest aktiviteter med seniorer i fitnesslokalet i Rantzausmindehallen

Figuren viser aldersfordelingen i aktivitetsforløb for Ollerup Gymnastikhøjskole (kl. 15-22) og Rantzausmindehallen (fitnesslokale) (kl. 8-22).

Opsummering og afrunding

Delanalyse 3 har i tre dele kortlagt efterspørgsel og benyttelse af udvalgte idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune.

I del 1 fremgår det, at bookingen af de indendørs idrætsfaciliteter (herunder almindelige idrætshaller, mindre haller/gymnastiksale og svømmebassiner) og kommunale huse (i form af mindre sale og mødelokaler) som udgangspunkt løber fra primo august (2015) til ultimo juni (2016) (helårsbooking) med mulighed for kun at søge tider i dele af perioden. I dagtimerne (kl. 8-15) har skoler råderet over kommunale faciliteter. Naturgræsbaner administreres af klubberne, som hører til ved banerne, og fordeles i samarbejde mellem dem. Kunstgræsbanerne er ejet og administreres af klubberne selv (én af kommunens fire kunstgræsbaner er privatejet), mens skolerne benytter dem i dagtimerne.

En analyse af brugernes selvvalgte behov for faciliteter viser, at behovet varierer i løbet af sæsonen afhængig af facilitetstype, hvilket er interessant, eftersom bookedede tider som udgangspunkt ligger fast for sæsonen, dog med mulighed for kun at søge noget af perioden.

Del 2 kortlægger benyttelse og fremmøde til/brug af bookedede tider for almindelige idrætshaller, mindre haller/gymnastiksale, andre idrætslokaler/ små gymnastiksale og kunstgræsbaner i dagtimerne (kl. 8-15) og aftentimerne (kl. 15-22) i to uger i højsæsonen med yderligere fokus på primetime (kl. 17-20).

Der er gennemgående en del ubenyttet kapacitet i dagtimerne (kl. 8-15) i alle fire facilitetstyper, hvor skoler er de primære brugere. Benyttelsen er højest i de almindelige idrætshaller, der dog står tomme i næsten halvdelen af tiden (53 pct. benyttelse). Til sammenligning er blot 17 pct. af den samlede kapacitet på undersøgelsens to kunstgræsbaner benyttet i dagtimerne.

Også i aftentimerne (kl. 15-22), hvor foreningerne er de primære brugere, er der ligeledes en del overskydende kapacitet i kommunens faciliteter. I de almindelige idrætshaller er der registreret aktivitet i 63 pct. af tiden (booking: 78 pct.), mens der er aktivitet i henholdsvis 40 og 28 pct. af tiden i de mindre haller/gymnastiksale (booking: 45 pct.) og andre idrætslokaler/små gymnastiksale (booking: 46 pct.). Aktiviteten er noget højere på kunstgræsbanerne i aftentimerne (59 pct.) end i dagtimerne (17 pct.). Godt fire ud af fem (81 pct.) reserverede tider i de almindelige idrætshaller bliver benyttet.

I primetime (kl. 17-20) stiger efterspørgslen såvel som benyttelsen for alle fire facilitetstyper. Her er knap tre fjerdele af kapaciteten i de almindelige idrætshaller i brug, mens der er registreret aktivitet på kunstgræsbaner i hele 95 pct. af tiden.

Benyttelsen af almindelige idrætshaller i Svendborg Kommune i tidsrummet kl. 16-22 (67 pct.) er højere end i Haderslev Kommune (60 pct.) og Varde Kommune (55 pct.), men lidt lavere end i Ringsted Kommune (71 pct.). I Svendborg Kommune er fremmøde til/brug af bookedede tider i aftentimer (kl. 16-22) særligt høj (81 pct.) i forhold til sammenligningskommunerne.

I de sene eftermiddagstimer og tidlige aftentimer domineres aktiviteterne i de almindelige idrætshaller såvel som på kunstgræsbanerne af børn og unge op til 15 år. Børn og unge prioriteres helt i tråd med folkeoplysningsloven klart i de tidsrum, som passer dem bedst. I mindre haller/gymnastiksale er der en stor andel af 25-60-årige, mens der er mest aktivitet på tværs af aldersgrupper i andre idrætslokaler/små gymnastiksale.

Håndbold efterfulgt af gymnastik, badminton og fodbold får mest tid tildelt i faciliteterne. Dans (alle former) og gymnastik er de idrætsgrene, som gennemsnitligt har flest aktive pr. aktivitetsforløb, mens badminton og bordtennis aktiverer færrest. Således aktiverer et danse- eller gymnastikforløb mere end dobbelt så mange deltagere som et badminton- eller bordtennisforløb.

Del 3 kortlægger efterspørgslen og benyttelsen af fire 25 meter bassiner i Svendborg Kommune. I dagtimerne (kl. 8-15) er der kun foretaget registreringer i Svendborg Svømmehal og Svendborg IC (Svømmeland), mens der i aftentimerne (kl. 15-22) er foretaget yderligere registreringer i svømmebassinerne på Oure Skolerne og på Ollerup Gymnastikhøjskole.

I Svendborg Svømmehal domineres aktiviteterne primært af folkeskoler i dagtimerne og foreninger i aftentimerne, mens der er en stor del kapacitet sat af til offentlig åbningstid i Svendborg IC (Svømmeland) i begge tidsrum. På Oure Skolerne og på Ollerup Gymnastikhøjskole er henholdsvis 38 og 41 pct. af kapaciteten i aftentimer (kl. 15-22) afsat til foreninger, mens skolerne selv råder over den resterende kapacitet.

Aktiviteter i folkeskoleregi (i svømmebassiner) domineres selvsagt af børn i skolealderen. Således udgør de 7-15-årige 93 pct. af de registrerede aktiviteter. I foreningsregi er der ligeledes en stor andel 7-15-årige deltagere (59 pct.). Omvendt er det borgere over 25 år, som primært benytter den offentlige åbningstid (76 pct.), mens aktiviteter på tværs af aldersgrupper her udgør hver femte aktivitet.

Del 3 kigger også nærmere på aktiviteterne ved klatrevæggen på Ollerup Gymnastikhøjskole i tidsrummet kl. 15-22. Her er der registreret meget lidt aktivitet og kun i forbindelse med højskolens egne aktiviteter.

Ligeledes er der foretaget registreringer i fitnesslokalet i Rantzausmindehallen. Her er der registreret aktivitet i godt en tredjedel (35 pct.) af tiden i dagtimerne (kl. 8-15), mens der har været mindst én aktiv i 44 pct. af tiden i aftentimer (kl. 15-22). Næsten halvdelen af aktiviteterne har været udgjort af aldersgruppen 60 år+ (47 pct.).

Delanalyse 4: Børn og unges idrætsvaner

Denne analyse ser på idrætsdeltagelsen blandt børn på 4.-10. klassetrin i Svendborg Kommune. Børnene har via kommunens folkeskoler samt to privatskoler besvaret et spørgeskema i april og maj 2016 om deres deltagelse i sport og motion i fritiden, brug af faciliteter samt et mindre afsnit til sidst om holdninger til idræt i skolen, særligt i forbindelse med folkeskolereformen og Svendborgprojektet. Analyserne har særligt fokus på køns- og aldersforskelle.

Metode

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført elektronisk, og eleverne fik mulighed for at besvare skemaet i en undervisningstime under vejledning af en lærer.

Til hver skole blev der sendt en udførlig vejledning til lærerne om, hvad undersøgelsen gik ud på, og lærerne blev opfordret til at hjælpe elever, der havde behov for hjælp til at gennemføre undersøgelsen. Vejledningen indeholdt et internetlink til undersøgelsen, som eleverne havde adgang til via en computer. Børnene blev kun bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation ud fra svarene på de foregående spørgsmål. Dette har især betydning i forhold til antallet af svar på brugen af faciliteter, da børn, som har angivet ikke at have dyrket nogen aktiviteter inden for de seneste 12 måneder, ikke har modtaget spørgsmål om, hvilke faciliteter de benytter.

Derfor varierer antallet af svar på de enkelte spørgsmål, hvilket fremgår i de enkelte tabeller og figurer, hvor 'n' angiver antallet af respondenter, som har svaret på det enkelte spørgsmål. Kun respondenter, som har gennemført spørgeskemaet, er inkluderet analyserne.

Tabel 4.1 herunder viser en oversigt over svarprocenter opdelt på skole og klassetrin. Svarprocenten blandt de deltagende skoler er 65 pct., men med nogen variation mellem skoler og klassetrin.

Tabel 4.1: Undersøgelsens datagrundlag

		Antal elever	Antal svar	Svarprocent
Klassetrin	4. klasse	603	421	70
	5. klasse	616	482	78
	6. klasse	610	442	72
	7. klasse	612	379	62
	8. klasse	633	347	55
	9. klasse	573	317	55
	10. klasse	226	102	45
	Specialklasse		26	
	Byhaveskolen	81	52	64
	Issø-skolen	244	223	91
	Nymarkskolen	730	462	63
	Rantzausminde Skole	391	309	79
	Skårup Skole	227	185	81
	Stokkebækskolen	277	202	73
	Thurø Skole	130	99	76
	Tved Skole	147	143	97
	Tåsingskolen	508	252	50
	Vestermarkskolen	241	123	51
	Vestre Skole	142	136	96
	Ørkildskolen	321	209	65
	Ollerup Friskole	110	18	16
	Haahrs Skole	324	103	32
	Andre skoler		(5)	
Total	3.873	2.516 (2.521)	65 pct.	

I alt har 2.521 børn og unge i 4.-10. klasse (inkl. specialklasse) gennemført hele spørgeskemaet, og analyserne er baseret på disse 2.521 elever. Alle klassetrin mellem 4. og 10. klasse er repræsenteret, og lige mange drenge og piger har svaret på spørgeskemaet. Aldersgennemsnittet er 12 år og 11 måneder med to respondenter på 9 år (tæller med i aldersgruppe '10-12 år') og 52 og seks respondenter på henholdsvis 17 og 18 år (tæller med i gruppen '16 år').

Lokale forskelle

Analyserne ser nærmere på forskelle og ligheder mellem Svendborg Kommunes fire områder. Det drejer sig om Svendborg By, Øst, Vest og Thurø og Tåsinge.

Børnene i undersøgelsen er udelukkende placeret i de fire områder ud fra hvilken skole, de går på. Man kan derfor ikke udelukke, at nogle børn ikke bor i det område, hvor skolen hører til.

Mere end halvdelen af respondenterne går i skole i Svendborg By (56 pct.), mens der er nogenlunde lige mange respondenter i områderne i Øst (15 pct.), Vest (14 pct.) og Thurø og Tåsinge (14 pct.) Køns sammensætningen varierer en smule mellem områderne. På Thurø og Tåsinge er der lidt flere drenge (55 pct.) end piger (45 pct.), mens der i Svendborg By er

marginalt flere piger (52 pct.) end drenge (48 pct.). I Vest og Øst er der lige mange piger og drenge. Aldersgennemsnittet varierer mellem de fire områder, fra 12 år og én måned på Thurø og Tåsinge til 13 år og tre måneder i Svendborg By, som har en større andel teenagere. Aldersmæssige forskelle kan i nogen grad ligge bag forskelle mellem områder og vil derfor løbende blive taget med i beskrivelserne af tallene.

Sammenligninger med andre kommuner

Besvarelserne fra Svendborg Kommune kan i mange tilfælde sammenlignes med tal fra lignende undersøgelser af børn og unges idrætsdeltagelse i andre kommuner, som Idrættens Analyseinstitut og Syddansk Universitet har foretaget ud fra samme metode.

I denne undersøgelse vil børn og unge i Svendborg Kommune blive sammenlignet med deres jævnaldrende i Haderslev, Ringsted og Varde Kommuner.

Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?

Det centrale spørgsmål, der afdækker idrætsdeltagelsen, lyder: Dyrker du normalt idræt, sport eller motion? Forud for dette spørgsmål præciserer spørgeskemaet, at spørgsmålene handler om idræt, sport og motion i fritiden (altså uden for skoletiden).

I Svendborg Kommune angiver 70 pct. af alle børn og unge i 4.-10. klasse, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion (se tabel 4.2).

Tabel 4.2: Overordnet deltagelse i idræt, sport eller motion i Svendborg Kommune (pct.)

n = 2.521	Total	Køn		Alder			Total		
		Piger	Drenge	10-12 år	13-15 år	16 år	Haderslev	Ringsted	Varde
Ja	70	69	71	72	68	66	70	74	76
Ja, men ikke for tiden	17	20	15	17	17	19	16	13	14
Nej	13	12	14	11	15	16	15	13	10

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn og alder i Svendborg Kommune (n = 2.521) sammenlignet med Haderslev Kommune (n = 2.006), Ringsted Kommune (n = 1.964) og Varde Kommune (n = 2.018).

Som det fremgår af tabel 4.2, er der kun marginalt flere drenge (71 pct.) end piger (69 pct.) i Svendborg Kommune, som dyrker idræt. Omvendt er der flere piger, som svarer 'Ja, men ikke for tiden' til at dyrke idræt. Det svarer 20 pct. af pigerne mod 15 pct. af drengene. Andelen af idrætsaktive falder i takt med stigende alder. Det skal bemærkes, at undersøgelsen ikke følger de samme børn og unge over tid. Derfor kan 'frafaldet' kun tages som et udtryk for, at ældre børn og unge er mindre idrætsaktive end yngre børn på undersøgelsestidspunktet.

Sociale forskelle

Generelt hænger børn og unges idrætsdeltagelse i høj grad sammen med deres sociale baggrund. Adskillige studier viser, at børns idrætsdeltagelse er påvirket af forældrenes socio-økonomiske status og egen interesse for sport eller motion³². Desuden viser en række studier af kulturelle forskelle, at etnicitet dels påvirker tilbøjeligheden til at dyrke sport og motion, og dels måderne hvorpå aktiviteterne organiseres (Ibsen & Fehsenfeld, 2013). Derfor er det relevant at have disse faktorer for øje, når man kigger nærmere på børn og unges idrætsdeltagelse.

I denne undersøgelse er børnene og de unge blevet stillet fire spørgsmål om deres sociale baggrund. For det første blev de bedt om at angive, hvorvidt deres mor og far er født i Danmark, Sverige, Norge, Finland eller Island, i et andet land i Europa eller i et andet land uden for Europa. For det andet skulle de svare på, hvorvidt deres mor og far har et arbejde, for det tredje om de bor sammen med begge forældre, den ene eller på skift, og endelig for det fjerde, om mor, far eller evt. søskende dyrker sport eller motion.

Det viser sig, at der for børn og unge i Svendborg Kommune er en forskel i idrætsdeltagelsen i forhold til forældrenes oprindelsesland, men kun blandt piger. Piger, hvor en eller begge forældre kommer fra Danmark (72 pct.), er væsentligt oftere idrætsaktive end piger, hvor begge forældre kommer fra et ikke-europæisk land (42 pct.).

Større nationale undersøgelser peger ligeledes på, at idrætsdeltagelse generelt er lavere blandt børn med ikke-europæisk baggrund end børn af etnisk danske forældre, og forskellene er særligt fremtrædende blandt pigerne (Ibsen et al. 2015).

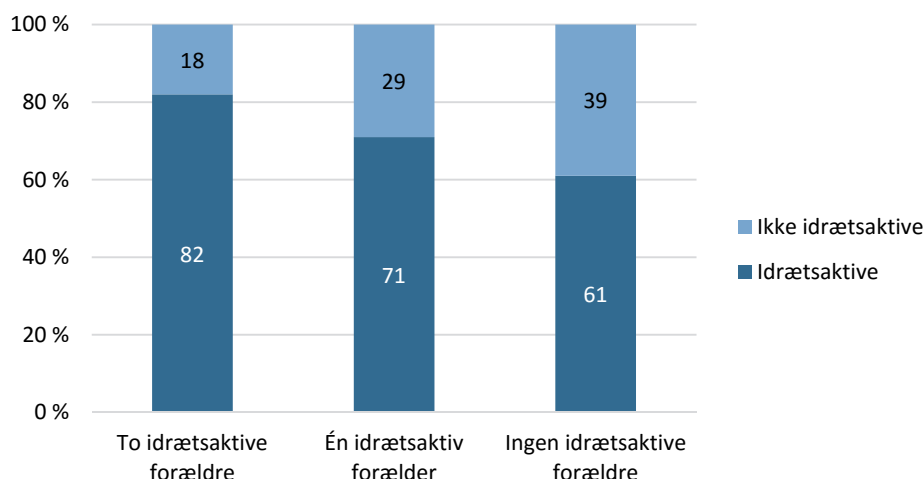
Drenge såvel som piger i familier, hvor begge forældre er i arbejde, er væsentligt oftere idrætsaktive (73 pct.) end børn og unge i familier, hvor den ene (61 pct.) eller begge forældre (51 pct.) står uden for arbejdsmarkedet.

Der er i høj grad sammenhæng mellem børn og unges egen idrætsdeltagelse og deres forældres ditto³³ (se figur 4.1 herunder). Det er ikke til at sige entydigt, om inspirationen kun går fra forældre til børn, men der er ingen tvivl om, at forældre med en idrætsaktiv hverdag også i højere grad har børn med en idrætsaktiv hverdag.

³² En lang række forskningstitler om emnet er samlet i Ibsen et al., 2015.

³³ Ikke-idrætsaktive børn dækker i denne sammenhæng både over dem, der har svaret 'Nej' til normalt at dyrke idræt, sport eller motion, og dem, der har svaret 'Ja, men ikke for tiden'.

Figur 4.1: Sammenhæng mellem forældre og børns idrætsaktivitet i Svendborg Kommune

Figuren viser andelen af børn og unge i Svendborg Kommune, der er henholdsvis idrætsaktive (mørkeblå søjler) og ikke-idrætsaktive (lyseblå søjler) afhængig af, om forældrene er idrætsaktive (n = 2.521).

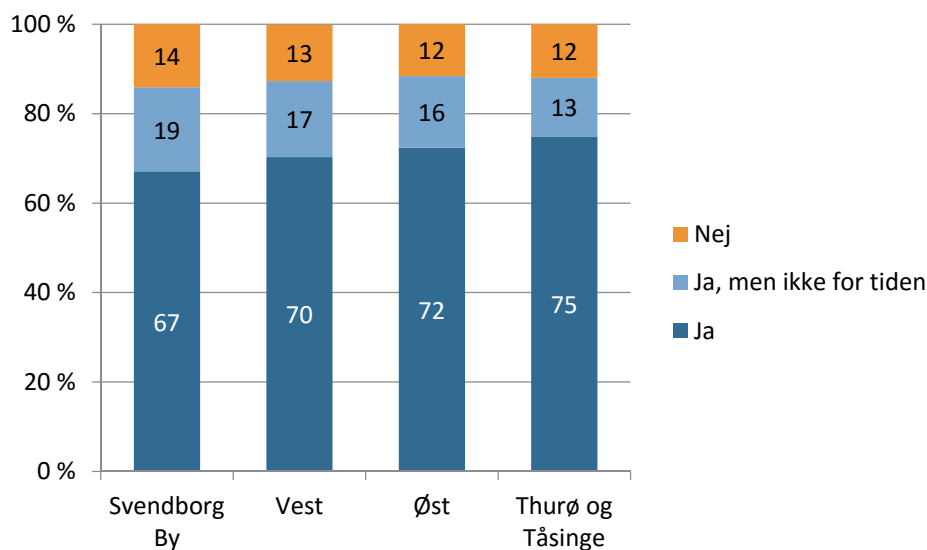
De ovennævnte tendenser kan dog være forklaret af den samme bagvedliggende årsag. Derved kan det være vanskeligt at gennemskue, hvilke faktorer som rent faktisk påvirker idrætsdeltagelsen. Ved at samle alle fire baggrundvariable i én analyse og samtidig kontrollere for køn og alder kan man isolere hver enkelt faktor og måle dens individuelle betydning. For at styrke datagrundlaget inddrages data fra ti sideløbende kommuneundersøgelser. Der inkluderes variable, som kontrollerer for forskelle mellem de 11 kommuner.

I en samlet analyse af de i alt 11 kommuner er forældrenes egen idrætsaktivitet den mest afgørende faktor, efterfulgt af om begge forældre er i arbejde eller ej. Der er dog ingen forskel blandt drengene i forhold til, om det er den ene eller begge forældre, som står uden for arbejdsmarkedet. Analysen bekræfter, at piger fra familier, hvor begge forældres oprindelsesland er ikke-europæisk, er mindre tilbøjelige til at dyrke idræt end piger, hvis forældre er født i Danmark. Der er større tilbøjelighed til at være idrætsaktiv, hvis man bor med begge sine forældre end ved andre familieformer. Analysen viser ligeledes, at tilbøjeligheden til at være idrætsaktiv falder med alderen.

Lokale forskelle

I figur 4.2 herunder fremgår børn og unges idrætsdeltagelse i de fire områder i Svendborg Kommune. Der er flest idrætsaktive på Thurø og Tåsinge, mens der er færrest i Svendborg By. Forskellene kan delvist tilskrives aldersforskelle, og der er ingen nævneværdige forskelle i idrætsdeltagelsen blandt teenagerne (13-16 år) i de fire lommer. Omvendt er der på Thurø og Tåsinge markant flere idrætsaktive blandt de 10-12-årige end i de tre andre områder.

Figur 4.2: Idrætsdeltagelse på tværs af områder

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' fordelt på de fire områder i Svendborg Kommune (n=2.516).

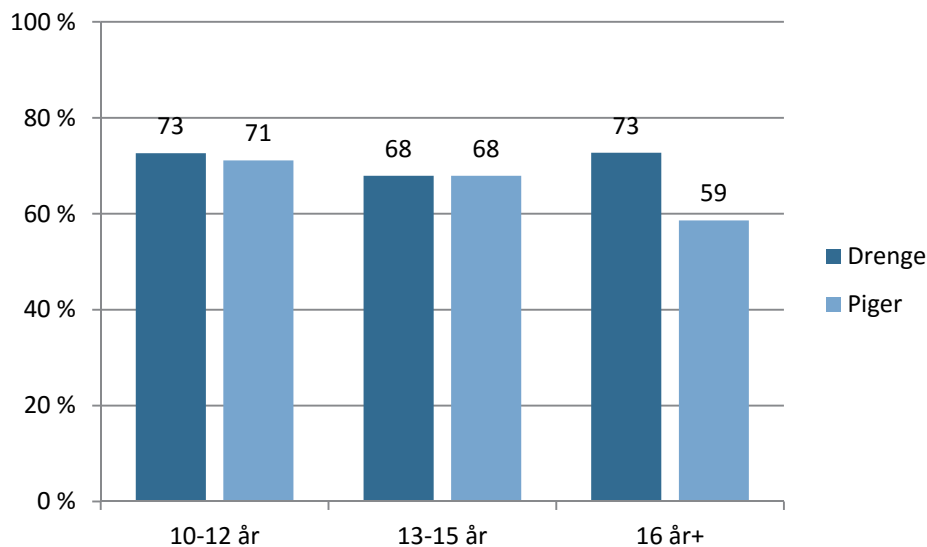
Idrætsdeltagelse i Svendborg Kommune sammenlignet med andre kommuner

Tallene indikerer, at Svendborg Kommune ligger på niveau med Haderslev Kommune i andelen af idrætsaktive og lavere end Ringsted Kommune og Varde Kommune (se tidligere tabel 4.2). Der er kun marginal forskel på andelen af drenge og piger, der er idrætsaktive i kommunen.

I Svendborg Kommune er andelen af idrætsaktive størst blandt de 10-12-årige (72 pct.), mens 68 pct. blandt de 13-15-årige og 66 pct. blandt de 16-årige dyrker idræt.

Drengenes idrætsdeltagelse er forholdsvis stabil og lige mange 10-12-årige og 16-årige svarer 'ja' til at dyrke idræt, sport eller motion (se figur 4.3 herunder). Hos pigerne er der markant færre 16-årige, som angiver at være idrætsaktive, dog angiver hele 25 pct. af teenagepigerne i kommunen at dyrke idræt, men ikke for tiden.

Figur 4.3: Andele blandt drenge og piger i forskellige aldersgrupper, der dyrker idræt, sport eller motion

Figuren viser andelen, der har svaret 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn og alder i Svendborg Kommune (n=2.521).

Hvilke idrætsaktiviteter dyrker børn og unge i Svendborg Kommune?

I undersøgelsen er børn og unge blevet bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år (se tabel 4.3 herunder). Her har de haft mulighed for at angive flere forskellige aktiviteter og ikke nødvendigvis kun de aktiviteter, som de dyrkede på tidspunktet for udfyldelse af spørgeskemaet.

På den baggrund viser sig samlet set en større andel idrætsaktive børn og unge, idet 87 pct. angiver at have dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Det er en noget større andel end de 70 pct., som svarer 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'. Grunden hertil er det bredere tidsperspektiv i formuleringen '...inden for det seneste år', som også inkluderer mange af de børn og unge, der svarer 'Ja, men ikke for tiden' på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'.

De følgende opgørelser over aktiviteter er beregnet som andele ud af hele stikprøven og giver derved en fornemmelse af hvor mange børn og unge ud af samtlige 4.-10. klasser i Svendborg Kommune, der har dyrket de forskellige aktiviteter inden for det seneste år.

Fodbold er den mest populære idrætsaktivitet blandt børn og unge i Svendborg Kommune, som 29 pct. angiver at have dyrket inden for det seneste år. Fodbold er dog noget mere populært hos drengene (43 pct.) end hos pigerne (16 pct.). Herefter følger håndbold (17 pct.), styrketræning (16 pct.), gymnastik (16 pct.) og svømning (14 pct.).

Nogle idrætter er nogenlunde lige udbredte blandt piger og drenge. Det gælder eksempelvis håndbold, styrketræning, svømning, rulleskøjter/skate og badminton. Omvendt er der inden for en række idrætter store forskelle i deltagelsen mellem piger og drenge. Fodbold

er i høj grad 'drengedomineret' men dog også populært blandt pigerne. Til gengæld domineres gymnastik, ridning, dans og til en vis grad løb af piger. Mens drengene samler sig om få idrætter, og især fodbold, er pigerne i højere grad spredt ud over flere idrætsgrene.

Aldersmæssigt er der ligeledes væsentlige forskelle, der til en vis grad kan tages som udtryk for, at børn skifter prioriteter og interesser i teenageårene. Tilslutningen til typiske foreningsidrætter falder med alderen, mens andelen, der dyrker fleksible og individuelle aktiviteter, omvendt er højere blandt teenagerne end børnene.

Samme tendens ses i andre kommuner, og svarene fra børn og unge i Svendborg Kommune kan tages som udtryk for en generel tendens. Allerede i 13-15-års-alderen sker der store forandringer i børn og unges idrætsvaner, og typiske foreningsidrætter udskiftes i høj grad med mere fleksible og individuelle aktiviteter som styrketræning og løb. Denne udvikling hænger i høj grad sammen med udviklingen fra barn til ung med tilhørende store forandringer i fysik, individualitet, venskaber og hverdag. En større mængde forskningslitteratur beskæftiger sig mere indgående med idræt i denne omskiftelige fase i livet (Pilgaard, 2012; Ibsen et al., 2015).

Table 4.3: Børn og unges deltagelse i forskellige aktiviteter (pct.)

n = 2.521	Total	Køn		Alder			Total		
		Piger	Drenge	10-12 år	13-15 år	16 år	Haderslev	Ringsted	Varde
Fodbold	29	16	43	32	28	24	35	32	44
Håndbold	17	18	16	22	14	10	15	10	17
Styrketræning	16	17	15	6	23	36	6	9	11
Gymnastik	16	22	9	21	12	9	22	18	25
Svømning	14	15	12	19	9	8	16	14	13
Dans	9	17	<1	10	8	8	7	9	9
Løb	9	11	6	4	12	15	6	6	10
Ridning	8	16	1	9	8	8	10	9	10
Rulleskøjter/skate ³⁴	6	6	7	8	5	6	5	4	5
Badminton	6	5	7	6	5	5	11	8	12
Spejder	4	4	5	5	4	3	8	6	7
Vandreture	4	5	3	3	4	5	2	3	4
Basketball	4	2	5	3	4	4	3	4	2
Mountainbike/BMX	3	<1	5	2	4	4	3	2	6
Kamp-sport ³⁵	3	2	4	3	3	3	3	5	3
Fiskeri	3	<1	5	3	2	6	2	1	3

³⁴ Inkl. waveboard, løbehjul.

³⁵ Boksning, karate, aikido, taekwondo, judo, brydning, mv.

Parkour ³⁶	3	< 1	5	3	2	3	1	4	2
Tennis	3	3	3	3	3	3	2	2	3
Spinning, kondicykel	2	3	2	< 1	4	5	1	1	2
Aerobic, Zumba ³⁷	2	3	1	< 1	3	4	1	1	2
Landevejs-cykling	2	1	3	1	3	3	1	2	2
Sejlsport, windsurfing/kite	2	1	3	2	2	< 1	< 1	< 1	< 1
Bordtennis	2	< 1	3	2	2	3	1	3	2
Rollespil (ikke kortspil)	2	1	2	2	1	2	1	2	1
Volleyball	1	2	1	1	2	< 1	2	1	4
Golf	1	< 1	2	2	< 1	2	2	2	2
Kano, kajak, roning	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	2	< 1	2	1
Atletik	< 1	< 1	< 1	< 1	1	0	3	1	1
Surfing, stand up paddle	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	-	-	-
Ingen idræt	13	12	13	11	14	15	9	9	6

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på køn og alder for Svendborg Kommune (n = 2.521) i sammenligning med Haderslev Kommune (n = 2.006), Ringsted Kommune (n = 1.964) og Varde Kommune (n = 2.018).

Lokale forskelle i aktivitetsvalg

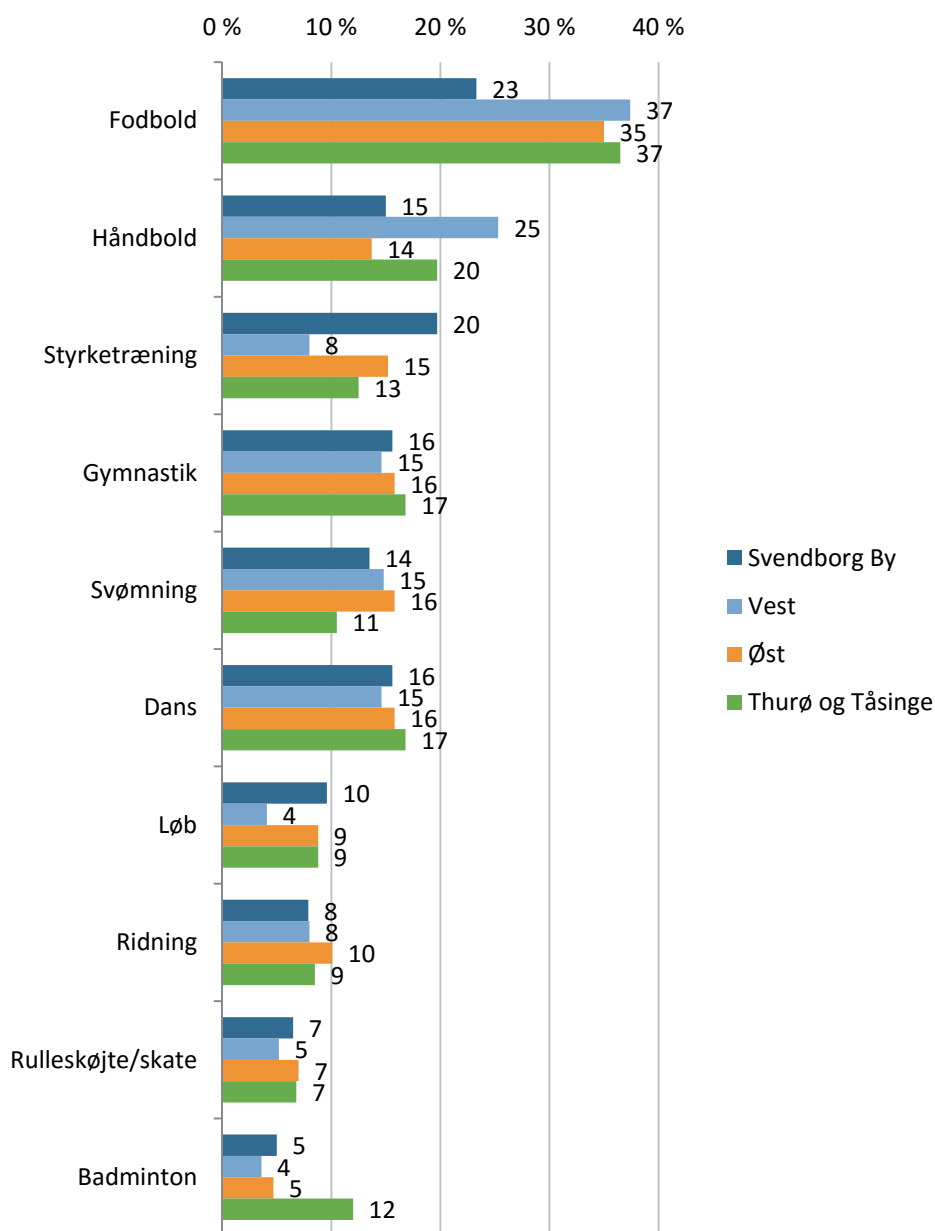
Som det fremgår af figur 4.4, adskiller de fire områder sig fra hinanden på en række idrætsaktiviteter. Fodbold er den mest populære aktivitet i alle fire områder, dog med væsentligt færre udøvere i Svendborg By hvor flere børn og unge til gengæld dyrker styrketræning. Vest har den største andel håndboldspillere men den laveste andel løbere. På Thurø og Tåsinge er der markant flere badmintonspillere end i de andre områder.

Forskelle mellem områderne finder man også, når man kontrollerer for de enkelte køns- og aldersgrupperinger, og forskellen skyldes altså ikke den køns- og aldersmæssige sammensætning i de enkelte områder.

³⁶ Inkl. street movement eller lignende.

³⁷ Inkl. step, pump og lignende træning på hold.

Figur 4.4: Aktivitetsvalg på tværs af områder

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på områder i Svendborg Kommune (n = 2.516).

Aktivitetsvalg i Svendborg Kommune i forhold til sammenligningskommuner

Deltagelsen i aktiviteter i Svendborg Kommune ligner tilnærmelsesvis det, man ser i andre kommuner, som illustreret ovenfor i tabel 4.3. Der er dog en del færre fodboldspillere (29 pct.) i Svendborg Kommune i forhold til især Varde Kommune (44 pct.). Til gengæld er der en del flere i Svendborg Kommune, der angiver at dyrke styrketræning (16 pct.) end i de tre sammenligningskommuner. Svendborg Kommune ligger også godt til i forhold til andelen af aktive inden for håndbold og løb, mens andelen af børn og unge, som dyrker gymnastik, badminton og spejder, ligger på et lavere niveau end i sammenligningskommunerne. Der er flere børn og unge i Svendborg Kommune (13 pct.) end i sammenlig-

ningskommunerne, som svarer, at de ingen idræt, sport eller motion har dyrket inden for det seneste år.

Hvordan er idrætten organiseret?

Foreningsidrætten er den største organiseringsform blandt børn og unge idrætsudøvere. I alt 71 pct. af alle børn og unge i Svendborg Kommune fra 4.-10. klassetrin har dyrket en eller flere aktiviteter som medlem af en idrætsforening inden for det seneste år, mens 38 pct. har været idrætsaktive på egen hånd, og 12 pct. har dyrket idræt, sport eller motion i privat regi (private eller kommercielle centre, som for eksempel fitnesscentre eller private danseskoler) (se tabel 4.4 herunder). Børn og unge, der har været idrætsaktive i foreningsregi inden for det seneste år, har gennemsnitligt dyrket 1,5 foreningsaktiviteter.

En større andel af drenge (74 pct.) end piger (69 pct.) er aktive i foreningsregi, mens flere piger (15 pct.) end drenge (10 pct.) er aktive i private centre. Der er ingen forskel på andelen af piger og drenge, der dyrker idræt, sport og motion på egen hånd.

For de private centre og idræt, sport eller motion på egen hånd gælder det, at de bliver mere udbredte valg i takt med stigende alder, mens foreningsaktiviteter bliver mindre populære. Samme tendens ser man i andre kommuner, hvor teenagere begynder at deltage i mere fleksible og uforpligtende aktivitets- og organiseringsformer og samtidig i væsentlig grad fravælger foreningsidrætten.

Tabel 4.4: Organisering af idræt, sport og motion i Svendborg Kommune (pct.)

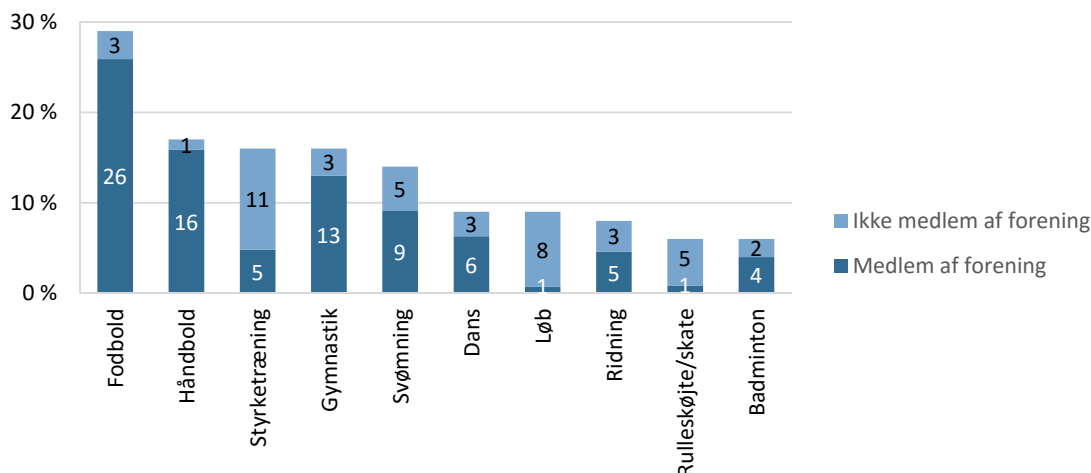
n = 2.521	Total	Køn		Alder			Total		
		Piger	Drenge	10-12 år	13-15 år	16 år	Haderslev	Ringsted	Varde
Forening	71	69	74	77	68	59	75	73	78
Privat center	12	15	10	8	14	26	9	11	11
SFO/fritidsklub	6	5	7	9	4	3	4	7	4
På egen hånd	38	38	38	33	41	50	31	33	39
I anden sammenhæng	8	9	7	10	6	6	10	10	11

Tabellen viser, i hvilken organiseringsmæssig sammenhæng børn og unge dyrker idræt, sport eller motion, opdelt på køn og alder. Sammenligning mellem Svendborg Kommune (n = 2.521), Haderslev Kommune (n = 2.006), Ringsted Kommune (n = 1.964) og Varde Kommune (n = 2.018).

Foreningsdeltagelsen er i den følgende figur 4.5 illustreret inden for de ti mest populære idrætsaktiviteter blandt børn og unge i Svendborg Kommune. Samlet set angiver 29 pct. af alle børn og unge i kommunen at spille fodbold, mens 26 pct. angiver at spille fodbold i foreningsregi. Det vil altså sige, at langt de fleste fodboldspillere er medlem af en fodboldklub, mens et mindretal spiller fodbold uden at være medlem af en forening. Det kan eksempelvis foregå i SFO/fritidsklub eller som selvorganiseret spil i fritiden. Håndbold og gymnastik er andre eksempler på populære idrætsaktiviteter, der i høj grad er foreningsor-

ganiserede. Men der findes også aktiviteter, som ikke er domineret af foreningsorganisering - særligt styrketræning, løb og rulleskøjte, skateboard, waveboard og/eller løbehjul.

Figur 4.5: Foreningsandelen i de ti mest populære aktiviteter blandt børn og unge

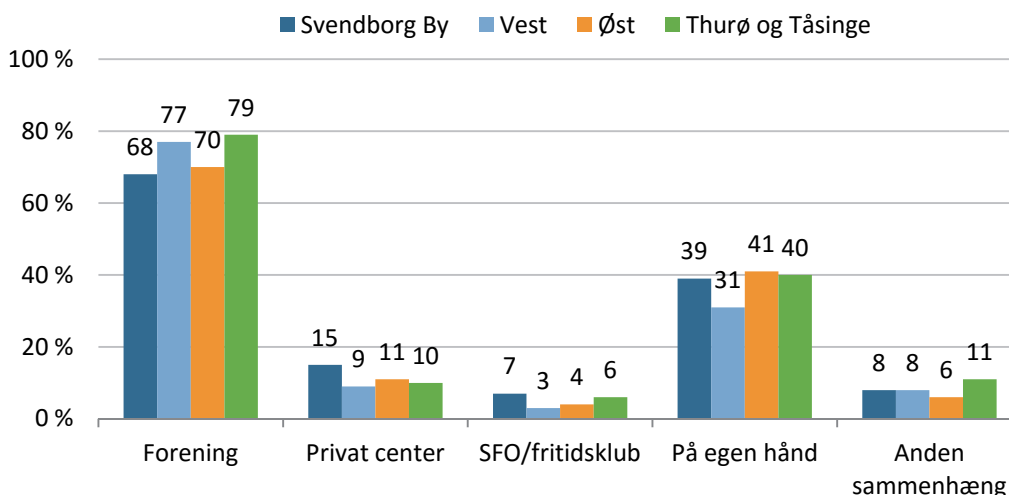

Figuren viser andelen, der dyrker en aktivitet i forening, samt den resterende andel, som dyrker aktiviteten uden for foreningsregi i Svendborg Kommune. Foreningsandelen plus den øvrige andel giver tilsammen den samlede andel, som dyrker aktiviteten. De ti største aktiviteter er inkluderet (n = 2.521).

Lokale forskelle i organisering

Som det fremgår af figur 4.6 herunder, varierer organiseringsgraden en smule mellem de fire områder. Andelen af foreningsaktive børn og unge er lidt mindre i Svendborg By og Øst end i de to andre områder. Der er flest i Svendborg By, der er organiseret i private centre. I Vest er der lidt færre, der dyrker idræt, sport og motion på egen hånd.

Figur 4.6: Organiseringsformer på tværs af områder

Figuren viser, i hvilken organiseringsmæssig sammenhæng børn og unge dyrker idræt, sport eller motion, opdelt på områder i Svendborg Kommune (n=2.516).

Organisering i Svendborg Kommune i forhold til resten af landet

Foreningsidrætten står stærkest i Svendborg Kommune i forhold til andre organiseringsformer, hvilket stemmer overens med det generelle billede på tværs af kommuner. Sammenlignet med de tre andre kommuner er der lidt færre foreningsaktive blandt børn og unge i Svendborg Kommune. Til gengæld er der en relativt stor andel børn og unge i kommunen, som dyrker idræt i private centre og på egen hånd.

Hvor ofte dyrker børn og unge idræt, sport eller motion?

Alle de børn og unge, der har svaret, at de har dyrket minimum én idrætsaktivitet regelmæssigt inden for det seneste år, er blevet stillet en række uddybende spørgsmål om deres idrætsvaner, blandt andet hvor ofte de dyrker idræt, sport eller motion. Denne og de følgende analyser går i dybden med de 87 pct. af de adspurgte børn og unge i Svendborg Kommune, der angiver at have dyrket minimum én regelmæssig idrætsaktivitet inden for det seneste år.

Langt de fleste (90 pct. af de idrætsaktive) dyrker idræt, sport eller motion mindst én gang om ugen, og over halvdelen (58 pct.) er idrætsaktive mindst tre gange om ugen (se tabel 4.5 nedenfor). Drengene er lidt oftere idrætsaktive end piger. Således svarer 60 pct. af drengene, at de dyrker idræt minimum tre gange ugentligt mod 55 pct. af pigerne. Selvom idrætsdeltagelsen falder med alderen, dyrker de idrætsaktive teenagere hyppigere idræt end børn. Der er dog lidt flere 10-12-årige end 16-årige, som dyrker idræt fem gange om ugen eller mere.

Tabel 4.5: Idrætshyppighed blandt idrætsaktive børn og unge i Svendborg Kommune (pct.)

n = 2.202	Total	Køn		Alder			Total		
		Piger	Drengene	10-12 år	13-15 år	16 år	Haderslev	Ringsted	Varde
5 gange om ugen eller mere	22	20	24	22	23	20	17	23	25
3-4 gange om ugen	36	35	36	31	40	39	33	33	39
1-2 gange om ugen	33	36	30	37	29	34	39	35	29
1-3 gange om måneden	6	5	7	7	4	5	6	5	4
Sjældnere	4	3	4	4	3	2	5	4	3

Tabellen viser, hvor ofte de idrætsaktive børn og unge angiver at dyrke idræt, opdelt på køn og alder. Sammenligning mellem Svendborg Kommune (n = 2.202), Haderslev Kommune (n = 1.836), Ringsted Kommune (n = 1.796) og Varde Kommune (n = 2.018).

Idrætsaktive børn og unge i Svendborg Kommune er noget hyppigere idrætsaktive, end tilfældet er i Haderslev Kommune. Omvendt er Svendborg Kommunes idrætsaktive børn og unge mindre idrætsaktive end i Varde Kommune, mens idrætshyppigheden ligger på niveau med Ringsted Kommune.

Brug af faciliteter

De følgende analyser ser på børn og unges brug af faciliteter i Svendborg Kommune. I spørgeskemaet blev spørgsmål om brug af faciliteter kun stillet til de børn og unge, som angav at dyrke mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. De 13 pct., som ikke dyrker idræt, sport eller motion, indgår altså heller ikke i de følgende analyser.

I tabel 4.6 fremgår det, at haller/sale er de mest benyttede faciliteter/arenaer blandt idrætsaktive børn og unge i Svendborg Kommune. Med 53 pct. er der flest af de idrætsaktive børn og unge i kommunen, der svarer 'Hal/sal' på spørgsmålet om, hvor de dyrker idræt, sport eller motion efterfulgt af 'fodboldbaner' (33 pct.) og 'hjemme i haven' (27 pct.) og 'naturen' (19 pct.).

Der er stor drengedominans på fodboldbaner, som 48 pct. af de idrætsaktive drenge benytter mod 18 pct. af de idrætsaktive piger. Der er også væsentligt flere idrætsaktive drenge (7 pct.) end piger (2 pct.) i aktivitetsanlæg, der dækker over eksempelvis skaterbaner/anlæg, idrætslegepladser og klatrevægge.

Omvendt er der flere piger (58 pct.) end drenge (48 pct.), som benytter haller/sale. Ligeledes er der mere end dobbelt så mange piger (13 pct.) som drenge (5 pct.), som benytter andre baner/anlæg. Piger er også lidt oftere idrætsaktive hjemme/i haven og i naturen end drengene. Til gengæld er der ingen nævneværdig forskel mellem kønnene på brugen af fitnesscentre/motionsrum og svømmehaller.

Ligesom tilslutningen til fodbold falder idrætsaktive børn og unges brug af fodboldbaner i Svendborg Kommune ligeledes med alderen. Det samme gælder for brugen af haller/sale og svømmehaller. Omvendt stiger andelen, der benytter fitnesscentre/motionsrum, 'veje, gader, fortove og lignende' samt naturen i takt med stigende alder. Tallene i tabel 4.6 herunder tegner billedet af den omtalte udvikling i idrætsvaner i ungdomsårene fra en facilitetsvinkel. Allerede i teenageårene ændrer kravene sig til de fysiske rammer for sport og motion sig, og der sker en bevægelse fra de traditionelle idrætsfaciliteter over i arenaer, som i højere grad faciliterer de fleksible og individuelle idrætsformer.

Tabel 4.6: De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter/arenaer i Svendborg Kommune (pct.)

n = 2.202	Total	Køn		Alder		
		Piger	Drenge	10-12 år	13-15 år	16 år
Haller/sale	53	58	48	57	51	41
Fodboldbaner	33	18	48	35	32	28
Andre baner/anlæg	9	13	5	10	9	9
Svømmehal	15	16	14	20	10	9
Fitnesscenter/motionsrum	16	17	15	4	23	42
Anlæg ved vand	3	2	3	3	2	2
Aktivitetsanlæg	5	2	7	5	4	8
Veje, gader, fortove og lign.	15	16	15	11	19	19
Naturen	19	22	16	14	23	24
Hjemme/i haven	27	30	23	26	27	26
Andet	9	9	8	10	8	5

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter i Svendborg Kommune. Fordelt på køn og alder (n= 2.202).

Facilitetsbrug på tværs af områder

Brugen af faciliteter er præget af en del variation på tværs af de fire områder (se tabel 4.7). Benyttelsen af haller/sale er større i Vest (58 pct.) og Thurø/Tåsinge (60 pct.) end i de to andre områder. Børn og unge i Svendborg By benytter i mindre grad fodboldbaner end i de andre områder, hvilket stemmer fint overens med, at der er færre i området, som angiver at spille fodbold.

Til gengæld er der en markant større andel i Svendborg By, der benytter fitnesscentre/motionsrum. Den noget større andel skyldes delvist den højere gennemsnitsalder, men også når man kontrollerer for det, er andelen højere end i de andre områder. Igen stemmer det fint overens med den større andel i Svendborg By, der angiver at være organiseret i private centre. I sammenligning med de andre områder er der færre i Vest, som benytter naturen. I forhold til brugen af andre facilitetstyper er forskellene mellem områderne marginale. En oversigt over forskelle i brug af faciliteter/arenaer mellem Svendborg Kommune og sammenligningskommunerne fremgår af appendiks 4, tabel 1.

Tabel 4.7: De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter/arenaer fordelt på område (pct.)

(n = 2.197)	Total	Svendborg By	Vest	Øst	Thurø og Tåsinge
Hal/sal	53	50	58	49	60
Fodboldbaner	33	27	41	38	41
Andre baner/anlæg	9	10	8	8	10
Svømmehal	15	14	15	18	14
Fitnesscenter/motionsrum	16	22	6	10	8
Anlæg ved vand	3	3	1	1	5
Aktivitetsanlæg	5	5	3	4	6
Veje, gader, fortove og lign.	15	17	12	16	12
Naturen	19	20	11	19	25
Hjemme/i haven	27	25	27	29	30
Andet	9	9	8	9	9

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter i Svendborg Kommune. Fordelt på område (n= 2.197).

Brug af specifikke faciliteter i Svendborg Kommune

De foregående analyser er baseret på nogle overordnede facilitetsopdelinger, som har gjort det muligt at se på brugen af faciliteter på tværs af Svendborg Kommune og i sammenligning mellem områder. De følgende analyser ser nærmere på brugen af specifikke faciliteter. Igen skal man være opmærksom på, at andelen er baseret på de børn og unge, som angiver at dyrke mindst én idrætsaktivitet (87 pct.), og ikke på alle børn og unge.

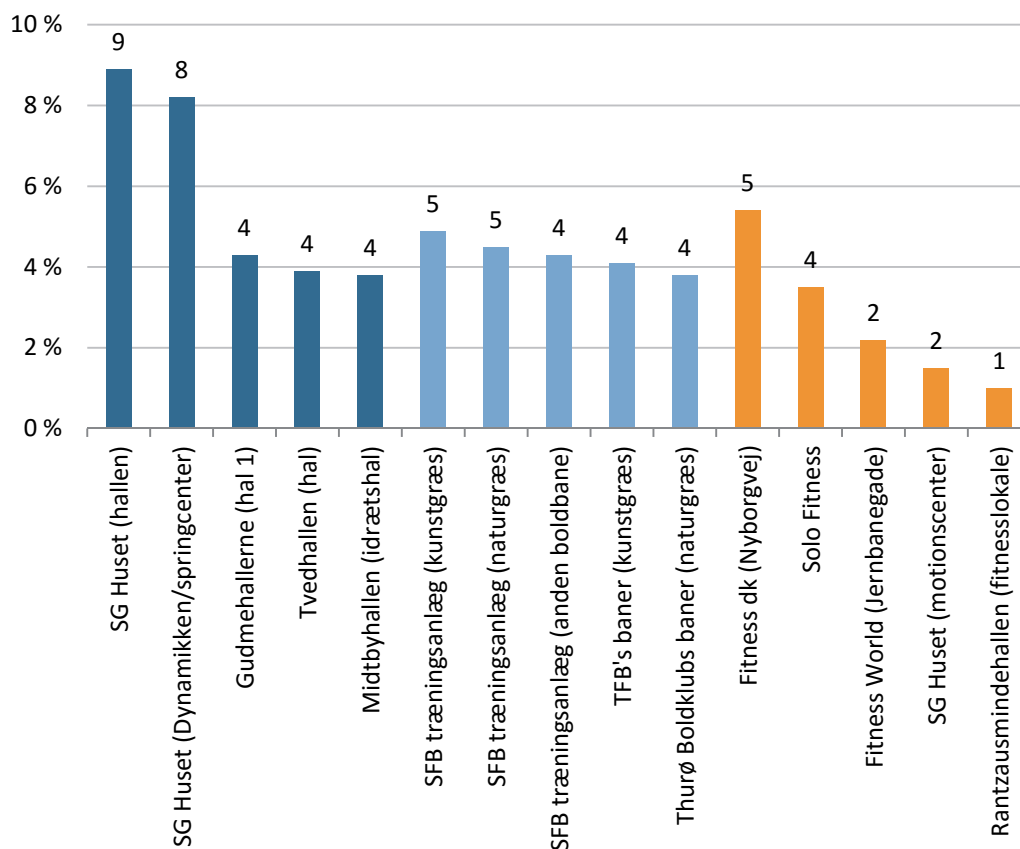
De fem mest benyttede faciliteter i Svendborg Kommune inden for kategorierne haller/sale, fodboldbaner og fitness/motionsrum er vist i figur 4.7 herunder.

På tværs af alle haller og sale i Svendborg Kommune er SG Huset (hallen) den mest benyttede med 9 pct. efterfulgt af SG Huset (Dynamikken/springcentret) (8 pct.), som i spørgeskemaet fremgår som én samlet facilitet. På de efterfølgende pladser ligger Gudmehallerne (hal 1), Tvedhallen (hal) og Midtbyhallen (idrætshal).

De tre mest benyttede fodboldbaner ligger ved Svendborg forenede Boldklubbers (SfB) træningsanlæg. Kunstgræsbanen og naturgræsbanen benyttes af 5 pct. af kommunens idrætsaktive børn og unge, mens SfB's træningsanlæg (anden boldbane) benyttes af 4 pct. Kunstgræsbanen ved Tåsinge forenede Boldklubber og naturgræsbanen ved Thurø Boldklub benyttes af 4 pct. af de idrætsaktive skolebørn i kommunen.

Fitness dk (Nyborgvej) er det oftest benyttede fitnesscenter blandt idrætsaktive børn og unge i Svendborg Kommune (5 pct.) efterfulgt af Solo Fitness (4 pct.). De andre fitnesslokaler i kommunen benyttes ikke af mere end 2 pct. af de idrætsaktive børn og unge.

Figur 4.7: Idrætsaktive børns og unges brug af specifikke haller/sale, fodboldbaner og fitness/motionsrum i Svendborg Kommune

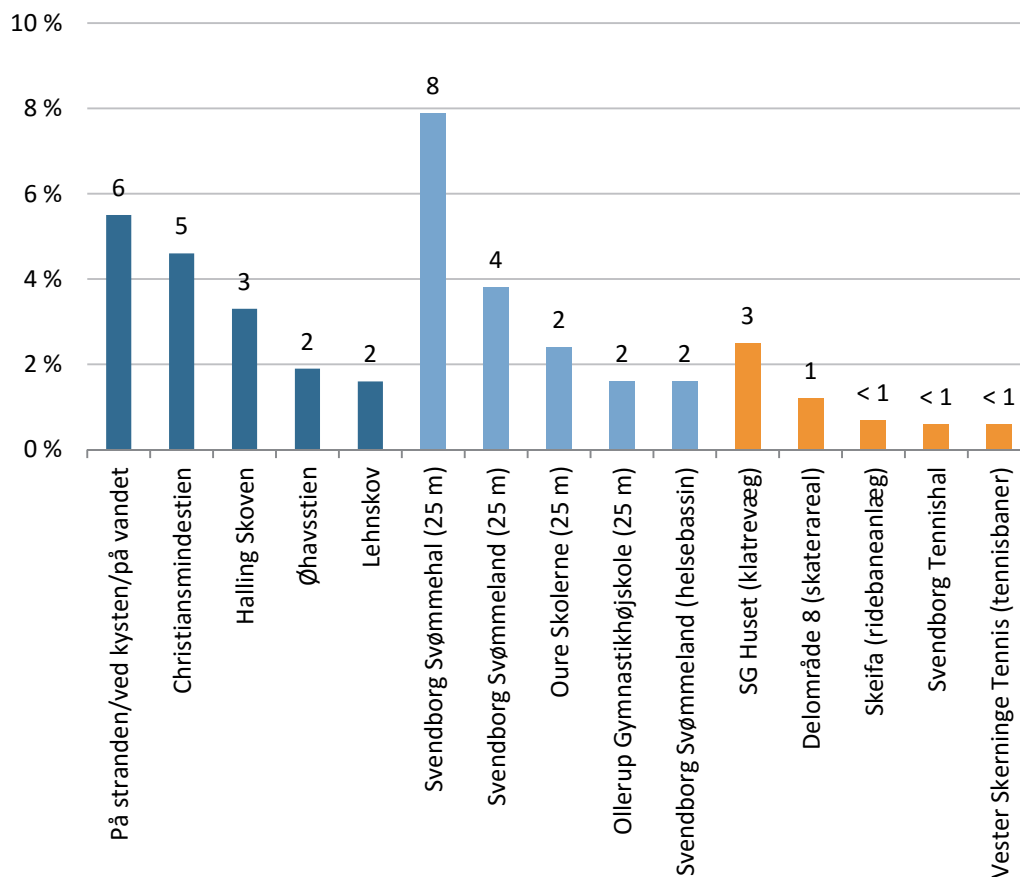

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Svendborg Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist (n = 2.202).

De fem mest benyttede faciliteter inden for kategorierne naturområder, svømmehaller og aktivitetsanlæg/andre baner og anlæg er vist i figur 4.8. I brugen af naturområder har respondenterne haft mulighed for at svare 'på stranden/ved kysten/på vandet', som strækker sig over et større geografisk område end de andre svarmuligheder, som er mere specifikke. Af kommunens idrætsaktive børn og unge angiver 6 pct. at benytte stranden, kysten og/eller vandet, mens 5 pct. bruger Christiansmindestien. Halling Skoven benyttes af 3 pct. af kommunens idrætsaktive børn og unge, mens 2 pct. gør brug af Øhavsstien og Lehn-skov.

I forhold til svømmefaciliteter samler Svendborg Svømmehal (25 meter-bassinet) 8 pct. af kommunens idrætsaktive børn og unge, hvilket er dobbelt så mange som Svendborg Svømmeland (25m), der er den næstmest benyttede svømmefacilitet. Det mest populære aktivitetsanlæg er SG Huset (klatrevæg). Ingen andre aktivitetsanlæg/andre baner samler mere end 1 pct. af Svendborg Kommunes idrætsaktive børn og unge.

Figur 4.8: Idrætsaktive børns og unges brug af specifikke naturområder, svømmefaciliteter og aktivitetsanlæg/andre baner og anlæg i Svendborg Kommune

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Svendborg Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist. (n=2.202).

Analyserne af facilitetsbrugen viser ikke overraskende, at børn og unge primært benytter de specifikke faciliteter, der ligger i deres område. Dog ser man, at børn og unge fra Thurø og Tåsinge i høj grad også benytter faciliteter i SG Huset, ligesom de gør brug af svømmefaciliteterne i Svendborg By.

Muligheder, tilfredshed og ønsker i nærområdet

For børn og unge er nærområdet en subjektiv størrelse, der er defineret af mulighederne for transport i form af cykling, gang på egen hånd, offentlig transport eller kørsel af forældre. Med andre ord er det interessant, hvad børnene og de unge selv oplever som tæt på, og naturligvis lige så interessant, hvilke typer faciliteter, de mener, er for langt væk til, at de selv kan bruge dem.

I spørgeskemaet indgår også et spørgsmål, som har til formål at afdække børns og unges tilfredshed med faciliteterne i Svendborg Kommune. Yderligere har det været muligt at skrive ønsker/afsnit med egne ord, og materialet er inddraget som supplement.

Alle børn, både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive, har svaret på disse spørgsmål. Således giver nedenstående tabel 4.8 et billede af børnenes og de unges opfattelse af faciliteters nærhed på tværs af områder.

Spørgsmålet om gå-/løbe-/cykleafstand peger på nogle interessante forskelle imellem børn og unge i Svendborg Kommunes fire områder. Generelt angiver en større andel af børn og unge i Svendborg By at have adgang til forskellige facilitetstyper/steder. Der er mærkbart flere i Svendborg By end i de andre områder, som angiver at være i stand til at gå, løbe eller cykle til en svømmehal, fitnesscenter/motionsrum, aktivitetsanlæg og motionssti. Flertallet i alle fire områder synes dog at have haller/sale og fodboldbaner inden for gå-, løbe- eller cykleafstand. Andelen er størst på Thurø og Tåsinge og mindst i Øst. På Thurø og Tåsinge oplever flest børn og unge at have vand og/eller strand tæt på. Til gengæld er der færrest, som har adgang til et fitnesscenter/motionsrum. I Øst er der lang afstand til skov, som kun 6 pct. angiver at være i stand til at gå, løbe eller cykle til, mens det i de andre områder er mellem 50 og 68 pct., som har skov inden for gå-, løbe- eller cykleafstand. I Vest er der en del færre, der bor i nærhed af vand og/eller strand.

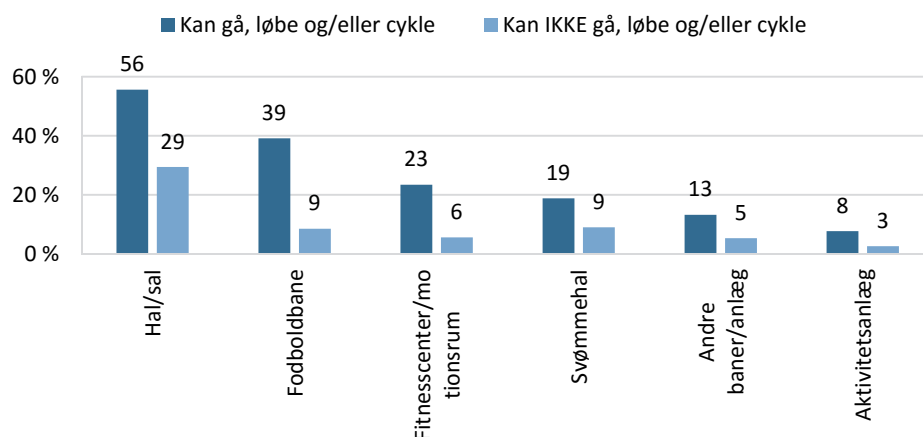
Tabel 4.8: Faciliteter/steder, som børn og unge oplever at kunne gå, løbe eller cykle til (pct.)

(n = 2.516)	Total	Svendborg By	Vest	Øst	Thurø og Tåsinge
Hal/sal	64	63	65	59	68
Fodboldbane	66	65	70	62	71
Svømmehal	41	53	22	28	28
Fitnesscenter/motionsrum	44	52	37	36	27
Andre baner/anlæg	36	40	32	28	36
Aktivitetsanlæg	29	38	13	15	27
Legeplads	54	57	49	54	50
Motionssti	24	31	14	16	19
Park	28	35	31	14	17
Skov	64	67	50	6	68
Vand (hav, sø, å) og/eller strand	51	54	35	47	61
Havn eller havnebassin	35	44	16	18	43
Ingen af ovenstående	3	3	4	2	3
Ved ikke	7	7	9	5	5

Figuren viser andelen af alle skolebørn i Svendborg Kommune, der benytter forskellige facilitetstyper afhængig af, om den er inden for gå-, løbe- eller cykleafstand (n=2.516).

Som figur 4.9 herunder viser, hænger oplevelsen af nærhed til de enkelte faciliteter tydeligt sammen med brugen heraf. Det underbygger de forrige analyser af tendensen til primært at benytte de faciliteter, som er beliggende i nærområdet.

Figur 4.9: Sammenhæng mellem facilitetsbrug og oplevet 'afstand'

Figuren viser andelen af alle skolebørn i Svendborg Kommune, der benytter forskellige facilitetstyper afhængig af, om den er inden for gå-, løbe- eller cykleafstand (n=2.521).

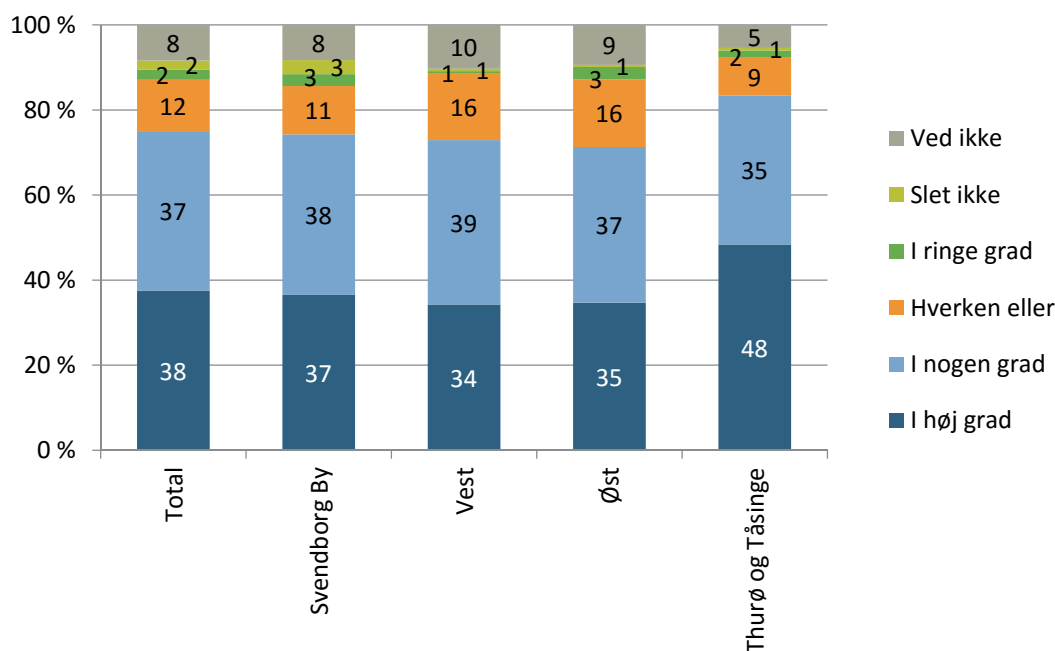
Sammenligner man de idrætsaktive med de ikke-idrætsaktive, oplever en større andel af de idrætsaktive at have idrætsfaciliteter inden for gå-, løbe- eller cykleafstand (se appendiks 4, tabel 2). Dette kan være et udtryk for, at de skolebørn, som ikke er idrætsaktive generelt, har ringere adgang til faciliteter, hvilket kan fungere som en barriere til at dyrke idræt.

Omvendt kan det også være et udtryk for, at de ikke-idrætsaktive generelt er i dårligere fysisk form og derfor ikke oplever at kunne gå, løbe eller cykle til de samme faciliteter, som de idrætsaktive børn og unge kan. En tredje forklaring kan være, at en velkendt afstand opleves kortere for børn og unge, der ofte færdes på distancen end for børn og unge, som sjældent eller aldrig færdes på distancen. En fjerde årsag kunne være, at de ikke-idrætsaktive simpelthen i mindre grad er bevidste om, hvor idrætsfaciliteterne ligger, fordi de ikke interesserer sig for det.

Skolebørnene i Svendborg Kommune er ligeledes blev spurgt til deres overordnede tilfredshed med idrætsfaciliteterne i deres nærområde. Generelt er langt de fleste børn og unge i kommunen tilfredse. Således svarer 75 pct. af kommunens børn og unge enten 'I høj grad' eller 'I nogen grad' til spørgsmålet 'Er du tilfreds med idrætsfaciliteterne (boldbaner, idrætshaller, svømmehaller mv.) i dit nærområde?', mens 12 pct. svarer 'Hverken eller'. Kun 4 pct. svarer 'I ringe grad' eller 'Slet ikke' (se figur 4.10 herunder). 8 pct. svarer ved ikke til spørgsmålet.

På tværs af områder er tilfredsheden med faciliteterne størst på Thurø og Tåsinge, hvor knap 83 pct. af de adspurgte er tilfredse (i høj eller nogen grad) med faciliteterne. I de tre andre områder ligger andelen mellem 71 (Øst) og 74 pct. (Svendborg By). Der er lidt flere i Svendborg By, som svarer 'I ringe grad' eller 'Slet ikke' til spørgsmålet end i de andre områder - det er dog alligevel ganske få (6 pct.).

Figur 4.10: Tilfredshed med idrætsfaciliteterne i nærområdet

Tabellen viser tilfredshedsgraden med idrætsfaciliteterne i nærområdet hos både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive børn og unge i Svendborg Kommune (n = 2.516).

Som supplement til ovenstående figur 4.10 er alle børn og unge blevet spurgt, om de savner konkrete muligheder for idræt, som de har kunnet skrive frit i spørgeskemaet. Denne metode giver et umiddelbart indtryk af børnenes ønsker, som fylder i deres bevidsthed nu og her. De vil formentlig kun i begrænset omfang have ønsker ud over deres forhåndskendskab til, hvad man kan gå til, de vil formentlig ikke tænke langt ud i fremtiden, og samtidig kan man forestille sig en stærk påvirkning fra klassekammeraterne. Derudover kan man ikke udelukke, at mange ønsker sig mere af det, de allerede har eller bruger i stort omfang.

Med disse forbehold kan man generelt se, at en del børn er godt tilfredse med de nære faciliteter i Svendborg Kommune. En del svarer, at de ikke savner noget særligt, eller at de er godt tilfredse deres muligheder for at dyrke idræt.

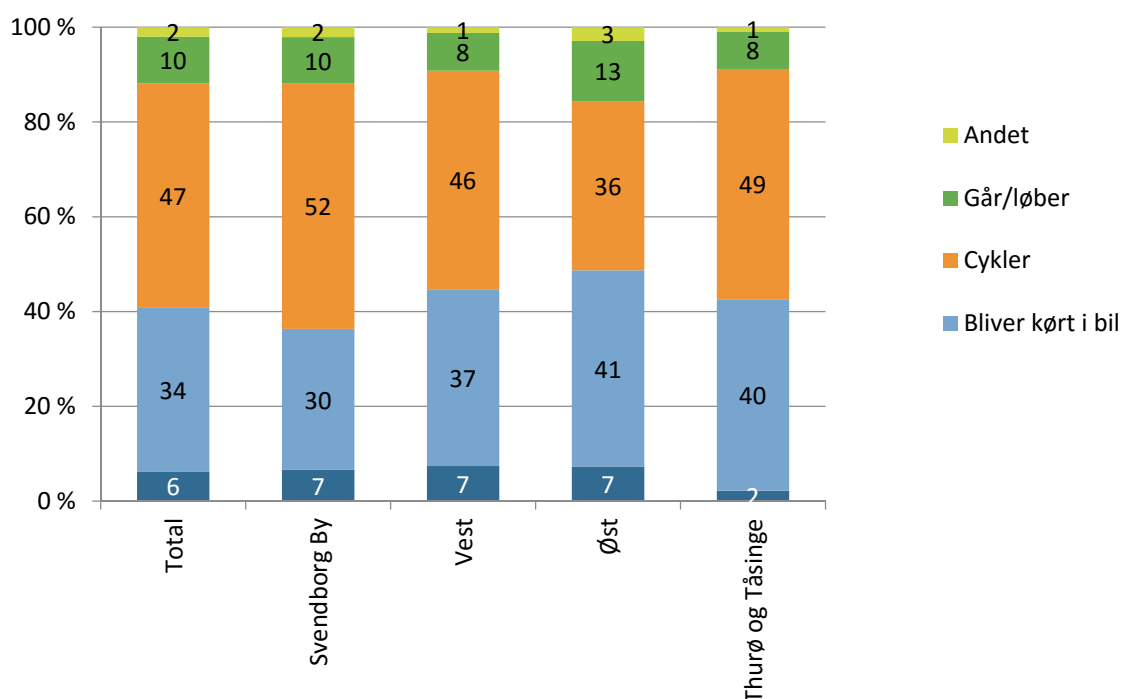
Man ser ingen klare forskelle på konkrete ønsker i de fire områder. En stor del af børn og unge giver udtryk for, at de er tilfredse med det nuværende facilitetsudbud, og når de udtrykker konkrete ønsker til idrætsfaciliteter, handler det ofte om faciliteter til idrætter, som i forvejen er populære blandt børn og unge. Mange ønsker at fodboldbaner kommer i bedre stand, mens lidt færre mener, at der er behov for flere fodboldbaner (natur- og kunstgræs). Flere børn og unge udtrykker også ønske om udendørs basketballbaner, ligesom en del nævner bedre skaterfaciliteter. Svømmehaller med vipper og rutsjebaner nævnes ligeledes, ligesom mange børn og unge ønsker sig bedre muligheder for at kunne dyrke fitness udendørs eksempelvis på motionslegepladser.

Transport

Herunder i figur 4.11 følger en opgørelse over idrætsaktive børn og unges transportmiddel til sport og motion, transporttid samt holdninger til denne transporttid.

Omkring halvdelen af de idrætsaktive børn og unge i Svendborg By, Vest og Thurø og Tåsinge cykler til deres primære idrætsaktivitet. Det mest benyttede transportmiddel i Øst er at blive kørt i bil. At cykle og blive kørt i bil er de to mest benyttede transportmidler i alle områder. Således er der relativt få børn og unge, der går/løber, tager toget/bussen eller transporterer sig på anden vis til den aktivitet, hvor de er mest aktive. De yngste børn bliver oftere kørt i bil, mens der er flere teenagere, der tager offentlig transport og går/løber.

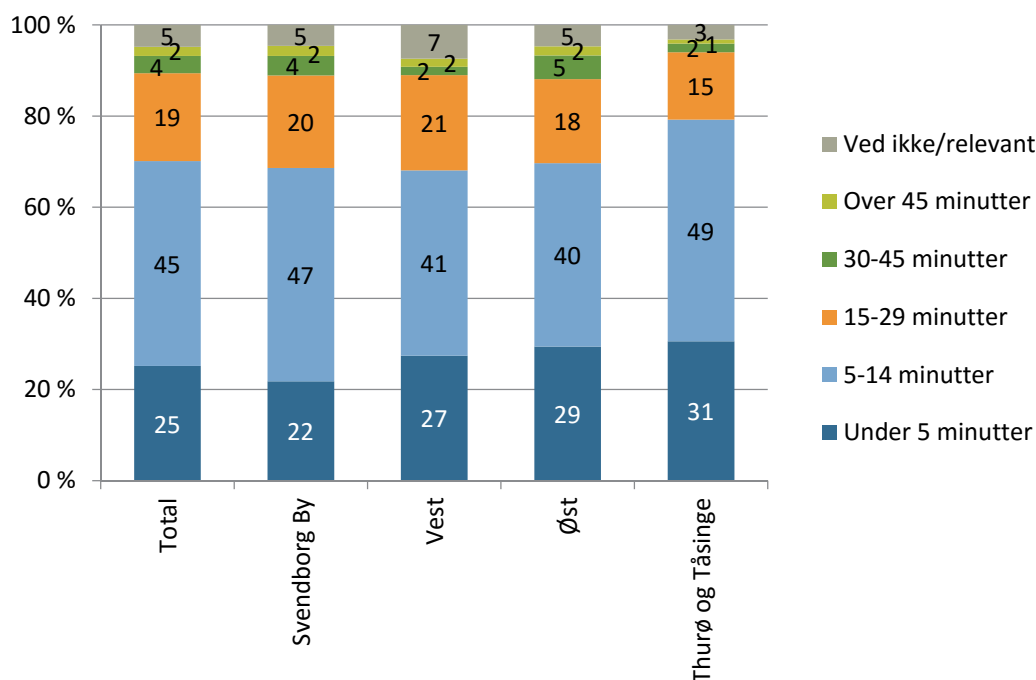
Figur 4.11: Idrætsaktive børn og unges transportform til det sted, hvor de oftest er aktive

Figuren viser transportform til den aktivitet, idrætsaktive børn og unge i Svendborg Kommune (andelen, der dyrker mindst én idrætsaktivitet), dyrker i størst omfang. Fordelt på område (n=2.196).

Flertallet af idrætsaktive børn og unge har højst et kvarters transporttid (den ene vej) til den aktivitet, de dyrker i størst omfang, men man finder alligevel 30 pct., som bruger længere tid. På tværs af områder er der nogle forskelle på børn og unges transporttid. På Thurø og Tåsinge har 80 pct. mindre end 15 minutters transporttid til deres primære idrætsaktivitet, mens andelen i de andre områder ligger mellem 68 og 70 pct. Der er færrest i Svendborg By (22 pct.), som har under fem minutters transporttid.

Figur 4.12: Idrætsaktive børn og unges transporttid (den ene vej) til den aktivitet, de dyrker mest

Figuren viser transporttiden (den ene vej) til den aktivitet, idrætsaktive børn og unge i Svendborg Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet) dyrker i størst omfang opdelt på område (n = 2.196).

Langt de fleste idrætsaktive børn og unge oplever, at transporttiden er acceptabel (70 pct.). De færreste synes, de bruger for meget tid (7 pct.), mens knap en fjerdedel ville være villige til længere transporttid. Der er ingen forskel på tværs af områder, mens man ser lidt flere blandt de 16-årige, som mener, at transporttiden er for lang. Der er flere drenge (26 pct.) end piger (21 pct.), der ville være villige til længere transporttid.

Svarene vedrørende transporttid og holdninger hertil afviger kun meget lidt fra andre kommuner. Det er interessant, at børn og unge fra vidt forskellige kommuner i landet (fra Varde Kommune på over 1.200 kvadratkilometer til Gladsaxe Kommune på 25 kvadratkilometer) har så ens afstande og holdninger til transporttid til deres primære idrætsaktiviteter.

Hvorfor ikke dyrke idræt, sport eller motion?

I alt 13 pct. af de adspurgte børn og unge har svaret 'Nej' til at have dyrket idræt, sport eller motion inden for det seneste år. Det svarer til 319 respondenter. De har svaret på, hvorfor de ikke dyrker idræt, sport eller motion.

Oftentimes vil der ligge nogle mere komplekse eller 'skjulte' årsager til grund, som det enkelte barn ikke nødvendigvis reflekterer over eller overhovedet er klar over. Derfor vil de stærkeste årsagsforklaringer til børns inaktivitet formentlig ligge i deres baggrundsvilkår som forældrenes socioøkonomiske status, interesse for og aktive deltagelse i sport og motion, som det også tidligere er blevet nævnt.

Når man spørger børnene og de unge direkte, angiver hele 31 pct., at grunden til at de ikke dyrker idræt, sport eller motion er fordi, de ikke gider (se appendiks 4, tabel 3). Derudover siger de fleste, at de bruger tiden på venner (33 pct.) og andre fritidsinteresser (24 pct.). 17 pct. angiver, at de ikke interesserer sig for sport/motion. I forhold til eksisterende viden om disse barrierer ser man ingen større afvigelser blandt svarene fra børn og unge i Svendborg Kommune. Man kan dog konstatere, at det heller ikke i Svendborg Kommune ser ud til, at de ikke-idrætsaktive børn oplever mangel på faciliteter (2 pct.). Ligeledes svarer kun 8 pct., at de savner muligheden for at dyrke den rette sport/motion, mens kun 2 pct. angiver, at aktiviteterne er for dyre. Ovenstående er udtryk for, at deres fravalg ikke skyldes manglende muligheder for at dyrke idræt, men at de simpelthen ikke prioriterer at dyrke idræt, sport og motion.

Nogle af de mere interessante udsagn, som også tyder på et potentiale for fremadrettet idrætsaktivitet, er udsagnene 'holder pause, regner med at starte igen' (12 pct.) og 'er i dårlig form' (14 pct.). Det indikerer nogle muligheder, hvis de rette omstændigheder er til stede i forhold til tilrettelæggelse af aktiviteter. Idræt kan netop være et middel til at komme ud af den dårlige form, i stedet for at være noget man holder sig fra, fordi man føler, at man er i dårlig form.

Pigerne svarer i højere grad end drenge, at de er i dårlig form (17 vs. 10 pct.), holder pause (18 vs. 9 pct.) og savner muligheden for at dyrke den rette sport/motion (12 vs. 4 pct.). Og så her kan der altså være potentiale.

Drengene svarer omvendt i meget højere grad, at de ikke gider idræt (38 vs. 24 pct.). Det kan have mange forskellige forklaringer, eksempelvis at man prioriterer andre ting højere, som en stor del af de ikke-idrætsaktive børn og unge tydeligvis gør. Men den manglende lyst til idræt kan også hænge sammen med en manglende rummelighed i de etablerede idrætstilbud. Hver tredje (33 pct.), som ikke gider, svarer dog, at de heller ikke interesserer sig for sport/motion.

Forventninger om fremtidig idrætsdeltagelse

Mens 13 pct. ikke har angivet at dyrke nogen idrætsaktiviteter, er der endnu færre (3 pct.), som slet ikke forventer at dyrke idræt, sport eller motion i fremtiden, som det fremgår af tabel 4.9 herunder. Dog angiver 16 pct. af alle børn og unge i Svendborg Kommune 'ved ikke' til spørgsmålet.

I tabellen er forventningerne til fremtiden opdelt i forhold til nuværende deltagelse i forskellige organiseringsformer. Man skal dog være opmærksom på, at der er overlap imellem kategorierne, da børnene og de unge kan være idrætsaktive inden for flere forskellige organiseringsformer. En del børn og unge tæller altså med i flere grupper. Når en del af de børn og unge, der eksempelvis i dag er idrætsaktive i private centre, angiver, at de i fremtiden forventer at være aktive i foreningsregi, dækker en del af det altså over, at mange af dem allerede også er idrætsaktive i foreninger og forventer at blive ved med det.

Af tabellen fremgår det, at foreningsaktive i størst omfang, også i fremtiden, forventer at dyrke foreningsidræt. Men langt fra alle foreningsaktive (63 pct.) forventer dog at fortsætte næste år, mens 29 pct. af foreningsudøverne forventer at starte i et fitnesscenter (som dog også kan være organiseret i foreningsregi). Færre endnu forventer at dyrke idrætsaktiviteter på egen hånd eller i uformelle grupper med venner og familie.

Aktive i private centre forventer i overvejende grad også at forblive aktive i private centre, en del dog også i foreningsorganiseret idræt. De aktive på egen hånd forventer i højest grad (47 pct.) fremtidig foreningsidræt, men en stor andel (38 pct.) forventer også at blive ved med at dyrke idræt på egen hånd.

Det er interessant, at de ikke-idrætsaktive hælder lidt mere til fitnesscenter end foreningsidræt i deres forventninger til egen aktivitet i fremtiden. Det adskiller sig dog ikke fra den gængse tendens i ungdomsårene, hvor fitness generelt er en af de mest populære aktivitetsformer. I forlængelse af ovenstående afsnit om barrierer, er det med til at understrege, at de ikke-idrætsaktive kan have svært ved at se sig selv passe ind i de eksisterende foreningsrammer. Samtidig er det interessant, at de ikke-idrætsaktive i stor stil forholder sig usikkert til fremtiden med 38 pct., som svarer 'ved ikke' på spørgsmålet, mens knap hver ottende med sikkerhed ved, at de ikke vil dyrke idræt i den nærmeste fremtid. At 38 pct. svarer 'Ved ikke' kan indikere et potentiale for flere idrætsaktive, da de altså ikke helt har afskrevet mulighederne for idrætsdeltagelse i fremtiden³⁸.

Tabel 4.9: Børn og unges forventninger til fremtidig idrætsdeltagelse (pct.)

(n = 2.521)	Nuværende aktivitet				
	Total	Aktive i forening	Aktive i privat center	Aktive på egen hånd	Ikke aktive
Ja, i en idrætsforening	49	63	40	47	14
Ja, i et fitnesscenter	28	29	56	36	21
Ja, i en gruppe arrangeret af mig selv, familie, venner/bekendte	14	14	22	25	8
Ja, alene/på egen hånd	21	20	27	38	12
Ja, i anden sammenhæng	13	13	18	16	7
Nej	3	1	2	<1	12
Ved ikke	16	11	9	10	38

Tabellen viser svar på, hvorvidt børn og unge i Svendborg Kommune tror, at de i de kommende år dyrker idræt, sport eller motion i forskellige organiseringsammenhænge. Total samt fordelt på nuværende organiseringsform (n = 2.521).

³⁸ Man skal dog tage højde for, at respondenterne kan være påvirkede af, at det kan være mere socialt acceptabelt at svare, at man har en intention om at dyrke idræt i fremtiden. Derfor er det muligt, at andelen, som ikke har intentioner om at dyrke idræt, reelt er højere end de 12 pct., som svarer 'Nej' til spørgsmålet.

Børns holdninger til idræt i skoletiden

Undersøgelsen har også stillet en række spørgsmål om idræt i skolen. Her skiftes perspektiv fra den frivillige idræt i fritiden til at se på den obligatoriske idræt i skolen i Svendborg Kommune. Det er her særlig interessant at sammenligne med andre kommuner, da alle folkeskoler siden 2012 har fungeret som idrætsskoler i 0-6. klassetrin i forbindelse med Svendborgprojektet.

Børnene forholder sig overvejende positivt til skoleidræt, men en stor andel udtrykker dog visse forbehold ved at angive udsagnet 'både og' til en række udsagn omkring skoleidrætten, hvilket kommer til udtryk i figur 4.13 herunder.

De mørkeblå søjler viser andelen af børn og unge i kommunen, der svarer at udsagnene passer. Mere end halvdelen af børn og unge (60 pct.) i Svendborg Kommune kan generelt godt lide at gå i skole, og en lidt større andel på 65 pct. kan lide idrætstimerne. Et lille flertal synes også at have let ved idræt i skolen (56 pct.) og kan lide at få sved på panden (51 pct.). Lidt flere kan lide at spille bold i idrætstimerne (62 pct.). Mindre end halvdelen (40 pct.) af Svendborg Kommunes børn og unge svarer, at de synes, de lærer noget i idrætstimerne.

De orange søjler, som er udtryk for de børn og unge, der ikke synes, de enkelte udsagn passer, viser, at mere end halvdelen (53 pct.) ikke synes bedre om idrætsundervisningen i skolen end idræt i fritiden. Mere end en tredjedel (35 pct.) kan ikke lide gymnastik eller dans i idrætstimerne, hvilket er marginalt flere end dem, der svarer, at de godt kan lide det (34 pct.). Det er interessant, at 14 pct. ikke oplever, at de lærer noget i idrætstimerne eller bryder sig om at få sved på panden.

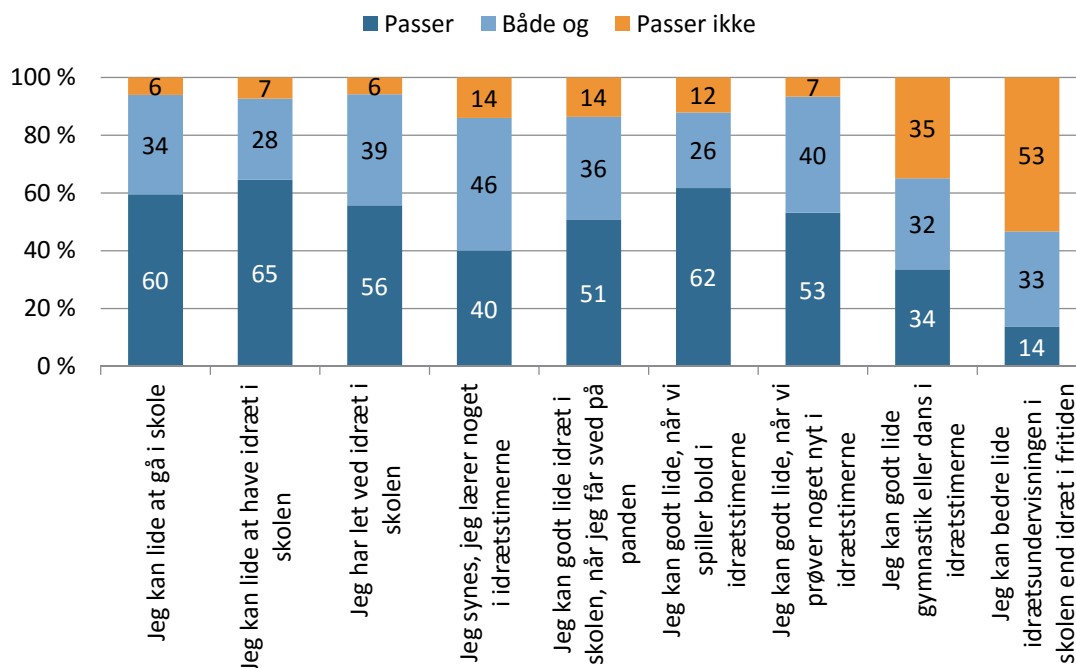
Man ser en del forskelle mellem kønnene. Piger og drenge er i lige udpræget grad glade for at gå i skole, mens en større andel af drenge end piger svarer, at de kan lide at have idræt i skolen. Her svarer 72 pct. af drengene, at det passer mod kun 57 pct. af pigerne. Flere drenge synes også at have let ved idræt i skolen (64 vs. 48 pct.). Forskellene på køn kommer også til udtryk i udsagnet om, at man godt kan lide idræt i skolen, når man får sved på panden. Blandt pigerne svarer 18 pct., at det ikke passer på dem, mens det kun gælder 10 pct. af drengene.

Drengene foretrækker boldspil frem for gymnastik/dans. Således er der 73 pct., som svarer, at de kan lide at spille bold i idrætstimerne. Til sammenligning er det kun 15 pct. af drengene, som svarer, at det passer, at de kan lide gymnastik eller dans i idrætstimerne – og hele 52 pct. svarer, at det 'Passer ikke'. Pigerne er også glade for at spille bold i timerne, og mere end halvdelen svarer, at det passer (51 pct.). Det er stort set lige så mange, som angiver, at de kan lide gymnastik og dans (52 pct.).

Pigerne er en smule mere begejstrede for at prøve noget nyt i idrætstimerne (51 vs. 56 pct.), mens lidt flere drenge end piger bedre kan lide idrætsundervisningen i skolen end idræt i fritiden (18 vs. 10 pct.)

De fleste udsagn møder faldende opbakning med stigende alder. Holdninger til at gå i skole og om man har let ved idræt i skolen ligger dog stabilt på tværs af aldersgrupper.

Figur 4.13: Skolebørns holdninger til idræt i skolen i Svendborg Kommune

Figuren viser svarfordelinger på ni spørgsmål omkring holdninger til idræt i skoletiden i Svendborg Kommune (n = 2.521).

Der er nogle forskelle mellem børn og unges holdninger til idræt i skolen, når man sammenligner Svendborg Kommune med sammenligningskommunerne. De fleste spørgsmål viser dog kun en lille forskel. Der er flest i Svendborg Kommune og færrest i Ringsted Kommune, der svarer, at det 'Passer', at de kan lide at gå i skole. I Ringsted er det ligeledes en mindre andel, som kan lide at have idræt i skoleregi, ligesom færre erklærer sig enige i, at de kan lide at få sved på panden. I Varde er der en del flere, som har let ved idræt i skolen, mens der er flest i Haderslev, som synes de lærer noget i idrætstimerne. For en oversigt over svarfordelingerne i de fire kommuner se appendiks 4, figur 1 og 2.

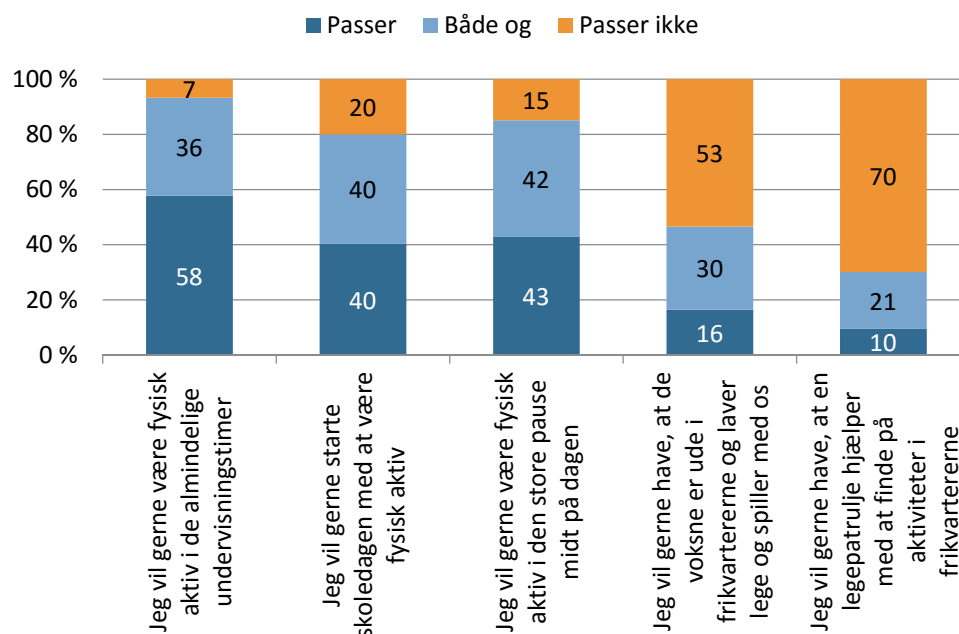
Fysisk aktivitet i skoletiden

I undersøgelsen er der også blevet stillet fem spørgsmål, som relaterer sig til folkeskolereformen. Spørgsmålene er stillet for at få en fornemmelse af børnenes holdninger til forskellige tiltag med øget fysisk aktivitet i skoletiden.

Som det fremgår af figur 4.14 herunder, angiver 58 pct. af børn og unge i Svendborg Kommune, at de gerne vil være fysisk aktive i de almindelige undervisningstimer. Det vil eleverne hellere end at være fysisk aktive på andre tidspunkter i løbet af skoledagen. Man ser dog 40 pct., som ønsker at starte skoledagen med fysisk udfoldelse, og 43 pct. som gerne vil være fysisk aktive i den store middagspause.

Omvendt forholder eleverne sig kritisk til, at voksne eller legepatruljer skal organisere diverse aktiviteter og lege i frikvartererne. Blot 16 pct. ønsker at voksne deltager i aktiviteterne, og kun 10 pct. ønsker legepatruljer til at styre aktiviteter i frikvartererne.

Figur 4.14: Skolebørns holdninger til fysisk aktivitet i løbet af skoledagen

Figuren viser svarfordelinger på fem spørgsmål omkring holdninger til fysisk aktivitet i skoletiden i Svendborg Kommune (n = 2.521).

De yngste børn i gruppen 10-12 år er mindst negative over for tiltag med legepatruljer/voksne. Dog har også langt størstedelen i denne aldersgruppe alligevel en negativ holdning til indblanding fra legepatruljer/voksne. Man finder ingen sammenhæng mellem deltagelse i idræt i fritiden og holdningen til voksne/legepatruljer i frikvartererne. Omvendt har idrætsdeltagelse i fritiden betydning for lysten til at være fysisk aktiv i løbet af skoledagen, da de idrætsaktive er mere positive overfor sådanne tiltag end ikke-idrætsaktive børn og unge. Den primære tiltænkte målgruppe for øget bevægelse i skoledagen (børn, som ikke rører sig nok i fritiden) har altså sværest ved at forene sig med mere idræt i skolen.

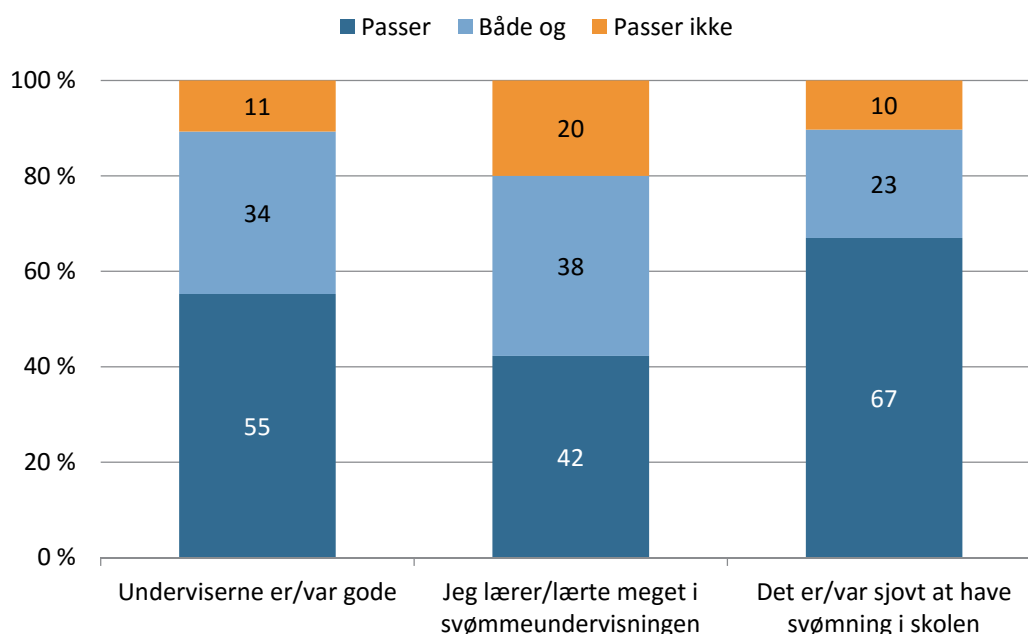
En oversigt over svarfordelingerne i forhold til fysisk aktivitet i løbet af skoledagen i de tre sammenligningskommuner fremgår af appendiks 4, figur 3. Overordnet er børn og unge i Varde Kommune mest positive i forhold til spørgsmålene omkring fysisk aktivitet i skolen.

Holdninger til svømning i skoletiden

I undersøgelsen er der yderligere blevet stillet tre spørgsmål, som relaterer sig specifikt til svømmeundervisningen i skolen.

Som det fremgår af figur 4.15 herunder, erklærer over halvdelen (55 pct.) af skolebørnene i kommunen sig enige i, at svømmeunderviserne er/var gode, mens knap hver niende (11 pct.) svarer, at det ikke passer. Der er lidt færre, der synes, at de lærer/lærte meget i undervisningen. Det er der 42 pct. af børn og unge i kommunen, som svarer, mens hver femte (20 pct.) svarer, at det 'Ikke passer' til det spørgsmål. Til gengæld er det langt størstedelen, som synes, at svømning i skolen er/var sjovt. Det svarer til mere end to tredjedele (67 pct.), mens godt hver tiende erklærer sig uenig. Drengene har generelt en smule mere positive holdninger til svømning end piger, og børn er mere positive end teenagere.

Figur 4.15: Skolebørns holdninger til svømmeundervisningen i skolen

Figuren viser svarfordelinger på tre spørgsmål omkring holdninger til svømmeundervisningen i skolen i Svendborg Kommune (n = 2.521).

Idrætsforeninger i skoletiden og nye fritidsaktiviteter

Børn og unge i Svendborg Kommune er også blevet spurgt ind til, om de har oplevet at få besøg af en idrætsforening i skolens idrætsundervisning. Det svarer 39 pct. 'Ja' til, mens 36 pct. svarer, at de ikke har haft besøg af en idrætsforening. Hver fjerde (25 pct.) svarer 'Ved ikke' til spørgsmålet.

De 974 respondenter, som har svaret 'Ja' til spørgsmålet, er yderligere blevet spurgt indtil deres oplevelse omkring besøget. Hele 77 pct. svarer, at det har været end god oplevelse, mens knap hver fjerde mener, at det ikke gjorde nogen forskel sammenlignet med den normale idrætsundervisning. Kun 1 pct. svarer, at det har været en dårlig oplevelse. Der er ingen forskel i holdninger mellem kønnene, mens positiviteten falder med alderen.

I tillæg til ovenstående spørgsmål er børn og unge i Svendborg Kommune yderligere blevet spurgt ind til, hvorvidt de er startet til nye fritidsaktiviteter (både idræt og ikke-idrætslige), efter de har prøvet dem i skoletiden. Her svarer langt de fleste børn og unge 'Nej' (71 pct.), mens 13 pct. angiver, at de er startet til en ny fritidsaktivitet, efter de har prøvet den i skolen. 16 pct. svarer 'Ved ikke'. Der er ingen forskel på drenge og pigers svar, men man ser, at tilbøjeligheden til at starte på nye aktiviteter, efter man har prøvet dem i skoletiden, falder med alderen.

Opsummering og afrunding

Dette afsnit har analyseret børns og unges idrætsvaner i Svendborg Kommune på baggrund af 2.521 besvarelser fra elever fra 4.-10. klasse (inkl. specialklasser).

Idrætsdeltagelsen i Svendborg Kommune ligger nogenlunde på niveau med sammenligningskommuner, hvor børns og unges idrætsvaner er undersøgt på samme baggrund. Således angiver 70 pct., at de for tiden dyrker sport, motion eller idræt, mens 87 pct. angiver at have dyrket mindst én idrætsgren/motionsform inden for det seneste år.

I Svendborg Kommune falder andelen af idrætsaktive piger med stigende alder. Dette er en tendens, som også ses i andre kommuner.

I Svendborg Kommune ser man også de 'klassiske forskelle' i idrætsdeltagelsesniveau afhængig af forældrenes socioøkonomiske baggrund og egen deltagelse i sport og motion. Analyserne viser, at forældrenes egen deltagelse i sport og motion står helt centralt i forhold til deres børns aktivitetsniveau. Der kan derfor være grund til at rette initiativer mod børn såvel som forældre, hvis man ønsker at udligne nogle af de forskelle i idrætsdeltagelsen, der skyldes socioøkonomiske forhold.

Den mest populære idræt blandt børn og unge i Svendborg Kommune er fodbold, som 29 pct. har spillet regelmæssigt inden for det seneste år, klart flere blandt drenge (43 pct.) end piger (19 pct.). Herefter kommer håndbold (17 pct.) efterfulgt af styrketræning (16 pct.) og gymnastik (16 pct.), som er den mest populære idrætsgren blandt pigerne.

Også i Svendborg Kommune sker der et skift i teenageårene, hvor man bevæger sig fra traditionel foreningsidræt over mod individuelle og fleksible motionsformer som styrketræning og løb. Samme tendens ses i andre kommuner og i landsdækkende undersøgelser.

I ikke-idrætsaktive børns og unges angivelser af barrierer for at dyrke idræt fylder pris (at det er for dyrt) og mangel på faciliteter kun ganske lidt. Samtidig angiver størstedelen, at de er tilfredse med faciliteterne i nærområdet, samt at de oplever gode forhold for at dyrke idræt og motion i Svendborg Kommune.

Analyserne tyder på, at afstanden til faciliteter øver indflydelse på skolebørns valg, idet de i højere grad benytter faciliteter inden for, hvad de oplever som gå-, løbe og cykleafstand. Det er dog mindre klart, hvordan faciliteter spiller ind på antallet af idrætsaktive.

De idrætsaktive børn og unge i Svendborg Kommune bruger lige så meget tid på transport som børn og unge i andre kommuner, og oplevelsen af nærhed ser ud til at være den samme uafhængig af kommuner med vidt forskellige geografiske og transportmæssige forhold. Langt størstedelen af Svendborg Kommunes børn og unge er tilfredse med transporttiden til idræt.

Skolerne er de eneste aktører, som har fat i alle børn og unge, og derfor er det interessant at se på, hvordan heldagsskolen kan arbejde med øget idrætsdeltagelse for alle børn. Børnene i Svendborg Kommune vurderer idræt i skolen samt generel fysisk aktivitet i løbet af skoledagen ret blandet. Et lille flertal synes om de forskellige bevægelsesmæssige initiativer i skolen, og ofte er de i forvejen idrætsaktive mere begejstrede for sådanne tiltag end de idrætsuvante grupper.

Delanalyse 5: Voksnes idrætsvaner

I denne delanalyse kommer voksne borgeres idrætsvaner under lup. Det drejer sig om idrætsvaner og årsager til ikke at dyrke idræt blandt borgere i Svendborg Kommune over 15 år.

De voksne borgeres idrætsvaner er kortlagt ved hjælp af en internetbaseret spørgeskemaundersøgelse, som 5.000 tilfældigt udvalgte borgere på 16 år+ i Svendborg Kommune med invitation i e-boks blev inviteret til at besvare³⁹. Som tabel 5.1 herunder viser, besvarede i alt 1.531 voksne borgere spørgeskemaet, hvilket bringer undersøgelsens svarprocent op på 31. Svarprocenten er tilfredsstillende set i lyset af lignende undersøgelser svarprocenter og en generel tendens til undersøgelsestræthed i den danske befolkning.

Dog kan det faktisk, at kun hver tredje inviterede deltager har besvaret undersøgelsen have betydning for tallene for den overordnede idrætsdeltagelse. Respondenter, der dyrker idræt, sport eller motion, er formentlig mere villige til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen end ikke-idrætsaktive, og derfor overvurderer undersøgelsen formentlig den samlede idrætsdeltagelse en smule. Det har dog ikke betydning i forhold sammenligning med sammenligningskommunerne Haderslev, Ringsted og Varde, hvor undersøgelserne er lavet ud fra samme metode.

Tabel 5.1. Voksenundersøgelsens datagrundlag

		Antal inviterede	Antal svar	Svarprocent
I alt		5.000	1.531	31
Køn	Kvinder	2.483	817	33
	Mænd	2.517	714	28
Alder	16-19 år	354	109	31
	20-29 år	657	135	21
	30-39 år	604	125	21
	40-49 år	863	269	31
	50-59 år	930	328	35
	60-69 år	929	352	38
	70 år+	663	213	32
Område	Svendborg By	2.697	811	30
	Vest	717	227	32
	Øst	801	239	30
	Thurø og Tåsinge	785	254	32

Tabellen viser antallet af inviterede deltagere til og besvarelser på spørgeskemaundersøgelsen blandt voksne borgere Svendborg Kommune, fordelt på i alt og køn, aldersgrupper og områder.

Som det fremgår af tabellen herover, varierer svarprocenten noget mellem køn og aldersgrupper. Kvinder har været en smule flinkere til at besvare spørgeskemaet end mænd, og

³⁹ Borgere som er blevet godkendt til ikke at benytte e-boks har modtaget en invitation til undersøgelsen per brev.

det samme har borgere i alderen 50-69 år. Borgerne i de fire områder i Svendborg Kommune, Svendborg By, Vest, Øst og Thurø og Tåsinge, har dog svaret i nogenlunde samme grad, hvilket giver udmærkede forudsætninger for sammenligninger mellem kommunens fire områder.

Hvem dyrker idræt, sport og motion i Svendborg Kommune?

I Svendborg Kommune angiver i alt 63 pct. af de adspurgte voksne borgere at dyrke idræt, sport eller motion. Det placerer Svendborg Kommune nogenlunde midt i gruppen af sammenligningskommuner, på niveau med Ringsted (64 pct.), en smule over Haderslev (61 pct.) og under Varde (69 pct.).

Tabel 5.2 viser også, at væsentligt flere kvinder (67 pct.) end mænd (60 pct.) svarer ja til normalt at dyrke idræt, sport eller motion. En større idrætsdeltagelse blandt kvinder end mænd ses også i de senere års nationale undersøgelser, og som tabellen viser, er billedet det samme i Ringsted og Varde, dog ikke i lige så udpræget grad som i Svendborg Kommune.

Der er også tydelige forskelle i idrætsdeltagelsen mellem de forskellige aldersgrupper. De 20-29-årige og de 30-39-årige er de mindst idrætsaktive voksne borgere Svendborg Kommune med henholdsvis 58 og 55 pct. idrætsaktive i disse aldersgrupper. Blandt disse voksne i alderen 20-39 år er der til gengæld relativt mange, der svarer 'Ja, men ikke for tiden'. Det kan tages som et udtryk for, at de selv betragter deres manglende idrætsdeltagelse som midlertidig muligvis på grund af travlhed med familie og arbejde, som fylder meget i den livsfase.

Endelig viser tabellen, at der også mellem de fire områder i Svendborg Kommune findes væsentlige forskelle i idrætsdeltagelsen. Øst skiller sig ud med relativt få idrætsaktive voksne (54 pct.), mens Thurø og Tåsinge skiller sig ud med relativt mange idrætsaktive (73 pct.).

Tabel 5.2: Voksnes borgeres idrætsdeltagelse i Svendborg Kommune og sammenligningskommunerne (pct.)

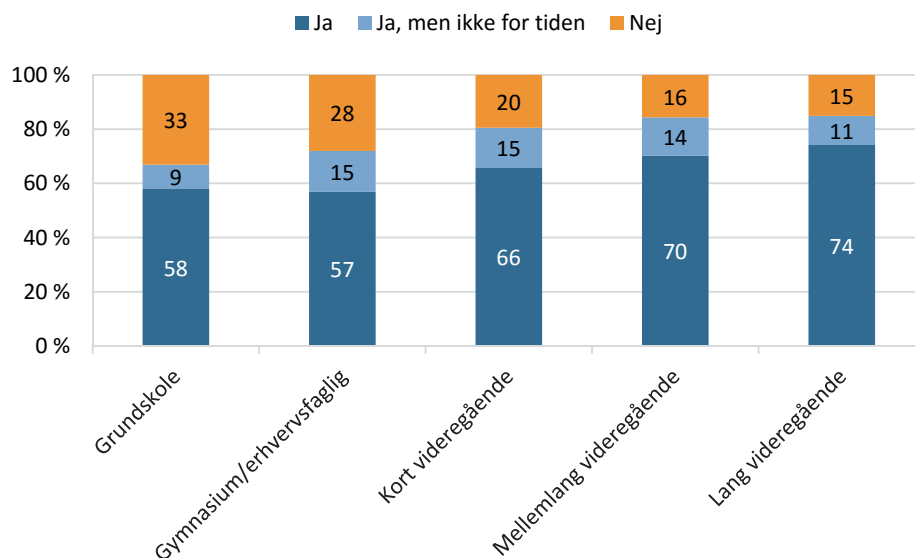
(n = 1.531)		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej	Andel 'Ja' i sammenligningskommunerne		
					Haderslev (n = 1.016)	Ringsted (n = 982)	Varde (n = 1.100)
I alt		63	14	23	61	64	69
Køn	Kvinder	67	14	19	60	67	71
	Mænd	60	13	27	62	62	67
Alder	16-19 år	63	17	19	69	66	75
	20-29 år	58	20	22	67	61	61
	30-39 år	55	22	23	51	62	71
	40-49 år	70	14	16	60	68	72
	50-59 år	62	14	25	58	60	68
	60-69 år	67	9	24	63	68	68
	70 år+	62	11	27	64	60	69
Område	Svendborg By	64	15	22	-	-	-
	Vest	62	14	24	-	-	-
	Øst	54	17	29	-	-	-
	Thurø og Tåsinge	73	8	19	-	-	-

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?', fordelt på køn, alder og område og sammenlignet (andel 'Ja') med sammenligningskommunerne.

Idrætsdeltagelsen blandt voksne hænger i høj grad sammen med sociale baggrundsfaktorer som beskæftigelse og indtægt. Den vigtigste faktor, som også i høj grad er med til at definere de to andre, er dog uddannelseslængde. I Svendborg Kommune såvel som på nationalt plan er der en tydelig sammenhæng mellem uddannelseslængde og idrætsdeltagelse.

Blandt voksne borgere, hvis højeste uddannelse er grundskole eller gymnasium/erhvervsfaglig uddannelse, angiver henholdsvis 58 og 57 pct. at dyrke idræt, mens det gælder 66 pct. blandt borgere med en kort videregående uddannelse, 70 pct. med en mellem-lang videregående uddannelse og knap tre fjerdedel (74 pct.) med en lang videregående uddannelse.

Figur 5.1: Stærk sammenhæng mellem uddannelseslængde og idrætsdeltagelse blandt voksne borgere i Svendborg Kommune

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?', fordelt på uddannelseslængde.

Hvilke aktiviteter dyrker voksne borgere i Svendborg Kommune?

De voksne respondenter i spørgeskemaundersøgelsen er blevet bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år. Her har de haft mulighed for at angive flere forskellige aktiviteter og ikke nødvendigvis aktiviteter, som de dyrkede på undersøgelsestidspunktet.

På den baggrund viser sig samlet set en større andel idrætsaktive voksne, idet hele 82 pct. har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Det er en noget større andel end de 63 pct., som svarer 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'. Grunden hertil er det bredere tidsperspektiv i formuleringen '...inden for det seneste år', som også inkluderer mange af de voksne borgere, der svarer 'Ja, men ikke for tiden' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'

Vandreture er den mest udbredte idræts- eller motionsaktivitet blandt voksne i Svendborg Kommune, idet 27 pct. af de adspurgte borgere over 15 år angiver at have vandret regelmæssigt inden for det seneste år. Løb kommer på andenpladsen med 26 pct. af de voksne, og styrketræning runder de voksnes top tre af med 24 pct. Således er alle disse tre aktiviteter udbredt blandt omkring en fjerdedel af de voksne i Svendborg Kommune.

Klassiske holdidrætter som fodbold (6 pct.) og håndbold (2 pct.) fylder mindre blandt de voksne, mens svømning (16 pct.), spinning/kondicykel (11 pct.) og gymnastik (10 pct.) i løbet af det seneste år er blevet dyrket af minimum hver tiende voksne borger i kommunen.

Tabellen herunder illustrerer også nogle markante forskelle i kønnenes og de forskellige aldersgruppers valg af idrætsaktiviteter. Kvinder vandrer, svømmer og dyrker gymnastik og yoga i noget højere grad end mænd, som til gengæld oftere er aktive på landevejscyklen eller inden for fiskeri, fodbold og badminton. Vandreture er især populære i den ældre del af befolkningen, mens løb er særligt populært frem til 50-års-alderen, og styrketræning hitter blandt især de unge.

Tabel 5.3: Voksne borgeres idrætsaktiviteter i Svendborg Kommune (pct.)

(n = 1.531)	I alt	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
Vandreture	27	31	23	12	19	17	19	32	39	32
Løb	26	28	24	40	36	37	43	29	11	3
Styrketræning	24	26	21	43	41	26	27	16	19	20
Svømning	16	18	13	15	18	16	12	16	19	12
Spinning/kondicykel	11	11	11	8	13	10	10	13	11	10
Gymnastik	10	13	6	15	6	3	5	7	13	19
Landevejs-cykel ⁴⁰	8	6	12	5	7	3	9	10	12	7
Yoga ⁴¹	8	14	2	7	10	9	9	11	8	6
Skiløb/snowboard	7	5	8	8	6	6	9	7	8	1
Fiskeri	6	1	13	4	3	12	8	7	5	5
Fodbold	6	3	11	19	10	14	9	4	2	<1
Badminton	6	3	9	10	3	5	4	9	5	3
Aerobic/step/HIIT/pump/Zumba ⁴²	5	9	1	6	7	8	8	6	2	1
Mountainbike	5	2	8	6	6	4	10	8	2	0
Dans ⁴³	5	7	3	12	8	1	2	2	7	5
Golf	4	2	7	3	1	3	6	4	4	6
Kano/kajak	4	4	4	2	4	2	5	6	4	2
Sejlsport	4	2	6	1	2	3	5	4	5	3
Crossfit	4	5	3	12	9	6	4	2	1	0
Andre former for fitness	3	4	3	2	3	3	3	3	5	4
Jagt	3	<1	6	0	2	3	4	3	4	2
Pilates	3	5	<1	1	1	3	2	4	3	2
Tennis	2	2	3	3	1	0	2	3	2	4
Håndbold	2	3	2	10	9	4	2	1	0	0
Vinterbadning	2	3	1	2	1	4	3	2	1	4

⁴⁰ Ikke som transport til arbejde og lignende.

⁴¹ Yoga, afspænding, meditation.

⁴² Eller lign. træning på hold.

⁴³ Alle former for dans.

Bowling/ keglespil	2	2	3	5	1	1	1	1	4	3
Anden vandtræning	2	3	1	0	0	2	1	2	4	3
Ridning	2	4	1	4	2	3	4	2	1	0
Rulleskøjter/ skateboard	2	2	2	6	5	3	1	2	<1	0
Bordtennis	2	1	3	7	2	2	2	1	1	1
Stavgang	2	2	1	0	0	0	1	1	2	8
Billard/pool	2	0	3	3	4	2	1	1	1	1
Skydning	1	0	3	0	1	2	1	1	1	2
Andet bold- spil for hold	1	1	2	2	0	5	1	2	1	<1
Roning	1	0	2	1	0	0	1	1	2	2
Basketball	1	0	2	6	1	3	0	1	1	0
Kampsport ⁴⁴	1	1	2	4	4	4	<1	0	0	0
Volleyball/ beachvolley	1	1	1	4	0	2	1	1	0	2
Klatring/ bjergbestig- ning	1	1	1	5	2	1	1	0	<1	0
Petanque/ boule	1	1	1	0	0	2	1	1	2	<1
Dykning/ fridykning/ UV-jagt	1	<1	2	1	1	1	1	2	0	0
Triatlon/ duatlon	1	<1	1	1	1	2	1	1	<1	0
Handicap- idræt	1	1	1	1	0	0	<1	1	1	<1
Parkour	1	<1	1	5	1	1	<1	<1	<1	0
Andet indivi- duelt boldspil	1	<1	1	0	0	1	<1	1	1	1
O-løb	1	<1	1	3	1	1	<1	1	0	0
Open Water svømning/ kystlivredning	<1	<1	1	0	0	1	1	1	<1	0
Atletik	<1	<1	<1	1	1	0	<1	0	0	0
Windsurfing/ kite	<1	<1	<1	1	1	0	0	<1	0	0
Surfing/SUP	<1	0	<1	1	0	0	<1	0	0	0
Anden idrætsgren	2	2	2	1	2	2	3	2	2	4
Ingen idræt	18	16	20	16	21	15	14	19	17	22

Tabellen viser respondenternes svar på spørgsmålet 'Hvilke former for idræt, sport eller motion har du dyrket regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder?', fordelt på køn og alder. Det var muligt for respondenter at give mere end et svar på spørgsmålet.

⁴⁴ Boksning, karate, aikido, taekwondo, judo, brydning mv.

Der er ikke store forskelle på aktivitetsvalg blandt voksne i de fire områder i Svendborg Kommune. Styrketræning er lidt mere udbredt i Svendborg By og på Thurø og Tåsinge, mens Øst på spørgsmålet om idrætsaktiviteter ligesom på spørgsmålet om idrætsdeltagelse i almindelighed (tabel 5.2) skiller sig ud med lidt flere ikke-idrætsaktive end de øvrige områder⁴⁵.

I forhold til sammenligningskommunerne, Haderslev, Ringsted og Varde, skiller de voksne borgere i Svendborg Kommune sig ud med en relativt udbredt deltagelse i løb og svømning, mens andelen af landevejscyklister ligger i den lave ende blandt sammenligningskommunerne.

Tabel 5.4: Voksne borgeres idrætsaktiviteter i Svendborg Kommune og sammenligningskommunerne (pct.)

	Svendborg (n = 1.531)	Haderslev (n = 1.016)	Ringsted (n = 982)	Varde (n = 1.100)
Vandreture	27	29	26	30
Løb	26	23	25	20
Styrketræning	24	20	28	21
Svømning	16	14	13	12
Spinning/kondicykel	11	10	8	11
Gymnastik	10	11	7	13
Landevejscykel ⁴⁶	8	10	10	11
Yoga ⁴⁷	8	7	8	5

Tabellen viser respondenternes svar på spørgsmålet 'Hvilke former for idræt, sport eller motion har du dyrket regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder?' blandt borgere i Svendborg Kommune og sammenligningskommunerne. Det var muligt for respondenter at give mere end et svar på spørgsmålet.

Organisering

I Danmark har frivillige, folkeoplysende foreninger historisk set spillet en stor rolle som arrangører eller udbydere af idræt, sport og motion. Foreningsidrætten er børn og unges foretrukne organiseringsform og spiller samtidig en væsentlig rolle blandt voksne borgere, som dog også i høj grad finder andre måder at organisere deres idrætsaktiviteter. Figur 5.2 herunder ser nærmere på, hvordan de adspurgte voksne borgere i forskellige aldersgrupper organiserer deres idrætsaktiviteter.

Den mest udbredte måde at dyrke idræt, sport eller motion blandt voksne i Svendborg Kommune er på egen hånd. På egen hånd dækker over fraværet af formel organisering eller den uformelle selvstændige organisering, der finder sted, f.eks. når man løber en tur for sig selv eller ringer til nogle venner og arrangerer et spil fodbold i parken. I alt ca. to tredjedele (64 pct.) af alle voksne dyrker idræt, sport eller motion på egen hånd, og som

⁴⁵ Tallene for idrætsaktiviteter i de fire områder findes i appendiks 5.

⁴⁶ Ikke som transport til arbejde og lignende.

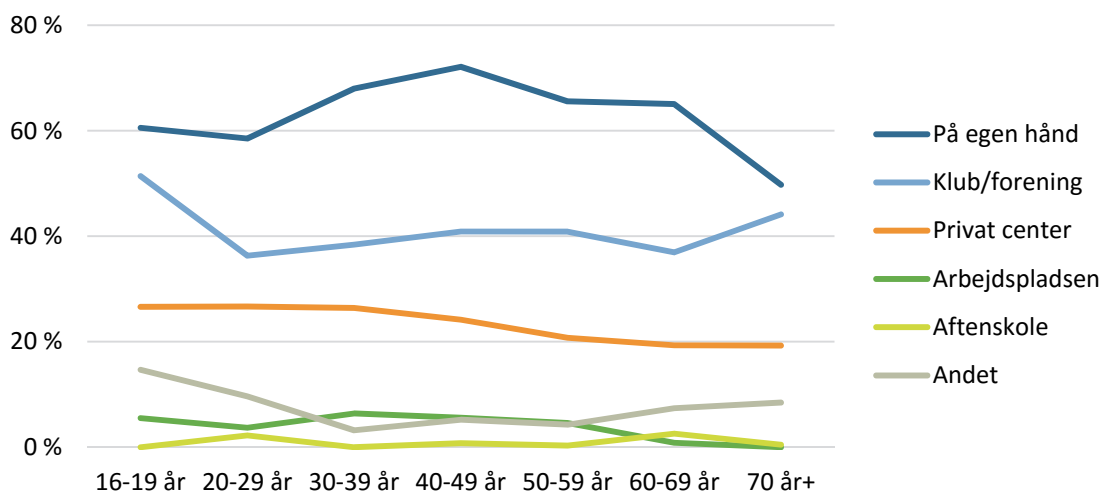
⁴⁷ Yoga, afspænding, meditation.

figuren herunder illustrerer, er det den mest udbredte organiseringsform gennem hele voksenlivet, dog med særlig høj udbredelse blandt voksne i alderen 40-49 år (72 pct.).

Idræt, sport og motion i klubber og idrætsforeninger er den næst mest udbredte organiseringsform, idet fire ud af ti voksne i Svendborg Kommune (41 pct.) er foreningsaktive. Foreningsidræt er mest udbredt blandt de yngste voksne mellem 16 og 19 år (51 pct.) og de ældste voksne over 70 år (44 pct.).

Private kommercielle centre, typisk fitnesscentre men i princippet også private centre til f.eks. dans og ridning, benyttes af godt hver femte voksne på tværs af aldersgrupperne (22 pct.) og i højest grad af de yngre voksne i alderen 16-29 år (27 pct.). De resterende organisatoriske sammenhænge (arbejdsplads og aftenskole) fylder ikke meget. På tværs af aldersgrupperne dyrker 3 pct. idræt via arbejdspladsen⁴⁸, flest i alderen 30-39 år (6 pct.), mens i alt 1 pct. dyrker idræt i aftenskoleregion.

Figur 5.2: Organiseringen af voksnes borgers idrætsaktiviteter

Figuren viser andelen af alle adspurgte voksne, der er aktive inden for de forskellige organisatoriske sammenhænge, fordelt på aldersgrupper. Baseret på spørgsmålet 'I hvilken sammenhæng dyrker du dine aktiviteter?'. Det var muligt for respondenter at give mere end et svar på spørgsmålet.

Der er ikke de store forskelle mellem kønnene i forhold til de idrætsaktives organisering af deres aktiviteter. Marginalt flere mænd end kvinder er aktive i idrætsforeninger, mens kvinder oftere end mænd er at finde i private centre. Store forskelle i organisering findes heller ikke mellem de fire områder i Svendborg Kommune⁴⁹.

I forhold til sammenligningskommunerne er der lidt flere aktive på egen hånd blandt voksne borgere i Svendborg Kommune end i Haderslev (59 pct.), Ringsted (61 pct.) og Varde Kommune (60 pct.). På foreningsandelen ligner Svendborg Haderslev og Ringsted, mens Varde skiller sig markant ud med en meget høj grad af foreningsorganisering blandt

⁴⁸ Som idræts- eller motionstilbud på arbejdspladsen eller arbejdsgiverbetalt idræt.

⁴⁹ Tallene for organisering af idrætsaktiviteter blandt kvinder og mænd og i de fire områder findes i appendiks 5.

voksne på tværs af aldersgrupper (51 pct.). I alle sammenligningskommunerne ligger andelen af voksne, som er idrætsaktive i private centre, mellem 20 og 25 pct., lavest i Haderslev og Varde og højest i Ringsted.

Tid til idræt

Blandt alle idrætsaktive voksne i Svendborg Kommune dyrker 17 pct. idræt fem gange om ugen eller mere, mens 41 pct. dyrker idræt tre-fire gange om ugen. Således er det altså over halvdelen af de idrætsaktive, der er aktive som minimum tre gange om ugen. Det er også tilfældet, når man ser separat på idrætsaktive kvinder og mænd og idrætsaktive i de forskellige aldersgrupper.

Der er, som tabel 5.5 herunder viser, næsten ingen forskel i idrætshyppighed mellem kvinder og mænd, mens der er små variationer mellem aldersgrupperne, som peger i retning af, at de yngre idrætsaktive voksne er aktive lidt hyppigere end de ældre idrætsaktive voksne i Svendborg Kommune.

I forhold til sammenligningskommunerne ligger de idrætsaktive voksne borgere i Svendborg Kommunes idrætshyppighed på niveau med Varde, hvor også samlet set 58 pct. er aktive minimum tre gange om ugen, og marginalt over Haderslev og Ringsted, hvor den tilsvarende andel er 55 pct.

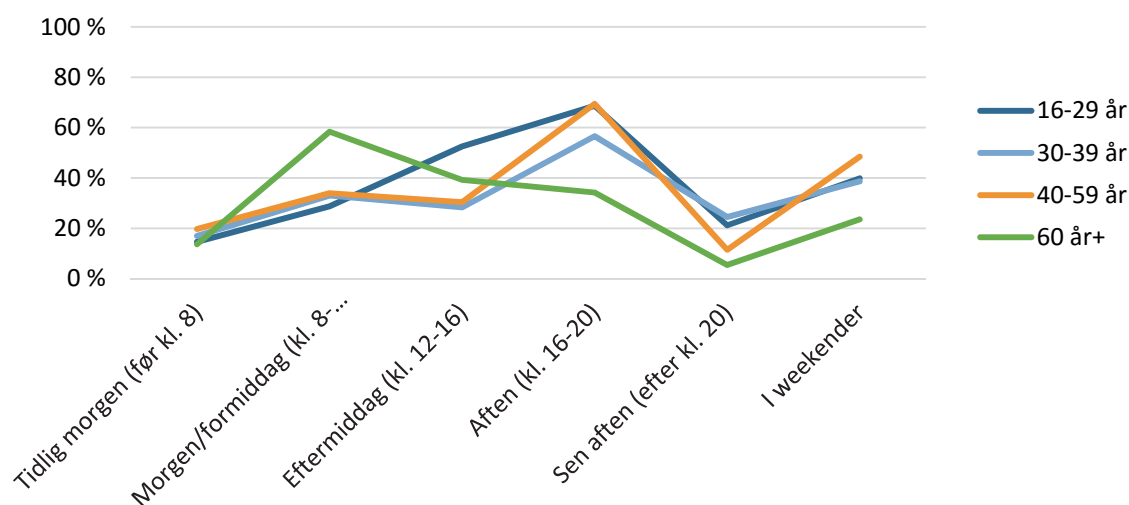
Tabel 5.5: Idrætshyppighed blandt idrætsaktive voksne i Svendborg Kommune (pct.)

(n = 1.260)	I alt	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
5 gange om ugen	17	17	16	26	12	12	14	14	21	16
3-4 gange om ugen	41	43	39	42	51	46	45	45	33	36
1-2 gange om ugen	36	34	38	24	30	35	34	35	41	44
1-3 gange om måneden	4	4	5	6	4	3	5	5	4	3
Sjældnere	2	2	2	2	3	4	2	1	1	1

Tabellen viser idrætshyppigheden blandt de idrætsaktive voksne i alt og fordelt på køn og aldersgrupper. Baseret på spørgsmålet 'Hvor ofte dyrker du normalt idræt, sport eller motion (alle aktiviteter)?'.

Størstedelen af de idrætsaktive voksne i Svendborg Kommune foretrækker at være idrætsaktive om aftenen mellem kl. 16 og 20. Det gælder 69 pct. af de 16-29-årige og 40-59-årige og 57 pct. af de 30-39-årige. Aldersgrupperne er i figur 5.3 herunder en smule forenklet for overskuelighedens skyld. Idrætsaktive borgere over 60 år foretrækker dog at dyrke idræt på andre tidspunkter. For disse borgere er morgen/formiddag mellem kl. 8 og 12 det foretrukne tidspunkt til idræt.

Figur 5.3: Idrætsaktive voksnes foretrukne tidspunkter til idræt

Figuren viser de foretrukne tidspunkter til idræt blandt de idrætsaktive voksne fordelt på lettere forsimplede aldersgrupper. Baseret på spørgsmålet 'Hvornår foretrækker du at dyrke idræt, sport eller motion?'. Det var muligt for respondenter at give mere end et svar på spørgsmålet.

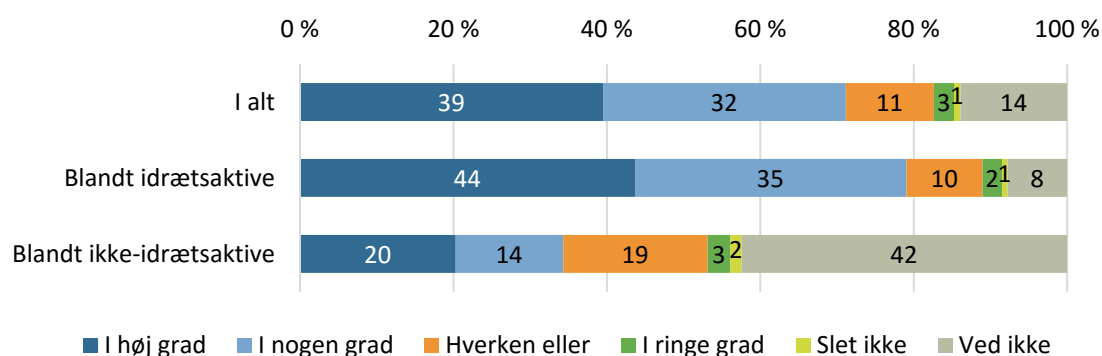
Steder og faciliteter til idræt

De følgende analyser går i dybden med faciliteter og steder til idræt, hvor tilfredse de voksne borgere i Svendborg Kommune er med de lokale faciliteter, hvilke faciliteter og steder de selv bruger til idræt, samt hvilke ønsker de har til udvikling på området.

Tilfredshed med faciliteter

Helt overordnet er 71 pct. af de adspurgte voksne i høj grad eller i nogen grad tilfredse med lokalområdets idrætsfaciliteter, mens 4 pct. er i ringe grad eller slet ikke tilfredse. Som figur 5.4 herunder viser, er der en væsentlig forskel på dette område mellem de idrætsaktive voksne, som har dyrket minimum en aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år, og de ikke-idrætsaktive voksne. Forskellen bunder primært i, at en stor del af ikke-idrætsaktive voksne (42 pct.) ikke ved, hvordan de forholder sig til lokalområdets idrætsfaciliteter, sandsynligvis fordi de ikke er bekendt med mulighederne og udbuddet i lokalområdet.

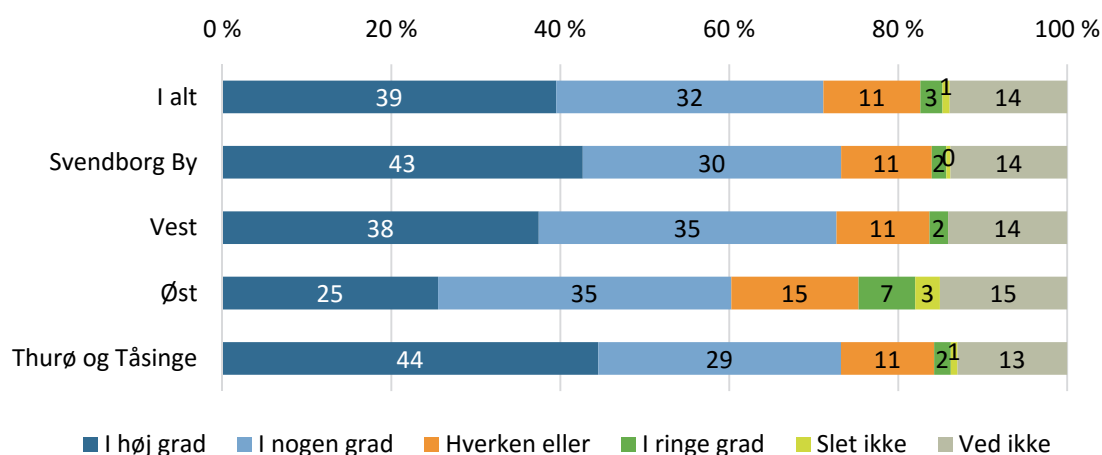
Figur 5.4: Tilfredshed med lokalområdets idrætsfaciliteter blandt voksne borgere

Figuren viser de voksne borgeres tilfredshed med de lokale idrætsfaciliteter, i alt og fordelt på idrætsdeltagelse. Baseret på spørgsmålet 'Er du tilfreds med idrætsfaciliteterne i dit lokalområde?'

Der er også visse variationer i tilfredsheden med de lokale idrætsfaciliteter, når man sammenligner de fire områder i Svendborg Kommune. Øst skiller sig ud med noget færre i høj grad eller i nogen grad tilfredse voksne borgere (60 pct.) i forhold til de øvrige områder, hvor den tilsvarende andel er 73 pct. En del af forklaringen er, at der generelt er mindre tilfredshed med faciliteter blandt ikke-idrætsaktive, som der er flere af i Øst (jf. tabel 5.2). Men også når man ser alene på de idrætsaktives svar, skiller Øst sig ud med lidt færre i høj eller nogen grad tilfredse voksne (70 pct.) i forhold til de øvrige områder (79-81 pct.)⁵⁰.

Figur 5.5: Tilfredshed med lokalområdets idrætsfaciliteter i de fire områder i Svendborg Kommune

Figuren viser de voksne borgeres tilfredshed med de lokale idrætsfaciliteter i alt og fordelt på de fire områder i Svendborg Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Er du tilfreds med idrætsfaciliteterne i dit lokalområde?'

Hvilke faciliteter og steder til idræt benytter voksne i Svendborg Kommune?

Når de følgende analyser går i dybden med voksne borgere i Svendborg Kommunes brug af forskellige faciliteter og steder til idræt, sport og motion, er det naturligvis med udgangspunkt i de idrætsaktive voksne, som har dyrket minimum én idrætsaktivitet regel-

⁵⁰ Tallene for tilfredsheden med de lokale faciliteter i de fire områder, fordelt på idrætsdeltagelse, findes i appendiks 5.

mæssigt inden for det seneste år. Baggrunden for tallene i de følgende tabeller og figurer er altså disse 82 pct. idrætsaktive (jf. beskrivelsen af tabel 5.3) og ikke samtlige voksne i undersøgelsen.

Naturen er det mest benyttede sted til idræt, sport og motion blandt idrætsaktive voksne borgere i Svendborg Kommune. I alt seks ud af ti idrætsaktive voksne (60 pct.) benytter naturen til idræt, lidt flere kvinder end mænd og især folk i 40 til 59-års-alderen, som illustreret i tabel 5.6 herunder.

Offentlige byrum som veje, gader, fortove og lignende er de næstmest benyttede steder til idrætsaktive voksnes aktiviteter. Her er i alt 43 pct. af de idrætsaktive voksne i Svendborg Kommune aktive, og byrummene bruges især af idrætsaktive i alderen 30-49 år.

Fitnesscentre/motionsrum benyttes især af de yngste voksne op til 29 år og af kvinder i lidt højere grad end mænd. På tværs af køn og aldersgrupper er i alt 36 pct. af de idrætsaktive voksne aktive i fitnesscentre/motionsrum. Også haller/sale, hjemmet/haven og svømmehaller benyttes lidt oftere af kvinder og for de to førstnævnte vedkommende også lidt oftere af de yngre aldersgrupper. I alt benytter henholdsvis 32 pct., 23 pct. og 21 pct. af de idrætsaktive voksne sig af haller/sale, hjemmet/haven og svømmehaller, når de dyrker idræt, sport eller motion. De øvrige nævnte steder til idræt, sport og motion benyttes af færre end hver femte idrætsaktive voksen.

Tabel 5.6: Faciliteter og steder til idræt, sport og motion blandt idrætsaktive voksne (pct.)

(n = 1.260)	I alt	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
Naturen	60	64	56	38	61	66	67	69	59	50
Veje, gader, fortove og lign.	43	43	43	37	42	53	52	45	41	28
Fitnesscenter/ motionsrum	36	39	32	53	55	39	37	31	30	31
Hal/sal	32	34	30	51	32	31	26	32	31	35
Hjemme/ i haven	23	27	18	42	31	34	18	18	23	13
Svømmehal	21	25	18	14	29	25	15	24	25	17
Andre baner/ anlæg ⁵¹	12	8	16	10	7	12	10	13	12	16
Fodboldbaner	9	5	14	25	13	19	10	6	3	4
Anlæg ved vand	7	6	8	2	5	6	8	10	6	5
Aktivitetsanlæg ⁵²	2	1	4	7	5	7	3	0	1	1
Andet	6	5	7	3	5	7	7	7	6	4

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (som har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for steder og faciliteter til idræt, sport og motion i alt og fordelt på køn og aldersgrupper. Baseret på spørgsmålet: 'Hvilke steder benytter du, når du dyrker idræt, sport eller motion?'. Det var muligt for respondenter at give mere end et svar på spørgsmålet.

På tværs af de fire områder i Svendborg Kommune er der visse variationer i forhold til, hvor de idrætsaktive voksne dyrker deres aktiviteter. Disse er illustreret i tabel 5.7 herunder.

Naturen benyttes af lidt færre af de idrætsaktive voksne i Vest (54 pct.) i forhold til de øvrige områder, hvor andelen af idrætsaktive, der benytter naturen, ligger mellem 61 og 63 pct. Offentlige byrum benyttes af lidt flere idrætsaktive i Svendborg By og Øst. Svendborg By skiller sig også ud fra de tre øvrige områder med en relativt høj benyttelse af fitnesscentre/ motionsrum (41 pct. af de idrætsaktive voksne) og relativt lav benyttelse af haller/sale (29 pct.).

Figur 1.2 i delanalyse 1 viste, at ingen af Svendborg Kommunes fire svømmehaller (med baner på min. 25 meter) ligger på Thurø eller Tåsinge. Ikke desto mindre er benyttelsen af denne type facilitet næsten identisk i de fire områder, hvor mellem 20 og 22 pct. af de idrætsaktive benytter sig af svømmehaller. Det kunne hænge sammen med, at svømmehallerne i Svendborg By også for en stor del af borgerne på Thurø og Tåsinge opleves som relativt tæt på. Borgernes tilfredshed med afstandene til forskellige faciliteter beskrives senere i denne delanalyse.

⁵¹ F.eks. ishockey, beachvolley, bowling, tennis, golf, ridning, skydning, atletik.

⁵² F.eks. skaterbane, multibane, idrætslegeplads, parkour, klatrebane, træningspavillon.

Tabel 5.7: Forskellige steder til idræt, sport og motion blandt idrætsaktive voksne i de fire områder i Svendborg Kommune (pct.)

(n = 1.260)	Område			
	Svendborg By	Vest	Øst	Thurø og Tåsinge
Naturen	61	54	63	63
Veje, gader, fortove og lign.	45	40	48	37
Fitnesscenter/ motionsrum	41	31	28	34
Hal/sal	29	36	35	36
Hjemme/i haven	21	26	26	23
Svømmehal	22	21	22	20
Andre baner/anlæg ⁵³	11	13	9	14
Fodboldbaner	10	11	7	6
Anlæg ved vand	7	6	3	11
Aktivitetsanlæg ⁵⁴	3	2	1	4
Andet	5	6	10	5

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (som har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for steder og faciliteter til idræt, sport og motion i alt og fordelt på køn og aldersgrupper. Baseret på spørgsmålet: 'Hvilke steder benytter du, når du dyrker idræt, sport eller motion?'. Det var muligt for respondenter at give mere end et svar på spørgsmålet.

I forhold til sammenligningskommunerne ligger Svendborg øverst i brugen af naturen til idræt, dog kun marginalt foran Haderslev (hvor 59 pct. af de idrætsaktive benytter naturen) og Varde (58 pct.). Brugen af offentlige byrum som veje, gader, fortove og lignende er næsten identisk i alle fire sammenligningskommuner, mens fitnesscentre/motionsrum benyttes af lidt flere idrætsaktive i Svendborg end i Varde og Haderslev (henholdsvis 33 og 32 pct.) men af lidt færre end i Ringsted (41 pct.). Voksne idrætsaktives brug af haller/sale ligger i Haderslev og Ringsted på niveau med Svendborg, mens Varde skiller sig noget ud med 40 pct. af de idrætsaktive voksne som brugere af denne type facilitet.

Brug af specifikke faciliteter i Svendborg Kommune

De foregående analyser er baseret på nogle overordnede facilitetsopdelinger, som har gjort det muligt at se på brugen af faciliteter på tværs af Svendborg Kommune og i sammenligning mellem områder. De følgende analyser ser nærmere på brugen af specifikke faciliteter. Igen skal man være opmærksom på, at andelen er baseret på de voksne borgere, som angiver at have dyrket mindst én idrætsaktivitet (82 pct.) inden for det seneste år, og ikke på samtlige voksne borgere.

De mest benyttede faciliteter i Svendborg Kommune inden for kategorierne fitness/motionsrum, svømmefaciliteter, haller/sale, aktivitetsanlæg/andre baner og anlæg samt fodboldbaner fremgår af figur 5.6 herunder.

⁵³ F.eks. ishockey, beachvolley, bowling, tennis, golf, ridning, skydning, atletik.

⁵⁴ F.eks. skaterbane, multibane, idrætslegeplads, parkour, klatrebane, træningspavillon.

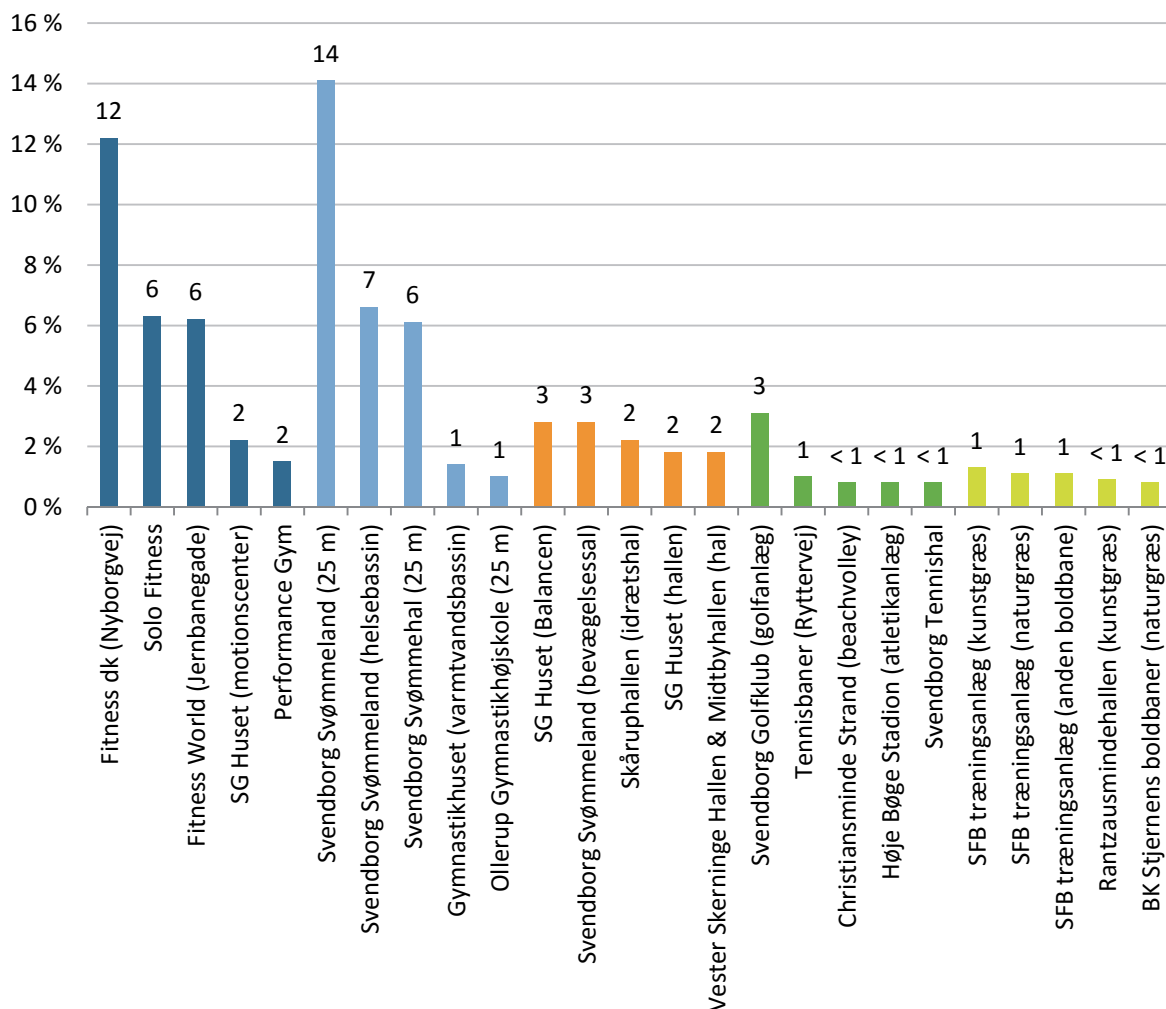
På tværs af alle fitnesscentre er Fitness dk (Nyborgvej) det mest benyttede med 12 pct. af de idrætsaktive borgere efterfulgt af Solo Fitness og Fitness World (Jernbanegade), der er benyttet af 6 pct. af de idrætsaktive voksne.

Den mest benyttede svømmefacilitet er Svendborg Svømmelands 25 meter bassin, som 14 pct. af de idrætsaktive voksne benytter efterfulgt af helsebassinet i Svendborg Svømmeland (7 pct.) og Svendborg Svømmehal (6 pct.).

Balancen i SG Huset og bevægelsessalen i Svendborg Svømmeland er de mest brugte faciliteter blandt voksne (3 pct.), mens Skåruphallen (idrætshal), SG Huset (hallen), Vester Skerlinge Hallen og Midtbyhallen (hal) benyttes af 2 pct. af de idrætsaktive voksne.

Brugen af såvel specifikke fodboldbaner som specifikke aktivitetsanlæg/andre baner og anlæg ligger lavt hos de idrætsaktive voksne. Således er det kun Svendborg Golfklub (golf-anlæg) (3 pct.), som benyttes af mere end 1 pct. af de voksne borgere-

Figur 5.6: Idrætsaktive voksnes brug af specifikke fitnesscentre/motionsrum, svømmefaciliteter, haller/sale, aktivitetsanlæg/andre baner og anlæg samt fodboldbaner i Svendborg Kommune

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive voksne i Svendborg Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist (n = 1.260).

Naturområder til idræt

Naturen er en særlig ressource i Svendborg Kommune, og som vist ovenfor bliver naturen ofte benyttet af de idrætsaktive på tværs af køn, aldersgrupper og områder. Derfor går de følgende analyser lidt mere i dybden med brugen denne type af 'facilitet' til idræt.

De idrætsaktive voksne borgere, der benytter naturområder til idræt, sport eller motion, er blevet bedt om at notere mere præcist hvor og hvilke naturområder, de er idrætsaktive i. Figur 5.7 herunder giver på den baggrund et indtryk af hvilke naturområder, der er mest benyttet til idræt, sport og motion på tværs af Svendborg Kommunes idrætsaktive voksne.

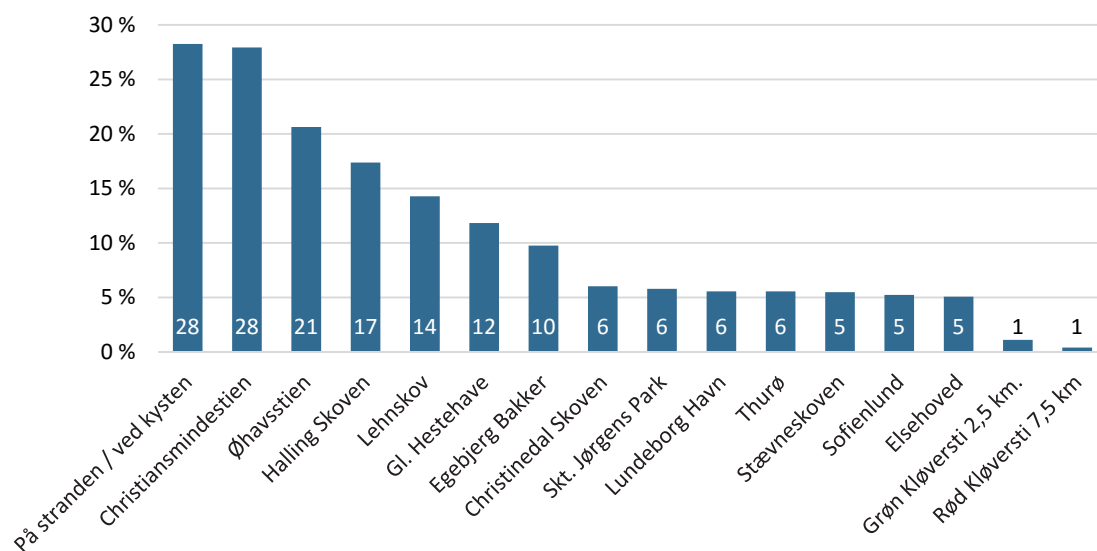
På stranden/ved kysten er en kategori, der går på tværs af Svendborg Kommunes mange strand- og kystområder, som ikke på nogen meningsfuld måde ville kunne benævnes og opstilles i en fyldestgørende liste i spørgeskemaet. I stedet er alle, der har svaret, at de er

idrætsaktive på stranden/ved kysten, blevet bedt om at uddybe mere præcist, hvor de er aktive, og disse svar er sidenhen så vidt muligt kategoriseret i specifikke naturområder.

På trods af kategoriseringen af en del af de idrætsaktive voksnes svar, er samlekategorien 'på stranden/ved kysten' stadig det oftest benyttede naturområde til idræt. Det kan tages som udtryk for, at der findes en lang række forskellige naturområder ud over de nævnte i figuren herunder, og at disse tilsammen bruges af 28 pct. af de idrætsaktive voksne borgere i Svendborg Kommune. Det er samtidig en understregning af, at der i kommunen findes en helt unik adgang til strand og kyst, som en stor del af de idrætsaktive voksne gør brug af.

Christiansmindestien og Øhavsstien er delvist overlappende og benyttes af henholdsvis 28 og 21 pct. af de idrætsaktive voksne. Også Halling Skoven (17 pct.), Lehnskov (14 pct.) og Gl. Hestehave (12 pct.) benyttes af mere end hver tiende idrætsaktive voksen på tværs af kommunen.

Figur 5.7: Idrætsaktive voksnes brug af specifikke naturområder

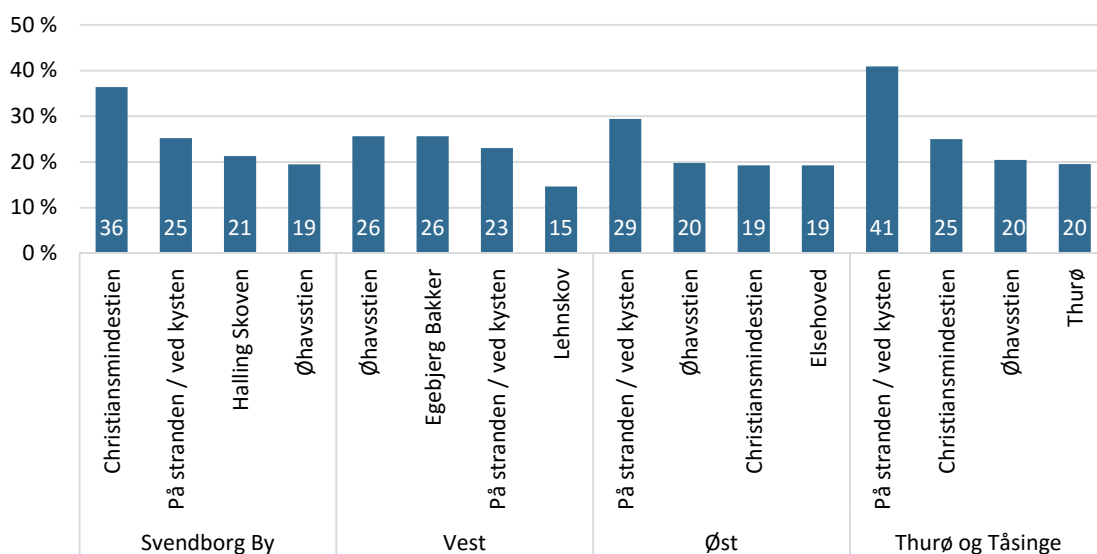
Figuren viser andelen af alle idrætsaktive (som har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter de specifikke naturområder til idræt, sport og motion. Baseret på spørgsmålet: 'Hvilke naturområder benytter du?'. Det var muligt for respondenter at give mere end et svar på spørgsmålet.

I de fire områder i Svendborg Kommune benytter de idrætsaktive voksne sig af forskellige naturområder til idræt, sport og motion. Som samlekategori går 'på stranden/ved kysten' igen i alle områder, og det samme gør Øhavsstien, som benyttes af mellem hver fjerde og hver femte idrætsaktive voksne borger i de forskellige områder, flest i Vest (26 pct.) og færrest i Svendborg By (19 pct.) (se figur 5.8).

Christiansmindestien kommer ind på top fire over de mest benyttede naturområder i tre af de fire områder: Svendborg By (hvor 36 pct. af de idrætsaktive voksne benytter den), Øst (19 pct.) og Thurø og Tåsinge (25 pct.).

Herudover er der nogle naturområder, som næsten udelukkende benyttes af de idrætsaktive voksne i de enkelte områder i Svendborg Kommune. I Svendborg By drejer det sig om Halling Skoven, som benyttes af 21 pct. af områdets idrætsaktive voksne. I Vest er Egebjerg Bakker et særligt populært sted blandt de idrætsaktive voksne (26 pct.), og i Øst skiller Elsehoved sig ud ved at blive benyttet af lige knap hver femte idrætsaktive borger i området (19 pct.). Endelig er strandene og kysten omkring Thurø et yndet aktivitetssted for de idrætsaktive borgere på Thurø og Tåsinge (især førstnævnte, naturligvis), hvoraf hver femte benytter Thurøs natur til idrætsaktiviteter.

Figur 5.8: Forskellig brug af specifikke naturområder i de fire områder i Svendborg Kommune

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive (som har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter de specifikke naturområder til idræt, sport og motion, fordelt på de fire områder i Svendborg Kommune. Baseret på spørgsmålet: 'Hvilke naturområder benytter du?'. Det var muligt for respondenter at give mere end et svar på spørgsmålet.

Afstande til faciliteter

Variationen i de idrætsaktive voksnes brug af forskellige naturområder, på baggrund af hvor i kommunen de bor, er en understregning af, at afstande til faciliteter og steder spiller en rolle for brugen af dem til idræt. Ni ud af ti voksne, som er idrætsaktive i naturen, benytter naturområder, som ligger inden for 15 minutters gang, løb eller cykel. På dette punkt er der kun marginale variationer mellem områderne, hvilket igen vidner om, at naturområder og især kyst- og strandarealer er nemt tilgængelig og ofte benyttede steder til idræt i Svendborg Kommune⁵⁵.

Der er da også blandt de idrætsaktive borgere i Svendborg Kommune en udpræget grad af tilfredshed med afstandene til naturområder til idræt. Figur 5.9 herunder viser, at samlet set 88 pct. af de idrætsaktive voksne borgere er meget tilfredse eller blot tilfredse med afstanden til naturområder, men kun 2 pct. er utilfredse eller meget utilfredse. Tilsvarende er

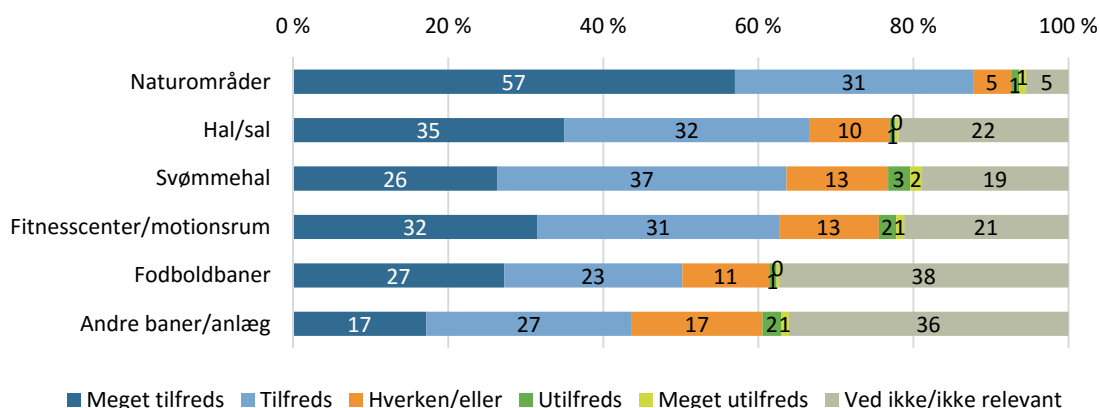
⁵⁵ Tallene for andelen af idrætsaktive i de fire områder inden for gå-, løbe- eller cykelafstand af naturområder findes i appendiks 5.

67 pct. af de idrætsaktive voksne meget tilfredse/tilfredse med deres afstande til en hal/sal, og andelen er 63 pct., når det gælder afstande til svømmehal og fitnesscenter/motionsrum.

Tilfredsheden er lidt mindre udtalt i forhold til afstande til fodboldbaner og andre baner/anlæg⁵⁶. Samlet set er 50 pct. af de idrætsaktive voksne meget tilfredse/tilfredse med afstandene til fodboldbaner, mens 44 pct. er meget tilfredse/tilfredse med afstandene til andre baner/anlæg, f.eks. baner til tennis, golf eller atletik.

Selvom tilfredsheden med afstanden til de specifikke faciliteter er svingende, er andelen af utilfredse/meget utilfredse idrætsaktive voksne gennemgående meget lav. Størst er utilfredsheden med afstande til svømmehaller, som samlet set 5 pct. af de idrætsaktive voksne er utilfredse/meget utilfredse med. Med andre ord er det primært andelen af idrætsaktive voksne, der svarer 'ved ikke/ikke relevant', der varierer og har indflydelse på, hvor stor tilfredshed der overordnet er med afstanden til de enkelte facilitetstyper.

Figur 5.9: Tilfredshed med afstandene til specifikke idrætsfaciliteter blandt idrætsaktive voksne

Figuren viser de idrætsaktive voksne borgeres tilfredshed med afstandene til de nævnte specifikke idrætsfaciliteter. Baseret på spørgsmålet 'Hvor tilfreds er du med afstanden til [facilitet]?'.

Også i forhold til de idrætsaktive borgeres tilfredshed med afstanden til specifikke faciliteter skiller Øst sig generelt en smule ud som et område med færre tilfredse idrætsaktive borgere. For de fleste facilitetstypers vedkommende er forskellene relativt marginale, men afstanden til svømmehaller er væsentligt færre idrætsaktive voksne meget tilfredse/tilfredse med i Øst (43 pct.) i forhold til de øvrige områder, hvor den tilsvarende andel ligger mellem 63 og 70 pct.⁵⁷

Transport

Et stort flertal af de idrætsaktive voksne i Svendborg Kommune (73 pct.) bruger mindre end 15 minutters transporttid på at komme til den idræts- eller motionsaktivitet, som de bruger mest tid på. Knap hver femte (18 pct.) har en transporttid på mellem 15 og 29 mi-

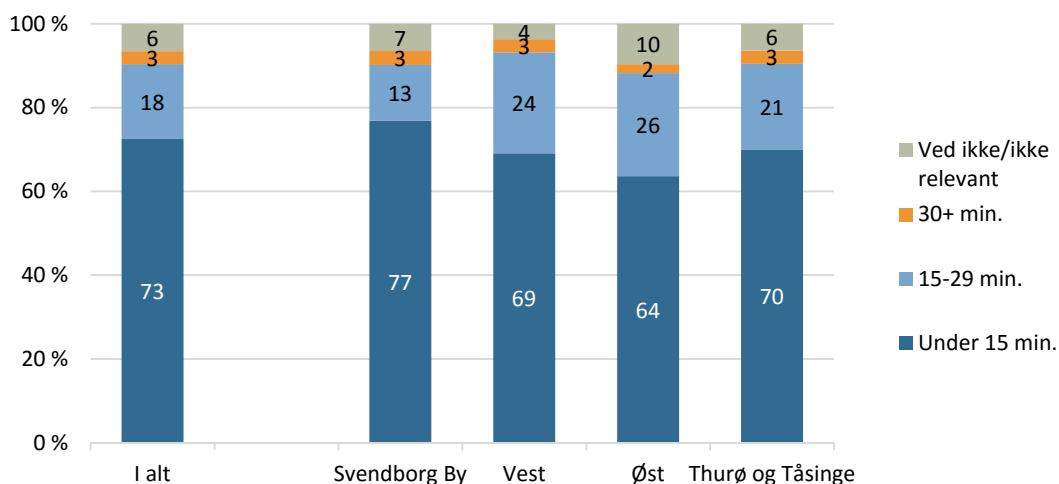
⁵⁶ F.eks. ishockey, beachvolley, bowling, tennis, golf, ridning, skydning, atletik.

⁵⁷ Tallene for tilfredsheden med afstanden til de forskellige facilitetsforskelle i de fire områder findes i appendiks 5.

nutter, mens meget få (3 pct.) bruger en halv time eller mere i transporttid (hver vej) til deres primære idrætsaktivitet.

Der er mindre variationer i transporttider mellem de idrætsaktive voksne i de fire områder i Svendborg Kommune. I Svendborg By har relativt mange idrætsaktive voksne (77 pct.) mindre end et kvarters transport, mens lidt færre nyder godt af en tilsvarende kort transporttid i Øst (64 pct.).

Figur 5.10: Idrætsaktive voksnes transporttid til deres primære aktivitet i de fire områder

Figuren viser de idrætsaktive voksnes transporttid til deres primære aktivitet, i alt og i de fire områder i Svendborg Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Hvor lang transporttid har du til den idræts- eller motionsaktivitet, som du bruger mest tid på? (kun den ene vej)?'.

Langt størstedelen (96 pct.) af de idrætsaktive voksne på tværs Svendborg Kommune mener, at deres transporttid til deres primære idrætsaktivitet er acceptabel eller ville ligefrem være villige til en længere transporttid. Kun 4 pct. mener, at transporttiden er for lang, og ikke overraskende begrænser den holdning sig næsten udelukkende til de idrætsaktive voksne med mere end 30 minutters transporttid. Også ud fra andre kommuners analyser får man en fornemmelse af, at 30 minutter generelt er smertegrænsen i forhold til transporttid (den ene vej) til idræt.

Lige knap halvdelen af de idrætsaktive voksne (49 pct.) kører typisk i bil til idræt, mens knap hver fjerde (24 pct.) cykler og godt hver femte (22 pct.) går/løber. De resterende 4 pct. benytter offentlig transport eller andre transportmidler. I Svendborg By kører lidt færre i bil og lidt flere på cykel, mens det forholder sig omvendt i Øst⁵⁸.

De idrætsaktive voksnes transporttid, holdningen til denne transporttid og foretrukne transportmidler ligner i høj grad forholdene i sammenligningskommunerne Haderslev, Ringsted og Varde.

⁵⁸ Tallene for tilfredsheden med transporttid og brug af forskellige transportmidler findes appendiks 5.

Ønsker til udvikling på facilitetsområdet

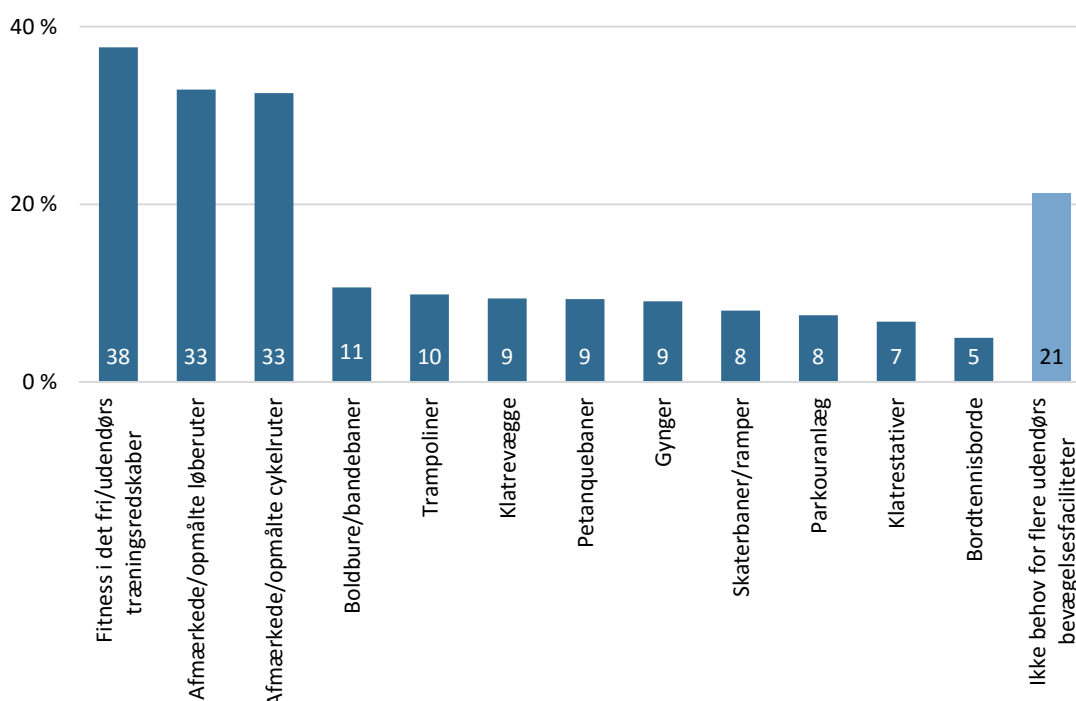
Alle adspurgte voksne borgere, idrætsaktive som ikke-idrætsaktive, er blevet stillet en række spørgsmål om deres ønsker til udvikling på facilitetsområder i Svendborg Kommune. De voksne har desuden i spørgeskemaet fået en række muligheder for med egne ord at beskrive deres holdninger til facilitetsudbuddet og ønsker til udvikling på området.

Naturområder og udearealer er, som vist i tabel 5.6, de oftest benyttede steder til voksnes idrætsaktiviteter, og blandt de voksne er der klare holdninger til, hvordan denne type steder kan indbyde til endnu mere idrætsaktivitet.

Muligheder for fitness i det fri og adgang til afmærkede/opmålte løberuter og cykelruter står højest på listen over voksne borgeres ønsker til idræts- og bevægelsesfaciliteter i det fri (se figur 5.11 nedenfor). Lidt over en tredjedel af de voksne (38 pct.) ønsker fitness i det fri/udendørs træningsfaciliteter, mens præcis hver tredje voksne (33 pct.) ønsker henholdsvis afmærkede/opmærkede løberuter og afmærkede/opmærkede cykelruter.

Blandt de lidt mindre udbredte ønsker er boldbure/bandebaner (11 pct.) og trampoliner (10 pct.), mens de øvrige facilitetstyper ønskes af færre end hver tiende adspurgte voksne. Det skal desuden bemærkes, at godt hver femte voksen (21 pct.) mener, at der ikke er behov for flere udendørs bevægelsesfaciliteter i Svendborg Kommune.

Figur 5.11: Voksne borgeres ønsker til offentligt tilgængelige udendørsfaciliteter

Figuren viser ønsker til offentligt tilgængelige udendørsfaciliteter blandt alle voksne i Svendborg Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Hvilke offentligt tilgængelige udendørs bevægelsesfaciliteter synes du, der er størst behov for at etablere i dit nærområde?'. Hver respondent havde mulighed for at sætte op til tre krydser.

Ønsket om cykelstier og i nogen grad også motionsstier/vandreruter går også igen i de voksne borgeres frie tekstsvare med mulighed for at komme med uddybende kommentarer til idrætsfaciliteterne i Svendborg Kommune.

Mange voksne borgere udtrykker tilfredshed med facilitetsudbuddet og især med de mange muligheder for at være aktiv i det fri. I det hele taget er der kun i begrænset grad ønsker om nye faciliteter blandt de voksne borgeres kommentarer til idrætsfaciliteterne. I stedet går en stor del af kommentarerne på forskellige faciliteters trang til vedligehold og manglende eller renoveringsparate omklædningsmuligheder.

Midtbyhallen nævnes en del gange både i forbindelse med vedligehold og manglende rengøring og plads i omklædningen. Svømmehallerne i kommunen får en smule kritik. Svømmehallen i Oure nævnes af en del som renoveringsparat, og omklædningsfaciliteter betegnes af flere som renoverings- eller rengøringstrængende og for små. Også omklædningsfaciliteterne i det ellers relativt nybyggede SG Huset betegnes af en del voksne borgere som utilstrækkelige på visse tidspunkter.

Endelig udtrykker en del borgere enten glæde ved, at der findes relativt mange faciliteter og muligheder for at dyrke idræt, sport og motion rundt omkring i hele kommunen, eller bekymring for, om man i fremtiden vil centralisere tingene i Svendborg. Ønsker om mere information om, hvor og hvordan man kan være aktiv i sit lokalområde, går også igen.

Der er umiddelbart et relativt udbredt ønske om adgang til kommunale idrætsfaciliteter, som ikke nødvendigvis skal foregå igennem idrætsforeninger.

Som tabel 5.8 herunder viser, vil 59 pct. af de voksne gerne kunne bruge kommunale faciliteter på egen hånd, mens 46 pct. gerne så, at visse faciliteter i visse tidsrum stod frie med mulighed for at komme ind fra gaden og benytte dem.

Samme andel, 46 pct. af de voksne borgere, kunne godt tænke sig aktivitetstilbud med en træner/instruktør, hvor der er fokus på generel træning af kroppen, og hvor indendørsfaciliteter og udeområder benyttes. Endelig udtrykker fire ud af ti af de adspurgte voksne (40 pct.) ønske om at gå på et hold, hvor aktiviteterne skifter fra gang til gang, mens godt tre ud af ti (31 pct.) gerne vil kunne få faste tider i kommunale faciliteter til idræt organiseret på egen hånd.

Overordnet illustrerer tabellen en positiv indstilling blandt omkring halvdelen af kommunens voksne borgere over for initiativer, der i højere grad åbner kommunale faciliteter og skaber alsidige og varierede typer af holdtræning. Tabellen viser også, at det især er de yngre voksne, der efterspørger nemmere adgang til faciliteter, mens især kvinder viser interesse for holdtræning med fokus på generel træning af kroppen og hold, hvor aktiviteterne varierer fra gang til gang.

Tabel 5.8: Idrætsaktive voksnes interesse for særlige muligheder for idræt eller facilitetsadgang

Jeg vil gerne kunne bruge kommunens idrætsfaciliteter uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening (f.eks. aktiviteter arrangeret på egen hånd alene eller sammen med venner)									
I alt	Kvinder	Mænd	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
59	61	56	70	61	66	63	60	55	46

Jeg så gerne, at visse faciliteter i visse tidsrum stod frie, så jeg (og andre borgere) havde mulighed for at komme ind fra gaden og være aktive (evt. sammen med andre)									
I alt	Kvinder	Mænd	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
46	47	45	57	53	63	48	47	41	33

Jeg kunne godt tænke mig et aktivitetstilbud med en træner/ instruktør, hvor der er fokus på generel træning af kroppen, og hvor indendørsfaciliteter og udeområder benyttes									
I alt	Kvinder	Mænd	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
46	56	35	43	49	57	51	49	42	38

Jeg vil gerne gå på et hold med træner/instruktør, hvor aktiviteterne varierer fra gang til gang									
I alt	Kvinder	Mænd	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
40	51	27	56	50	46	43	41	30	31

Jeg vil gerne kunne få en fast tid i en af kommunens idrætsfaciliteter sammen med en gruppe venner, så vi på egen hånd kan dyrke idræt (selvom vi ikke er en forening)									
I alt	Kvinder	Mænd	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
31	32	29	42	37	48	33	29	23	22

Tabellen viser alle voksnes interesse for særlige muligheder for idræt eller facilitetsadgang i Svendborg Kommune, i alt og fordelt på køn og aldersgrupper. Baseret på spørgsmålet 'Angiv, hvorvidt du er interesseret i disse muligheder for at dyrke idræt i Svendborg Kommune. Hvis du allerede gør brug af nogle af mulighederne og ønsker at fortsætte med det i fremtiden, skal du svare ja'.

I forbindelse med ovenstående spørgsmål er de voksne respondenter blevet spurgt ind til deres betalingsvillighed i forhold til at benytte kommunens indendørs faciliteter som privatperson (i ikke-foreningsregi alene eller sammen med andre). Den samlede svarfordeling såvel som svarfordelingen for de idrætsaktive og ikke-idrætsaktive fremgår af nedenstående figur 5.12⁵⁹.

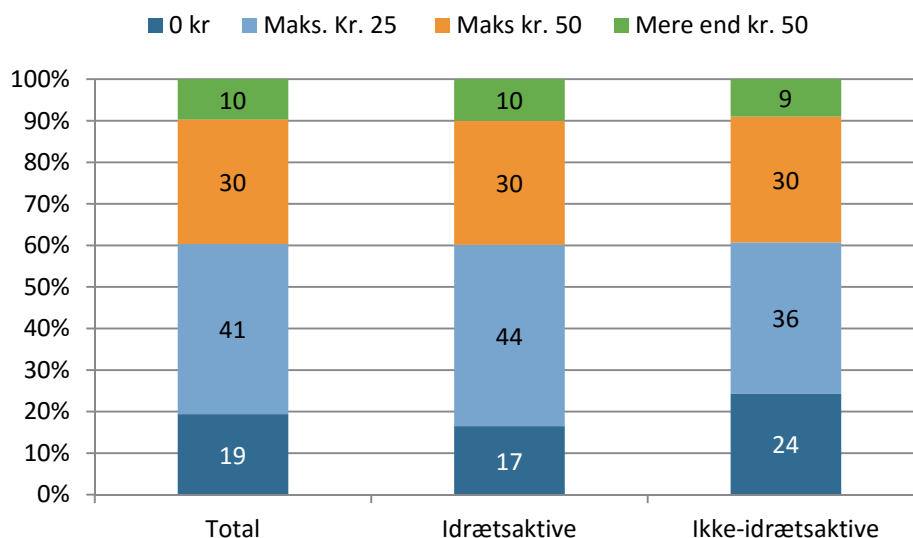
Samlet set angiver godt fire ud af fem voksne borgere, at de er villige til at betale for at benytte Svendborg Kommunes indendørs idrætsfaciliteter. Flest (41 pct.) er maksimalt betale villige til 25 kr. pr. time for at benytte faciliteterne, mens knap en tredjedel angiver, at de er villige til at betale op til 50 kr. i timen. Kun 10 pct. vil betale mere end 50 kr. pr. time.

Der er kun mindre forskelle i de idrætsaktive og ikke-idrætsaktives svar. En større andel af de ikke-idrætsaktive er ikke villige til at betale for at benytte faciliteterne (24 mod 17 pct.), hvilket givetvis afspejler at en del af de ikke-idrætsaktive ikke har et ønske om at dyrke idræt (se tabel 5.9 på næste side).

⁵⁹ Svarkategorierne 'op til 75 kr. i timen' (5 pct.), 'op til 100 kr. i timen' (4pct.) og 'mere end 100 kr. i timen' (1 pct.) er summeret i figur 5.11 (Mere end kr. 50).

Det er imidlertid bemærkelsesværdigt, at hele 76 pct. af de ikke-idrætsaktive i et vist omfang erklærer sig villige til at betale for mulighed for at benytte faciliteterne, og at lige så mange ikke-idrætsaktive (39 pct.) som idrætsaktive (40 pct.) svarer, at de vil betale mere end 25 kr. pr. time for at benytte de indendørs faciliteter. Det indikerer et muligt potentiale i forhold at aktivere ikke-idrætsaktive, der ikke ønsker at dyrke idræt i en forening, men som gerne vil bruge de indendørs faciliteter.

Figur 5.11: Betalingsvillighed for brug af faciliteter som privatperson (ikke-foreningsregi) (pct.)

Figuren viser svarfordelingen blandt både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive voksne på spørgsmålet: 'Hvor meget er du villig til at betale for at benytte kommunens indendørs idrætsfaciliteter som privatperson alene eller sammen med andre (dvs. ikke i foreningsregi)?' (n = 1.531).

De ikke-idrætsaktive

De voksne i undersøgelsen, som angiver ikke at have dyrket nogen former idræt, sport eller motion inden for det seneste år, er blevet spurgt til årsagerne til deres inaktivitet. Som tabel 5.3 viser, er det kun 18 pct. af de voksne borgere i Svendborg Kommune, der ingen idræt har dyrket inden for det seneste år, og derfor er respondentgrundlaget for spørgsmålet om årsager til inaktivitet relativt smalt. Af samme grund er aldersgrupperne slået sammen fra syv til tre.

De mest udbredte årsager til ikke at dyrke idræt, sport eller motion på tværs af gruppen af ikke-idrætsaktive er, at man bruger tiden på andre fritidsinteresser (28 pct.), at man bruger tiden på arbejde/har for lidt fritid (24 pct.), at sport/motion ikke interesserer én (24 pct.), at man bruger tiden på familien (21 pct.), og at man er i dårlig form (18 pct.).

Ikke-idrætsaktive kvinder svarer oftere end mænd, at de ikke dyrker idræt, sport eller motion, fordi de bruger tiden på familien, fordi de er i dårlig form, fordi de ikke har råd/det er for dyrt, og fordi de holder pause men regner med at starte igen. Modsat svarer de ikke-idrætsaktive mænd i højere grad end kvinderne, at sport/motion ikke interesserer dem, og at de ikke gider sport/motion.

Tendensen til at angive dårligt helbred som årsag til ikke at være idrætsaktive stiger med alderen, mens de yngre voksne i højere grad svarer, at de er i dårlig form, at de mangler nogen at følges med, og at de ikke har råd/det er for dyrt.

I forhold til de ovenstående analyser af voksnes brug af faciliteter og tilfredsheden med de lokale faciliteter i de forskellige områder i Svendborg Kommune, må man konstatere, at kun meget få ikke-idrætsaktive voksne (3 pct.) selv angiver som årsag til ikke at dyrke idræt, at de ikke har de rette faciliteter til rådighed, der hvor de bor. Det skal dog bemærkes, at årsager til at dyrke idræt, såvel som årsager til ikke at gøre det, er en meget kompleks størrelse, hvor strukturelle og sociale faktorer kan siges at spille ind på måder, som det enkelte individ ikke nødvendigvis er bevidst om.

Tabel 5.9: Ikke-idrætsaktives angivne årsager til ikke at dyrke idræt, sport eller motion (pct.)

(n = 271)	I alt	Køn		Alder		
		Kvinder	Mænd	16-29	30-59	60 år+
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	28	25	31	37	20	33
Bruger tiden på arbejde/har for lidt fritid	24	26	23	30	35	9
Sport/motion interesserer mig ikke	24	20	28	26	25	22
Bruger tiden på familien	21	25	18	28	27	11
Er i dårlig form	18	23	14	33	17	14
Har dårligt helbred	14	15	13	0	13	21
Gider ikke	14	9	18	20	13	12
Mangler nogen at følges med	12	14	10	20	12	8
Har ikke råd/er for dyrt	10	16	4	24	10	3
Holder pause - regner med at starte igen	8	12	5	4	11	8
Er for gammel	8	5	10	0	3	16
Jeg er fysisk/psykisk handicappet	5	7	4	2	5	7
Savner passende tilbud/konkret mulighed	4	5	4	4	7	1
Har ikke de rette faciliteter til sport/motion, der hvor jeg bor	3	5	2	7	2	4
Har svært ved at få barn/børnene passet	3	5	1	4	5	0
Ved for lidt om sport/motion mv.	2	2	2	4	1	2
Ved ikke	2	2	1	2	2	2

Tabellen viser alle ikke-idrætsaktive voksnes angivne årsager til ikke at dyrke idræt fordelt på køn og lettere forsimplede aldersgrupper. Baseret på spørgsmålet 'Hvorfor dyrker du ikke idræt, sport eller motion?'. Det var muligt at give mere end et svar på spørgsmålet.

Opsummering og afrunding

I Svendborg Kommune dyrkede 63 pct. af de adspurgte voksne idræt på undersøgelsestidspunktet, mens 82 pct. har dyrket minimum én idræt regelmæssigt inden for det seneste år. Højtuddannede voksne borgere er væsentligt mere tilbøjelige til at dyrke idræt. Borgere i Øst er til gengæld lidt mindre idrætsaktive end borgere i kommunens øvrige tre områder.

De mest populære idrætsgrene blandt voksne er vandreture, løb, styrketræning og svømning. Løb og svømning skiller sig ud som særligt populære aktiviteter blandt voksne i Svendborg Kommune i sammenligning med Haderslev, Ringsted og Varde.

Idræt på egen hånd (selvorganiseret) er den mest udbredte måde at dyrke idræt på blandt voksne, men foreningsidrætten har også godt fat i voksne borgere i alle aldre, selvom børn og unge typisk er idrætsforeningernes omdrejningspunkt. Den typiske idrætsaktive voksne borger i Svendborg Kommune dyrker idræt mellem en og fire gange om ugen og foretrækker at være aktiv om aftenen mellem kl. 16 og 20. Borgere over 60 år foretrækker dog at være aktive om formiddagen mellem kl. 8 og 12.

Blandt alle voksne borgere (idrætsaktive som ikke-idrætsaktive) er i alt 71 pct. i høj eller i nogen grad tilfredse med de lokale faciliteter til idræt. Ikke-idrætsaktive borgere er noget mindre tilfreds, og det samme gælder borgere i Øst (mere end forventeligt ud fra den lave idrætsdeltagelse i området).

Naturen er det sted, hvor voksne borgere oftest er aktive efterfulgt af offentlige byrum (veje, gader, fortove og lign.) og fitnesscentre/motionsrum. Haller, sale og andet traditionelt idrætsbyggeri benyttes af en relativt lille del af de idrætsaktive voksne. Ikke desto mindre har de voksne borgere i undersøgelsen mange forslag til udvikling på facilitetsområdet. Det drejer sig især om forbedring af traditionelle idrætsfaciliteters stand og udbygning/opgradering af omklædningsfaciliteter. Desuden er en stor del af de voksne borgere positivt indstillet over for initiativer, der med alsidige og varierede tilbud om holdtræning åbner kommunale faciliteter op for uorganiserede/individuelle brugere. En stor del af såvel idrætsaktive som ikke-idrætsaktive angiver, at de er villige til at betale for at benytte kommunens indendørs faciliteter.

Delanalyse 6: Foreningsidrætten og skoler/institutioners brug af idrætsfaciliteter

Denne delanalyse stiller skarpt på foreningsidrætten i Svendborg Kommune. Den ser blandt andet nærmere på, hvor stor tilknytning der er til idrætsforeningerne i kommunen, hvordan idrætsforeningerne klarer sig på centrale parametre som økonomi og frivillighed, og hvordan foreningernes ser på folkeskolereformen og fremtiden generelt.

Desuden er en stor del af analyserne også i denne delanalyse dedikeret til brugen af og tilfredsheden med faciliteterne til idræt i Svendborg Kommune. På dette punkt bliver idrætsforeningernes perspektiv suppleret af perspektivet fra ledere på skoler og børneinstitutioner, som også gør brug af kommunens faciliteter til hverdag.

Analyserne er baseret på en spørgeskemaundersøgelse udsendt til samtlige idrætsforeninger i Svendborg Kommunes register samt til ledere på skoler og institutioner i kommunen. Ledere på skoler/institutioner fik en lidt forkortet udgave af spørgeskemaet til foreninger.

I alt 64 idrætsforeninger og 33 skoler/institutioner har bevaret spørgeskemaet, hvilket svarer til halvdelen (50 pct.) af alle inviterede. I en tid med stigende undersøgelsestræthed i befolkningen og almindelig travlhed hos ledere af foreninger og skoler/institutioner må svarprocenterne betegnes som tilfredsstillende.

Tabel 6.1: Datagrundlag for undersøgelsen blandt foreninger og skoler/institutioner

		Antal inviterede	Antal svar	Svarprocent
I alt		194	97	50
Type	Idrætsforeninger	143	64	45
	Skoler/institutioner	51	33	65

Tabellen viser antallet af inviterede deltagere til og besvarelser på spørgeskemaundersøgelsen blandt idrætsforeninger og skoler/institutioner i Svendborg Kommune.

Tilknytning til idrætsforeningerne i Svendborg Kommune

Inden analyserne går i dybden med svarene fra de 64 idrætsforeninger, anvendes registerdata fra Centralt Foreningsregister til at tegne et overordnet billede af befolkningens tilknytning til foreningsidrætten i Svendborg Kommune og sammenligningskommunerne samt nationale tal.

Centralt Foreningsregisters nyeste tal gælder for 2015 og viser, at der i alt var 30.194 medlemmer i de 143 idrætsforeninger i Svendborg Kommune. Dermed har idrætsforeningerne i kommunen i gennemsnit 211 medlemmer, hvilket dog dækker over et meget stort spænd fra de mindste til de største foreninger. Antallet af foreningsmedlemmer i forhold til befolkningstallet viser desuden, at foreningsandelen i befolkningen i Svendborg Kommune ligger på 52 pct.⁶⁰

⁶⁰ Selvom det er baseret på registerdata, er foreningsandelen ikke noget eksakt tal, da individer kan tælle med flere gange, hvis de er medlem flere forskellige idrætsforeninger. Samtidig kan nogle af medlemmer-

Det gennemsnitlige antal medlemmer pr. forening ligger i Svendborg Kommune meget på niveau med sammenligningskommunerne og landsgennemsnittet. Også i sammenligningskommunerne og på landsplan dækker gennemsnitstallet over en meget stort spænd fra mange små foreninger med under 100 medlemmer til få meget store foreninger med over 1.000 medlemmer, typisk golf-, gymnastik- og svømmeklubber samt store flerstrengede foreninger.

Foreningsandelen i Svendborg Kommune ligger en smule over Haderslev, hvor halvdelen af borgerne (50 pct.) er aktive i foreninger og en smule lavere end Varde, hvor foreningsandelen er 56 pct. Til gengæld ligger Svendborgs foreningsandel noget højere, end den gør i Ringsted (40 pct.) og en række andre sjællandske kommuner, som ikke fremgår af tabellen herunder⁶¹.

Tabel 6.2: Foreningsidrætten i tal i Svendborg Kommune og sammenligningskommunerne

	Svendborg	Haderslev	Ringsted	Varde	Hele landet
Antal medlemmer i idrætsforeninger	30.194	28.197	13.776	28.219	2.559.071
Antal idrætsforeninger	143	131	64	145	11.918
Medlemmer pr. idrætsforening	211	215	215	195	215
Antal borgere	58.369	56.033	34.087	50.377	5.717.014
Foreningsandel i befolkningen	52	50	40	56	45

Tabellen viser foreningsidrætten i tal i Svendborg Kommune, i de tre sammenligningskommuner og på landsplan. Kilder: Det Centrale Foreningsregister og Danmarks Statistik.

De frivillige i idrætsforeningerne

Frivillig arbejdskraft er ryggraden i idrætsforeninger i Danmark såvel som i Svendborg Kommune. Nogle foreninger gør også i en vis udstrækning brug af lønnet arbejdskraft til nogle opgaver. Tre ud af fire foreninger i Svendborg Kommune (75 pct.) baserer sig dog alene på frivillig arbejdskraft på alle poster.

I gennemsnit har de adspurgte idrætsforeninger i Svendborg Kommune 17 frivillige trænere og en enkelt lønnet, hvilket dog som nævnt dækker over, at langt størstedelen af foreningerne ingen lønnede har, mens enkelte foreninger har indtil flere lønnede trænere.

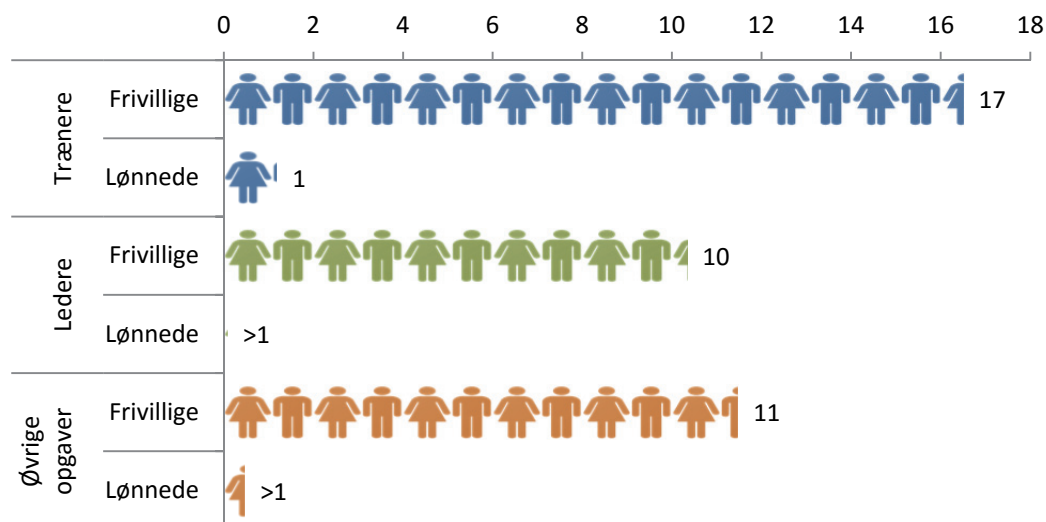
Trænere/instruktører fylder mest i foreningsidrætten, og der er generelt lidt færre folk på lederposter og med øvrige opgaver, f.eks. at passe cafeteria eller stå for tøjvask. Det er også tilfældet i Svendborg Kommune, hvor idrætsforeningerne i gennemsnit har 10 frivillige ledere og 11 frivillige med øvrige opgaver. Der er næsten ingen lønnede ledere eller folk med øvrige opgaver i idrætsforeningerne i Svendborg. Kun mellem 5 og 10 pct. af forenin-

ne i kommunens idrætsforeninger komme fra andre kommuner (hvilket naturligvis også kan gå den anden vej). Foreningsandelen er derfor et estimat på baggrund af de bedste forhåndenværende data.

⁶¹ Det drejer sig om Frederikssund, Halsnæs og Lejre, hvor foreningsandelen (i 2014) var mellem 35 og 45 pct.

gerne har enkelte lønnede på disse poster, hvorfor gennemsnittet ligger under 1 pr. forening.

Figur 6.1: Gennemsnitligt antal frivillige og lønnede i idrætsforeningerne i Svendborg Kommune

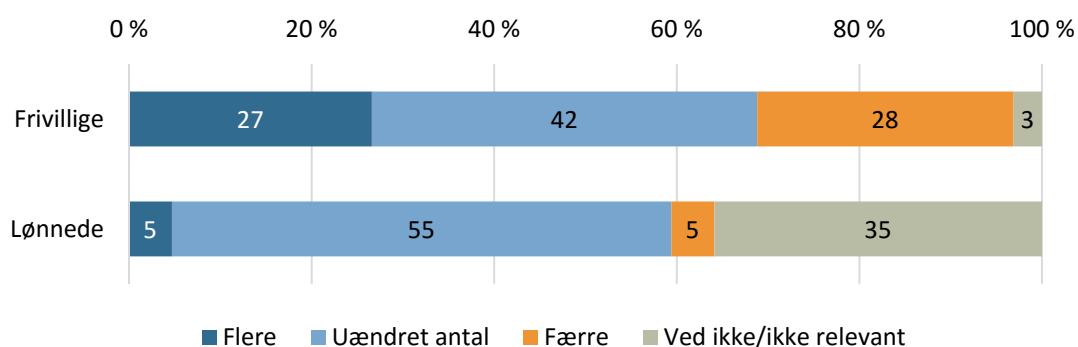
Figuren viser det gennemsnitlige antal frivillige og lønnede trænere, ledere og personer med øvrige opgaver i idrætsforeningerne i Svendborg Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Angiv antal frivillige [type]'.

I idrætsforeningerne i Svendborg Kommune har antallet af frivillige og lønnede medarbejdere overordnet været stabilt de seneste fem år. 27 pct. af de adspurgte idrætsforeninger har inden for de seneste fem år fået flere frivillige, mens 28 pct. har fået færre. Størstedelen af idrætsforeninger (42 pct.) har haft et stabilt antal frivillige, mens et fåtal (3 pct.) svarer 'Ved ikke/ikke relevant'.

I forhold til de lønnede viser tallene samme tendens. Der er blot væsentligt færre foreninger (5 pct.), der har fået flere eller færre lønnede inden for de seneste fem år, mens langt størstedelen (55 pct.) har haft et stabilt antal lønnede (typisk nul) eller svarer 'Ved ikke/ikke relevant', sandsynligvis fordi de ikke har nogen frivillige.

Stabiliteten i antal frivillige og lønnede ses også i sammenligningskommunerne og i landsdækkende kortlægninger. Især i forhold til antallet af frivillige kan det være med til at nuancere debatten om en frivillig sektor i krise eller forfald. Selvom der kan være store udfordringer forbundet med at rekruttere frivillige, er antallet af frivillige helt overordnet stabilt i idrætsforeningerne i Danmark (Laub, 2012).

Figur 6.2: Udviklingen i antal frivillige og lønnede inden for de seneste fem år

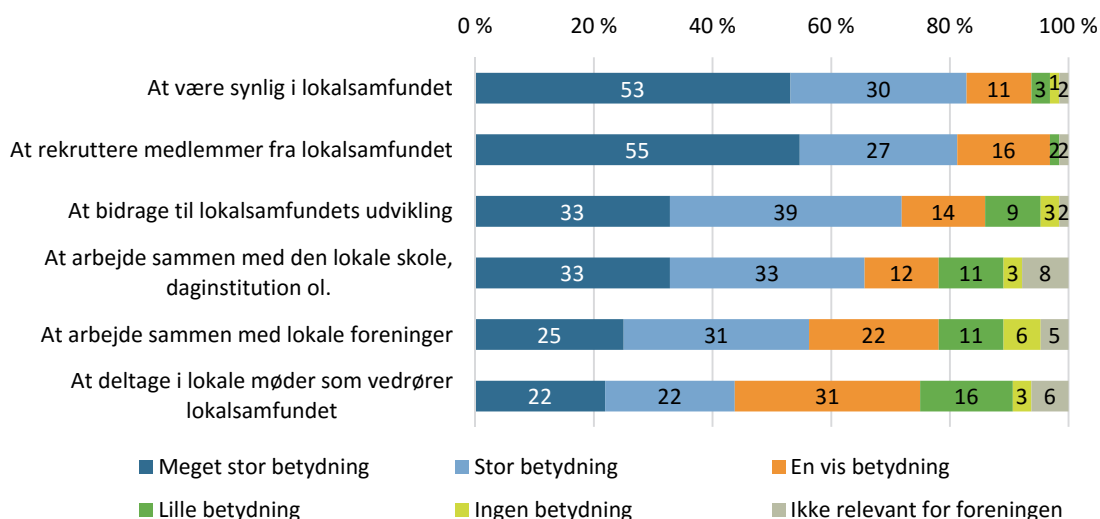
Figuren viser idrætsforeningernes fordeling på udviklingen i antal frivillige og lønnede inden for de seneste fem år. Baseret på spørgsmålet 'Har foreningen fået flere eller færre frivillige/ulønnede medarbejdere inden for de seneste fem år?'.

Lokalt engagement og samarbejde

For de adspurgte idrætsforeninger i Svendborg Kommune er det vigtigt at spille en rolle i deres område ved at være synlige lokalt og rekruttere medlemmer fra lokalområdet. Samlet set 83 pct. og 82 pct. af idrætsforeningerne svarer, at henholdsvis synlighed i lokalsamfundet og lokal rekruttering har stor/meget stor betydning for deres rolle i lokalsamfundet.

Lidt færre foreninger (samlet set 72 pct.) tillægger det stor/meget stor betydning at bidrage til lokalsamfundets udvikling, mens lidt færre igen (66 pct.) tillægger det stor/meget stor betydning at arbejde sammen med den lokale skole, daginstitution og lignende. Endelig er det lidt mindre udbredt at fokusere på samarbejde med andre lokale foreninger eller deltage i møder om lokalsamfundets udvikling, hvilket henholdsvis 56 og 44 pct. af idrætsforeningerne i Svendborg Kommune tillægger stor eller meget stor betydning.

Figur 6.3: Idrætsforeningernes syn på deres rolle i lokalsamfundet

Figuren viser idrætsforeningernes syn på deres rolle i lokalsamfundet. Baseret på spørgsmålet 'Hvilken betydning har følgende forhold for idrætsforeningernes rolle i lokalsamfundet (der hvor idrætsforeningen hører til)?'.

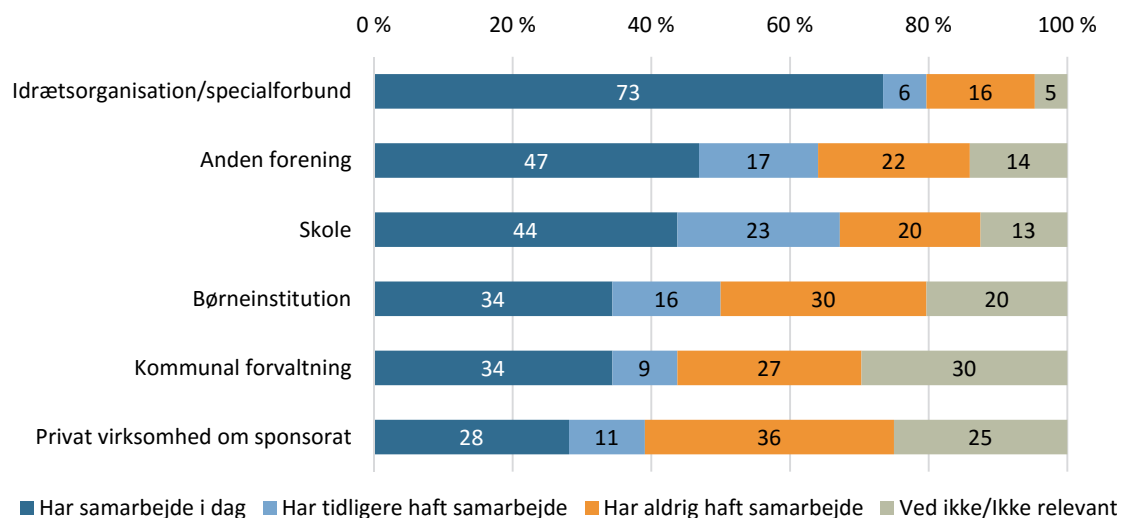
Idrætsforeningernes vurderinger understreger, at deres virke i lokalsamfundet i høj grad er uformelt med fokus på medlemstilknytning, aktiviteter og synlighed i lokalsamfundet. Formelle roller som mødedeltager og samarbejdspartner i forskellige sammenhænge vurderes generelt mindre vigtigt af idrætsforeningerne.

Ikke desto mindre indgår mange af idrætsforeningerne i forskellige former for samarbejde med andre aktører inden for idrætten eller lokalsamfundet i almindelighed. Eksempelvis kræver konkurrencer og stævnedeltagelse en vis grad af samarbejde med andre foreninger og specialforbund, og senest har folkeskolereformen sat fokus på idrætsforeninger som potentielle samarbejdspartnere for skoler.

Næsten tre ud af fire adspurgte idrætsforeninger i Svendborg Kommune (73 pct.) har forpligtende samarbejde med en overordnet idrætsorganisation og/eller specialforbund⁶². Knap halvdelen af idrætsforeningerne (47 pct.) har forpligtende samarbejde med andre foreninger, og lidt færre (44 pct.) har forpligtende samarbejde med en eller flere skoler. Det er værd at holde in mente, når idrætsforeningernes syn på folkeskolereformen behandles senere i denne delanalyse.

Børneinstitutioner og den kommunale forvaltning har godt hver tredje forening (33 pct.) forpligtende samarbejde med, mens forpligtende samarbejde med private virksomheder om sponsorater findes i 28 pct. af de adspurgte idrætsforeninger.

Figur 6.4: Idrætsforeningernes forpligtende samarbejdspartnere de seneste fem år

Figuren viser idrætsforeningernes samarbejdsrelationer med andre aktører. Baseret på spørgsmålet 'Har idrætsforeningen inden for de seneste fem år haft et forpligtende samarbejde om aktiviteter, arrangementer eller projekter kommunen, kommunale institutioner, private virksomheder eller en organisation?'

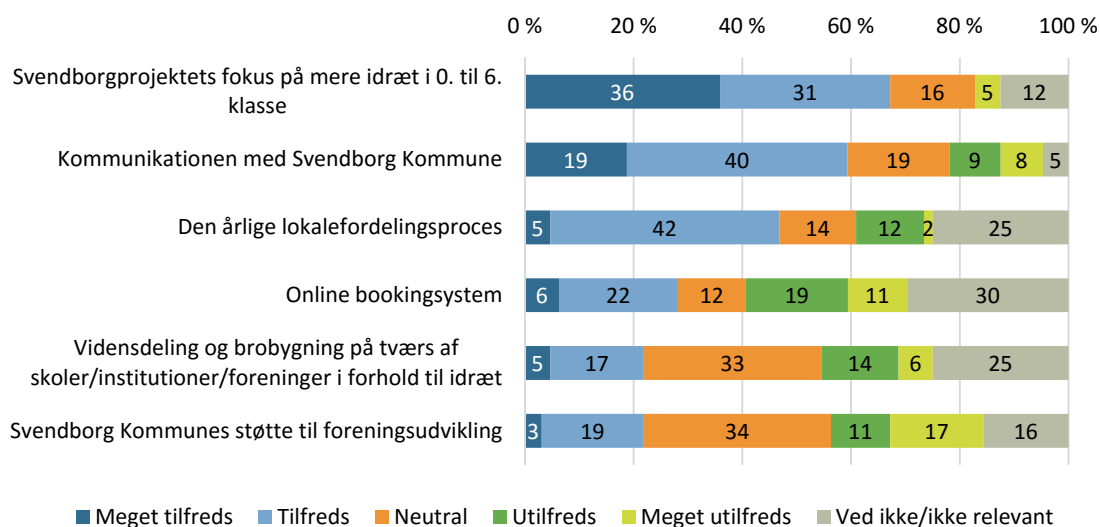
⁶² Overordnede idrætsorganisationer er f.eks. Danmarks Idrætsforbund (DIF), DGI eller Firmaidrætten, mens specialforbund (under DIF) f.eks. kunne være Danmarks Håndbold Forbund eller Dansk Svømmeunion.

Selvom kun godt hver tredje idrætsforening angiver af have et forpligtende samarbejde med den kommunale forvaltning, spiller netop kommunen en væsentlig rolle for foreningsidrætten. Kommunen tegner rammerne for en stor del af mulighederne i Svendborg og pejlemærkerne for fremtiden, og forvaltningen står for den praktiske administration af støtten til foreningerne og adgangen til størstedelen af faciliteterne.

På idrætsområdet er Svendborg Kommune kendt for Svendborgprojektet, som er kort beskrevet i delanalyse 1. De adspurgte idrætsforeninger er i vid udstrækning tilfredse med projektet, hvor alle elever i 0.-6. klasse i Svendborgs folkeskoler har seks lektioners idræt om ugen. Samlet set svarer to tredjedele af idrætsforeningerne (67 pct.), at de er meget tilfredse eller tilfredse med Svendborgprojektet, mens 16 pct. er neutrale og 5 pct. meget utilfredse.

Kommunikationen med Svendborg Kommune er samlet set 59 pct. af idrætsforeningerne meget tilfredse eller tilfredse med, og i forhold til den årlige lokalefordelingsproces er tallet 47 pct. Der er mindre udbredt tilfredshed med det online bookingsystem (som 28 pct. af idrætsforeningerne er meget tilfredse/tilfredse med), vidensdeling og brobygning mellem skoler, institutioner og foreninger i forhold til idræt (22 pct.) og Svendborg Kommunes støtte til foreningsudvikling (22 pct.).

Figur 6.5: Idrætsforeningernes syn på idrætsforhold i kommunen

Figuren viser idrætsforeningernes syn på forskellige forhold på idrætsområdet i Svendborg Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Hvor tilfreds er du med følgende forhold i Svendborg Kommune?'.

Økonomien og fremtiden

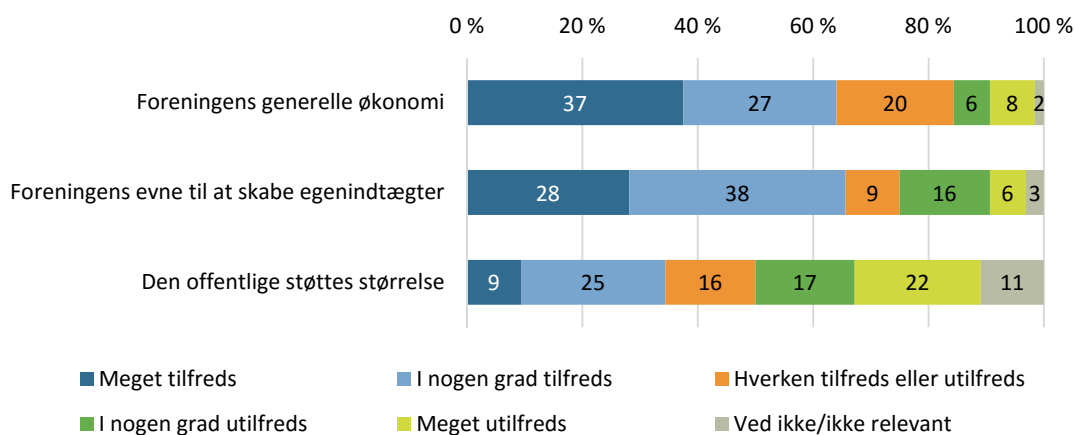
Figur 6.6 herunder illustrerer, hvordan de adspurgte idrætsforeninger ser på deres økonomi. Knap to tredjedel af idrætsforeningerne (64 pct.) er meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse med deres generelle økonomi, mens 20 pct. hverken er tilfredse eller utilfredse, og samlet set 14 pct. er i nogen grad utilfredse eller meget utilfredse.

Idrætsforeningerne er i nogenlunde samme grad tilfredse med deres egne evner til at skabe indtægter f.eks. gennem medlemsgebyrer, entreindtægter eller indtægtsgivende arrangementer. På dette punkt er 66 pct. meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse, mens samlet set 22 pct. er i nogen grad utilfredse eller meget utilfredse.

Den offentlige støttes størrelse er idrætsforeningerne mindre tilfredse med, idet kun godt en tredjedel (34 pct.) svarer meget tilfreds eller i nogen grad tilfreds på det punkt. Modsat svarer 39 pct., at de er i nogen grad utilfredse eller meget utilfredse med den offentlige støttes størrelse.

Idrætsforeningernes besvarelser i Svendborg, Haderslev og Ringsted kommune ligner i udpræget grad hinanden. Undersøgelsen i Varde stillede ikke disse spørgsmål til de lokale idrætsforeninger. I Haderslev og Ringsted er henholdsvis 69 og 70 pct. af foreningerne meget tilfredse eller tilfredse med deres generelle økonomi, altså marginalt flere end i Svendborg. Samlet set 64 og 61 pct. af foreningerne i henholdsvis Haderslev og Ringsted er meget tilfredse eller tilfredse med deres evne til at skabe egenindtægter, altså marginalt færre end i Svendborg. Endelig placerer Svendborg Kommunes idrætsforeninger sig med 34 pct. meget tilfredse/tilfredse foreninger i forhold til den offentlige støttes størrelse midt imellem Haderslev (32 pct.) og Ringsted (34 pct.).

Figur 6.6: Idrætsforeningernes syn på økonomien

Figuren viser idrætsforeningernes egen vurdering af deres økonomiske situation. Baseret på spørgsmålet 'I hvilken grad er foreningen tilfreds med disse forskellige aspekter af foreningens økonomi?'

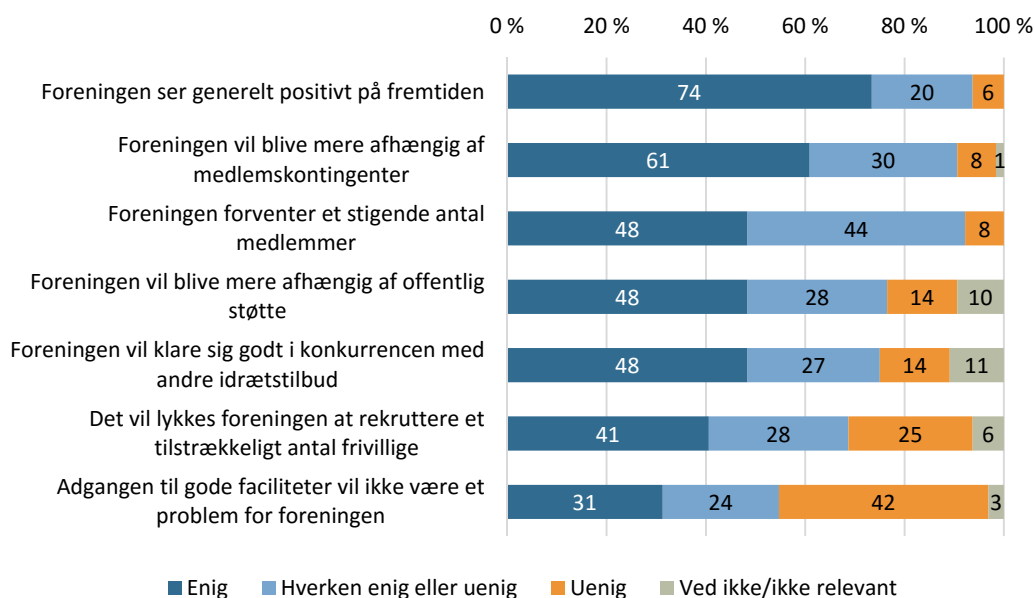
Som figur 6.7 herunder illustrerer, ser de fleste idrætsforeninger positivt på fremtiden helt overordnet, mens det forholder sig anderledes på en række specifikke områder, som foreningerne også er blevet bedt om at forholde sig til.

Lige knap tre ud af fire foreninger (74 pct.) er enige i, at de ser positivt på fremtiden, som i dette spørgsmål er defineret som de kommende fem år. 20 pct. er hverken enige eller uenige, mens de resterende 6 pct. er uenige i, at foreningen ser positivt på fremtiden.

Et flertal af foreningerne (61 pct.) er til gengæld også enige i, at de i fremtiden vil blive mere afhængige af medlemskontingenter, mens 48 pct. er enige i, at foreningen i fremtiden vil blive mere anhangig af offentlig støtte. Samme andel (48 pct.) forventer et stigende antal medlemmer i fremtiden, og at foreningen vil klare sig godt i konkurrencen med andre idrætstilbud. Lidt færre foreninger (41 pct.) er enige i, at det vil lykkes at rekruttere et tilstrækkeligt antal frivillige, og endelig er færre end hver tredje forening (31 pct.) enig i, at adgangen til gode faciliteter ikke vil være et problem for dem.

I forhold til sammenligningskommunerne, hvor idrætsforeningernes har svaret på samme spørgsmål, er idrætsforeningerne mere positive over for fremtiden generelt i Svendborg end i Haderslev (59 pct.) og Ringsted (63 pct.). I forhold til de specifikke områder, der spørges ind til i spørgsmålet, skiller idrætsforeningerne i Svendborg Kommune sig ikke ud i nævneværdig grad.

Figur 6.7: Idrætsforeningernes syn på fremtiden (de kommende fem år)

Figuren viser idrætsforeningernes syn på fremtiden. Baseret på spørgsmålet 'Hvordan vurderer foreningen den nærmeste fremtid (de kommende fem år)?'.

Folkeskolereformen

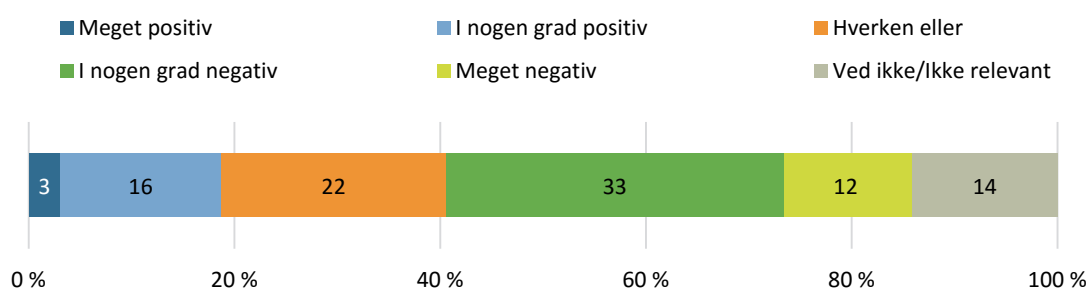
Som tidligere vist i figur 6.4 har 44 pct. af de adspurgte idrætsforeninger i Svendborg Kommune forpligtende samarbejde med en eller flere skoler. Denne del af analysen ser nærmere på, hvordan idrætsforeningerne forholder sig til folkeskolereformen.

Samlet set er 19 pct. af idrætsforeningerne meget positive eller i nogen grad positive over for reformen, 22 pct. er hverken positive eller negative, mens samlet set 45 pct. er i nogen grad negative eller meget negative. De resterende 14 pct. har svaret 'Ved ikke/ikke relevant'.

Tallene i figuren giver umiddelbart indtryk af, at foreningsidrætten i Svendborg Kommune i udpræget grad stiller sig skeptisk over for folkeskolereformen og dens betydning for foreningslivet som helhed.

Dog skiller Svendborg Kommunes idrætsforeninger sig faktisk en smule positivt ud i forhold til sammenligningskommunerne og en række andre kommuner med lignende undersøgelser. Skepsis over for folkeskolereformen er endnu mere udbredt i Haderslev og Ringsted, hvor henholdsvis 15 og 13 pct. af foreningerne er meget positive eller i nogen grad positive, og i Ballerup, Halsnæs, Frederikssund og Lejre, hvor den samme andel ligger mellem 10 og 15 pct.

Figur 6.8: Idrætsforeningernes vurdering af folkeskolereformen

Figuren viser idrætsforeningernes overordnede vurdering af folkeskolereformen. Baseret på spørgsmålet 'Hvad er jeres overordnede vurdering af den nye folkeskolereforms betydning for foreningslivet som helhed?'

Som supplement til den overordnede vurdering af folkeskolereformens betydning for foreningslivet generelt er idrætsforeningerne blevet spurgt, om de vurderer, at folkeskolereformen vil medføre ændringer (positive som negative) for foreningernes adgang til faciliteter eller antallet af medlemmer eller frivillige i fremtiden. Lige over halvdelen af i idrætsforeningerne i Svendborg Kommune (53 pct.) mener, at folkeskolereformen har fået eller vil få direkte eller indirekte betydning for foreningen, og også på dette punkt er foreningerne overvejende negative.

Lige knap en tredjedel af de adspurgte foreninger (31 pct.) har efter eget udsagn fået færre medlemmer som følge af folkeskolereformen, mens lige knap hver fjerde forening (24 pct.) efter eget udsagn har fået færre frivillige som følge af folkeskolereformen. I alt 17 pct. af idrætsforeningerne har indgået et formelt samarbejde med en eller flere skoler som følge af folkeskolereformen, mens en tilsvarende andel havde den type samarbejde allerede inden reformen.

De adspurgte idrætsforeninger har desuden haft lejlighed til at sætte egne ord på deres syn på folkeskolereformen. En del foreninger nævner, at de gerne vil arbejde med ambitionen om at knytte foreninger til undervisning i skolen, men at det er en udfordring at stille trænere til rådighed i dagtimer. Desuden efterspørger flere foreninger mere aktiv dialog og støtte fra kommunale fritidskonsulenter i forhold til at etablere kontakt og aftaler med skoler.

Idrætsfaciliteter

Denne del af analyserne ser nærmere på brugen af og tilfredsheden med idrætsfaciliteterne i Svendborg Kommune blandt idrætsforeninger og blandt skoler/institutioner, der, som beskrevet i forbindelse med tabel 6.1, også indgår i denne del af undersøgelsen.

Lidt over halvdelen af idrætsforeningerne (55 pct.) benytter kommunale faciliteter, som de får anvist, mens godt tre ud af fire skoler/institutioner (76 pct.) tilsvarende benytter kommunale/selvejende faciliteter, der ikke er placeret på skolen/institutionen. Fælles for disse foreninger og skoler/institutioner er, at adgangen til disse faciliteter i vid udstrækning er betinget af det kommunale udbud og fordelingsprocedurerne lokalt⁶³.

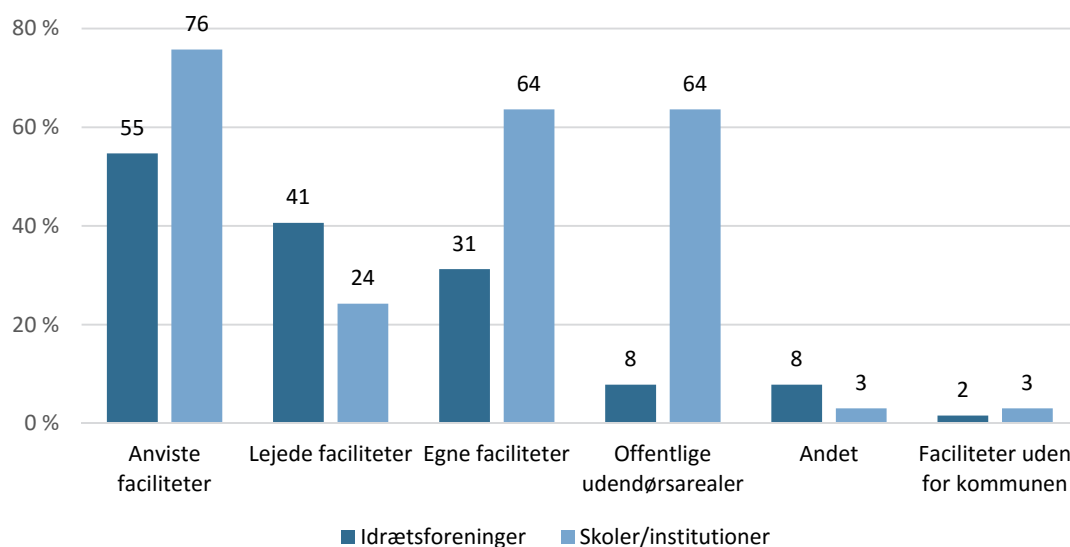
De foreninger og skoler/institutioner, der benytter anviste kommunale faciliteter, benytter hovedsageligt haller/sale. Det gælder 77 pct. af idrætsforeningerne, der benytter anviste faciliteter, og 84 pct. af skolerne/institutionerne. For idrætsforeningerne er fodboldbaner den næst oftest benyttede anviste facilitet (benyttet af 14 pct. af idrætsforeningerne i anviste faciliteter), mens det for skoler/institutioner er svømmehaller (80 pct. af skoler/institutioner).

Som det videre fremgår af figur 6.9 herunder, benytter godt fire ud af ti idrætsforeninger (41 pct.) og lige knap hver fjerde skole/institution (24 pct.) faciliteter, som de selv lejer fra en privat operatør. Herudover benytter 32 pct. af foreningerne egne faciliteter, som de selv administrerer, mens 64 pct. af skoler/institutioner tilsvarende benytter faciliteter, som er placeret på stedet, og som de selv administrerer (i hvert fald i dagtimerne). Også 64 pct. af skoler/institutioner benytter offentlige udendørsarealer, mens det kun gælder 8 pct. af idrætsforeningerne.

Endelig er det relativt få idrætsforeninger (8 pct.) og skoler/institutioner (3 pct.), der benytter andre typer af faciliteter og endnu færre (2-3 pct.), der benytter faciliteter uden for kommunen.

⁶³ Det er en smule misvisende, at der i figur 6.9 står 'anviste faciliteter' også for skoler/institutioner, da disse ikke er en del af folkeoplysningsloven. I spørgsmålet hedder denne kategori 'Kommunale/selvejende faciliteter (dvs. haller, lokaler, baner el.lign., der ikke er placeret på jeres institution/skole)'.

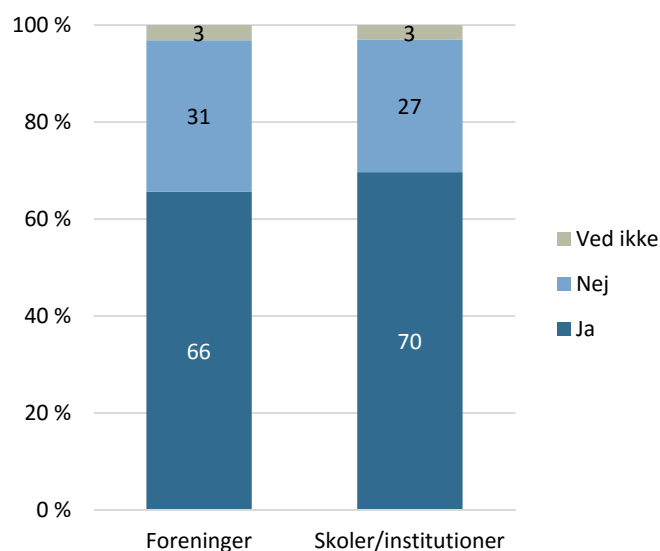
Figur 6.9: Idrætsforeninger og skoler/institutioners benyttelse af forskellige facilitetstyper

Figuren viser idrætsforeninger og skoler/institutioners benyttelse af forskellige facilitetstyper. Baseret på spørgsmålet 'Hvilke faciliteter/steder benytter I til jeres idrætsaktiviteter?'.

Idrætsforeninger og skoler/institutioner er i nogenlunde lige høj grad tilfredse med det eksisterende facilitetsudbud i Svendborg Kommune. To ud af tre idrætsforeninger (66 pct.) og 70 pct. af skoler/institutioner svarer ja til, at de eksisterende faciliteter i kommunen kan dække deres behov. Henholdsvis 31 pct. af idrætsforeningerne og 27 pct. af skolerne/institutionerne mener modsat, at de eksisterende faciliteter ikke kan dække deres behov, mens de resterende 3 pct. i begge kategorier svarer 'Ved ikke'.

Figur 6.10: Tilfredshed med de eksisterende faciliteter

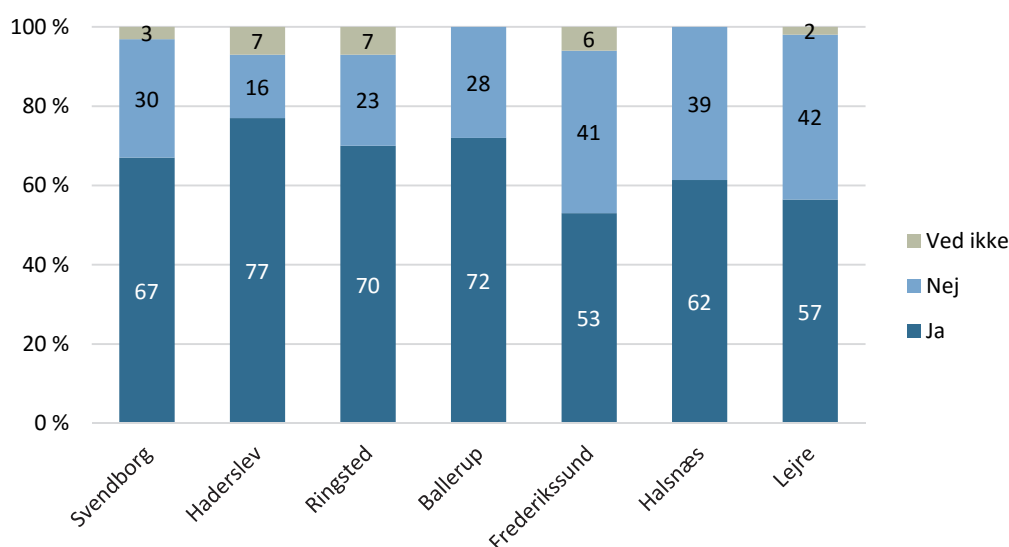

Figuren viser idrætsforeninger og skoler/institutioners overordnede tilfredshed med de eksisterende idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Kan de eksisterende faciliteter i kommunen dække jeres behov?'.

Slår man idrætsforeninger og skoler/institutioner sammen til én stor gruppe af brugere af idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune, svarer i alt 67 pct. af respondenterne i denne gruppe, at de eksisterende idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune kan dække deres behov.

Til sammenligning er den tilsvarende andel 77 pct. i Haderslev og 70 pct. i Ringsted, som figur 6.11 herunder illustrerer. Figuren illustrerer også tallene for en række andre kommuner, hvor sammenlignelige undersøgelser er blevet gennemført inden for de seneste tre år. I en del af de sjællandske kommuner ligger tilfredsheden med de eksisterende faciliteter under tilfredsheden i Svendborg, og således placerer Svendborg sig i det samlede billede nogenlunde i midten.

Figur 6.11: Tilfredshed med de eksisterende faciliteter på tværs af kommuner

Figuren viser de samlede brugeres (idrætsforeninger og skoler/institutioner) overordnede tilfredshed med de eksisterende idrætsfaciliteter, fordelt på Svendborg Kommune og sammenlignelige kommuner. Baseret på spørgsmålet 'Kan de eksisterende faciliteter i kommunen dække jeres behov?'.

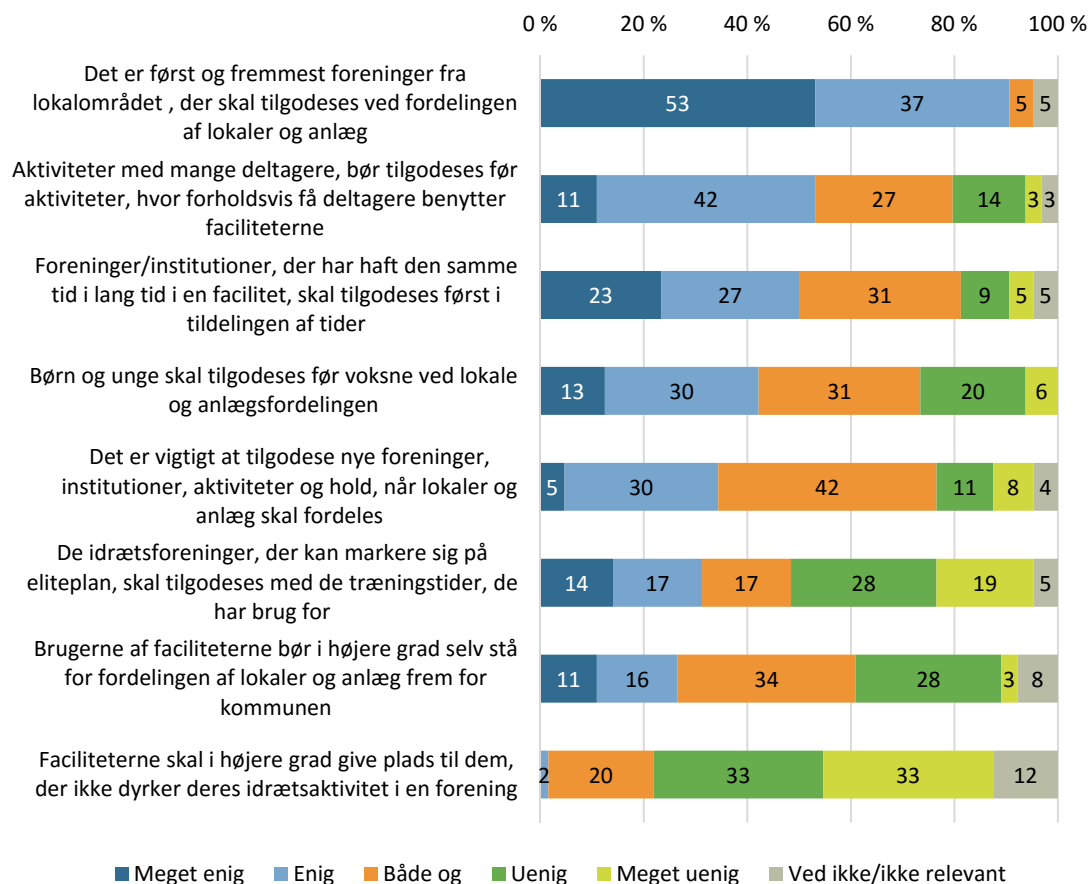
At størstedelen af den samlede brugergruppe af idrætsforeninger og skoler/institutioner er tilfredse med de eksisterende faciliteter i kommunen, er ikke ensbetydende med, at disse idrætsforeninger og skoler/institutioner ikke har nogen holdninger til prioriteringer og forbedringer på området.

Kun idrætsforeningernes holdninger til prioriteringer til fordeling på facilitetsområdet er afdækket i undersøgelsen og præsenteret herunder i figur 6.12. Figuren viser, at foreninger næsten samstemmigt mener, at fordeling af faciliteter først og fremmest skal tilgodeses lokale foreninger. Det er samlet set 92 pct. af idrætsforeningerne meget enige eller enige i.

Lige over halvdelen af idrætsforeningerne (53 pct.) er meget enige eller enige i, at aktiviteter med mange deltagere skal tilgodeses over aktiviteter med få deltagere. Og halvdelen af idrætsforeningerne (50 pct.) er meget enige eller enige i, at foreninger og andre faste brugere, der længe har haft den samme tid i en facilitet, bør tilgodeses, så det forbliver sådan. I

den modsatte ende af figuren er kun 2 pct. af de adspurgte idrætsforeninger enige i, at faciliteterne i højere grad skal give plads til dem, der ikke dyrker deres aktivitet i en forening.

Figur 6.12: Idrætsforeningernes holdninger til fordeling af tider i idrætsfaciliteter

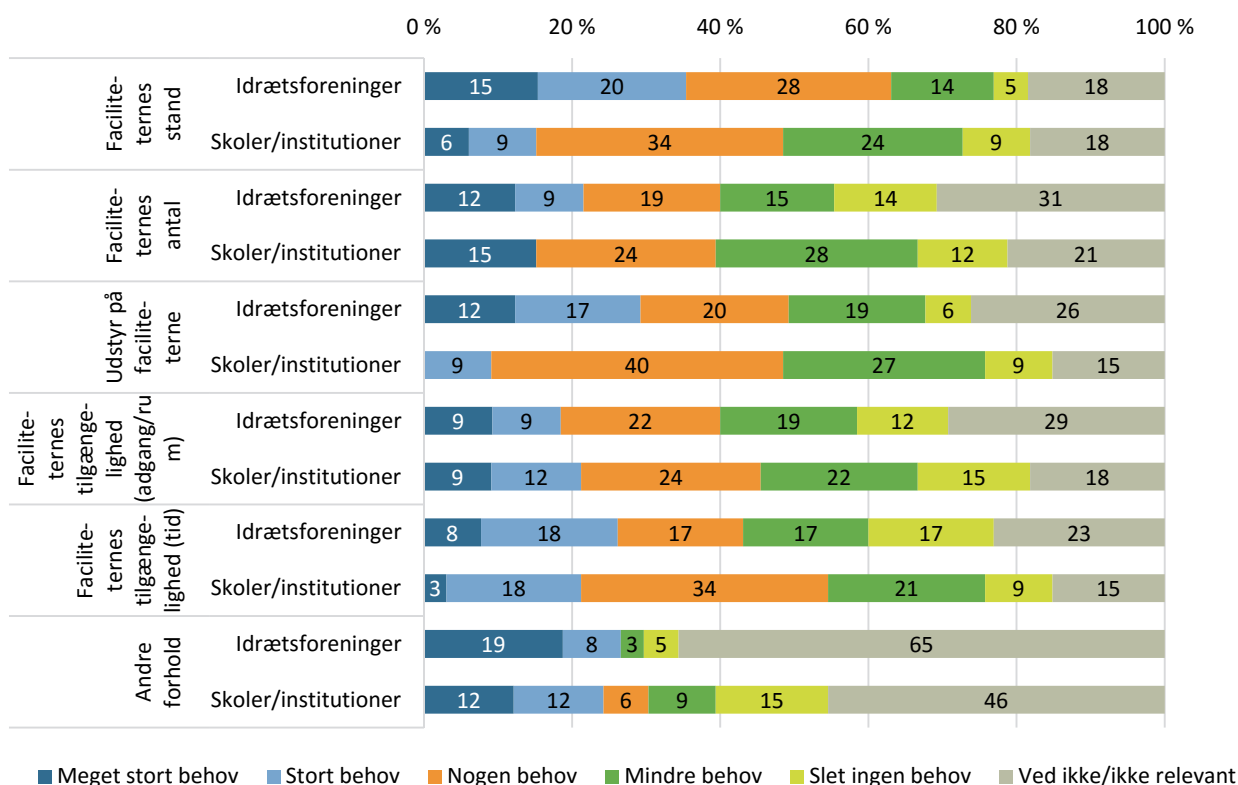
Figuren viser idrætsforeningernes holdninger til fordeling af tider i idrætsfaciliteter. Baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig foreningen er i følgende udsagn vedr. idrætsfaciliteterne i Svendborg Kommune'. Spørgsmålet er ikke stillet til skoler/institutioner.

Både idrætsforeninger og skoler/institutioner har i undersøgelsen forholdt sig til behovet for forbedringer på idrætsfacilitetsområdet i Svendborg Kommune. Figur 6.13 herunder viser, hvordan henholdsvis idrætsforeninger og skoler/institutioner ser på forbedringsbehovet i forhold til en række specifikke parametre.

Ifølge de adspurgte idrætsforeninger ligger det største behov for forbedring i faciliteternes stand, som samlet set 35 pct. af idrætsforeningerne mener, har et stort eller meget stort behov for forbedring. Det næststørste forbedringsbehov ligger ifølge idrætsforeningerne i udstyr på faciliteterne, hvor samlet set 29 pct. ser et stort eller meget stort forbedringsbehov. Faciliteternes tilgængelighed, forstået som tid i faciliteterne, kommer på en tredjeplads blandt idrætsforeningerne, idet samlet set 26 pct. ser et stort eller meget stort forbedringsbehov på det område.

Blandt de adspurgte skoler/institutioner er forbedringsbehovet størst på faciliteternes tilgængelighed. Både når det angår tilgængelighed forstået som tid i faciliteterne og forstået som den fysiske tilgængelighed, ser samlet set 21 pct. af skolerne/institutionerne et stort eller meget stort forbedringsbehov.

Figur 6.13: Idrætsforeninger og skoler/institutioners holdninger til behov for forbedringer på facilitetsområdet i Svendborg Kommune

Figuren viser idrætsforeninger og skoler/institutioners holdninger til behov for forbedringer på facilitetsområdet. Baseret på spørgsmålet 'Hvor er der behov for forbedringer?'.

Som figur 6.13 herover også viser, ser en relativt stor del af idrætsforeningerne (27 pct.) og skolerne/institutioner (24 pct.) et stort eller meget stort forbedringsbehov ved andre forhold. Disse forhold har idrætsforeningerne og skolerne/institutionerne kunne sætte deres egne ord på, ligesom de har kunnet uddybe med egne ord, hvilken udvikling de gerne ser på facilitetsområdet generelt.

Idrætsforeningernes og skolernes/institutionernes egne svar uddyber indtrykket fra figur 6.13 og understreger, at nye faciliteter ikke nødvendigvis står øverst på særligt mange idrætsforeninger eller skoler/institutioners ønskelister.

Omklædningsforhold går igen i mange idrætsforeninger og enkelte skoler/institutioners egne beskrivelser af, hvor faciliteterne og rammerne til idræt i Svendborg Kommune kan forbedres. Mange giver udtryk for, at omklædningsrum og baderum er for få og for små.

Blandt idrætsforeningerne især nævnes det også af flere, at motionscenteret i Svendborg Idrætshal trænger til vedligehold.

Der er, især blandt idrætsforeningerne, et ofte udtalt ønske om fortsat at huske de små foreninger og kommunens yderområder i planlægning og prioritering af midlerne til idrætten. Blandt idrætsforeningerne går ønsket om egne opbevarings- og/eller mødelokaler også igen. Et par idrætsforeninger foreslår endvidere, at lokale idrætshaller kunne fungere som sundheds- eller familie-motionshuse, hvor ansatte på stedet kan stå for sund kost og relevante motionstilbud til skoler, familier og idrætsuvante.

Generelt kredser idrætsforeningernes og skolernes/institutionernes egne svar om de forhold, der også blev beskrevet i forbindelse med figur 6.13. Renovation, vedligehold og udbygning af de eksisterende faciliteter og især omklædningsforhold nævnes i væsentlig højere grad end konkrete ønsker til nybyggeri.

Der findes dog også blandt idrætsforeningerne og skolerne/institutionerne enkelte ideer til etablering af nye faciliteter i Svendborg Kommune. Kunstgræsbaner til fodbold og baner til squash går igen i et par idrætsforeningers svar, men ellers går ønskerne i højere grad på faciliteter og steder til idræt i det offentlige rum og især i kystområderne. Havnebad, faciliteter til vinterbadning og mulighed for strandhåndbold nævnes af flere både idrætsforeninger og skoler/institutioner.

Opsummering og afrunding

De 143 idrætsforeninger i Svendborg Kommune har lige godt 30.000 medlemmer tilsammen, hvilket vidner om en relativt stor foreningstilknytning i kommunen. Idrætsforeningerne klarer sig overordnet godt med et stabilt antal frivillige, en stærk tilknytning til lokalsamfundene og en rimelig udbredt tilfredshed med økonomien generelt.

Svendborgprojektet er idrætsforeningerne i vid udstrækning tilhængere af, men kommunens støtte til foreningsudvikling og folkeskolereformens indflydelse på idrætsområdet er foreningerne noget kritiske overfor.

Adgangen til gode faciliteter i fremtiden giver også anledning til bekymringer i mange idrætsforeninger. Overordnet er en stor del af idrætsforeningerne (66 pct.) og skolerne/institutionerne (70 pct.) tilfredse med de eksisterende faciliteter i Svendborg Kommune, men der er også mange ønsker og forslag til forbedringer på området.

At fremtidssikre idrætsfaciliteterne handler for både idrætsforeninger og skoler/institutioner i højere grad om renovation, vedligehold og udbygning af de eksisterende faciliteter og især omklædningsforhold end egentligt nybyggeri.

Delanalyse 7: Idrætsfaciliteternes forventede vedligeholdelsesomkostninger

Svendborg Kommune har bedt Idrættens Analyseinstitut om at medtage Svendborg Kommunes egne estimater over renoveringsbehov og vedligeholdelsesomkostninger de næste fem år for kommunale idræts- og svømmehaller samt for idrætshaller under Haludvalget. Opgørelsen ser udelukkende på vedligehold og medtager ikke prisen for den ordinære drift af faciliteterne.

Yderligere sidestiller dette kapitel Svendborg Kommunes egen undersøgelse af vedligeholdelsesomkostninger med benyttelsen i de pågældende faciliteter i dag- og aftentimer, som er beskrevet i detaljer i delanalyse 3.

Vurdering af faciliteterne

Svendborg Kommunes egen undersøgelse viser, at faciliteterne generelt fremstår pæne set i forhold til deres brug og alder. Beløbet til vedligeholdelse er beregnet på baggrund af tilstandsregistrering af de kommunale haller og de selvejende haller, der er tilknyttet Haludvalget. De private faciliteter beliggende i Svendborg Kommune er ikke medtaget, ligesom pladser og arealer i tilknytning til faciliteterne heller ikke indgår i opgørelsen.

Faciliteterne har et samlet årligt budget på 1,7 mio. kr. til anlæg og vedligeholdelse, svarende til 8,5 mio. kr. over fem år. Efterslæbet på bygningsvedligehold beregnes som forskellen mellem budgettet til anlæg og vedligehold og udgifter til registrerede behov. I alt udgør dette efterslæb 16 mio. kr. På nuværende tidspunkt er der allerede hensat 5 mio. kr. til Svendborg Badmintonhal, hvorfor det samlede behov herefter udgør 11 mio. kr.

Faciliteterne er tilstandsregistreret både inde og ude i indeværende år (2016) med undtagelse af Svendborg Ridehus. For installationerne er 30 pct. registreret, og der er ud fra denne registrering, og et indgående kendskab til hallerne, beregnet et estimat for den enkelte hal.

Af nedenstående tabel 7.1 fremgår de estimerede vedligeholdelsesomkostninger over de næste fem år for de enkelte faciliteter. Samlet set vurderer Svendborg Kommune, at der skal foretages vedligeholdelse for 24,5 mio. kr. i perioden.

Tabel 7.1: Vedligehold af kommunale idræts- og svømmehaller samt idrætshaller under Haludvalget (kr.) over fem år

	Vedligehold	Ejerform	Opført
Svendborg Badmintonhal	5.800.000	Selvejende	1937 (ombygget: 2000)
Midtbyhallen	3.200.000	Kommunal	1971 (tilbygning: 1984; 1993)
Svendborg Idrætshal	3.100.000	Selvejende	1968
Taasinge Hallen	2.700.000	Selvejende	1973
Svendborg Svømmehal	1.900.000	Kommunal	1925 (Ombygget: 1998)
Vester Skerninge Hallen	1.600.000	Selvejende	1977
Rantzausmindehallen	1.200.000	Kommunal	1983
Svendborg IC (Svømmeland)	1.000.000	Kommunal	1994
Tvedhallen	900.000	Selvejende	1973
Svendborg Ridehus	800.000	Selvejende	1971 (tilbygning: 1990)
Thurøhallen	700.000	Selvejende	1976
Skårup Kultur- og Fritidscenter	600.000	Selvejende	1970 (tilbygning: 2014)
Lundbyhallen	400.000	Kommunal	1990
Nymarkhallen	300.000	Kommunal	1983
Svendborg Tennishal	200.000	Selvejende	1992
SG Huset	100.000	Selvejende	2013
Total	24.500.000		

Svendborg Badmintonhal er anslået til at have de højeste samlede udgifter frem til 2021 (5,8 mio. kr.), hvilket svarer til 24 pct. af de samlede anslåede udgifter til vedligehold. Det er vurderet, at der er behov for gennemgribende renovering med særlig fokus på tagkonstruktionen.

Midtbyhallen har de næsthøjeste vedligeholdelsesomkostninger på 3,2 mio. kr. frem til 2021. Også her er det vurderet, at der er behov for nyt tag samt udskiftning og vedligeholdelse af døre og vinduer. Ligeledes er vurderingen, at lofter og gulve skal udskiftes.

Svendborg Idrætshal har de tredjehøjeste estimerede udgifter til vedligeholdelse på 3,1 mio. kr. frem til 2021. Her vurderes der at være behov for generel maling og vedligeholdelse af vinduer og klimaskærm, ligesom der også er behov for indvendigt malerarbejde samt udskiftning af 'en del' klinker.

Taasinge Hallen ligger også med relativt høje vedligeholdelsesomkostninger på 2,7 mio. kr. frem til 2021. Her er vurderingen, at hele bygningens stern skal udskiftes til fordel for vedligeholdelsesfri materialer, ligesom der er et behov for generel maling af hele hallen. For en oversigt over vurdering af ud- og indvendigt vedligehold se appendiks 7, tabel 1.

Vedligehold og benyttelse af idrætshaller og svømmehaller

Som supplement til ovenstående gennemgang af renoveringsbehov og vedligeholdelsesomkostninger har tabel 7.2 nedenfor til formål at sammenholde disse vedligeholdelsesomkostninger med benyttelsen i idrætshaller i henholdsvis dag- (kl. 8-15) og aften timerne (kl.

15-22) (delanalyse 3). Således sammenstiller tabellen facilitetsbrug og vedligeholdelsesomkostninger.

Selvom høje vedligeholdelsesomkostninger kan indikere, at der er standsmæssige mangler i en facilitet, siger det ikke nødvendigvis noget om facilitetens overordnede kvalitet, og tallene viser heller ingen sammenhæng mellem vedligeholdelsesomkostninger og benyttelse.

Tabel 7.2: Vedligehold (kr.) over fem år og benyttelse (pct.) af kommunale idrætshaller og idrætshaller under Haludvalget⁶⁴

	Vedligehold	Benyttelse (kl. 8-15)	Benyttelse (kl. 15-22)
Idrætshaller			
Svendborg Badmintonhal	5.800.000	51	78
Midtbyhallen	3.200.000	60	55
Svendborg Idrætshal	3.100.000	37	68
Taasinge Hallen	2.700.000	58	74
Vester Skerninge Hallen	1.600.000	3	81
Rantzausmindehallen	1.200.000	56	59
Tvedhallen	900.000	86	78
Thurøhallen	700.000	53	71
Skårup Kultur- og Fritidscenter (Skåruphallen)*	600.000	64	61
Lundbyhallen	400.000	63	63
Nymarkskolens hal	300.000	66	42
SG Huset**	100.000	Hallen	44
		Springcenter	65
Svømmehaller***			
Svendborg Svømmehal	1.900.000	66	84
Svendborg IC (Svømmeland)	1.000.000	100	74

*Skårup Kultur- og Fritidscenter består af flere faciliteter, men der er kun foretaget registreringer i Skåruphallen.

** SG Huset består af flere faciliteter. I denne oversigt indgår udelukkende de to indendørs faciliteter på over 799 m².

*** Svømmehaller er blevet registreret efter en anden metode end idrætshaller.

Den dyreste idrætshal i forhold til vedligehold frem til 2021, Svendborg Badmintonhal, er den niende mest benyttede ud af de i alt 13 ovenstående idrætshaller i dagtimerne (kl. 8-15) med en benyttelse på 51 pct. I aftentimerne (kl. 15-22) er den relative benyttelse noget højere, og Svendborg Badmintonhal ligger her på en delt andenplads, hvor 78 pct. af kapaciteten er i brug.

Den næstdyreste idrætshal i forhold til vedligehold er Midtbyhallen, som er den femte mest benyttede i dagtimerne (60 pct.), mens det kun er den 11. mest benyttede idrætshal i aftentimerne (55 pct.).

⁶⁴Da der ikke foretaget registreringer i Svendborg Ridehus og Svendborg Tennishal, er det ikke muligt at inddrage benyttelsestal for de faciliteter.

Svendborg Idrætshal er den tredjedyreste idrætshal i forhold til vedligehold i perioden 2016-2021, mens den ligger med den fjerde laveste benyttelse i dagtimerne (37 pct.). I aftentimerne er benyttelsen noget højere (68 pct.), men alligevel har syv andre idrætshaller en højere benyttelse.

Taasinge Hallen, som ligger nummer fire i forhold til vedligeholdelsesomkostninger, er den sjette mest benyttede facilitet i dagtimerne (58 pct.) og er den fjerde mest benyttede idrætshal i aftentimerne (74 pct.).

Midt i feltet ligger Tvedhallen (nummer syv), hvis estimerede omkostninger til vedligehold beløber sig til 0,9 mio. kr. I både dag- og aftentimerne ligger den i toppen i forhold til benyttelse. Således er brugen i dagtimerne markant højere end for andre idrætshaller (86 pct.), mens den ligger på en delt andenplads i aftentimerne med en benyttelse på 78 pct.

Registreringsmetoden for svømmehaller (med minimum 25 meter-bassiner) adskiller sig fra den metode, som er benyttet i forhold til idrætshaller, hvorfor benyttelsestallene for de to facilitetstyper ikke er direkte sammenlignelige. Vedligeholdelsesomkostningerne for Svendborg Svømmehal og Svendborg IC (Svømmeland) beløber sig til henholdsvis 1,9 og 1,0 mio. kr. frem til 2021. En analyse af brugen af 25 meter svømmebassiner fremgår af delanalyse 3, del 3.

Referencer

- Danmarks Statistik (2016a): 'ARE207 - Areal efter område'. Tilgængelig på:
<http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>
- Danmarks Statistik (2016b): 'FOLK1 - Folketal den 1. i kvartalet efter kommune, køn, alder, civilstand, herkomst, oprindelsesland og statsborgerskab'. Tilgængelig på:
<http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>
- Danmarks Statistik (2016c): 'REGK31 - Kommunale regnskaber (1000 kr.) efter dranst, funktion, område og tid'. Tilgængelig på:
<http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>
- Danmarks Statistik (2015): 'HFUDD10 - Befolkningens højeste fuldførte uddannelse (15-69 år) efter bopælsområde, herkomst, højeste fuldførte uddannelse, alder og køn'. Tilgængelig på:
<http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>
- Forsberg, Peter, Asserhøj, Trygve Laub, Nielsen, Christian Gærsang, Murray, Mike, Høyer-Kruse, Jens & Bedaf, Aline van (2016a): 'Fremtidens idrætsfaciliteter i Haderslev Kommune – Facilitetsanalyse og udviklingsperspektiver'. København: Idrættens Analyseinstitut.
- Forsberg, Peter, Asserhøj, Trygve Laub, Nielsen, Christian Gærstang, Murray, Mike, Høyer-Kruse, Jens & Bedaf, Aline van (2016b): 'Fremtidens idrætsfaciliteter i Ringsted Kommune'. København: Idrættens Analyseinstitut.
- Heidemann, Marlene S. (2013): 'Knoglesundhed hos raske danske børn – et interventionsstudie'. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Ibsen, Bjarne, Pilgaard, Maja, Høyer-Kruse, Jens, & Støckel, Jan Toftegaard (2015). 'Pigers idrætsdeltagelse'. Odense: Syddansk Universitet.
- Ibsen, Bjarne og Fehsenfeld, Michael (2013): 'Tilgængelighed til idræt for børn i udsatte boligområder', *Forum for Idræt*. Bevægelse i rum og rammer, pp. 93-107, Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Iversen, Evald & Forsberg, Peter (2014): 'Mål eller kaos? Muligheder og begrænsninger i at indføre performance management i danske idrætsfaciliteter', *Forum for Idræt*, p. 27-40, 95-96, Odense, Syddansk Universitet.
- Klakk, Heidi (2013): 'Mere idræt i skolen - hvilken betydning har det for børns Kropssammensætning og risiko faktorer for livsstilssygdomme?'. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Kulturministeriet (2014): 'Udredning af idrættens økonomi og struktur – scenarier'. København: Kulturministeriet.

Laub, Trygve Buch (2012): *'Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten'*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Naundrup Olesen, Karsten (2012): *'Kommuner og Idrætsliv'*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Pilgaard, Maja, Forsberg, P., Nielsen, C. D., Høyer-Kruse, J., & Bedaf, A. van (2015): *'Facilitetsanalyse i Varde Kommune – Fremtidens behov for idrætshaller og andre idrætsfaciliteter i Varde Kommune'*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Pilgaard, Maja (2012): *'Flexible sports participation in late-modern everyday life'*, Ph.d.-afhandling, Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.

Rafoss, Kolbjørn & Troelsen, Jens (2010). 'Sports facilities for all? The financing, distribution and use of sports facilities in Scandinavian countries', *Sport in society*, vol. 13, No. 4, 2010, Abingdon, Routledge, Taylor & Francis.

Social- og indenrigsministeriet (2016): *'SIM's kommunale nøgletal'*. Tilgængelig på: <http://www.noegletal.dk/>

Svendborg Kommune (2016): *'Befolkningsprognose 2016-2019 – Svendborg Kommune, april 2016'*. Tilgængelig på: <http://www.svendborg.dk/politik/befolkningsprognose>

